

**002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
1392**

Πρωτοβουλία Χαρίσιου

Στ. 69

ΤΡΙΤΗ ΤΑΞΙΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑΡΙΟΝ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ
ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΕΓΚΡΙΘΕΝ

ΕΝ ΤΩ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΝ 1906—1911

ΥΠΟ

ΧΑΡΙΣΙΟΥ ΠΑΠΑΜΑΡΚΟΥ

«Τί δεῖ ἀσκεῖν καί μαθάνοντα πράγματα
» ἔχειν; Σωφροσύνην καί κοσμιότητα καί
» μεγαλοπρέπειαν καί εὐταξίαν καί ἀνδρείαν
» καί καρτερίαν καί φιλοτιμίαν ταῦτα γάρ
» πάντα ἀξία λόγου Ἑλλήσιν».

Πλάτων, Ἀλκιβιάδης 119 Β-124 Ε.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ : ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ"

44 - ΕΝ ΟΔΩ ΣΤΑΔΙΟΥ - 44

1914

ΤΡΙΤΗ ΤΑΞΙΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑΡΙΟΝ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ
ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΕΓΚΡΙΘΕΝ

ΕΝ ΤΩ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΝ 1906—1911

ΥΠΟ

ΧΑΡΙΣΙΟΥ ΠΑΠΑΜΑΡΚΟΥ

- » Τί δεῖ ἀσχεῖν καὶ μανθάνοντα πράγματα
- » ἔχειν; Σωφροσύνην καὶ κοσμιότητα καὶ
- » μεγαλοπρέπειαν καὶ εὐταξίαν καὶ ἀνδρείαν
- » καὶ καρτερίαν καὶ φιλοτιμίαν· ταῦτα γὰρ
- » πάντα ἀξία λόγου Ἑλλήσιν».

Πλάτων, Ἀλκιβιάδης 119 Β—124 Ε.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ : ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ"

44 — ΕΝ ΟΔΩ ΣΤΑΔΙΟΥ — 44

1914

002
ΛΣ
ΣΤ2Α
1392

Τὰ γνήσια αντίτυπα φέρουσι τὴν ὑπογραφήν τοῦ συγ-
γραφέως καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ Βιβλιοπωλείου τῆς
« Ἐστίας ».

Κ. Παπαμάρκου

ΤΥΠΟΙΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

1. Ὁ καλὸς Θεός.

Ὅλα τὰ ἄνθη ποῦ προβάλλουν,
ὅταν ὁ καιρὸς τοὺς φθάσῃ.
Ὅλα τὰ πουλιά, ποῦ ψάλλουν
μέσ' ἔς τὰ φυλλομένα δάση,
ὅλα ὁ καλὸς Θεός,
ὁ Θεὸς τὰ ἔχει πλάσῃ.

Τὰ ψηλὰ βουνὰ ποῦ ζοῦνε
τᾶγρια θηριὰ κρυμμένα,
τὰ λιβαδιά, ποῦ βοσκοῦνε
τόσ' ἀρνάκια χαϊδεμμένα,
ὅλα ὁ καλὸς Θεός,
ὁ Θεὸς τᾶχει πλασμένα.

Τὰ ῥυάκια ὅπου χύνουν
τὴ δροσιά τοὺς δράμι δράμι,
τοὺς ὠκεανούς, ὅποῦ πίνουν
κάθε λίμνη τὸ ποτάμι.
ὅλα ὁ καλὸς Θεός,
ὁ Θεὸς τὰ ἔχει κάμη.

Καὶ τὸν ἥλιο, ποῦ χάρι
καὶ ζωὴ σκορπᾷ ἔς τὴ φύση,
καὶ τῆς νύχτας τὸ φεγγάρι
καὶ τᾶστέρια μέσ' ἔς τὴ κτίση
ὅλα ὁ καλὸς Θεός,
ὁ Θεὸς τὰ ἔχει κτίση.

Γι' αὐτὸ πρέπει κάθε στόμα
νὰ τοῦ πέμπη εὐγνωμοσύνη,
ἔπειδὴ ψυχὴ καὶ σῶμα
κ' εὐμορφιὰ καὶ γερωσύνη,
ὅλα ὁ καλὸς Θεός,
ὁ καλὸς Θεὸς τὰ δίνει.

Γ. Βιζυηνός.

Α. ΚΑΛΗ ΚΑ ΚΑΚΗ ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΟΦΗ

2. Ἀνθρακεὺς καὶ γναφεύς.

Γναφεύς τις κατώκησε πλησίον τῆς οἰκίας ἀνθρακέως.
Ὁ ἀνθρακεὺς ἐσυλλογίσθη ὅτι, ἂν ὁ γναφεύς ἤθελε νὰ
συνοικήσῃ μετ' αὐτοῦ, τὸ τοιοῦτον θὰ ἦτο συμφερότερον
εἰς αὐτόν, καὶ διότι θὰ ἐπλήρωνεν ὀλιγώτερον ἐνοίκιον καὶ
διότι θὰ εἶχεν ἓνα καλὸν καὶ ἥσυχον σύντροφον. Ἐρχεται
λοιπὸν ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γναφεύς καὶ προ-
τείνει εἰς αὐτόν νὰ συνοικήσωσιν. Ἄλλ' ὁ γναφεύς εἶπε
πρὸς τὸν ἀνθρακέα· «Πῶς εἶνε δυνατόν, φίλε μου, γναφεύς
νὰ συνοικήσῃ μετ' ἀνθρακέως καὶ νὰ μὴ βλαβῆ; Τὰ πα-
νία, τὰ ὅποια μετὰ πολλοῦ κόπου θὰ λευκαίνω ἐγώ, θὰ
μαυρίζῃς σύ».

Λισώπειος μῦθος.

Ὅποιος κάτση μὲ στραβὸ ὧς τὸ βράδυ ἀλλοιθωρίζει.

3. Γεωργὸς καὶ πελαργός.

Γεωργὸς τις εἶχε μικρὸν τινα ἀγρόν, τὸν ὅποιον ἐκαλ-
λιέργει καὶ ἐκέρδιζεν ὅ,τι ἐχρειάζετο, διὰ νὰ ζήσῃ.

Ἡμέραν τινὰ, μόλις εἶχε σπείρη τὸν ἀγρόν, βλέπει τινὰς
γεράνους, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἐκεῖ καὶ ἔτρωγον τὸν σπόρον.
«Ἄ! τοῦτο δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἄλλοτε», ἐσυλλογίσθη ὁ
γεωργός. «Οἱ γέραννοι θὰ φάγωσιν ὅλον τὸν σπόρον, δὲν θὰ

φυτρώση ἐφέτος σῖτος, καὶ τότε ἐξ ἅπαντος θὰ ἀποθάνωμεν καὶ ἐγὼ καὶ τὰ τέκνα μου ἐκ τῆς πείνης».

Ὁ γεωργός, ἀφοῦ ἐσυλλογίσθη ταῦτα, μεταβαίνει ἀμέσως εἰς τὴν οἰκίαν του, λαμβάνει τὰ δίκτυά του, τὰ φέρει εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ τὰ τοποθετεῖ μετὰ πολλῆς ἐπιτηδειότητος.

Μετ' ὀλίγον ἦλθον πάλιν οἱ γέρανοι διὰ νὰ φάγωσι τὸν σπόρον, καί, ἐπειδὴ οὐδὲν ἐγνώριζον περὶ δικτύων, ἔτρωγον ἀφόβως, ὅτε περιεπλέχθησαν εἰς αὐτὰ καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ φύγωσι. Μεταξὺ τῶν γεράνων περιεπλέχθη εἰς τὰ δίκτυα καὶ εἷς πελαργός. ὅστις εἶχεν ἔλθει μετ' αὐτῶν εἰς τὸν ἀγρὸν.

Ὁ γεωργός ἐκάθητο ὀλίγον μακρὰν τῶν δικτύων καὶ ἔβλεπεν ὅτε δὲ εἶδεν ὅτι συνελήφθησαν ἀρκετοὶ γέρανοι, ἠγγέρθη ἐκ τῆς θεσεώς του καὶ ἐπήγε νὰ φονεύσῃ αὐτούς. Ἐλάμβανε λοιπὸν ἕνα ἕνα καὶ τὸν ἐφόνευεν.

Ὁ πελαργός, ὅτε εἶδε τουτο, ἐνόησεν ὅτι θὰ ἤρχετο καὶ αὐτοῦ ἡ σειρά νὰ ἀποθάνῃ καὶ ἤρχισε νὰ παρακαλῇ τὸν γεωργὸν νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ζωὴν. « Ἐγὼ δὲν εἶμαι γέρανος», ἔλεγε πρὸς αὐτόν, ἐγὼ εἶμαι πελαργός. Ἴδὲ τὰ πτερά μου καὶ τὸ χρῶμά μου. Ἐγὼ κανένα ἄνθρωπον δὲν βλάπτω. Ἐγὼ δὲν τρώγω τοὺς σπόρους τῶν ἀγρῶν αὐτῶν. Ἐγὼ τρώγω ὄφεις, σαύρας, βατράχους καὶ ἄλλα τοιαῦτα ζῶα, τὰ ὅποια βλάπτουσι τοὺς ἀθρώπους. Ἐὰν φονεύσῃς ἐμέ, θὰ φονεύσῃς ζῶον ἀθῶον, ζῶον, τὸ ὅποιον τιμᾶ καὶ σέβεται τοὺς γονεῖς του καὶ ἀγαπᾶ καὶ ὠφελεῖ τοὺς ἀνθρώπους. Λυπήσου με δι' ὄνομα του Θεοῦ ! »

Τότε ὁ γεωργός εἶπε πρὸς αὐτόν. Ἐὰν σὺ ἀληθῶς εἶσαι ζῶον ἀθῶον, καλὸν καὶ ὠφέλιμον εἰς τοὺς ἀθρώπους, τί ἤθελες μετὰ τῶν ζῶων τῶν κακῶν, τὰ ὅποια τρώγουσι τοὺς σπόρους τῶν ἀγρῶν καὶ βλάπτουσι τοὺς ἀθρώπους ; Τί ἤθελες μετὰ τῶν κακῶν γεράνων καὶ δὲν ἔμενες πλησίον

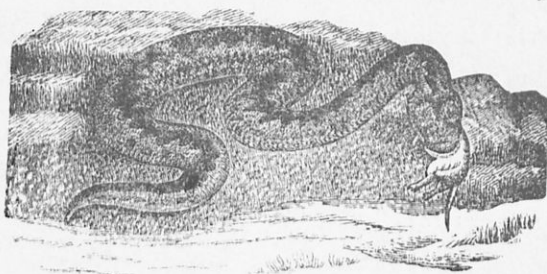
τῶν καλῶν πελαργῶν. Ἐγὼ μετὰ τῶν κακῶν σὲ εὔρον· ὡς κακὸν θᾶ σὲ φρονεύσω».

Δισώπειος μῦθος.

— "Ὅποιος ἀνακατώνεται μὲ τὰ κίτυρα τὸν τρῶν' οἱ κότες.

4. Λέων καὶ ὄφης.

Ἡμέραν τινὰ πάντα τὰ ζῶα εἰς τὰ δάση καὶ εἰς τὰ βουνὰ εὐρίσκοντο εἰς μεγάλην κίνησιν. Ὁ λέων, ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, ἐτέλει κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τοὺς γάμους του, καὶ ἔπρεπε νὰ παρευρεθῶσιν εἰς αὐτούς. Ἔτρεχον λοιπὸν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διὰ νὰ καλλωπισθῶσι καὶ ἐτοιμάσωσι τὰ δῶρα, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ προσφέρωσιν εἰς τὸν βασιλέα αὐτῶν. Τότε

Ὁφίς

καὶ ὁ ὄφης λαμβάνει εἰς τὸ στόμα του ἓν ὠραιότατον βόδιον καὶ ἐτοιμάζεται καὶ αὐτὸς νὰ ἔλθῃ εἰς τοὺς γάμους καὶ νὰ προσφέρῃ αὐτὸ εἰς τοὺς νυμφίους.

Ἀφοῦ ἐστολίσθησαν καὶ ἦσαν πλέον ἔτοιμα τὰ ζῶα διὰ τὸν γάμον ἤρχισαν νὰ ἔρχωνται τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου εἰς τὸν λέοντα. Τὸν ἐχαιρέτιζον καὶ τὸν συνέχαιρον καὶ τῶ προσέφερον τὸ δῶρον, τὸ ἑποῖον ἕκαστον ἔφερεν. Ὁ λέων ὑπεδέχετο αὐτὰ πολὺ φιλοφρόνως, ἐλάμβανε τὰ δῶρα αὐτῶν, τὰ εὐχαρίστει καὶ τὰ παρεκάλει νὰ καθίσωσιν.

Ἐν τῷ μεταξύ σιγὰ σιγὰ συρόμενος μὲ τὴν κοιλίαν φαί-

νεται ἀπὸ μακρὸν καὶ ὄφρις ἐρχόμενος μὲ ἐν ῥόδον εἰς τὸ στόμα. Ὁ λέων μολις διέκρινεν αὐτὸν χωρὶς νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ ἔλθῃ πλησίον του ἐφώναζεν· «Εἶνε περιττὸν νὰ κάμῃς τὸν κόπον νὰ ἔλθῃς πλησίον μου. Τὸ δῶρόν σου δὲν τὸ δέχομαι. Παρὰ πάντων τῶν ζώων δέχομαι δῶρα, ἀκόμη καὶ μὲ τοὺς πόδας, ἂν μοὶ τὰ προσφέρωσι, παρὰ σοῦ ἕμως τίποτε δὲν δέχομαι, ἀκόμη καὶ μὲ τὸ στόμα ἂν μοὶ τὸ προσφέρῃς. Σὲ εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν προθυμίαν σου, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη ἀμέσως νὰ φύγῃς ἀπ' ἐδῶ. Ὑπαγε! καμμίαν συναναστροφὴν δὲν ἐπιθυμῶ μὲ ὄφεις».

Αἰσώπειος μῦθος.

—'Απ' τοῦ διαβόλου τὴν αὐλὴ μῆτ' ἐρίφι μῆτ' ἀρνί.

5. Ἡ θάλασσα καὶ τὰ ποτάμια.

Ἦσαν τὰ ποτάμια
παραπονεμένα
κ' εἶπαν τῆς θαλάσσης·
«—Φέρνουμε σὲ σένα
ὅλα μας τὰ πλούτη
ὅλη τὴ χαρὰ μας,
ὅλη τὴ ζωὴ μας,
ὅλα τὰ νερά μαζ·
Καὶ ἕως τὸς τόσες χάρες
σὺ τί μᾶς χαρίζεις;
Παίρνεις τὰ νερά μας
καὶ μᾶς τάρμυρίζεις!

Καὶ τοὺς εἶπ' ἐκείνη·
«—Πῶς ἔμπορῶ ν' ἀλλάξω;
τὰ γλυκὰ νερά σας
πῶς νὰ τὰ φυλάξω;
Εἶμ' ἀπὸ τὴ φύση
ἀρμυρὴ πλοσμένη
κ' ἀρμυρὸ κοντά μου
κάθε τί θὰ γένη·
Τὰ παράπονά σας
πάνε στὰ χαμένο.
Θέτε τὸ καλό σας
Φύγετ' ἀπὸ μένα».

Γ. Δροσίνης.

6. Ἡ καλὴ δυναναστροφή.

Περιεπάτουσαν καὶ εἶδον φύλλον
ξηρὸν πλὴν χύνον ὀσμὴν γλυκεῖαν
λαβὼν δ' ἀμέσως τὸ ὄσφραϊνόμενον
μὲ τέρψιν θεῖαν·
«—Εὐωδιάζεις πολὺ τῷ εἶπον·
μὴ εἶσαι ῥόδον εὐχρουν τῶν κήπων;

— «Δὲν εἶμαι ῥόδον», μοὶ ἀπεκρίθη,
«ἀλλὰ συνέζησα πρὶν μ' ἔξεινο,
'Ἐντεῦθεν ἔχω τὴν εὐωδίαν,
ἣν διαχύνω».

Σ. Δ. Βυζάντιος.

Παροιμίαι.

- Μ' ὅποιον δάσκαλο καθίσης τέτοια γράμματα θὰ μάθης.
- Ὅποιος εἰς τὸ μύλο μ'παίνει, λερωμένος πάντα βγαίνει.
- Ἡ κακὴ ἢ συντροφιά φέρνει ἀγιάτρευτὴ ἀρρωστιά.
- Ὅποιος κοιμᾶται μὲ σκύλλους σηκώνεται μὲ ψύλλους.
- Πές μου ποιὰ 'ναί ἢ συντροφιά σου, γὰ σοῦ πῶ τὴν ἀνθρω-
πιά σου.
- Φθείρουσιν ἦθη χρηστὰ ὀμιλίαι κακαί.

7. Τὸ θέρος.

Κατὰ τὸ θέρος αἱ ἡμέραι εἶνε πολὺν μεγάλαι, αἱ νύκτιες πολὺν μικραὶ καὶ ἡ ζέστη ἀνυπόφορος. Ὁ ἥλιος μένει πολλὰς ὥρας εἰς τὸν οὐρανόν. Ἀνατέλλει πολὺν ἔνωρίς, δύει πολὺν ἀργὰ καὶ εἶνε λαμπρότατος. Λάμπει ὁ οὐρανὸς καὶ στίλβουσι τὰ ὄρη, τὰ δάση, αἱ πεδιάδες, οἱ ἀγροὶ καὶ ἡ θάλασσα.

Τὴν πρωΐαν ἡ γῆ δροσίζεται ὀλίγον, τὰ πτηνὰ ἄδουσι, τὰ ἄνθη καὶ τὰ φύλλα τῶν δένδρων εἶνε ζωηρότατα. Ὅσον ὅμως προχωρεῖ ἡ ἡμέρα, τόσον ἡ ζέστη ἀδξάνει. Τὰ πτηνὰ κρύπτονται ὑπὸ τοὺς θάμνους καὶ οἰγῶσι. Μόνον ὁ τέτις ἀδιακόπως τερετίζει. Τὰ φύλλα τῶν δένδρων ἀποβάλλουσι τὴν ζωηρότητα αὐτῶν καὶ τὰ ἄνθη κλίνουσι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν πρὸς τὰ κάτω. Τὰ ζῶα κινῶνται χαλαρῶς, ἀσθμαίνουσι, διψῶσι πολὺν καὶ συχνὰ ἔρχονται εἰς τὰς πηγάς, εἰς τὰ ἔνδεια καὶ εἰς τοὺς ποταμούς, ἵνα σβέσωσι τὴν δίψαν αὐτῶν. Οἱ ἄνθρωποι ἀσθμαίνουσι καὶ ἰδρώνουσιν. Αἱ ὁδοὶ καὶ αἱ πλατεῖαι τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων ἐρημοῦνται.

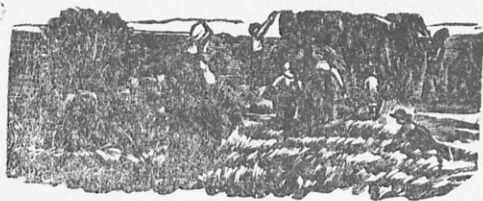
Ὅλα ὅσα ἔχουσι ζωὴν καὶ κινεῦνται, ἀποφεύγουσιν, ἰδίως κατὰ τὴν μεσημβρίαν, τὰς καυστικὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου καὶ ζητοῦσι μέρη δροσερὰ καὶ δασώδη.

Πρὸς τὴν ἐσπέραν ἡ ζέση εἶνε ὀλιγωτέρα. Τὰ πτηνὰ ἐξέρχονται ἐκ τῶν θάμνων, διασχίζουσι τὸν ἀέρα, συνέρχονται εἰς τοὺς φράκτας καὶ εἰς τοὺς κλώνας τῶν δένδρων καὶ ἄδουσι ζωηρότατα καὶ γλυκύτατα. Τὰ φύλλα τῶν δένδρων γίνονται ζωηρότατα καὶ τὰ ἄνθη ἐγείρουσι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. Τὰ ζῶα ἀφήνουσι τὰ σπηλαια καὶ τὰ σκιερὰ δένδρα καὶ ἔρχονται εἰς τὰς πεδιάδας καὶ εἰς τοὺς λειμῶνας. Οἱ ἄνθρωποι ἐξέρχονται ἐκ τῶν οἰκιῶν αὐτῶν πληροῦσι τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας, περιπατοῦσι, κάθηται εἰς τὰς δροσερὰς ἀκτὰς τῆς θαλάσσης καὶ κολυμβῶσιν εἰς τὰ δροσερὰ ὕδατα τῶν ποταμῶν τῶν, λιμνῶν καὶ τῶν θαλασσῶν.

Ἡ δύσις τοῦ ἡλίου εἶνε μεγαλοπρεπής, ἡ ἐσπέρα μεγαλοπρεπεστάτη. Μυριάδες ἀστέρων σκορπίζονται εἰς τὸν οὐρανὸν ὀλίγον μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Ἀναρίθμητοι ἀπαλαὶ ἀκτῖνες τῶν ἀστέρων σκορπίζονται εἰς τὰ ὄρη, εἰς τὰς πεδιάδας καὶ εἰς τὰς κατοικίας τῶν ἀνθρώπων. Ὅταν δὲ ἡ σελήνη χύσῃ ἐξ οὐρανοῦ τὸ γλυκύτατον αὐτῆς φῶς, τότε καταγράφεται ὅλος ὁ κόσμος καὶ λάμπουσιν αἱ κορυφαὶ τῶν ὄρεων, οἱ βράχοι, οἱ λόφοι, οἱ λειμῶνες, ἡ θάλασσα καὶ αἱ κατοικίαι τῶν ἀνθρώπων.

Κατὰ τὸ θέρος τὰ δάση εἶνε πλήρη ὑψηλῶν καὶ πολυφύλλων θαλερῶν δένδρων. Αἱ χαράδραι καὶ αἱ ὄχθαι τῶν ποταμῶν εἶνε καταπράσινοι ἐκ βίων καὶ λυγαριῶν. Αἱ πεδιάδες εἶνε ξηραὶ καὶ χρυαῖσαι· ἐδῶ καὶ ἐκεῖ φαίνονται μόνον ὀλίγα ἄνθη καὶ ὀλίγα πράσινα φύλλα. Οἱ ἀγροὶ εἶνε κεκαλυμμένοι ὑπὸ σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, σησίμου, βίμβικου καὶ τῶν τοιούτων. Οἱ ἀμπελώνες εἶνε καταπράσινοι καὶ βερίθουσι ὀσταφυλῶν, αἴτινες ὀλίγον καὶ ὀλίγον ὠριμάζουσι. Τὰ ὀπωροφόρα δένδρα εἰς τοὺς κήπους καὶ εἰς τοὺς ἀμπελώνας εἶνε καταφορτωμένα μὲ κεράσια, βερίκοκκα, ξοδάκινα, δαμάσκηνα, κυδῶνια, μήλα, σῦκα, ῥόδια καὶ ἄλλους τοιούτους καρπούς.

Κατὰ τὸ θέρος οἱ θερισταὶ ὑπὸ τὸν κανονικώτατον ἥλιον περιχαρεῖς καὶ ἤδοντες θερίζουσι διὰ τῶν καμπύλων δρεπάνων αὐτῶν τὰ σιτηρὰ καὶ ἐπισωρεύουσι τὰ δράγματα τῶν σταχύων εἰς θημωνιάς. Οἱ γεωργοὶ χαίροντες καὶ ἤδοντες ἀλωνίζουσι εἰς τὰ ἀλώνια αὐτῶν. Λικμῶσι τὸν σῖτον ἀπὸ τῶν σταχύων. Μεταφέρουσι διὰ τῶν βαρειῶν ἀμαξῶν αὐτῶν εἰς τὰς ἀγροτικὰς τῶν οἰκίας τὰ δράγματα τοῦ χόρτου, τὸ ὅποιον συναθροίζουσι ἐκ τῶν λειμῶνων καὶ τῶν πεδιάδων, καὶ βολοκοποῦσι καὶ βοτανίζουσι τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν. Οἱ ἀμπελουργοὶ περιχαρεῖς καὶ ἤδοντες τρυγῶσι τὰς σταφίδας ἐκ τῶν σταφιδάμπελων καὶ συνάγουσι καὶ ἀποξηραίνουσι αὐτὰς εἰς τὰ εὐρῆα ἀλώνια αὐτῶν. Οἱ ποιμένες ἤδοντες καὶ αὐ-

Τὸ θέρος

λοῦντες βόσκουσι τὰ ποίμνια αὐτῶν εἰς τὰς δροσερὰς κοιλάδας τῶν ὄρεων καὶ κατὰ τὰ πλάγια τῶν σκιερῶν δασῶν, τὰ ὅποια εἶνε ἐπὶ τῶν λόφων καὶ ἐπὶ τῶν ὄρεων. Οἱ κυνηγοὶ περιχαρεῖς ἐξέρχονται εἰς κυνήγιον τῶν τρυγόνων, τῶν μελισσοργῶν, τῶν σκυφάγων καὶ τῶν ὀρνύγων. Οἱ ναῖται χαίροντες φορτῶνουν εἰς τὰ πλοῖα αὐτῶν σῖτον, σταφίδας, σῖγα, ἔλαιον καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἄδοντες δὲ διασχίζουσι διὰ τῶν πλοίων καὶ τῶν λέμβων αὐτῶν τὰς θαλάσσας καὶ τὰ πελάγη. Οἱ παῖδες, οἱ νεανία καὶ αἱ νεάνιδες εὐθυμότατοι ἐπανέρχονται ἐκ τῶν ἐξοχῶν εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν ἐστολισμένοι μὲ διάφορα ἄνθη.

Πανταχοῦ κίνησις καὶ ζωὴ. Ὅλα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ χαίρουσι κατὰ τὴν λαμπρὰν ταύτην ὥραν τοῦ ἔτους.

(Κατὰ τὰς θρησκευτικὰς μελέτας τοῦ Δ. Μουροκορδάτου καὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἑλλάδος ποιητῆς.

8. Τὸ καλοκαῖρι.

Ἥλιθες, ἦλιθες, καλοκαῖρι
κι' ὁ Θεὸς πολλὰ
μὲ τὸ ἅγιό του χέρι
'σκόρπισε κατὰ.

*Σ τὲς μυρτιὲς κρυμμέν' ἀηδόνια
ψάλλουν λιγυρὰ
καὶ πετοῦν τὰ χελιδόνια
μ' ἑλαφρὰ πτερὰ.

Τὰ μελίσσια μὲ φροντίδες
ἔδω κ' ἐκεῖ πετοῦν
καὶ μὲ χάρη αἱ χρυσαλλίδες
τᾶνθη χαιρετοῦν.

Εἰς τοὺς κάμπους πρασινίζουν
χόρτα δροσερά.
Εἰς τοὺς λόφους ψιθυρίζουν
τὰ γοργὰ νερά.

Εὐμορφ' ἄνθη 'ς τοὺς ἀέρας
χύνουν μυρωδιά.
κι' ἀνθοδεσμας 'ς τὰς μητέρας
φέρουν τὰ παιδιά.

Τ Βιζυηνός.

Β'. ΥΠΕΡΗΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΡΙΟΦΡΟΣΥΝΗ

9. Λύχνος.

Λύχνος τις εἶχε πολὺ ἔλαιον καὶ ἔφεγγε πολὺ. Ὑπερηφανεύθη λοιπὸν διὰ τοῦτο καὶ ἤρχισε νὰ καυχᾶται καὶ νὰ λέγῃ· «Πῶ πῶ ! πόσον φέγγω ! Καλέ, τί φῶς εἶνε αὐτό ! Λύχνος εἶμ' ἐγὼ ἢ ἄστρον τοῦ οὐρανοῦ πολὺ λαμπρότερον καὶ τοῦ ἡλίου αὐτοῦ ; Κρῖμα ὅτι εἶμαι ἐδῶ ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ δὲν εἶμαι εἰς τὸν οὐρανόν, διὰ νὰ λάμψη ἔλος ὁ κόσμος». Καί, ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα, ἐφύσησεν ὀλίγος ἀνεμος καὶ ἔσβησεν αὐτὸν εἰς τὴν στιγμὴν.

Τότε ὁ κύριός του, ὅστις μετὰ πολλῆς ἀγανακτήσεως ἤκουε τοὺς ἀλαζονικοὺς τούτους λόγους, ἤλθε νὰ τὸν ἀνάψῃ πάλιν. Καί, ἐνῶ τὸν ἤναπτε, τῷ ἔλεγε· «Τώρα σὲ ἀνάπτω πάλιν, ἀλλ' εἰς τὸ ἐξῆς νὰ κλείσης τὸ στόμα σου καὶ νὰ σιγᾷς. Κανένα ὑπερήφανον λόγον νὰ μὴ εἴπῃς πλέον. Τῶν ἀστέρων τὸ φέγγος εἶνε ἄσβεστον. Σὺ εἶσαι εὐτελής λύχνος. Πᾶν φύσημα τοῦ ἀνέμου, καὶ τὸ μικρότατον ἀκόμη, εἰς τὴν στιγμὴν σὲ σβῆνει. Ἔχε τοῦτο πάντοτε εἰς τὸν νοῦν σου καὶ σιώπα.»

Διδακτικὸς μῦθος.

—Μὴ μοῦ πολυτεντώνεσαι, γιὰτὶ ἕψηλός δὲν εἶσαι καὶ τὸ χωριό σου ἔναι κοντὰ καὶ ἔξερω τίνος εἶσαι.

10. Κόραξ καὶ ἀλώπηξ.

Κόραξ τις εἶχε κλέψῃ ὀλίγον κρέας, ἔπειτα ἐπέταξεν εἰς τι δένδρον καὶ ἐκεῖ καθήμενος ἔτρωγεν αὐτό.

Κατὰ τύχην ἐκεῖ πλησίον περιεφέρετο μία ἀλώπηξ. Ἡ ἀλώπηξ εἶδε τὸ κρέας, τὸ ὁποῖον ὁ κόραξ εἶχεν εἰς τὸ στόμα

του και τὸ ἐπεθύμησεν. Ἄλλὰ πῶς νὰ τὸ ἀρπάσῃ ἀπὸ τὸν κόρακα, ἀφοῦ αὐτὸς ἐκάθητο ὑψηλὰ εἰς τὸ δένδρον καὶ αὐτὴ δὲν εἶχε πτερά νὰ πετάξῃ ; Τότε ἐνεθυμήθη ὅτι, ἔτε ἦτο μικρά, εἶχεν ἀκούσῃ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ὅτι ὁ κόραξ εἶνε μωρὸς καὶ ἀγαπᾷ πολὺ τὰς κολακείας. Ἐστοχάσθη λοιπὸν νὰ ὠφελθῇ ἐκ τῆς μωρίας ταύτης.

Ἐρχεται λοιπὸν ἡσυχὰ ἡσυχὰ κάτω ἀπὸ τὸ δένδρον, ὑψώνει τὴν κεφαλὴν της πρὸς τὸν κόρακα καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· «Εὐγενέστατε, κύριε κόρακα, καλὴ μέρα σας. Πῶς εἴσθε ; Εἶχον τόσας ἡμέρας νὰ σᾶς ἶδω καὶ σᾶς ἐπεθύμησα πολὺ. ὦ, πόσον ὑποφέρω, ὅταν δὲν σᾶς βλέπω ! Πιστεύσατε ὅτι οὐδεὶς σᾶς ἀγαπᾷ εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον τόσον ὅσον σᾶς ἀγαπῶ ἐγώ ! Καὶ πῶς νὰ μὴ σᾶς ἀγαπᾷ τις, ἀφοῦ ἔχετε τόσα ἔξοχα προτερήματα ! Τὸ ἀνάστημά σας εἶνε θαυμάσιον, τὰ πτερά σας ὠραιότατα, ὁ λαιμὸς σας, οἱ πόδες σας, ἡ οὐρά σας λαμπρότατα, πετᾶτε ὅσον δὲν πετᾷ οὔτε ὁ ἰέραξ οὔτε ἄλλο πτηνὸν καὶ εἴσθε γενναῖος ὅσον οὐδὲν ἄλλο ζῶον εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον. Μόνον ἡ φωνὴ σας λείπει διστυχῶς. Ἄν εἶχατε καὶ ὀλίγην φωνήν, οὐδεὶς ἄλλος βέβαια θὰ ἦτο καταλληλότερος ἀπὸ σᾶς νὰ γίνῃ βασιλεὺς τῶν πτηνῶν».

Ὁ κόραξ, ἐπειδὴ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ζωὴν του ἤκουσεν ὅτι ἔχει ὅλα ταῦτα τὰ ἔξοχα προτερήματα, εὐχαριστήθη πολὺ καὶ ἐνόμισεν ὅτι καὶ πραγματικῶς τὰ ἔχει. Ἐπίστευσεν ὅτι ἡ ἀλώπηξ ἦτο μαγευμένη ἀπὸ τὰ προτερήματά του. Ἦρχισε λοιπὸν νὰ ὑπερηφανεύηται καὶ νὰ νομίξῃ ὅτι ἀληθῶς εἶνε ἄξιος νὰ γίνῃ βασιλεὺς, ἀφοῦ μάλιστα καὶ ἡ φωνὴ δὲν τοῦ ἔλειπεν, ὅπως ἐπίστευεν αὐτός.

Καί, ἵνα δεῖξῃ εἰς τὴν ἀλώπεκα, ὅτι ἔχει φωνήν καὶ ὅτι τίποτε δὲν τοῦ λείπει διὰ νὰ γίνῃ βασιλεὺς, ἤνοιξε τὸ

στόμα του και ἐφώνησεν ὅσον ἡδύνατο δυνατώτερα. «Κρᾶ, κρᾶ ! ».

Ἄλλὰ μόλις ἤνοιξε τὸ στόμα του διὰ νὰ φωνάξῃ, ἔπεσε τὸ κρέας κατὰ γῆς. Ἡ ἀλώπηξ, ἡ ὁποία τόσῃν ὥραν τὸ περιέμενε, τὸ ἀρπάζει εὐθὺς καὶ τὸ τρώγει εἰς τὴν στιγμὴν.

Ὁ κόραξ ἐκ τοῦ δένδρου ἔβλεπε ταῦτα καὶ ἐλυπεῖτο πολὺ. Παρεπονέθη λοιπὸν εἰς τὴν ἀλώπεκα ὅτι δὲν ἤλπιζε νὰ τὸν ἀπατήσῃ καὶ νὰ τοῦ ἀρπάσῃ τὸ κρέας ἐκ τοῦ στόματος δι' αὐτοῦ τοῦ ἀπατηλοῦ τρόπου.

Τότε ἡ ἀλώπηξ ἐστράφη πρὸς τὸν κόρακα καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· «Αἶ, φίλε μου, εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, ἵνα ζήσῃ τις καλὰ, πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ ὀλίγον νοῦν· νὰ γινωρίζῃ τί εἶνε καὶ νὰ μὴ εἶνε τόσο μωρὸς καὶ κοῦφος, ὥστε νὰ πιστεύῃ ὅτι, ἐνῶ εἶνε οὐτιδανὸς κόραξ, δύναται νὰ γίνῃ βασιλεὺς. Οἱ μωροὶ καὶ οἱ κοῦφοι παθαίνουν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον πάντοτε αὐτὰ καὶ ἀκόμη χειρότερα ἀπὸ αὐτά.

Αἰσώτιος μῦθος.

— Ὅπου ἠψηλὰ κυτῆ πάντοτε στραβοπατᾷ.

11. Ὑποθήκη.

Ὅπο θαρρῆται γιὰ καλὸ
καὶ δίχως δοῖακ' ἀνοίγεται
τὰ βρῖσκ' ἢ μλόρα ἔς τὸ γιαλό,
καὶ ναυαγεῖ καὶ πνίγεται.

Γ. Βιζυηνός.

12. Λύκος καὶ λέων.

Κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου λύκος τις ἐπλανᾶτο εἰς τινὰ πεδιάδα. Ἡ σκιά του ἦτο πολὺ μεγάλη, ἔπως συμβαίνει πάντοτε κατὰ τὴν ἀνατολὴν καὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου νὰ

ρίπτωσιν ὅλα τὰ πράγματα σκιάν μεγάλην. Ὁ λύκος, ὅτε εἶδε τὴν σκιάν του, ἐθαύμασε τὸ μέγεθος αὐτῆς καὶ ἐπίστευσε, ὅτι ἦτο θηρίον μέγιστον. ἤρχισε λοιπὸν νὰ ὑπερηφανεύηται καὶ νὰ λέγῃ· «Ποῖον θηρίον εἶνε τάχα τόσον μέγα, ὅσον εἶμαι ἐγώ; Δὲν βλέπεις ἐκεῖ τὴν σκιάν μου; Τοῦλάχιστον 100 πήχεων θηρίον εἶμαι! Τί εἶνε ὁ λέων ἐμπρὸς μου; Μικρὸς κώνωψ. Ἄχ! νὰ παρουσιάζετο τώρα, νὰ τὸν ἔκαμνον χίλια κομμάτια καὶ θα ἐγινόμην ἐγὼ βασιλεὺς τῶν ζώων».

Ἀκόμη δὲν εἶχε τελειώσῃ τοὺς ὑπερηφάνους τούτους λόγους ὁ λύκος, ὅτε φαίνεται ἀπὸ μακρὰν ὁ λέων. Ὁ λύκος ἀντὶ νὰ κρυφθῆ, ὅπως ἐκρύπτετο ἄλλοτε, ὅσάκις ἐφαίνετο λέων, τώρα ἐξ ὑπερηφανείας δὲν ἐκρύφθη, ἀλλ' ὤρμησε κατεπάνω του, πιστεύων ὅτι θὰ τὸν ἔκαμνε χίλια κομμάτια καὶ ὅτι αὐτὸς θὰ ἐγίνετο βασιλεὺς τῶν ζώων.

Τί ἐγένεν, ἕκαστος ἐννοεῖ. Μόλις ὁ λύκος ἐπλησίασε τὸν λέοντα, πάραυτα ἐξηπλώθη κατὰ γῆς νεκρὸς.

Αἰσώπειος μῦθος.

— Τὸ περήφανο πουλί πιάνεται ἀπ' τὴ μύτη.

— Ὅποιοι περηφαινεύεται γρήγορα ταπεινώνεται.

13. Ἀλέκτορες.

Δύο ἀλέκτορες συνεπλάκησαν καὶ λυσσωδῶς ἐμάχοντο μετὰ τοὺς ὄνυχας τῶν ποδῶν, μετὰ τὰς πτέρυγας, μετὰ τὰ στήθη.

Πολλὴν ὥραν ἐμάχοντο κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὅτε τέλος ὁ εἷς ἐνίκησε τὸν ἄλλον καὶ τὸν ἔτρεψεν εἰς φυγὴν. Ὁ νικηθεὶς ἐπῆγεν εἰς μίαν γωνίαν καὶ ἐκεῖ ἔμεινεν ἡσυχος καὶ ἀκίνητος. Ὁ νικητὴς ὅμως ὑπερήφανος διὰ τὴν νίκην του ἐπέταξεν ὑψηλὰ εἰς τὸν τοῖχον, ἤνοιξε τὸ στόμα του, ὅσον

ἡδύνατο περισσότεραν καὶ μετὰ πολλῆς ὑπερηφανείας ἔκραζε· «Μὲ βλέπετε; Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀλέκτωρ ἐκεῖνος, ὅστις ἐνίκησα τὸν ἐχθρόν μου καὶ τὸν ἔκαμα καὶ ἐκρύβη. Κανεῖς ἀλέκτωρ δὲν εἶνε, ὅπως εἶμαι ἐγώ. Ἐγὼ ὄλους τοὺς νικῶ, καὶ ὅστις τολμᾷ, ἄς ἔλθῃ. Κανένα δὲν φοβοῦμαι».

Ἐνῶ εἰς τὴν αὐλὴν συνέβαινον αὐτά, εἰς τὰ νέφη ὑψηλὰ ἦτο ἀετός τις, ὅστις παρετήρει κάτω, ἵνα ἴδῃ κανὲν ζῶον. Ἐπεινά πολύ. Βλέπει λοιπὸν τὸν ἀλέκτορα τοῦτον ἐπὶ τοῦ τοίχου, ὀρμᾷ διὰ μιᾶς κατεπάνω του, τὸν ἀρπάζει μὲ τοὺς ὄνυχάς του καὶ πετᾷ εἰς τὴν φωλεάν του.

Δισώπειος μῦθος.

— Ὁ Θεὸς τοὺς μεγάλους ταπεινώνει καὶ τοὺς ταπεινοὺς ὑψώνει.

14. Οἱ στάχυες τοῦ σίτου.

Ἡμέραν τινὰ χωρικός τις ἔλαβε τὸν μικρόν του υἱὸν καὶ ἐξῆλθεν εἰς τοὺς ἀγρούς, ἵνα ἴδῃ, ἀνώριμασεν ὁ σῖτος.

«Πάτερ, διατί», εἶπε τὸ παιδίον, «τινὲς στάχυες κλίνουσι τὴν κεφαλὴν των πρὸς τὰ κάτω καὶ ἄλλοι κρατοῦσιν αὐτὴν ὑψηλά; Αὐτοὶ θὰ εἶνε φαίνεται πολὺ εὐγενεῖς καὶ οἱ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι τόσον πολὺ κύπτουσι, πολὺ εὐτελεῖς».

Ὁ πατὴρ του ἀπέκοψεν ὀλίγους στάχους, τοὺς ἔδειξεν εἰς τὸ τέκνον του καὶ εἶπε πρὸς αὐτό· «Βλέπεις ἐδῶ, τέκνον μου; Οἱ στάχυες οὗτοι, οἱ ὁποῖοι ἔκλινον τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, εἶνε πλήρεις σίτου, ἐνῶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐκράτουν αὐτὴν ὑψηλά, εἶνε κενοί. Νά! Ἴδέ! Τίποτε δὲν ἔχουσι μέσα. Ἐχουσιν ἀέρα».

— Ὅπου ἀκοῦς πολλὰ κεράσια, βάστα καὶ μικρὸ καλάθι.

— Τὰ μεγάλα δάση μένουνε βουβά.

— Τὸ βαθὺ ποτάμι δὲν κάνει κρότο.

15. Ἡ παπαροῦνα.

Παπαροῦνα κοκκινίζει
καὶ φαντάζ' ὅσο μπορεῖ.

Ὅποιος δὲν τηνε γνωρίζει,
κάτι θαῦμα τὴν θαρρεῖ.

Μόλις ἄλλο ἀέρα πάρη,
δὲν χωρεῖ μεσ' ἔς τὰ σπαρτά.

Μὲ ἑρήφανο καμάρι
ἔδωθε ἑκείθε χαιρετῆ.

Τὸ παιδάκι, ποῦ τὴν βλέπει
λέγει μὲ συλλογισμό·

«Νὰ τῆς ἀποδώσω πρέπει
σοῦτον τὸν χαιρετισμό.

Καὶ ἀφοῦ μὲ κοντογενεῖ,
ἄς ὑπάγω πειὸ σιμά.

Γνωριμία μὲ γυρεῖ·
τέτοιο πράγμα μὲ τιμᾷ».

Μιὰ καὶ δύο τήνε σιμώνει.
τὴν ἀπάτην ἐννοεῖ·

Τὴν ἑρφάνεια τῆς γυμνώνει
τῶν ἀνέμων ἢ πνοῆ.

Κι ἀπ' τὸ τόσο τὸ στολίδι,
τὸ καμάρι τὸ πολὺ,

βρίσκει μόνο ἓνα σκουπίδι
μὲ μιὰν ἄδεια κεφαλή !

[Σὰν τὴν παπαροῦνα ἑμοιάζουν
τὰ ἑρήφανα παιδιά,
ποῦ ζητοῦν νὰ τὰ θαυμάζουν
δίχως γνώση καὶ καρδιά].

Γ. Βιζυηνός.

16. Τὸ ἴον.

Μέσα στὰ φύλλα του κρυμμένο
λουλουδάκι μοσχερὸ
δὲν φαντάζει, ἴσ' ἀν διαβαίνω,
ἴσ' ἀν σταθῶ νὰ τὸ χαρῶ.

Ἔχει τοῦρανοῦ τὸ χρῶμα,
μὰ δὲν χάσκει ἴσ' τὰ ψηλά,
μόνον ντροπαλὸ ἔς τὸ χῶμα
γέρνει καὶ μοσχοβολᾷ.

Κι ὅσο μὲ ταπεινοσύνη
κρύπτεται καὶ συστολή,
τόσο ἡ μυρωδιά τοῦ χύνει
διαρκεῖ καὶ πειδὸ πολύ.

Γ. Βιζυηνός.

17. Τὸ Φθινόπωρον.

Τὸ φθινόπωρον αἱ ἡμέραι ἀρχίζουσι νὰ γίνωται μικρότερα καὶ αἱ νύκτες μεγαλύτεραι. Ὁ καύσων τοῦ θέρους ἀρχίζει νὰ ἐλαττώνηται καὶ ὁ ἀῆρ νὰ γίνηται δροσερώτερος. Κατὰ τὴν πρωΐαν καὶ τὴν ἑσπέραν πίπτει ὁμίχλη. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν πνεύσων ἄνεμοι ἰσχυροί, οἴτινες, ὅσον προχωροῦσιν αἱ ἡμέραι, τόσον γίνονται ψυχρότεροι.

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ φθινοπώρου ἡ φύσις εἶνε μεγαλοπρεπεσιάτη. Τὰ δάση καὶ οἱ λόφοι λάμπουσιν ἐκ τῶν ποικίλων χρωματων τῶν φυτῶν καὶ τῶν ἀνθέων. Τὰ ὄρη, οἱ λειμῶνες καὶ αἱ πεδιάδες εἶνε κατάφυτοι καὶ καταπράσινοι. Οἱ ἀμπελῶνες βρῖθουσιν σταφυλῶν ὠρίμων. Οἱ κλῶνες τῶν ὀπωροφόρων δένδρων κάμπτονται ἀπὸ τοὺς πολλοὺς ὠρίμους καρπούς, ἀπὸ τὰ μῆλα, τὰ σῦκα, τὰ ροδάκινα, τὰ δαμάσκηνα, τὰ κνδάνια, τὰ ῥόδια, τὰ βερίκοκκα. Ἐκαστον φυτὸν, ἀπὸ τοῦ ἀσθενεσιότου χόρτον μέχρι τῆς ἰσχυροσιότητος δρυός, φέρει ἄπειρα σπέρματα. Οἱ λειμῶνες, τὰ δάση, οἱ κῆποι, οἱ ἀγροὶ εἶνε πλήρεις δένδρων καὶ θάμνων, οἴτινες βρῖθουσι καρπῶν. Ἐπὶ τῶν θαλερῶν κλάδων τῶν δένδρων καὶ τῶν θάμνων, εἰς τὰ δάση καὶ εἰς τοὺς κήπους, εἰς τοὺς λόφους καὶ εἰς τὰς λόχμας ἄδουσι πιτηνὰ γλυκύτατα καὶ θελκτικώτατα.

Ἄλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξαφανίζεται ἡ μεγαλοπρέπεια αὕτης τῆς φύσεως. Τὰ πολυχρώματα ἀνθῆ τῶν δασῶν καὶ τῶν λόφων, τῶν ἀγρῶσ καὶ τῶν λειμώνων, τῶν πεδιάδων καὶ τῶν κήπων ἀρχίζουσιν ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ ἐξαφανίζωνται. Τὰ φύλλα τῶν

δένδρων. τὰ ὁποῖα ἔστιλβον ἐκ ζωηρότητος, ἀρχίζουσιν ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ μαραίνωνται, νὰ κίτρινίζωσι καὶ νὰ πίπτωσι κατὰ γῆς. Τὸ πικραμικρὸν φύσημα τοῦ ἀνέμου ἀποσπᾷ ἀπὸ τῶν κλώνων καὶ διασκορπίζει αὐτὰ κατὰ χιλιάδας εἰς τὸν ἀέρα. Οἱ καρποὶ τῶν ὀπωροφόρων δένδρων, τῶν θάμνων καὶ τῶν ἀγρίων δένδρων τῶν δασῶν ἀρχίζουσιν ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ ὀλιγοστεύωσι καὶ ἐπὶ τέλους πονθενὰ νὰ μὴ φαίνωνται. Τινὰς συνάγουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἄλλους τρώγουσι τὰ πιτηρὰ καὶ οἱ πλεῖστοι καταπίπτουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἵνα ἐξ αὐτῶν γίνωσι νέα δένδρα, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα ἢ κατ'ἀλληλος. Οἱ ἀμπελῶνες δὲν ἔχουσι πλέον οὔτε φύλλα οὔτε σταφυλὰς.

Αἱ ἀηδόνες, αἱ χελιδόνες, οἱ κόσσυφοι, οἱ κορυδαλλοί, οἱ σπίννοι, αἱ ἀκανθυλλίδες, οἱ φλωροὶ, αἱ τρογόνες, αἱ ὄρνιθες, οἱ σκυφοί, καὶ τὰ ἄλλα ἀποδημητικὰ πιτηρὰ ἀρχίζουσιν ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ φεύγωσιν. Ἀφήνουσι τὰ δάση καὶ τοὺς ψυχροὺς λειμῶνας καὶ μεταβαίνουσιν εἰς ἄλλους τόπους θερμότερους. Τὰ γλυκύτατα κελαδήματα τῶν ἀηδόνων, τῶν σπίννων καὶ τῶν ἀπείρων ἄλλων ὀφιδικῶν πιτητῶν δὲν ἀκούονται πλέον. Τὰ θορυβώδη τερετίσματα τῶν τειτίγων καὶ ὁ γλυκὺς βόμβος τῶν μελισσῶν καὶ τῶν μυιῶν καὶ τῶν χρυσοκανθάρων καὶ τῶν ἀπείρων ἄλλων ἐντόμων παύει ὅλως διόλου. Παταχοῦ γυμνότης καὶ ἡσυχία. Τὰ δένδρα γυμνά, ἄνευ χλόης καὶ ἀνθέων· οἱ ἀγροὶ γυμνοί, ἄνευ χόρτου καὶ σίτου. Αἱ σταφυλαὶ ἐτρογγήθησαν, ἡ χλόη ἀπεκόπη, οἱ ἀγροὶ ἐθερίσθησαν· τὰ ὀφιδικὰ πιτηρὰ ἀπεδήμησαν, τὰ ἔντομα ἐσιώπησαν. Ἡ ζωηρότης τοῦ ἔαρος καὶ ἡ μεγάλη κίνησις τοῦ θέρους παύουσι πλέον. Ἡ φύσις ἐτοιμάζεται νὰ ἀναπαυθῇ, διὰ νὰ ἀνακίησῃ τὰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας ἀπώλεσε, καὶ νὰ ἐγερθῇ κατὰ τὸ ἔαρ πάλιν λαμπρὰ καὶ ζωηρά.

(Κατὰ τὰς θρησκευτικὰς μελέτας τοῦ Δ. Μαυροκορδάτου καὶ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας ποιητάς).

18. Τὸ δεινδρόλλιον κατὰ τὸ φθινόπωρον.

Πτωχὸν δεινδρόλλιον, σὲ λυποῦμαι. Πόσον τυχέως γηράσκεις !
Τὰ φύλλα σου εἶνε κίτρινα, θὰ πέσωσι κατὰ τὸ πρῶτον φύσημα
τοῦ ψυχροῦ βρορᾶ, καὶ ἔπειτα θὰ ἴσταισαι δλόγγυμον.

Δεινδρόλλιον, μὴ εἶσαι τόσον λυπημένον ! Ἡ δυστυχία σου
ὀλίγον χρόνον θὰ διαρκέσῃ. Ὁ Θεὸς δὲν θὰ σὲ ἀφήσῃ γυμνόν.
Μετ' ὀλίγον θὰ σοι δώσῃ ὦραϊα πράσινα φύλλα καὶ εὐωδέστατα
λευκὰ ἄνθη. Μὴ λυπῆσαι !

19. Τὸ μαραμμένο φύλλο.

Φύλλο κίτρινο χλωμό,	Πῶς σ' ἐγνώρισα μικρό !
Φύλλο μαραμμένο,	Μυριστό, δροσᾶτο,
ποῦ σὲ φέρνει ἀπ' τὸ δρυμὸ	ἦσουν ὄλο χαροπό,
μὲ λαχτάρα, μὲ καῖμὸ	χαροπὸ καὶ ζηλευτὸ
ὁ βοριᾶς, καῖμένο ;	καὶ μ' ἄνθους γεμᾶτο,
Φύλλο φθινοπωρινό.	φύλλο τοτ' ἔαρινό,
φύλλο ἔρημωμένο !	μοσχομυρωδάτο !

ᾠ δυστυχισμένο
φύλλο φθινοπωρινό,
φύλλο μαραμμένο !

Σπ. Αντίπας.

20 Τὸ φθινόπωρον.

Τὸ βουρκομένο σύννεφο τὸν οὐρανὸ μαυρίζει
ψιλὴ ψιλὴ ἀρχίνισε βροχὴ νὰ ψιχαλίξῃ.
Εἶνε ἡ φύσις ποῦ θρηγεῖ.

Τὰ δάκρυά της εἶν' αὐτά, ὅπου πυκνοσταλάζουν,
τὰ σύννεφα, ὅπου βογγοῦν καὶ βαρβαναστεναῖζουν,
εἶν' ἡ θλιμμένη της φωνή.

Καὶ τὸ ξερὸ ἐβράχηκε τῆς ἔρημιᾶς ποτάμι·
ἀκοῦς τί κρότο τὸ νερὸ μέσ' ὅς τὰ χαλίκια κάμει ;
Βλέπεις τὸν ἄσπρο του ἄφρὸ ;

Ὅς τὲς λυγαριῆς ἀνάμεσα ἦσαν πουλιὰ κρυμμένα·
τὸν κρότο μόλις ἄκουσαν, ἔφυγαν τρομαγμένα·
μ' ἕνα τους πέταγμα ἔλαφρό.

I. Καραδούτσας.

Γ. Σ Π Ε Υ Δ Ε Β Ρ Α Δ Ε Ω Σ

21. Ὁ πιστὸς σκύλλος.

Πτωχή τις χωρική, τῆς ὁποίας ὁ σύζυγος εἶχεν ἀπο-
θάνῃ, εἶχεν ἓν χωράφιον. Ἡ πτωχή ἐκαλλιέργει τὸ χωρά-
φιον καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐτρέφετο καὶ αὐτὴ καὶ τὸ ὄρφανόν της
μικρὸν τέκνον, τὸ ὁποῖον ἠγάπα πολύ. Ὅσάκις ἐπρόκειτο
νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ χωράφιον, ἔθετε τὸ μικρὸν της τέκνον εἰς
τὴν κοιτίδα, ἄφηνε πλησίον αὐτοῦ τὸν πιστὸν της σκύλ-
λον, ἔκλειε τὴν θύραν καὶ ἔφευγεν. Ὁ σκύλλος ἐφύλαττε τὸ
παιδίον ἐπιμελέστατα. Ποτὲ δὲν ἔφευγεν ἀπὸ πλησίον του
μέχρι τῆς ὥρας, ὅτε ἐπέστρεφεν ἡ μήτηρ του.

Ἡμέραν τινά, μόλις ἔφυγεν ἡ πτωχή χωρική, ἐξέρχε-
ται ἔκ τινος ὀπῆς μέγας ὄφις, ὅστις προχωρεῖ πρὸς τὴν
κοιτίδα καὶ περιτυλίσσεται περὶ τὸ παιδίον ἑτοιμος νὰ τὸ
δαγκάσῃ καὶ νὰ τὸ φονεύσῃ. Ὁ σκύλλος εἶδε τὸν ὄφιν, ὀρμαῖ
κατ' αὐτοῦ, τὸν δαγκάνει εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὸν πνίγει.

Ἐν τῷ μεταξύ ὁμως ἀνετράπη ἡ κοιτίς καὶ ἐσκέπασε τὸ παιδίον καὶ τὸν ὄφιν.

Μετ' ὀλίγον ἐπιστρέφει ἡ μήτηρ ἐκ τοῦ χωραφίου, ἀνοίγει τὴν θύραν, καὶ τί βλέπει ! Τὴν κοιτίδα ἀνεστραμμένην καὶ ὄχι μακρὰν αὐτῆς τὸν σκύλλον, ἔχοντα τὸ στόμα αἰματωμένον. « Ἀγρεῖον ζῶον », εἶπε. « Σὲ ἀφῆκα νὰ φυλάξης τὸ παιδίον καὶ σὺ τὸ ἐφόνευσες. Στάσου, ἄθλιε ! » Καὶ ἀμέσως τρέχει εἰς τὴν γωνίαν τοῦ δωματίου λαμβάνει ἐν ῥόπαλον ἐκεῖ κείμενον καὶ ὀρμᾷ κατὰ τοῦ σκύλλου νὰ τὸν φονεύσῃ.

Ἄλλὰ, ἐνῶ ἦτο ἕτοιμος νὰ καταφέρῃ τὸ ῥόπαλον κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ἀκούει τὸ ἀγαπητόν της τέκνον νὰ κλαίῃ κάτωθεν τῆς κοιτίδος. Πάραυτα τρέχει, ἀναστρέφει αὐτὴν καὶ εὐρίσκει τὸ παιδίον ἀβλαβές καὶ ζωηρόν, καὶ πλησίον τὸν ὄφιν νεκρόν.

Ἡ χωρική ἐνόησε τί συνέβη ! Μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς ἐδόξασε τὸν Θεόν, διότι ἐσώθη τὸ τέκνον της, καὶ ἐθώπευσε τὸν κύνα, τὸν ὁποῖον ἠγάπα ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης περισσότερον ἀφ' ὅ,τι τὸν ἠγάπα ἕως τότε.

— Ὁ καλὸς σκύλλος εἶνε καλὸς φίλος.

22. Ἡ βροχή.

Ἐμπορὸς τις ἐπέστρεφεν ἔφιπος ἐκ τινος πανηγύρεως εἰς τὴν πατρίδα του. Ὅπισθεν, ἐπὶ τοῦ ἐφιππίου εἶχε προσδεδεμένον τὸ δισάκκιόν του πλῆρες χρημάτων. Καθ' ὁδὸν τὸν κατέλαβε ῥαγδαία βροχὴ καὶ τὸν κατέβρεξεν. Ὁ ἔμπορος ἠγανάκτει καὶ ἐγόγγυζε πολὺ διὰ τὴν τοιαύτην κακοκαιρίαν.

Ἡ ὁδὸς διήρχετο διὰ τινος πυκνοῦ δάσους. Μόλις εἰσῆλ-

θεν εἰς αὐτό, παρατηρεῖ ἐκεῖ που ληστήν κεκρυμμένον, ὅστις εἶχεν ἐστραμμένον τὸ ὄπλον του πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἐσχόπευεν. Ὁ ληστής ἐπίεσε τὴν σκανδάλην τοῦ ὄπλου. ἀλλὰ τὸ ὄπλον δὲν ἐξεπυροκρότησεν. Ἐνεκα τῆς βροχῆς ἡ πυρῆτις εἶχεν ὑγρανθῆ καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναφλεχθῆ.

Ὁ ἔμπορος ἐμάστιξε τὸν ἵππον καὶ μετ' ὀλίγον ἦτο μακρὰν τοῦ ληστοῦ. Δὲν ἐκινδύνευε πλέον. Ἐκαμε τὸν σταυρόν του, ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν· «Πόσον ἀνόητος ἤμην νὰ σπεύδω εἰς τὰς κρίσεις μου καὶ νὰ καταρῶμαι τὸν κακὸν καιρὸν καὶ νὰ μὴ ὑποφέρω αὐτὸν ἀγογγύστως, ἀφοῦ οὕτως ἤθελεν ὁ Θεός!» Ἄν ὁ οὐρανὸς ἦτο αἴθριος καὶ ἡ ἀτμόσφαιρα καθαρὰ καὶ ξηρὰ, τότε ἐξ ἅπαντος θὰ ἤμην νεκρὸς καὶ ματαίως θὰ ἀνέμενον τὰ τέχνα μου νὰ ἐπανέλθω εἰς αὐτά. Ἡ βροχὴ, διὰ τὴν ὁποίαν ἐγόγγυζον, ἔσωσε τὰ χρήματά μου καὶ τὴν ζωὴν μου».

— Κάθε ἐμπόδιον γιὰ καλὸ.

33. Ὁ σπεύδων ἀμαξηλάτης.

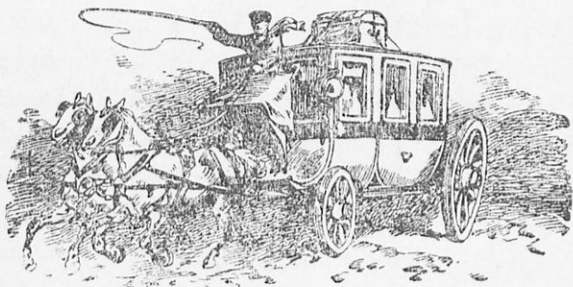
Ἡμέραν τινὰ περὶ τὴν ἐσπέραν γέρων τις χωρικός ἐπέστρεφε πεζὸς ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὸ χωρίον του. Ἡ ὁδὸς ἦτο ἀθλιωτάτη· εἶχε πολλὰς πέτρας καὶ πολλὰ κοιλώματα, καὶ διὰ τοῦτο ὁ γέρων περιεπάτει ἀργὰ ἀργὰ καὶ μετὰ πολλῆς προσοχῆς.

Καθ' ὁδὸν τὸν συναντᾷ ἀμαξηλάτης τις, ὅστις ἐμάστιζεν ἀδιακόπως τοὺς ἵππους του, ὅπως τρέχωσι ταχέως. Πρῶτην φορὰν μετέβαινεν εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ δὲν ἐγνώριζε τὸν δρόμον. Ὅτε εἶδε τὸν γέροντα, τὸν ἠρώτησε· «Θὰ προφθάσω, καλέ μου γέρον, πρὶν νυχτώσῃ, νὰ φθάσω εἰς

τὴν πόλιν;». Ὁ γέρον ἐῖπεν· «Ἄν τρέχῃς τόσον ταχέως, ὅπως τόρα τρέχεις, ἀδύνατον νὰ προφθάσῃς. Ἄν ὅμως σιγὰ σιγὰ προχωρῆς, τότε ἐξ ἅπαντος θὰ προφθάσῃς».

Ὁ ἀμαξηλάτης ἐξεπλάγη ἐκ τῶν λόγων τούτων τοῦ γέροντος, ἐγέλασε καὶ εἶπε καθ' ἑαυτόν· «Εἶνε τρελλὸς ὁ δυστυχὴς καὶ δὲν γνωρίζει τί λέγει». Καὶ ἐμάστιζε τοὺς ἵππους ἰσχυρότατα, ὅπως τρέχωσι τάχιστα.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης ἡμέρας ὁ γέρον μετέβαινεν ἐκ τοῦ χωρίου του εἰς τὴν πόλιν. Ἀφοῦ ἐβάδισε περὶ

Ἄμαξηλάτης.

τὴν μίαν ὥραν, συνήντησε τὴν ἀμαξηλάτην καθ' ὁδόν. Ἄλλὰ πῶς! Τὸν εὗρεν εἰς κακίστην κατάστασιν. Ἡ ἀμαξα ἔκειτο κατὰ γῆς ἀνεστραμμένη, καὶ εἰς τῶν τροχῶν θρύμματα μακρὰν αὐτῆς. Ἐκ τῆς μεγάλης ὀρμῆς, μεθ' ἧς ἔτρεχον οἱ ἵπποι, ἐθραύσθη εἰς τῶν τροχῶν καὶ ἡ ἀμαξα ἀνετράπη! Ὅλην τὴν νύκτα προσεπάθει ὁ ἀμαξηλάτης νὰ διορθώσῃ αὐτήν, ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον ἦτο μόνος καὶ ἐργαλεῖα δὲν εἶχεν. Ἰστατο λοιπὸν καὶ αὐτὸς ἀκίνητος πλησίον τῆς ἀμάξης καὶ τὴν ἐβλεπε περίλυπος. Δὲν ἐγνώριζε τί νὰ πράξῃ.

Ὁ γέρον, ὅτε εἶδε τὴν τοιαύτην κατάστασιν, εἶπε πρὸς

αὐτόν· «Δὲν σοὶ εἶπον, ὅτι ἔπρεπε νὰ τρέχῃς ὀλιγώτερον, εἰάν ἤθελες νὰ φθάσῃς ταχύτερον εἰς τὴν πόλιν; Αὐτὰ παθαίνουσιν ὅσοι σπεύδουσιν εἰς τὰς ἐργασίας των. Εἰς τὸ τέλος πάντοτε βλάπτονται».

— Ἀγάλλ' ἀγάλλῃ πᾶς μικροῦ.

24. Ἡ φωλεὰ τῶν πτηνῶν.

Ὁ μικρὸς Ἀλέξανδρος εὗρεν ἡμέραν τινὰ εἰς τὸν φράκτην τοῦ κήπου αὐτῶν μίαν φωλεάν. Περιχαρῆς ἔτρεξε πρὸς τὸν πατέρα του καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς τὸν κήπον. Ὁ πατὴρ προθύμως ἠκολούθησε τὸν μικρὸν Ἀλέξανδρον, ὅστις τὸν ὠδήγησεν εἰς τὸν φράκτην καὶ τῷ ἔδειξε τὴν φωλεάν. «Ἰδέ, καλέ μου πάτερ», ἐφώνησε τὸ παιδίον· «ἰδὲ τὴν ὠραίαν καὶ μαλακὴν ἐκείνην φωλεάν. Ἔχει τρία ὠραῖα μὲ κόκκινα στίγματα αὐγά. Θέλω νὰ τὰ λάβω καὶ νὰ παίξω μὲ αὐτά. Ἔχω τὴν ἀδειαν, πάτερ μου; — «Ἄ καθόλου!, καλὸν μου παιδίον», εἶπεν ὁ πατήρ. «Ἄφες αὐτὰ τὰ αὐγά. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ ἔχῃς μεγαλυτέραν χαράν».

Ὁ Ἀλέξανδρος ἀφῆκεν αὐτά. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν, ὅτε ἐπῆγε πάλιν εἰς τὴν φωλεάν, εὗρε τέσσαρα αὐγά. Ἐὐθὺς ἔτρεξε καὶ ἀνήγγειλε τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν πατέρα του, ὅστις τῷ εἶπεν· Ἄκουσον, παιδίον μου. Δεκαπέντε ἡμέρας μὴ πλησιάζῃς τὴν φωλεάν. Ἀφοῦ παρέλθωσιν αἱ δεκαπέντε ἡμέραι, τότε θὰ ὑπάγωμεν μαζὶ νὰ ἴδωμεν αὐτήν».

Ὅ,τι εἶπεν ὁ πατήρ, τοῦτο καὶ ἐγένεον. Ἀφοῦ παρήλθον αἱ δεκαπέντε ἡμέραι, παρέλαβε τὸν μικρὸν Ἀλέξανδρον καὶ ἦλθον ὁμοῦ εἰς τὴν φωλεάν. Πόσον ἐχάρη ὁ μικρὸς, ὅτε εἶδεν ἀντὶ τῶν αὐγῶν τέσσαρα μικρὰ γυμνά πουλάκια! Ἦνοιγον

τὸ μικρὸν των στόμα. ὡς ἂν ἤθελον νὰ φάγωσι. Μετ' ὀλίγον παραμερίζουσι καὶ οἱ δύο ὀλίγον, καὶ ἀμέσως τότε ἔρχεται ἡ μήτηρ των φέρουσα ἓνα σκώληκα εἰς τὸ στόμα. Τὸν ἔδωκεν εἰς τὰ τέκνα της καὶ τὸν ἔτρωγον· « Ἴδέ! », εἶπεν ὁ πατήρ, « ἂν τότε σὲ ἄφηνοπ νὰ λάβῃς τὰ αὐτὰ ἐκ τῆς φωλεᾶς, τότε δὲν θὰ εἶχες αὐτὴν τὴν εὐχαρίστησιν ».

Ἐκτοτε ὁ Ἀλέξανδρος καθ' ἑκάστην μετέβαινε εἰς τὴν φωλεάν, ἕως ὅτου τὰ πουλάκια ἐμεγάλωσαν καὶ ἔφυγον.

Τὸ ἀκόλουθον ἔτος ἦλθον οἱ γονεῖς τῶν μικρῶν πτηνῶν πάλιν εἰς τὸν κῆπον καὶ ἔκτισαν τὴν φωλεάν των εἰς τὸν αὐτὸν φράκτην.

— Ὅποιος γνωρίζει νὰ ὑπομένῃ πάντα κερδισμένος βγαίνει.

25. Ἡ μικρὰ μυλέα.

Ἡμέραν τινὰ ὁ μικρὸς Γεώργιος παρετήρει μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὸν πατέρα του, ὅστις ἐφύτευεν εἰς τὸν κῆπον μικρὸν τινα κορμὸν ἀγρίας μυλέας.

« Τί κάμνεις αὐτοῦ μὲ αὐτὸ τὸ μικρὸν ξύλον, καλέ μου πάτερ; », ἠρώτησεν ὁ Γεώργιος. « Ἄ! ἐδῶ ποτὲ δὲν θὰ ἐφύτευον τοιοῦτον οὐτιδανὸν ξύλον εἰς τὸν κῆπον. Θὰ τὸ ἔρριπτον ἔξω μακρὰν τοῦ κήπου ». Τότε ὁ πατήρ εἶπε πρὸς αὐτό· Μὴ σπεύδῃς εἰς τὰς κρίσεις σου, τέκνον μου. Γνωρίζεις ἄρα γε τὸ μικρὸν τοῦτο ξύλον, περὶ τοῦ ὁποίου τόσον καταφρονητικῶς ὁμιλεῖς; ». — Ἄν τὸ γνωρίζω; », εἶπεν ὁ Γεώργιος, « καὶ δὲν τὸ βλέπω τί εἶνε; Νά· εἶνε ἓν μικρὸν ξύλον καὶ τίποτε περισσότερον ». — « Βεβαίως βλέπεις μόνον τὸ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ », εἶπεν ὁ πατήρ, « ἀλλ' ὄχι καὶ ὅ,τι κρύπτεται ἐν αὐτῷ. Τὸ μικρὸν τοῦτο ξύλον δύναται νὰ γίνῃ ἡμέραν τινὰ δένδρον ὑψηλὸν καὶ ὠραῖον πλήρες φύλ-

λων καὶ ἀνθέων καὶ βριθὸν καρπῶν ὠραιοτάτων καὶ γλυκυτάτων, τοὺς ὁποίους νὰ ἔρχησαι νὰ τρώγῃς. Βεβαίως τώρα δὲν βλέπεις τίποτε, διότι ἡ δύναμις, διὰ τῆς ὁποίας θὰ κατορθώσῃ εἰς τὸ μέλλον πάντα ταῦτα κρύπτεται ἀκόμη ἐν αὐτῷ. Κοιμᾶται ἀκόμη. Ὅταν ὁμως ἐξυπνήσῃ, τότε θὰ ἴδῃς τί δύναται νὰ γίνῃ ἐκ τοῦ μικροῦ τούτου ξύλου».

Μετά τινος ἡμέρας ὁ Γεώργιος εἶδε πάλιν τὸν πατέρα του πλησίον τοῦ μικροῦ αὐτοῦ ξύλου. Προσπάθει νὰ ἐμπήξῃ εἰς τὴν γῆν πάσσαλον καὶ νὰ τὸ δέσῃ εἰς αὐτόν. «Διατὶ τὸ δένεις, καλέ μου πάτερ ;». εἶπε τὸ παιδίον. «Δὲν βλέπεις ὅτι ἐμποδίζεις τὴν ἐλευθερίαν του ;». Ὁ πατὴρ ἀπήντησε· Πάντοτε σπεύδεις εἰς τὰς κρίσεις σου, τέκνον μου ! Τὸ δένω εἰς τὸν πάσσαλον τοῦτον, ἵνα μὴ τὸ θραύσῃ καὶ τὸ καταρρίψῃ ὁ ἄνεμος καὶ ἵνα μὴ κυρτωθῇ». Ἐπειτα ἐσχάλισε περίξ αὐτοῦ τὸ ἔδαφος καὶ τὸ περιέφραξε δι' ἀκανθῶν, ἵνα μὴ τὸ βλάπτωσι τὰ κτήνη.

Τὸ ἀκόλουθον ἔτος, ὅτε ἤλθεν ἡ ἀνοιξίς, ὠδήγησε τὸν Γεώργιον ἐκεῖ, ὅπου εἶχε φυτεύσῃ τὸ μικρὸν ξύλον. Ὁ Γεώργιος εἶδεν εἰς αὐτὸ φύλλα καὶ τρυφερὰ βλαστάρια καὶ ἐξεπλάγη. Τὸ μικρὸν καὶ ξηρὸν ξύλον εἶχε γίνῃ δενδρύλλιον χαριτωμένον. Ὁ πατὴρ δὲν εἶπε τίποτε. Ἄλλὰ, ἐνῶ ὁ Γεώργιος ἐθαύμαζεν, ἔκοψεν ἕνα κλῶνα ἐκ τινος ὀπωροφόρου δένδρου, ἔλαβε τὸ μαχαιρίδιό του, καὶ ἔκαμε μίαν τόσον ἰσχυρὰν τομὴν εἰς τὸ δενδρύλλιον, ὥστε ἡ κορυφή αὐτοῦ ἔπεσε κατὰ γῆς. «Δυστυχία ! ἔκραξε τὸ παιδίον. «Ὅλος ὁ κόπος ἐχάθη».

Ὁ πατὴρ ἐγέλασεν, ὠθησε τὸν κλῶνα, τὸν ὁποῖον ἀπέκοψεν, ἐντὸς τοῦ κορμοῦ τοῦ μικροῦ δένδρου καὶ μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἔπειτα ἔδεσεν αὐτό. Μετὰ ταῦτα εἶπε· «Πάντοτε σπεύδει εἰς τὰς κρίσεις του ὁ Γεώργιος. Ἄλλὰ,

ἂν τὸ δενδρύλλιον τοῦτο ἦτο ἐντὸς τοῦ δάσους, θὰ ἐγένετο κυρτὸν καὶ δὴῶδες καὶ οὐδέποτε θὰ παρῆγε φαγωσίμους καρπούς. Ἐγὼ τότε ἐβοήθησα αὐτὸ εἰς τὸ νὰ αὐξήσῃ καλῶς καὶ παράγῃ ὠραῖα ἄνθη καὶ γλυκεῖς καρπούς».

Μετὰ τινα ἔτη τὸ δενδρύλλιον ἐγένετο δένδρον ἀρκετὰ μέγα, ἀπέκτησε κλάδους καὶ κλῶνας καὶ εἶχε πολὺ εὐχάριστον ἐξωτερικόν· διότι ἔφερε κάλυκας καὶ ἄνθη, καὶ τὸ φθινόπωρον οἱ κλάδοι του ἔκλινον ὑπὸ τοῦ βάρους πολλῶν καὶ ἐρυθροχρόων μῆλων.

Ἡμέραν τινα ὁ πατήρ ἔφερε τὸν Γεώργιον εἰς τὸ δένδρον τοῦτο, το ἔδειξεν εἰς αὐτὸν καὶ τῷ εἶπε· «Γνωρίζεις τὸ δένδρον τοῦτο ; ». — Μάλιστα», εἶπεν ὁ Γεώργιος· «τὸ γνωρίζω. Εἶναι τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ξύλον, τὸ ὁποῖον ἐφύτευσας πρό τινων ἐτῶν». — Τί λέγεις τότε ; τὸν ἠρώτησε τότε ὁ πατήρ. — «ὦ !», ἀπήντησεν ὁ Γεώργιος μετὰ χαρᾶς, «τότε ἐγένετο τὸ μικρὸν καὶ ξηρὸν ἐκεῖνο ξύλον δένδρον ὠραῖον καὶ ἀγαπητόν ! ». — «Ἰδέ», ἐξηκολούθησεν ὁ πατήρ, «πῶς τείνει πρὸς σὲ τοὺς πλήρεις μῆλων κλῶνας ! Σοὶ τὸ χαρίζω, Γεώργιε, καὶ μάθε ἄλλοτε νὰ μὴ σπεύδῃς εἰς τὰς κρίσεις σου».

— Ἄγάλ' ἀγάλλια ἴφύτευεν ὁ φρόνιμος ἀμπέλι,
καὶ ἀγάλλ' ἀγάλλια γίνεται ἡ ἀγουρίδα μέλι.

26. Ὁ θάνατος τοῦ πιστοῦ ἀκύλλου.

Ἐμπορὸς τις, ἀρκετὰ πλούσιος καὶ εὐφυῆς ἄνθρωπος, εἶχε τὸ ἐμπορικὸν του κατάστημα εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐνίστε μετέβαινε καὶ εἰς τὰς ἐμπορικὰς πανηγύρεις, ὅπου ἐπώλει εἰς πολὺ καλὰς τιμὰς τὰ ἐμπορεύματά του καὶ ἐκέρδιζεν ἀρκετὰ χρήματα. Σύντροφον εἰς τὰ ταξιδιά του ταῦτα οὔτε εἶχεν οὔτε ἠθέλε νὰ ἔχη. Εἶχεν ἓνα μαῦρον σκύλλον πολὺ ἀνδρείον καὶ πολὺ πιστόν, καὶ αὐτὸς τῷ ἦτο ἀρκετός.

Ἡμέραν τινὰ εἶχε μεταβῆ εἰς τοιαύτην τινὰ πανήγυριν ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τὸν πιστόν του καὶ ἀνδρεῖον σκύλλον, Ἄφροῦ ἐπώλησε τὰ ἐμπορεύματα, ἤθελε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Ἔθεσε λοιπὸν τὰ χρήματα, τὰ ἑποῖα ἐκέρδησεν, εἰς ἓν δισάκιον, προσέδεσεν αὐτὸ ὀπίσω εἰς τὸ ἐπίπτιον, ἵππευσε καὶ ἀνεχώρησεν. Ὁ σκύλλος τὸν ἠκολούθει.

Ἄλλὰ τὸ δισάκιον δὲν εἶχε προσδεθῆ καλῶς, καί, ἐνῶ ἔτρεχεν ὁ ἵππος, ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐλύετο καὶ ἐπὶ τέλους ἔπεσε κατὰ γῆς, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ ὁ ἔμπορος.

Ὁ σκύλλος, ὅστις ἔτρεχε κατόπιν τοῦ ἵππου, εἶδε τὸ δισάκιον κατὰ γῆς καὶ ἤρχισε νὰ ὑλακτῆ. Ὁ ἔμπορος δὲν ἐστράφη πρὸς τὰ ὀπίσω νὰ ἴδῃ διατί ὑλακτεῖ ὁ σκύλλος. Ἐπροχώρει πάντοτε. Ἄλλ' ὁ πιστὸς σκύλλος ὑλακτεῖ ἀδιακόπως καὶ προσεπάθει ἐκ παντὸς τρόπου νὰ δώσῃ εἰς τὸν κύριόν του νὰ ἐννοήσῃ ὅτι πρέπει νὰ στραφῇ ὀπίσω καὶ νὰ λάβῃ τὸ δισάκιόν του. Ὑλάκτει πολὺ δυνατὰ καὶ πολὺ ἀλλόκοτα. Ἐπήδα πότε δεξιὰ καὶ πότε ἀριστερὰ τοῦ ἵππου. Ἐδάγκανεν αὐτὸν εἰς τοὺς πόδας, ἵνα μὴ προχωρῇ. Ἐδάγκανε τὸν κύριόν του εἰς τὴν περισκελίδα, ἵνα σταθῇ καὶ στραφῇ ὀπίσω. Ὁ δυστυχὴς ὄλα τὰ ἔκαμεν, ἵνα μὴ ἀπολεσθῇ τὸ δισάκιον. Ὁ ἔμπορος ἔβλεπε τὸν σκύλλον του εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν καὶ ἐφοβήθη. Ἐνόμισεν ὅτι ἐλύσσαξε. Τότε σύρει τὸ πιστόλιόν του καὶ τὸν πυροβολεῖ.

Περίλυπος ῥίπτει ὁ κύριός του ἐν βλέμμα πρὸς αὐτόν, τὸν βλέπει ἐξηπλωμένον κατὰ γῆς αἰμόφυρτον, δακρῦει καὶ ἐξακολουθεῖ τὸν δρόμον. Μετ' ὀλίγον ἔθεσε τὴν χεῖρά του ὀπίσω εἰς τὸ δισάκιον καὶ ἐτρόμαξεν, ὅτε παρετήρησεν ὅτι αὐτὸ δὲν ἦτο εἰς τὴν θέσιν του. Πάραυτα στρέφει τὸν ἵππον του καὶ διατρέχει πάλιν τὴν ὁδόν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἤδη διέλθῃ, ὅτε φθάνει εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἐπυροβόλησε τὸν

σκύλλον. Ὁ σκύλλος δὲν ἦτο ἐκεῖ. Προχωρεῖ πρὸς τὰ ἔμπρός.

Ἐπὶ τῆς ἰδοῦ παρατηρεῖ σταγόνας αἵματος. Ἐνῶ δὲ εὐρίσκατο εἰς ἀπορίαν περὶ τούτου, διακρίνει μακρόθεν τὸ δισάκχιον κατὰ γῆς. Τάχιστα τρέχει καὶ εἰς τὴν στιγμὴν φθάνει ἐκεῖ, ἀλλὰ τί νὰ ἴδῃ! Πλησίον τοῦ δισσακίου ἦτο ἐξηπλωμένος ὁ πιστὸς αὐτὸς σκύλλος καὶ ἐξεψύχει.

Τὸ ἀγαθὸν ζῶον, ἅμα εἶδε τὸν κύριόν του, ἔσεισεν ὀλίγον τὴν οὐράν του, ἔγλειψε τὴν χεῖρά του καὶ ἐξεψύχησε.

— Καλότυχος ποῦ ὑπέμεινε καὶ ἄλλοί, ποῦ παρεπάθη.

27. Παροιμίαι.

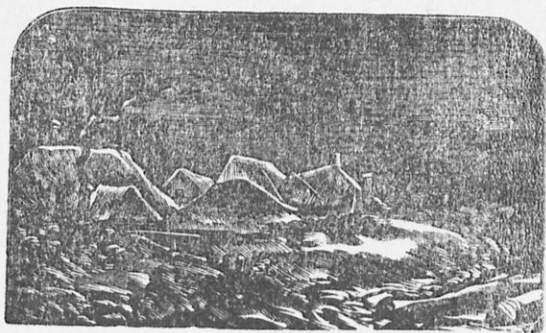
- Ὅποιος βιάζεται σκοντάφτει.
- Κάλιο ἀγάλλαι καὶ καλὰ παρὰ γρήγορα καὶ τυφλά.
- Ὅποιος τρέχει γρήγορ' ἀποστάνει.
- Ὅλα ἔρχονται μὲ τὸν καιρὸν, ὅταν ἔξερης καὶ προσμένῃς.
- Τὸ γρήγορο καὶ τὸ καλὸ ποτὲ δὲν πᾶν μαζί τὰ δυό.
- Ἡ σκύλλα ἀπὸ τῆ βία τῆς τυφλά γεννᾷ τὰ παιδιὰ τῆς.

28. Ὁ χειμὼν

Κατὰ τὸν χειμῶνα αἱ ἡμέραι εἶναι μικραὶ καὶ αἱ νύκτες μεγάλαι. Τὰ δένδρα εἶνε γυμνά, οὔτε φύλλα οὔτε ἄνθη οὔτε καρποὺς ἔχουσι οἱ κλάδοι αὐτῶν. Τὰ ὄρη καὶ τὰ δάση οὐδένα στολισμόν, οὐδεμίαν ζωηρότητα ἔχουσι· τὰ φύλλα τῶν δένδρων ἔχουσι καταπέση καὶ τὰ ἄγρια θηρία εἶνε εἰς τὰς φωλεὰς αὐτῶν. Οἱ κῆποι εἶνε γυμνοί· οὐδὲν ἄνθος πλέον ὑπάρχει εἰς αὐτούς. Οἱ λειμῶνες, αἱ πεδιάδες καὶ οἱ ἄγροί οὔτε χλόην οὔτε ἄνθη οὔτε στάχους ἔχουσιν· εἶνε γυμνοὶ καὶ ἔρημοι. Τὰ ποικίλα καὶ ὄραϊα χρώματα αὐτῶν οὐδαμοῦ φαίνονται πλέον. Ἡ δρόσος, ἣς ἐπικαθημένη ἄλλοτε ἐπ' αὐτῶν ἔστιλβεν ὡς ἀδάμας, δὲν ὑπάρχει πλέον. Αἱ γλυκεῖαι

εὐωδία, αἴτινες ἄλλοτε ἀφθότως διεσκορπίζοντο ἐπ' αὐτῶν, ἐλείψαν ἐντελῶς.

Τὰ πτηνὰ ἔχουσι φύγει καὶ οὐδαμοῦ ἀκούεται τὸ γλυκὸν κελάδημα αὐτῶν. Αἶ πεταλοῦδαι, αἴτινες ἄλλοτε, ὡς τρυφερὰ ἀνθύλλια ἀπεσπασμένα ἐκ τοῦ ἐδάφους, ἐπέτων ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἰς τὸν ἄερα, δὲν ὑπάρχουσι πλέον. Οἱ κάνθαροι καὶ τὰ ἔντομα καὶ τὰ ἔρπετά, τὰ ὅποια ἄλλοτε μετὰ πολλῆς χαρᾶς καὶ μετὰ μεγάλης ζωηρότητος ἐκινούνητο δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ἐξέλιπον. Πανταχοῦ ἐρημία καὶ σιωπή. Ὁ οὐρανὸς εἶνε κεκαλυμμένος ὑπὸ νεφῶν. Ὁ

Χειμῶν.

ἥλιος πολὺ ὀλίγον θερμαίνει. Ὁ ἄνεμος πνέει ψυχρὸς. Ἡ πάχνη εἶνε παχεῖα. Τὰ ὕδατα τῶν ὄνακίων καὶ ποταμῶν καὶ τῶν λιμνῶν εἶνε ψυχρά· πὸν δὲ καὶ που διακρίνει τις καὶ πάγον ἐπ' αὐτῶν.

Τὰ κατοικίδια ζῶα φεύγουσιν ἐκ τῶν ψυχρῶν λειμῶνων καὶ τῶν κρυερῶν ἀγρῶν, καὶ ἔρχονται καὶ κλείονται εἰς τοὺς θερμοὺς στάβλους αὐτῶν. Οἱ γεωργοὶ δὲν ἐξέρχονται εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν. Οἱ ποιμένες καταβαίνουσιν ἐκ τῶν ψυχρῶν ὄρεων καὶ τῶν ἀγρῶν κοιλάδων καὶ ἔρχονται εἰς τὰς θερμοτέρας πεδιάδας. Τὰ πλοῖα μένουσιν εἰς τοὺς λιμένας ἠγκυροβολημένα καὶ σπανίως φαίνονται εἰς τὰ πελάγη. Αἶ καπνοδόχοι εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰ χωρία

καπνίζουσιν. Αἱ πλατεῖαι εἶνε ἔρημοι. Εἰς τὰς ὁδοὺς ὀλίγοι ἄνθρωποι φαίνονται. Πάντες περιτετυλιγμένοι εἰς παχέα ἐνδύματα σπεύδουσι νὰ φθάσωσιν εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν καὶ ἐκεῖ ἐν τῶ μέσῳ τῶν γονέων καὶ τῶν τέκνων καὶ τῶν λοιπῶν οἰκείων αὐτῶν νὰ θερμανθῶσιν εἰς το πῦρ τῆς ἐστίας. Μόνοι οἱ πτωχοί, μὴ ἔχοντες ἄρτον καὶ πῦρ, τρέμονοι περιτετυλιγμένοι οἱ δυστυχεῖς εἰς τὰ ῥάκη αὐτῶν καὶ μόνα τὰ ὀλίγα ἐναπομείναντα πιτηνὰ τρέμονοι ἐκ τοῦ ψύχους καὶ τῆς πείνης.

Εἶε κακαὶ αἱ ἡμέραι τοῦ χειμῶνος. Ὁ βορρῶς σφοδρὸς πνέων κρυσταλλώνει πάντα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸ παγετώδες ψῦχος τῆς πρωίας καὶ τῆς νυκτὸς εἶνε ἀνυπόφορον. Ἡ θάλασσα καὶ τὰ δάση μυκῶνται. Ὁ ψυχρὸς βορρῶς σφοδρῶς πίπτων ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἀναταράσσει αὐτὴν. Τὰ ἄγρια κύματα κεκαλυμμένα ὑπὸ λευκοτάτου ἀφροῦ μαῦρα καὶ σκοτεινὰ τρέχουσιν ἐξωγκωμένα, διώκοντα τὸ ἐν τὸ ἄλλο, καὶ μυκῶνται φοβερά. Τὰ πλοῖα φέρονται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ὡς φλοιοὶ καρύων, καὶ τρίζουσιν ἐκ τῆς ἀγρίας τρικυμίας. Οἱ ναῦται τρέμονοι ἐκ τοῦ ψύχους. Αἱ σύζυγοι καὶ αἱ μητέρες αὐτῶν, μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, προσεύχονται πρὸ τῶν εἰκόνων τῶν ἁγίων ὑπὲρ τῶν τέκνων καὶ τῶν συζύγων αὐτῶν. Οἱ βαθεῖς δοῦμοι τῶν ὀρέων σαλεύονται καὶ καταπίπτουσιν ἐπὶ τῆς γῆς πολλαὶ δρυεὶς ὑψηλαὶ καὶ πολλαὶ ἐλάται παχεῖαι. Βοῶ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέχρι τοῦ ἄλλου ἄκρου ὁ πυκνόφυλλος δοῦμος ἐκ τῆς μανίας τοῦ ἀνέμου. Τὰ ἐκεῖ ζῶντα ἄγρια θηρία ἐκπεπληγμένα καὶ τρέμονια συστέλλουσιν ἐν τῶ μέσῳ τῶν σκελῶν τὰς οὐρὰς αὐτῶν. Τὸ μαλλωτὸν δέρμα αὐτῶν δὲν τὰ ἐξίστασφραλίζει ἀπὸ τῆς ψυχρᾶς προῆς τοῦ παγετώδους βορρᾶ. Τρέμει καὶ ὁ βοῦς ὁ παχύδερμος, τρέμει καὶ ἡ αἶξ ἡ τανύθυξις, τρέμει καὶ τὸ πρόβατον τὸ βαθύμαλλον. Συνεσφιγμένος δὲ καὶ συνεσταλμένος τρέχει καὶ ὁ γέρον παρὰ τὴν δύναμίν του, ἵνα καταφύγῃ εἰς τὸν θερμὸν οἶκον αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἄθλιος πολῦπος εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης συστέλλεται ὅσον δύναται βαθύτερον εἰς τὴν φωλεάν αὐτοῦ καὶ ἐκεῖ κατατρώγει τοὺς πλοκάμους αὐτοῦ.

Ὁ ἥλιος ἀργὰ προβάλλει εἰς τὴν γῆν. Τὰ θηρία τῶν δρυμῶν, κερασφόρα καὶ μὴ, καμπτόμενα καὶ διατρεφόμενα ἐκ τοῦ ψύχους, σπεύδουσιν, ὡς τινες γέροντες κνφοὶ καὶ πρὸς τὴν γῆν ἔσκυμμένοι, νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰς πυκνὰς λόχμας καὶ εἰς τοὺς βαθεῖς θάμνους καὶ εἰς τὰ σπήλαια τὰ πέτρινα, ἵνα κρυβῶσιν ἐκεῖ καὶ θερμανθῶσιν ὀλίγον.

Ἐξω χιονίζει λευκαὶ καὶ ἀπαλαὶ νιφάδες χιόνος πίπτουσι πυκναὶ ἐξ οὐρανοῦ καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον σκεπάζουσι τὰς στέγας τῶν οἰκιῶν, τὰς ὁδοὺς, τὰ δένδρα, τοὺς ἀγρούς καὶ ὅλην τὴν γῆν. Τὰ ὄρη, οἱ λόφοι, αἱ κοιλάδες καὶ αἱ πεδιάδες στίλβουσιν ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῆς λευκοτάτης χιόνος. Ὁλος ὁ τόπος εἶνε ὡς τις ἀπέραντος καὶ λάμπουσα ἐρημία. Βαθεῖα σιωπὴ ἐπικρατεῖ πανταχοῦ. Μόνον ὁ κόραξ πετᾷ ὑπεράνω τῶν χιονοσκεπῶν πεδιάδων καὶ κρωῶζων τοὺς ἀπαισίως κρωγμοὺς αὐτοῦ ζητεῖ νὰ εὕρῃ ὀλίγην τροφήν.

(Κατὰ τὰς θερησκευτικὰς μελέτας τοῦ Δ. Μυροκαρδατου καὶ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας ποιητάς).

29. Ὁ χειμῶν.

Ἐφύσησε πάλιν βορρᾶς μὲ θυμὸν
καὶ γέρον μᾶς ἦλθε ψυχρὸς ὁ χειμῶν.
Τὰ ἡδόνι τὴν ἀνοιξή, ὡς πρὶν, δὲν ὑμνεῖ,
ἀστόλιστος μένει ἡ γῆ καὶ γυμνή.

Κελάδημ' ἀφήνει ὁ κόραξ τραχύ,
ὁ βράχος μὲ πένθος κρᾶ-κρᾶ ἀντηγεῖ.
Τὰ ἄνθη, τὰ φύλλα, πεσμένα 'ς τὴ γῆ,
ὠχρὰ τὰ σκεπάζει φθορὰ καὶ σιγή.

Παντοῦ ἐρημία, παντοῦ σιωπή,
ἡ φύσις κοιμᾶται ὠχρὰ, σκυθρωπή,

Ἄχιλ. Παράδοχος

30. Ὁ χειμὼν.

Παρῆλθον τοῦ ἔαρος τάνθη
πενθοῦσιν οἱ κῆποι γυμνοί,
ἢ χλόη τῆς γῆς ἔμαράνθη,
σιγᾷ τῶν πτηνῶν ἢ φωνή.

Ψυχρὸς ὁ βορέας συρίζει,
ψυχρὰ καταπίπτ' ἢ βροχή,
τὸ πῦρ πανταχοῦ σπινθηρίζει,
πλήν τρέμουν γυμνοὶ οἱ πτωχοί.

"ὦ! δότε, υἱοὶ τῶν πλουσίων.
"ὦ! δότε τοῖς ἄρτον καὶ πῦρ,
ἀρκεῖ ἐν σᾶς μόνον ψυχίον
καὶ εἰς τοῦ πυρός σας σπινθήρ.

Ἡ τύχη πολλὰ μεταβάλλει·
τίς εἶδε! μὴ ἔλθῃ χειμὼν,
καθ' ὃν νὰ σᾶς δίδῃ χεῖρ ἄλλη,
ὡς τώρα ἢ χεῖρ δίδ' ὑμῶν.

"Ἀγγελος Βλάχος.

Δ'. ΦΡΟΝΗΣΙΣ ΚΑΙ ΑΦΡΟΣΥΝΗ

31. Μοσχάριον καὶ πωλάριον.

Εἰς τινὰ μέγαν καὶ γλοερόν λειμῶνα συνέπαιζον ἐν μοσχάριον καὶ ἐν πωλάριον. Καὶ τὰ δύο ἦσαν ἀκόμη ἀνίκανα πρὸς ἐργασίαν καὶ διὰ τοῦτο ἀφήνοντο ὅλην τὴν ἡμέραν νὰ κάμνωσιν ὅ,τι ἤθελον. Ἄλλοτε ἔκοπτον διὰ τῶν ὀδόντων τὰς τρυφερὰς κορυφὰς τῶν γόρτων καὶ ἔτρωγον αὐτάς.

άλλοτε ἐξηπλοῦντο εἰς τὸν ἥλιον καὶ ἐκυλίοντο ἐπὶ τῆς ἀπαλῆς γλῶσσης καὶ ἄλλοτε ἐκυνηγοῦντο καὶ ἔπαιζον.

Ἡμέραν τινά, ἐνῶ ἔτρεχον, ἔφθασαν εἰς τὴν μεγάλην τάφρον, ἣτις περιεκύκλωνε τὸν λειμῶνα. Ἡ τάφρος ἦτο ἀρκετὰ πλατεῖα καὶ πλήρης ὕδατος. Τὸ πωλάριον ἀνευ οὐδεμιᾶς δυσκολίας πηδᾶ καὶ εἰς τὴν στιγμὴν εὐρίσκειται εἰς τὸ ἀντικρινὸν μέρος τῆς τάφρου. Τὸ μοσχάριον, τὸ ἑποῖον ἠκολούθει τὸ πωλάριον, ἤθελε νὰ πηδήσῃ καὶ αὐτό, ἔπως ἐπήδησεν ὁ σύντροφός του. Δὲν ἐσυλλογίσθη ὅτι τὸ μοσχάριον δὲν δύναται νὰ πηδήσῃ, ὅπως πηδᾶ τὸ πωλάριον. Δὲν ἐσυλλογίσθη ὅτι τὸ μοσχάριον εἶχε μητέρα τὴν δυσκίνητον ἀγελάδα, ἐνῶ τὸ πωλάριον εἶχε τὴν εὐκίνητον φορβάδα. Δὲν ἐσυλλογίσθη ὅτι αὐτό, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ κάμῃ τὸ τέκνον τοῦ ἵππου, δὲν δύναται νὰ τὸ κάμῃ καὶ τὸ τέκνον τῆς ἀγελάδος· τίποτε ἀπὸ αὐτὰ δὲν ἐσυλλογίσθη καὶ ἐπεχείρησε νὰ πηδήσῃ τὴν τάφρον. Ἄλλ' εἰς τὴν στιγμὴν εὐρέθη ἐντὸς τοῦ ὕδατος.

Τὸ μοσχάριον ἐτρόμαξεν. Ἐφοβήθη μήπως πινηγῆ καὶ προσεπάθει νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς τάφρου. Ἄλλ' ἡ τάφρος ἦτο βαθεῖα καὶ ἡ λάσπη πολλή. Ὅσον δὲ προσεπάθει τὸ κακόμοιρον νὰ ἐξέλθῃ, τόσον περισσότερο οἱ πόδες αὐτοῦ ἐβυθίζοντο εἰς τὴν λάσπην. Ἐκινδύνευε νὰ πινηγῆ.

Τὸ πωλάριον ἦλθεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς τάφρου, εἶδε τὸ μοσχάριον ἐντὸς τοῦ ὕδατος καὶ προσεπάθει ἐκ παντὸς τρόπου νὰ τὸ ἐκβάλῃ ἐκεῖθεν. Τὸ συνέλαβε διὰ τῶν ὀδόντων ἐκ τοῦ ὠτίου, τὸ ἔσυρε πρὸς τὰ ἔξω μὲ ὄσσην δύναμιν εἶχεν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο καθόλου νὰ τὸ ὠφελήσῃ. Τὸ μοσχάριον ἦτο βαρὺ καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀνασυρθῆ ἐκ τοῦ ὠτίου. Τότε τὸ πωλάριον, περίλυπον, ἐκάθισε, μέχρις ὅτου ἐνύκτωσεν ἐκεῖ, καὶ ἔπειτα ἔφυγεν.

“Όλην τὴν νύκτα τὸ μοσχάριον ἔμεινεν ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Ἐκρύωνεν, ἐπίαινα, ἐφοβεῖτο, ἀλλὰ τίποτε δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ. Ἐμεινεν, ἐκεῖ μέχρις ὅτου τὴν ἐπομένην ἡμέραν κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἦλθεν εἰς τὴν τάφρον ὁ βοσκός, ὅστις ἀνεζήτει πανταχοῦ αὐτῷ, καὶ τὸ ἀνέσυρεν ἐκ τῆς τάφρου.

— “Όταν θὰ ῥίψῃς πέτρα, τὰ ὑστερνά της μέτρα.

32. Κλέπτης καὶ ξενοδόχος.

Κλέπτης κατέλυσε εἰς ξενοδοχεῖον πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ κλέψῃ ὅ,τι δυνηθῆ. Ἄλλ’ ὁ ξενοδόχος ἐγνώριζε καλὰ τὴν ἐργασίαν του καὶ ἦτο πολὺ προσεκτικός. Ὁ κλέπτης ποτὲ δὲν εὔρισκε καιρὸν νὰ κλέψῃ.

Ἡμέραν τινὰ ἦτο ἑορτή. Ὁ ξενοδόχος, ἀφοῦ ἐτελείωσε τὰς ἐργασίας του, ἐνεδύθη τὰ καλά του ἐνδύματα, ἔρριψεν εἰς τοὺς ὄμους του τὸ καινουργές του ἐπανωφόριον, ἦλθεν εἰς τὴν θύραν τοῦ ξενοδοχείου καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸν ἥλιον.

Ὁ κλέπτης, ἀφοῦ τίποτε μέχρι τῆς ὥρας ἐκείνης δὲν ἠδυνήθη νὰ κλέψῃ ἐκ τοῦ ξενοδοχείου, διενεόθη νὰ κλέψῃ τὸ καινουργές ἐπανωφόριον τοῦ ξενοδόχου. Ἦλθε λοιπὸν καὶ αὐτὸς εἰς τὴν θύραν, ὅπου ἐκάθητο ὁ ξενοδόχος, ἔλαθεν ἐν κάθισμα, ἐκάθισε πλησίον του καὶ ἤρχισε νὰ συνομιλῇ μετ’ αὐτοῦ.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς συνομιλίας ὁ κλέπτης ἀνοίγει τὸ στόμα του ὅσον δυνατὸν περισσότερον. χασμαῖται θορυβωδῶς καὶ ὠρύεται ὡς λύκος. Ὁ ξενοδόχος, ὅστις ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν του δὲν εἶδε τοιοῦτόν τι, ἐξεπλάγη πολὺ καὶ ἐφοβήθη ὄχι ὀλίγον. Ἐγινε λοιπὸν περίεργος καὶ τὸν ἠρώτησε, διατί ἀνοίγει τόσον πολὺ τὸ στόμα του, ὅταν θέλῃ νὰ χασμηθῆ, καὶ διατί, ὅταν χασμαῖται, ὠρύεται ὡς λύκος.

Τότε ὁ κλέπτης εἶπε πρὸς αὐτόν· « Ἄχ, κύριέ μου ! Νὰ ἐγνώριζες τὴν δυστυχίαν μου ! Δὲν γνωρίζω διὰ ποίαν ἁμαρτίαν ἰδικήν μου ἢ τῶν γονέων μου μὲ κατεδίκασεν ὁ Θεός, ὅταν χασμηθῶ τρεῖς φορές, νὰ γίνωμαι λύκος, νὰ σχίζω, ὄντινα εὕρω ἐνώπιόν μου, καὶ νὰ φεύγω εἰς τὰ ὑψηλὰ βουνὰ καὶ εἰς τὰ ἔρημα δάση ! Καί, ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα, ἤνοιξε πάλιν τὸ στόμα του πολὺ καὶ ἤρχισε νὰ χασμαῖται θορυβωδῶς καὶ νὰ ὠρύηται ὡς λύκος.

Ὁ ξενοδόχος ἐτρόμαξε, διότι ἐπίστευεν ὁ μωρὸς ὅτι εἶνε δυνατὸν ὁ ἄνθρωπος νὰ γίνῃ λύκος καὶ ἠγέρθη νὰ φύγῃ. Ἄλλ' ὁ κλέπτης τὸν ἐκράτει δυνατῆ ἐκ τοῦ ἐπανωφορίου καὶ τὸν παρεκάλει, ὅταν χασμηθῆ καὶ τρίτην φοράν καὶ γίνῃ πλέον λύκος, νὰ λάβῃ τὰ ἐνδύματά του καὶ νὰ τὰ φυλάξῃ, ἵνα μὴ ἀπολεσθῶσι. Καὶ ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα, κρατῶν σφιγκτὰ τὸ ἐπανωφόριον τοῦ ξενοδόχου, ἤνοιξε καὶ τρίτην φοράν τὸ στόμα του νὰ χασμηθῆ.

Ὁ ξενοδόχος, ὅτε εἶδε τὸ ἀνοιχτὸν στόμα, φεύγει ἐντρόμος, εἰσέρχεται εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ἐμβαίνει εἰς τὸ δωμάτιον καὶ κλειδώνει καλὰ τὴν θύραν, ἵνα μὴ εἰσέλθῃ ὁ λύκος καὶ τὸν φάγῃ ! Ὁ μωρὸς ! Τότε ὁ κλέπτης λαμβάνει τὸ ἐπανωφόριον, τὸ ὁποῖον εἶχε μείνει εἰς τὰς χεῖράς του, ὅτε ἔφυγεν ὁ μωρόπιστος ξενοδόχος, καὶ φεύγει.

Λισσώπειος μῦθος.

— Προφάσεων μόνον ἀνάγκην ἔχει ἡ πονηρεία.

— Σῶφρονος ἀπιστίας οὐδὲν χρησιμώτερον εἰς τὸν ἄνθρωπον.

33. Τὸ παιδί ἔς τὸ ποτάμι.

Ἐὰν κρυστάλλι κυλᾷ τὸ ποτάμι·
τὸ παιδί τὸ θωρεῖ καὶ γελᾷ,
τί κακὸν ἤμπορεῖ νὰ τοῦ κάμῃ
τὸ καθάριον νερό, ποῦ κυλᾷ.

Δύα κρίνοι 'ς τὸ θεῦμα σαλεύουν
πότ' ἔδῶ, πότ' ἐκεῖ σταυρωτοί.
Τὸ παιδάκι θαρεῖ πῶς τὸ γνεύουν·
'σάν νὰ θέν νὰ τοῦ 'ποῦν κάτι τι.

Πότ' ἔδῶ, πότ' ἐκεῖ τοὺς προκλίνει
τὸ νερό, ποῦ περνᾷ μὲ σπουδή.
Τί νὰ γνεύουν οἱ κίτρινοι κρίνοι ;
τί νὰ θέλουν νὰ 'ποῦν 'ς τὸ παιδί ;

'Σ τῆς ἰτιᾶς τὸ κλωνάρι θαρριέται.
ἄχ ! ν' ἀκούσ' ὁ μικρὸς προσπαθεῖ.
Ξάφνου σπᾷ τὸ κλωνὶ ποῦ κρατιέται
καὶ κυλᾷ 'ς τὸ νερὸ τὸ βαθύ !

Μιὰ τὸ φῶς ἀπ' τὰ ἑμμάτια του σβήγει,
μιὰ 'σάν κόκκινη ἀστράφτει βαφή,
ὡς 'ποῦ πέσαν οἱ κίτρινοι κρίνοι.
'σάν σταυρὸς 'ς τὴ νεκρὴ του τροφῆ !

Ποιὸ παιδί, 'ποῦ σιμώνει ποτάμι.
δὲν τὸ βλέπ' ἀπ' ἔδῶ καὶ καλὰ,
τί κακὸν ἤμπορεῖ νὰ τοῦ κάμη
τὸ καθάριο νερό, ποῦ κυλᾷ ;

Γ. Βιζυηνός.

34. Βάτραχοι.

Δύο βάτραχοι ἔζων εἰς τὴν αὐτὴν λίμνην. Μετὰ τινοῦ καιρὸν ἦλθε τὸ θέρος καὶ ἐξηράνθη ἡ λίμνη. Οἱ βάτραχοι, ἵνα μὴ ἀποθάνωσιν, ἔφυγον ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἐζήτησαν ἄλλον τόπον νὰ καταφύγωσι καὶ νὰ ζήσωσιν. Ἐτρεξάν λοιπὸν εἰς διάφορα μέρη καὶ ἐπὶ τέλους εὗρον ἐν βαθύ φρέαρ.

«Ἐδῶ εἶνε καλὰ νὰ μείνωμεν», εἶπεν ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν.
«Ἄς καταβῶμεν· τὸ φρέαρ ἔχει ὕδωρ πολὺ καὶ εἰς αὐτὸ
θὰ ζήσωμεν πολὺ καλὰ». — «Ἄ! ὄχι», εἶπεν ὁ ἄλλος.
«Τοῦτο καθόλου δὲν εἶνε φρόνιμον. Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ
καταβῶμεν εἰς ἓν τόσον βαθύ φρέαρ· διότι, ἂν ξηρανθῇ καὶ
τοῦτο, ὅπως ἐξηράνθη ἡ λίμνη, τότε πῶς θὰ ἀναβῶμεν;»,
Αἰσώπειος μῦθος.

— "Οὐ θὰ κάμης ὅτι θὰ ἴπης. τί θὰ συμβῇ πρῶτα νὰ στοχασθῆς.

55. Λέων καὶ Ἀλώπηξ.

Ὁ λέων, ὁ βρασιλεὺς τῶν δασῶν, εἶχε γηράση καὶ δὲν
ἠδύνατο πλέον νὰ τρέγῃ εἰς τὰ ὄρη καὶ εἰς τὰ δάσῃ νὰ
κυνηγῇ. Ἀπεφάσισε λοιπόν, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ τῆς πείνης,
νὰ τρέφῃται δι' ἀπάτης. Ἀφοῦ δὲ ἀπεφάσισε τοῦτο, κατέ-
φυγεν εἰς τι σπήλαιον, ἐξηπλώθη κατὰ γῆς καὶ προσεποι-
εῖτο ὅτι ἦτο ἄρρωστος.

Τὰ ζῶα τῶν δασῶν καὶ τῶν ὀρέων ἤκουσαν ὅτι ὁ λέων.
ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἦτο ἄρρωστος καὶ ἐνόμισαν ὅτι εἶχον
χρέος νὰ ἔλθωσιν εἰς τὸ σπήλαιον νὰ τὸν ἐπισκεφθῶσιν.
Ἄλλὰ μόλις εἰσῆρχοντο εἰς τὸ σπήλαιον καὶ ἐπλησίαζον
αὐτόν, ἵνα τὸν χαιρετίσωσι καὶ τὸν ἐρωτήσωσι τί κάμνει,
αὐτὸς τὰ συνελάμβανε καὶ τὰ ἔτρωγε. Κατ' αὐτὸν τὸν
τρόπον ἐτρέφετο, χωρὶς νὰ κοπιᾶσῃ διόλου. Ἡμέραν τινὰ
ἦλθε καὶ ἡ ἀλώπηξ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν λεοντα. Καὶ ἐνῶ
ἔλα τὰ ἄλλα ζῶα εἰσῆρχοντο εἰς τὸ σπήλαιον καὶ ἠρώτων
αὐτὸν ἐκ τοῦ πλησίον περὶ τῆς ὑγείας του, ἡ ἀλώπηξ δὲν
εἰσῆλθεν εἰς τὸ σπήλαιον, ἀλλ' ἐστάθη εἰς τὴν εἴσοδον καὶ
ἀπ' ἐκεῖ ἠρώτα αὐτόν.

Εἰς τὸν λεοντα ἐφάνη τοῦτο παράδοξον καὶ ἠρώτησε τὴν
ἀλώπεκα, διατί ἴσταται εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου καὶ

δὲν εἰσέρχεται εἰς αὐτό. « Ἴσταμαι εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου », εἶπεν ἡ ἀλώπηξ, καὶ δὲν εἰσέρχομαι εἰς αὐτό, διότι παρατηρῶ κατὰ γῆς, ὅτι ὑπάρχουσι πολλὰ πατήματα ζώων, τὰ ὅποια διευθύνονται πρὸς τὰ μέσα τοῦ σπηλαίου, πρὸς τὸ μέρος δηλαδή, ἔπου εἶσαι σὺ ἐξηπλωμένος, ἀλλὰ οὐδὲν πάτημα βλέπω οὐδενὸς ζώου το ὅποιον νὰ διευθύνηται πρὸς τὰ ἔξω τοῦ σπηλαίου ».

Αἰσώπειος μῦθος.

— Τῶν πρώτων τὰ παθήματα τῶν πικρινῶν γεφύρια.

36 Ἡ χιών

Κατὰ τὸν χειμῶνα τὰ δάση, οἱ λειμῶνες, οἱ κῆποι, οἱ ἀγροί, ἴτινες κατὰ τὸ θέρος καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ φθινοπώρου ἐθαλλον καὶ ἦσαν πλήρεις καρπῶν, δὲν θάλλουσι πλέον. Οἱ δὲ καρποὶ ἢ συνελέγησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἢ κατέπεσον ἐπὶ τῆς γῆς. Τὰ κικρινίσαντα φύλλα τῶν δένδρων κατὰ τὸ φθινόπωρον συνηρπάγησαν ὑπὸ τῶν ἀνέμων καὶ κατέπεσον ἐπὶ τῆς γῆς καλύψαντα τοὺς ἐκεῖ κειμένους καρπούς. Οἱ ἄνεμοι φουσῶσι ἀκαταπαύστως. Τὸ ψῦχος εἶνε πολὺ. Ἡ πάχνη πυκνὴ καὶ κρυερὰ ἐπικάθηται ἐπὶ τῶν θάμνων καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων. Τὰ ζῶα καὶ οἱ ἄνθρωποι τρέμουσιν ἐκ τοῦ ψύχους. Πτηνῶν οὐδαμοῦ φαίνεται, οὐδαμοῦ ἀκούεται. Πανταχοῦ ἐρημία καὶ γυμνότης.

Μακρὰν, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὄρεων, ὁ οὐρανὸς εἶνε θολός· μετὰ τινα ὥραν ὁ οὐρανὸς γίνεται καθαρῶτατος καὶ αἱ κορυφαί, αἵτινες δὲν εἰσείνοντο πρὸ ὀλίγου, τότε εἶνε κατάλευκοι. Ἐπεσο χιῶν καὶ ἐκάλυψεν αὐτάς. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας γίνεται ὅλον τὸ ὄρος κατάλευκον καὶ δὲν διακρίνονται πλέον οὔτε χαράδραι οὔτε κοιλότητες οὔτε βράχοι. Ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον φαίνεται, εἶνε μόνον μία σινδὼν κατάλευκος, ἣς σκιάζει ὄλα. Μετ' ὀλίγον θολῶνει ὄλος ὁ οὐρανός, καὶ πυκναὶ νιφάδες χιῶνος ἀρχίζουσι νὰ πίπτωσιν εἰς τοὺς κήπους, εἰς τοὺς ἀγρούς, εἰς τὰς πλατείας, εἰς τὰς ὁδοὺς.

“Ολοι περίεργοι τρέχουσιν εἰς τὰ παράθυρα νὰ ἴδωσι τὰς ὠραίας νιφάδας καὶ νὰ χαιρετίσωσι τὴν λευκὴν χιόνα. Τὰ παιδιά ἀγαλλονται ὑπερβολικῶς, διὰν βλέπωσι τὰς νιφάδας νὰ καταπίπτωσιν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὅπως ἀγάλλονται, διὰν βλέπωσι τὸ πρῶτον ἄνθος κατὰ τὸ ἔαρ καὶ τὸν πρῶτον καρπὸν κατὰ τὸ θέρος. Ζητοῦσι νὰ ἴδωσι τὰς νιφάδας καλύτερον, καὶ προσπαθοῦσι μὲ τὰς χεῖρας νὰ συλλάβωσι τινὰς ἐξ’ αὐτῶν, ἵνα ἴδωσι τί εἶναι καὶ πῶς εἶνε κατεσκευασμένοι. Ἡ χαρὰ των εἶνε μεγίστη. Βλέπουσιν ὅτι εἶνε ἐπαλωτάται. Βλέπουσιν ὅτι ἄλλαι ἐξ’ αὐτῶν δμοιάζουσι μὲ ἄνθη, ἄλλαι μὲ πιττα καὶ ἄλλαι μὲ μικροὺς ἀστέρας.

Μετ’ ὀλίγου παύει πλέον νὰ χιονίζει. Ὁ οὐρανὸς γίνεται καθαρός καὶ ὁ ἥλιος προβάλλει εἰς τὸν οὐρανόν. Τί ὠραία, τί λαμπρὰ εἶτε τόρα ἡ γῆ! Ὅπου καὶ ἂν στρέψη τις τοὺς ὀφθαλμούς, βλέπει τὴν λευκοτάτην χιόνα στίλβουσαν ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου τὴν ἡμέραν καὶ ὑπὸ τὴν αἴθλην τῆς σελήνης καὶ τῶν ἀστέρων τὴν νύκτα. Αἱ στέγαι τῶν οἰκιῶν εἶνε λευκότεται. Αἱ ὁδοὶ καὶ αἱ πλατεῖαι καὶ οἱ κλάδοι τῶν δένδρων εἶνε λευκότετοι. Οἱ ἀγροί, οἱ λόφοι, τὰ δάση, τὰ ὄρη εἶνε λευκότεται. Οἱ ὄρυκες καὶ αἱ ὄχθαι τῶν ποταμῶν καὶ τὰ ἄκρα τῶν λιμνῶν εἶνε κεκαλυμμένα ὑπὸ πάγου. Ἐκ τῶν κεράμων τῶν οἰκιῶν καὶ ἐκ τῶν κλάδων τῶν δένδρων κρέμανται, ὡς ὄρβδοι μακροὶ καὶ εὐθεῖαι, κρύσταλλα. Ὅλα εἶνε λευκότεται καὶ ὅλα στίλβουν ἡμέραν καὶ νύκτα.

Ὅσον ὠραία εἶνε ἡ χιὼν, τόσον εἶνε καὶ εὐεργετικὴ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, εἰς τὰ ζῷα καὶ εἰς τὰ φυτὰ. Ὁ ὁδοιπόρος, ὁ ὁδοιπορῶν κατὰ τὰς παγερὰς καὶ ἀσελήνους νύκτας τοῦ χειμῶνος, θὰ περιεπλανᾷτο καὶ δὲν θὰ ἐπανήρχετο ἐν τῷ μέσῳ τῶν τέκνων καὶ τῶν λοιπῶν οἰκείων αὐτοῦ. ἂ ἔτρεμεν Θεὸς κακόμοιρος καὶ θὰ ἐπέθνησεν ἐκ τοῦ ψύχους καὶ θὰ τὸν ἐτρωγον οἱ λύκοι, ἂν δὲν ἐφρώτιζεν αὐτὸν καθ’ ὁδὸν ἡ λάμψις τῆς διαυγαζούσης χιὼνος. Τὰ ζῷα καὶ τὰ ἔντομα, τὰ ὁποῖα κοιμῶνται κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ περιμένουσι νὰ ἐξυπνήσωσι κατὰ τὸ ἔαρ, οἱ σπόροι τῶν φυτῶν καὶ οἱ καρποὶ τῶν δένδρων, οὔτινες ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου ἦδη

ἔχουσι καταπλεσθῆ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅλα αὐτὰ θὰ ἐκαίοντο καὶ θὰ ἠφρα-
νίζοντο ὑπὸ τοῦ καταστρεπτικοῦ πάγου, ἐὰν δὲν ἐσκεπάζεν αὐτὰ
κατὰ τὸν βαρὺν χειμῶνα ἢ χιόν.

Ἡ χιόν, μολονότι εἶνε καὶ αὐτὴ ὕδωρ παγωμένον ὅπως εἶνε
καὶ ὁ πάγος, ἔχει ὁμως τὴν δύναμιν νὰ θερμαίνῃ ὅ,τι σκεπάζει.
Ἐὰν ζῶον ἢ ἄνθρωπος ναρκαθῆ ὑπὸ τοῦ ψύχους, θερμαίνεται
καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὴν ζωὴν, ὅταν καλύψωσι καὶ τρίψωσιν αὐτὸν
μὲ χιόνα. Ἐὰν μέλος τι τοῦ σώματος παγώσῃ, θερμαίνεται· καὶ
ἐπανέρχεται πάλιν εἰς τὴν πρώτῃν του κατάστασιν, ἐὰν τρίψωμεν
αὐτὸ μὲ χιόνα.

Πλὴν τούτων τὰ κάτω μέρη τῆς χιόνος, τὰ ὁποῖα ἐγγιζουσι
τὴν γῆν, τήκονται καὶ μεταβάλλονται εἰς σταγόνας ὕδατος. Αἱ
σταγόνες αὗται ὀλίγον κατ' ὀλίγον διαπερῶσι τὴν γῆν, ἔρχονται
εἰς τοὺς σπόρους τῶν φυτῶν καὶ εἰς τὰς ῥίζας τῶν χόρτων, τῶν
θάμνων καὶ τῶν δένδρων καὶ ποτίζουσι καὶ ἐνδυναμώνουσι αὐτά.
Ὅταν θὰ παρέλθῃ ὁ χειμὼν, καὶ λείψωσιν αἱ χιόνες τότε εὐθὺς
ἀρχίζουσι νέα χόρτα νὰ φύωνται, νέα φυτὰ νὰ βλαστάνωσι, νέα
φύλλα νὰ θάλλωσι καὶ νέα ἄνθη νὰ ἀνθίζωσι.

(Κατὰ τὰς θερησκευτικὰς μελέτας τοῦ Δ. Μικροκορδάτου καὶ τοὺς ἀρ-
χίους Ἑλλήνας ποιητὰς).

37. Χιόν.

Τὸν Δεκέμβρη ὅσαν βλέπω νὰ πέφτῃ τὸ χιόνι
νὰ μαραίνῃ τὸ ὕστερο φύλλο π' ἀνθεῖ.
κ' ἢ καρδιά μου μαζί μὲ τὸ φύλλο παγώνει
καὶ μαζί μὲ τ' ἀηδόνι πενθεῖ.

Γιατί, βλέπεις, ὁ Χάρος μ' ἀλύπητη γνώμη
ἕνα σάβαν' ἀπλώνει πλατὺ καὶ μακρὸ
καὶ σκεπάζει τὸ ἄλγος τοῦ Ἰουῦσεν ἀκόμη.
καὶ μοῦ θάφτει τὴν Φύση νεκρή.

Μὰ μ' ἀρέσει τὸν Μάρτ' ἢ νυκτιὰ 'σάν χιονίζει,
κ' εἶν' τοῦ δάσους τὰ δένδρα λευκὰ τὴν αὐγή.
καὶ τὸ χιόνι τὸν ἔρημο δρόμο ἀσπρίζει
'σάν κουφέτα, σάν 'ρῦζι 'ς τὴ γῆ.

Γ. Βυζυινός.

Ε'. ΟΚΝΗΡΙΑ ΚΑΙ ΦΙΛΕΡΓΙΑ

33. Ἡ ὀκνηρὰ Εἰρήνη.

Πτωχή τις χήρα εἶχε μικρὸν τινα λαχανόκηπον. Ἐκαλλιέργει ὀλίγα λάχανα, τὰ ἔφερεν εἰς τὴν ἀγοράν, τὰ ἐπώλει καὶ διὰ τῶν ὀλίγων χρημάτων, τὰ ὁποῖα ἐκ τῆς πωλήσεως αὐτῶν ἐλάμβανεν, ἐτρέφετο αὐτὴ καὶ ἡ μικρὰ κόρη, τὴν ὁποίαν εἶχεν.

Ἡμέραν τινὰ εἶπεν εἰς τὴν κόρην τῆς· «Εἰρήνη, βλέπεις ἐδῶ εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ κραμβοφύλλου τὰ μικρά, κομψὰ καὶ κίτρινα αὐτὰ στίγματα; Εἶνε αὐγά, ἐκ τῶν ὁποίων γεννῶνται αἱ κάμπαι, αἵτινες ἀφανίζουσι τὰ λάχανα. Σήμερον μετὰ μεσημβρίαν παρατήρησε προσεκτικῶς ὅλα τὰ φύλλα, ἰδὲ ποῖον ἐξ αὐτῶν ἔχει τοιαῦτα αὐγά καὶ καθάρισέ τα, διὰ νὰ μὴ βλαθῇ ἡ κράμβη καὶ ἀφανισθῇ».

Ἡ Εἰρήνη δὲν παρατήρησε τὰ φύλλα τῆς κράμβης, ὅπως εἶπεν εἰς αὐτὴν ἡ μήτηρ τῆς μετὰ μεσημβρίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Ἐβαρύνετο νὰ καταβῇ εἰς τὸν κῆπον καὶ νὰ κάθηται νὰ παρατηρῇ ἐν πρὸς ἐν τὰ φύλλα αὐτῆς. Ἄλλ' οὐδὲ τὴν ἄλλην ἡμέραν κατέβη. Ἐπειτα ἐλησμόνησεν ὅπως διόλου.

Ἡ μήτηρ ἐν τῷ μεταξύ εἶχεν ἀσθενήσῃ καὶ ἔμεινεν ἀρκετὰς ἡμέρας κατάκοιτος. Ὅτε ἔγινεν ὑγιής, ἠθέλησε νὰ ἰδῇ τὰ λάχανα. Ἐλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς τὸ ὀκνηρὸν κοράσιον καὶ κατέβη εἰς τὸν κῆπον. Ἄλλὰ τί νὰ ἰδῇ· Ὅλοι αἱ κράμβαι

ἦσαν καταφαγωμένοι ὑπὸ τῶν καμπῶν, Μόνον τὸ στέλεχος καὶ ὁ σκελετὸς τῶν φύλλων ἐφαίνετο.

Τὸ κοράσιον, ὅτε εἶδε τὰ λάχανα εἰς αὐτὴν τὴν ἀθλίαν κατάστασιν ἐξεπλάγη, ἐντράπη καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ, διότι ἐκ τῆς ὀκνηρίας τῆς ἠφανίσθησαν τὰ λάχανα.

Ἡ μήτηρ περίλυπος καὶ δακρῦουσα εἶπε τότε εἰς τὴν κόρην τῆς· «Ἰδέ, τέκνον μου, τί κακὸν ἐπάθομεν ἐκ τῆς ὀκνηρίας σου. Τὰ λάχανα, ἠφανίσθησαν. Τώρα τίποτε δὲν ἔχομεν νὰ πωλήσωμεν, διὰ νὰ κερδήσωμεν ὀλίγα χρήματα. Θὰ μείνωμεν ἄνευ ἄρτου καὶ θὰ γίνωμεν ἐπαῖται». Τί ἐντροπή! Ἄλλ' αὐτὸ εἶνε τὸ τέλος τῶν ὀκνηρῶν». Καὶ ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα.

— Ὁ ἀκαμάτης εἶνε ἀδελφὸς τοῦ ζητιάνου.

— Γλυκὸς ὁ ὕπνος τὸ ταχύ, πάλιν φορέματα τῆ Λαμπρῆ.

— Ὁκνὸς νέος πτωχὸς γέρος.

— Δούλευε νὰ τρώῃ καὶ κρύψε νᾶχης.

39. Ὁ ἀμαξηλάτης.

Ἀμαξηλάτης τις μετέφερε διὰ τῆς ἀμάξης του ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τὴν ἔπαυλιν τῆς οἰχογένειάν τινα. Ἡ ὁδὸς μετὰ τῆς πόλεως καὶ τῆς ἐπαύλεως δὲν ἦτο καθύλου καλὴ· ἐδῶ ἦσαν λάκκοι ἀρκετὰ βαθεῖς, ἐκεῖ πέτραι μεγάλαι καὶ ἀλλοῦ νερὰ καὶ λάσπη πολλή· ἦτο ἀνάγκη πολλή νὰ προσέγῃ τις, διὰ νὰ μὴ πάθῃ κανὲν κακόν.

Ὁ ἀμαξηλάτης, ὅτε ἐπεστρεφεν ἐκ τῆς ἐξοχῆς εἰς τὴν πόλιν, δὲν ἦτο πολὺ προσεκτικὸς, καὶ ἡ ἀμαξα ἐπέσεν εἰς τινα λάκκον. Ἀντὶ δὲ νὰ προσπαθήσῃ νὰ ἐκβάλλῃ αὐτὴν ἐκ τοῦ λάκκου, ἐσταύρωσε τὰς χεῖράς του καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ τὸν λυπηθῇ καὶ νὰ ἐκβάλλῃ τὴν ἀμαξαν ἐκ τοῦ λάκκου· «Καλέ, τί κάμνεις αὐτοῦ», τῷ λέγει διαβάτης

τις, ὅστις κατὰ τύχην διέβαινε τότε ἀπ' ἐκεῖ. «Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐξέλθῃ ἡ ἄμαξα ἐκ τοῦ λάκκου ; Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, πρέπει πρῶτον νὰ καταβῆς ἐκ τῆς ἀμάξης, νὰ θέσῃς τὰς χεῖράς σου εἰς τοὺς τροχοὺς, νὰ ὠθήσῃς τὴν ἄμαξαν, νὰ βοηθήσῃς τοὺς ἵππους καὶ ἔπειτα νὰ παρακαλέσῃς τὸν Θεὸν νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειάν σου. Ποτὲ μὴ περιμένης νὰ ἐπιτύχῃς τι, ἂν ὁ ἴδιος δὲν ἐργασθῆς καὶ μάλιστα μὲ ἔλλην σου τὴν δύναμιν. Ὁ Θεὸς μόνον τούτους τοὺς ἀνθρώπους βοηθεῖ. Τοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες κáθηνται μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας καὶ δὲν ἐργάζονται, ποτὲ δὲν τοὺς βοηθεῖ».

Δισσώπειος μῦθος.

— Ὁ Θεὸς δίνει τροφὴν ἔς τὰ πουλιά, μὰ δὲν τὴ βάνει καὶ ἔς τὴ φωλιά.

— Ἄγριε μου Γιώργη, βόηθα με νὰ φάνω τὸ πανάκι μου. — Κούνα καὶ σὺ τὸ χέρι σου.

— Τὴν χεῖρα προφέρων τὴν τύχην κάλει.

— Τὸν οἰκοθεν βρεχόμενον οὐδ' ὁ Θεὸς οἰκτίρει.

— Θεὸς δὲ τοῖς ἀργοῦσιν οὐ παρίσταται.

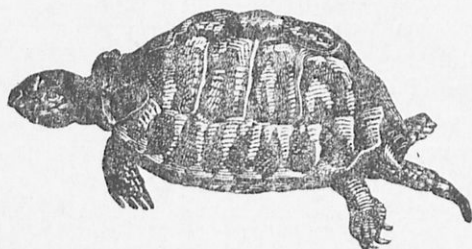
40. Χελώνη καὶ λαγῶς.

Λαγῶς τις ἦτο ἐξηπλωμένος ἔξω τῆς φωλεᾶς του καὶ ἀνεπαύετο. Ἐνῶ δὲ ἐσυλλογίζετο τὴν γλῶσσην, τὰ λάχανα, τοὺς κυνηγούς, τὰς ἀλώπηκας, τοὺς λύκους, τοὺς ἀετοὺς καὶ ὅ,τι ἄλλο ἠδύνατο νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν νοῦν τοῦ λαγῶου, βλέπει τὴν χελώνην διαβαίνουσαν ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἐξεπλάγη. Ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν του δὲν εἶχεν ἰδῆ χελώνην. Τὸ ὄστρακόν της τὸ χονδρόν, ὁ λαιμὸς της ὁ βραχύς, οἱ πόδες της αἱ μικροὶ καὶ πρὸ πάντων τὸ βραδύτατον βᾶδιμά της τῶ ἐφάνησαν τίσον ἀλλόκοτα, ὥστε ἤρχισε νὰ γελά δυνατά.

Ἡ χελώνη ἤκουσε τοὺς γέλωτας τοῦ λαγῶου καὶ προσεβλήθη. Ἦλθε λοιπὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ τὸν ἠρώτησε διατί

γελᾷ. Ὁ λαγῶς ἀπεκρίθη· «Ποτὲ δὲν ἠδυνάμην νὰ φαντασθῶ ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρχη ζῶον ἔχον τόσον βραχεῖς πόδας καὶ τόσον βραδύ βᾶδισμα καὶ διὰ τοῦτο γελῶ». Τότε ἡ χελώνη εἶπεν· «Αἶ, φίλε μου, δὲν ἔχεις δίκαιον νὰ γελᾷς διὰ τοὺς πόδας μου καὶ διὰ τὸ βᾶδισμά μου, διότι οἱ ἰδικοὶ μου πόδες πιθανὸν νὰ εἶνε καλύτεροι τῶν ἰδικῶν σου, καὶ τὸ ἰδικόν μου βᾶδισμα, τί παράδοξον νὰ εἶνε ταχύτερον καὶ τοῦ ἰδικοῦ σου!»,

Ὁ λαγῶς, ἀφοῦ ἤκουσε ταῦτα, ἤρχισε νὰ γελᾷ περισσότερο. Δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ πῶς εἶνε δυνατόν ζῶον

Χελώνη

τοιούτον νὰ ἔχη τὴν ἀνοησίαν νὰ φαντάζεται ὅτι οἱ πόδες του καὶ τὸ βᾶδισμά του δύνανται νὰ εἶνε καλύτερα τῶν ἰδικῶν του, τὰ ὁποῖα ἕλος ὁ κόσμος γνωρίζει ὅτι εἶνε ἐξάαιρετα. Ἄλλ' ἡ χελώνη ἀντὶ πάσης ἄλλης ἀπαντήσεως προέτεινεν εἰς αὐτὸν νὰ παρατρέξωσιν, ἂν ἐτόλμα.

Ὁ λαγῶς διὰ νὰ γελᾷ περισσότερο, ἐδέχθη νὰ παρατρέξῃ τὴν χελώνην. Ὄρισαν λοιπὸν τὸ σημεῖον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νὰ ἀρχίσωσι, καὶ τὸ σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ τελειώσωσι τὸ τρέξιμον, καὶ ἐξεκίνησαν.

Ὁ λαγῶς, γνωρίζων ὅτι τρέχει πολὺ ταχέως, ἀπεσύρθη εἰς τινὰ θάμνον καὶ ἐκεῖ ἔπεσε καὶ ἐκοιμήθη. Ἐσχέφη ὅτι

αὐτὸς δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀμέσως ἐξ ἀρχῆς νὰ τρέξῃ καὶ ὅτι θὰ ἡδύνατο νὰ προσπεράσῃ τὴν γελώνην, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκετο αὐτὴ, ἐὰν μετὰ τὸν ὕπνον ἔτρεχεν ὀλίγην ὥραν μὲ ἄλλην τοῦ τὴν δύναμιν.

Ἄλλ' ἡ γελώνη, ἥτις εἶχε μάθῃ ὅτι, ὅσον πολὺ καὶ ἂν τρέγῃ τις, ὅταν κáθηται καὶ κοιμάται, πάντοτε ὑπολείπεται ἐκείνου, ὅστις ὀλίγον μὲν τρέχει, ἀλλ' ἀδιακόπως τρέχει, καθόλου δὲν ἔκαμεν ὅ,τι ἔκαμεν ὁ λαγῶς. Δὲν ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ, ἀλλ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἤρχισεν ἀργὰ ἀργὰ νὰ βαδίζῃ καὶ ἐξηκολούθησε τὸ βádισμά της μέχρι τέλους, χωρὶς νὰ σταθῇ πουθενά, ὅτε μετὰ πολὺν χρόνον καὶ ἀφοῦ ἔχυσε πολὺν ἰδρῶτα ἔφθασε τέλος εἰς τὸ τέρμα, ὅπου εἶχον συμφωνήσῃ νὰ φθάσωσιν.

Ἐν τῷ μεταξύ ἐξύπνησε καὶ ὁ λαγῶς καὶ ἤρχισε νὰ τρέγῃ μὲ ἄλλην τοῦ τὴν δύναμιν. Ἄλλ' ἦτο ἀνωφελὲς πλέον. Ὅτε ἔφθασεν εἰς τὸ τέρμα, εὗρε τὴν γελώνην ἐξηπλωμένην ἐκεῖ καὶ ἀναπαυομένην. Ἡ βραδυκίνητος, ἀλλ' ἄσκνος γελώνη ἐνίκησε τὸν ταχυκίνητον, ἀλλ' ὀκνηρὸν λαγῶν.

Αἰσώπειος μῦθος.

— Ἡ ἀλεποῦ ποῦ κοιμάται, ὄρνιθας δὲν πιάνει.

— Ὅπ' ἔχει δρόμο ὡς περιπατῇ, κὶ ὅπ' ἔχει ἄδεια ὡς κοιμάται.

— Καθεύδων οὐδεὶς οὐδενὸς ἄξιος. — Πλάτων.

— Τῇ ἐπιμελείᾳ πάντα δοῦλα γίνονται.

41. Ὁ μικρὸς καλαθοποιός.

Ὁ Γεώργιος καὶ ὁ Ἰωάννης ἦσαν ὁμήλικες. Ὁ Γεώργιος εἶχε πλουσίους γονεῖς καὶ ὁ Ἰωάννης πτωχούς. Ὁ Γεώργιος, ἐπειδὴ εἶχε πλουσίους γονεῖς, δὲν ἤθελε νὰ μάθῃ τίποτε, ἐνῶ ὁ Ἰωάννης ἔμαθε νὰ κατασκευάζῃ καλάθια.

Ἡμέραν τινὰ ἦσαν καὶ τὰ δύο παιδία κάτω εἰς τὴν θαλάσσαν. Ὁ Γεώργιος ἐψάρρευε, διὰ νὰ διασκεδάσῃ, καὶ ὁ Ἰωάν-

νης ἔκοπτε λεπτάς βράβδους, ἰτέας καὶ καλάμια, διὰ νὰ κατασκευάσῃ καλάθια. Αἰφνης ἐξεπήδησαν πειραταὶ τινες ἐκ τῶν ἐκεῖ πλησίον εὐρισκομένων θάμνων, ὅπου ἦσαν κρυμμένοι, καὶ ἔσυραν τὰ παιδιά εἰς τὸ πλοῖόν των, διὰ νὰ τὰ φέρωσιν εἰς ἄλλο μέρος καὶ τὰ πωλήσωσιν ὡς δούλους.

Ἐνῶ ἔπλεον καὶ ἦσαν ἤδη μακρὰν τῆς ξηρᾶς, ἐγείρεται μεγάλη τρικυμία, τὸ πλοῖον παρασύρεται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ τῶν κυμάτων μακρὰν τοῦ τρόπου, ὅπου ἐσκόπευον νὰ ἀποβῶσιν οἱ πειραταί, καὶ ἐπὶ τέλους κατασυντρίβεται ἐπὶ τῶν βράχων μιᾶς νήσου. Οἱ πειραταὶ ἐπνίγησαν. Τὰ παιδιά μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ δὲν ἐπνίγησαν. Ἐσώθησαν εἰς τὴν ξηρὰν. Ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος! Εἰς τὴν νῆσον ταύτην κατῴκουν ἄγριοι ἄνθρωποι, μαῦροι, κατάμαυροι, οἵτινες ἅμα εἶδον τὰ παιδιά, εὐθὺς ἔτρεξαν ἄγριοι ἄγριοι πρὸς αὐτά, διὰ νὰ τὰ φάγωσιν.

Ὁ Ἰωάννης ἐσκέφθη ὅτι ἴσως ἡ τέχνη του ἠδύνατο νὰ τὸν σώσῃ ἐκ τῶν ἀγρίων τούτων ἀνθρώπων. Ἐξέβαλε λοιπὸν τὸ μαχαίριόν του, ἔκοψέ τινας βράβδους ἐκ τινος ἰτέας, εὐρισκομένης ἐκεῖ πλησίον, καὶ ἤρχισε νὰ πλέκῃ ἐν κομφὸν καλάθιον. Οἱ μαῦροι, ἄνδρες γυναῖκες καὶ παιδιά, τὸν ἔβλεπον μετὰ πολλῆς περιεργείας.

Ὅτε ἐτελείωσε τὸ καλάθιον, τὸ ἐχάρισεν εἰς τὸν καλύτερον ἐκ τῶν ἀγρίων. Ἐπειδὴ δὲ ὅλοι ἐπεθύμουν νὰ εἶχον ὅμοια καλάθια, παρεχώρησαν εἰς αὐτὸν μίαν καλύτερην νὰ ἐργάζεται χωρὶς νὰ τὸν ἐνοχλῇ κανεὶς.

Ἐπειτα ἐζήτησαν καὶ ἀπὸ τὸν Γεώργιον νὰ πλέξῃ ἐν καλάθιον. Ἐπειδὴ δὲ οὗτος δὲν ἐγνώριζε νὰ κάμῃ τίποτε, ἐσκέφθησαν ὅτι αὐτὸς εἶνε ἄχρηστος ἄνθρωπος καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τὸν φονεύσωσι καὶ νὰ τὸν φάγωσιν. Ὁ Ἰωάννης, μόλις ἐνόησε τοὺς κακοὺς σκοποὺς αὐτῶν, ἤρχισε νὰ τοὺς παρα-

καλῆ νὰ μὴ τὸν φονεύσωσι, διότι τὸν χρειάζεται νὰ τὸν βοηθῆ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν καλάθιων. Οἱ ἄγριοι ἐνόμισαν ὅτι εἶνε ὑπηρέτης τοῦ Ἰωάννου καὶ δὲν τὸν ἐφόνευσαν. Διέταξαν ἔμως αὐτὸν νὰ ἐκδυθῆ τὰ ὠραῖα ἐκ μετᾶξης ἐνδύματά του καὶ νὰ τὰ δώσῃ εἰς τὸν Ἰωάννην, αὐτὸς δὲ νὰ ἐνδυθῆ τὰ παλαιὰ καὶ πτωχικὰ ἐνδύματα τοῦ Ἰωάννου.

Ὁ Γεώργιος, ἵνα σώσῃ τὴν ζωὴν του, ἐξεδύθη τὰ ἰδικὰ του λαμπρὰ φορέματα καὶ ἐνεδύθη τὰ πτωχικὰ τοῦ Ἰωάννου. Τί νὰ κάμῃ! Διὰ νὰ φαίνεται δὲ ὅτι βοηθεῖ τὸν Ἰωάννην εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν καλάθιων καὶ ὅτι εἶνε χρήσιμος ἄνθρωπος καὶ αὐτός, κατέβαινε καθ' ἡμέραν εἰς τὴν παραλίαν, ἔκοπτε καλάμους ἐκ τῶν καλάμώνων καὶ βράβδους ἐκ τῶν ἰτεῶν, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἐκεῖ, τὰς ἔφερον ἐπὶ τῶν ὤμων του καὶ τὰς ἐδίδεν εἰς τὸν Ἰωάννην, διὰ νὰ κατασκευάζῃ τὰ καλάθιά του.

—Κάλλιο ὅστις ἔξερει παρ' ὅστις ἔχει.

—Τὰ μικρὰ μας τὰ ἔντυμένα, τὰ τρανὰ μας τὰ γδυμένα.

—Ὁ τεχνίτης δὲν πεινάει κ' ἂν πεινάσῃ δὲν πεθαίνει.

—Ἡ δουλειὰ ντροπὴ δὲν ἔχει.

42. Ὁ ζίζικας καὶ τὸ μυρμηκι.

Καλοκαῖρι κ' ἀνοίξει
ὅταν ἦσαν τὰ λουλούδια
ὁ τρελλὸς ὁ ζίζικας
τὴν περνοῦσε μὲ τραγούδια.

Τὰ τραγούδια πέρασαν.
ἦλθαν χιόνια, ἦλθαν πάγοι
καὶ πεινᾷ ὁ ζίζικας
καὶ δὲν ἔχει τί νὰ φάγῃ.

Ἔρχεται ἔς τὸν γείτονα,
τὸ προβλεπτικὸ μυρμηκι
καὶ ζητεῖ βοήθειαν
ἕνα σπόρο ἢ σκουλήκι.

Τὸ μυρμηκι ἐκθαμβὸν
ἔρωτᾷ· «Καλέ μου γείτον,
δὲν μοῦ λὲς τί ἔκαμνες
καλοκαῖρι ὅσον ἦτον ;».

(Τ Α Ξ Ι Σ Γ')

«— Τραγουδοῦσα, φίλε μου,
ὅσον ἦτο καλὴ ὥρα . . .»

«— Τραγουδοῦσες ; Εὐγέ σου !
Χοροπήδα λοιπὸν τόρα».

Α. Ρ. Παγκαβῆς.

43. Τὸ ὀθινάπωρον.

Ὁχρὰ τὰ φύλλα πίπτουσι τῶν δένδρων ἓνα ἓνα
καὶ ἤρξατο ὁ ἄνεμος ψυχρότατος νὰ πνέη,
τὴν κεφαλὴν των κλίνουσι τὰ ἄνθη μαραμμένα
καὶ φεύγουσα ἢ χελιδὼν τὴν φολεάν της κλαίει.

Τὰ ῥόδα τὰ καλλίχροα τοὺς κήπους δὲν κοσμοῦσι
καὶ δὲν πληροῦσι τοὺς ἀγρούς τὰ κρίνα μ' εὐωδίαν
ἐπὶ τῶν φύλλων θλιβερώς τὰ ἔντομα βομβοῦσι
καὶ δὲν ἀκούω τὸ πτηνὰ νὰ ψάλλουν μ' ἁρμονίαν.

Εἰς τὸν χειμῶνα τῆς ζωῆς, ὅστις ἡμῶν θελήσῃ
εὐδαίμων καὶ μ' ἀνάπαυσιν τὸν βίον νὰ περάσῃ,
ὡς πράττε, μύρμηξ φρόνιμος, ὀφείλει νὰ φροντίσῃ,
ὀφείλει τὸ φθινόπωρον τροφήν νὰ ἐτοιμάσῃ.

Ι, Πολύβιος,

44. Τὰ δύο ἄροτρα,

Γεωργός τις εἶχεν ἀγοράσῃ δύο ἄροτρα ἐκ τοῦ αὐτοῦ σι-
δήρου καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ἐργαστήριον κατεσκευασμένα. Ὁ γε-
ωργός ἐχρησιμοποίησε τὸ ἓν, τὸ δὲ ἄλλο ἔθεσεν εἰς τινα γω-
νίαν τοῦ ἀχυρῶνός του, διότι δὲν εἶχεν ἀνάγκην αὐτοῦ τότε.

Μετὰ πολλοὺς μῆνας ὁ γεωργός ἔλαβεν ἀνάγκην αὐτοῦ
καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὸν ἀγρόν, ὅπου ἦτο καὶ τὸ ἄλλο ἄροτρον.
Ἐκεῖ συνηγητήθησαν τὰ δύο ἄροτρα καὶ ἐχάρησαν πολὺ, διότι

μέ τόνον χρόνον ἐβλέποντο πάλιν. Πόσον ὅπως ἐξεπλάγησαν, ὅτε παρετήρησε τὸ ἐν τὸ ἄλλο ! Ἐνῶ τὸ πρῶτον ἔλαμπεν ὡς καθρέπτης, τὸ ἄλλο ἐκαλύπτετο ὑπὸ παχειάς σκωρίας. Ἐκπληκτον τότε αὐτὸ ἠρώτησε τὸ πρῶτον. « Πῶς σὺ ἔγινες τόσο λαμπρὸν, ἀδελφέ μου, ἐνῶ ἐγὼ εἶμαι τόσο ἐλεεινόν ; Σὺ ἐργάζεσο πάντοτε καὶ ἐκοπιάζεις πολὺ, ἐνῶ ἐγὼ ἐκαθήμην ἀργὸν καὶ δὲν ἐκοπιάζον καθόλου. Ἐπρεπε λοιπὸν ἐγὼ νὰ εἶμαι λαμπρὸν καὶ σὺ ἐλεεινόν, καὶ τώρα βλέπω τὸ ἐναντίον. Εἰπέ μοι, πῶς σὺ ἔγινες τόσο λαμπρὸν καὶ ἐγὼ εἶμαι τόσο ἐλεεινόν ; ». — « Νὰ σοὶ εἶπω », ἀπεκρίθη τὸ λαμπρὸν ἄροτρον. « Ὅστις κάθηται ἀργός, γίνεται πάντοτε τοιοῦτος, ἐλεεινός καὶ ἀθλιός, ὅπως εἶσαι σὺ. Ὅστις θέλει νὰ γίνῃ καλὸς καὶ λαμπρός, ὅπως εἶμαι ἐγὼ, πρέπει νὰ κάμνῃ ὅ,τι κάμνω ἐγὼ. Πρέπει νὰ ἐργάζεταιται ».

--- Ἡ πέτρα ποῦ κυλάει μοῦχλα δὲν πιάνει.

--- Τ' ἀκίνητο νερὸ βρωμᾷ.

45. Ἡ καλύτερα κληρονομία.

*Ἐμπορός τις εἶχε δύο υἱούς, τοὺς ὁποίους ἠγάπα ἐξ ἴσου. Ἠγάπα τὸν μεγαλύτερον περισσότερο καὶ ἐσκέπτετο μετὰ θάνατον νὰ ἀφήσῃ εἰς αὐτὸν ὅλην τὴν περιουσίαν αὐτοῦ.

Ἡ μήτηρ, ἡ ὁποία ἐθλίβετο διὰ τὸ ἀδικὸν τοῦτο, παρέκάλεσε τὸν ἄνδρα τῆς νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς τὰ παιδιά τὸν σκοπὸν του. Ἐνόμιζεν ὅτι μετὰ τὸν καιρὸν θὰ τὸν ἐπειθε νὰ ἀφήσῃ καὶ εἰς τοὺς δύο του υἱούς ἴσην κληρονομίαν. Ὁ ἄνθρωπος τὴν ἤκουσε καὶ δὲν ἐφάνερωσε τίποτε εἰς τὰ τέκνα του.

Ἡμέραν τινὰ ἡ μήτηρ ἐκάθητο εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἐκλαιεν, ὅτε κατὰ τύχην διέρχεται ἐκεῖθεν γέρων τις σεβάσμιος καὶ πολὺ ἀγαθός, ὁ φρονιμώτερος ἄνθρωπος τῆς πόλεως. Ὁ ἀγαθὸς γέρων εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν, τὴν ἐλυ-

πήθη και τὴν ἠρώτησε, διατί κλαίει. — « Πῶς νὰ μὴ κλαίω; », ἀποκρίνεται ἡ δυστυχῆς. « Ἐγώ, κύριέ μου, δύο υἱούς, τοὺς ὁποίους ἀγαπῶ ἐξ ἴσου. Ἄλλ' ὁ σύζυγός μου θέλει νὰ ἀφήσῃ ὅλην τὴν περιουσίαν του εἰς τὸν πρῶτόν του υἱόν, καὶ εἰς τὸν δεύτερον νὰ μὴ ἀφήσῃ τίποτε. Παρεκάλεσα αὐτὸν νὰ μὴ φανερώσῃ τίποτε εἰς αὐτούς, διότι ἤλπιζον ἐν τῷ μεταξὺ ὅτι θὰ εὔρισκον τρόπον νὰ τὸν πείσω νὰ μὴ κάμῃ αὐτὸ τὸ ἄδικον εἰς τὸ τέκνον μας· ἀλλ' εἰς μάτην. Πόσον ἤθελον νὰ μὴ ζημιωθῇ κανὲν ἐκ τῶν τέκνων μου καὶ πόσον ἐπεθύμουν νὰ εὔρισκον μέσον τι, ὅπως ἐπιτύχω τοῦτο! ». — « Εὐχολον πρᾶγμα, λέγει τότε ὁ γέρον. « Ὑπαγε νὰ φανερώσῃς εἰς τοὺς υἱούς σου ὅτι ὁ μεγαλύτερος θὰ κληρονομήσῃ ὅλην τὴν περιουσίαν τοῦ πατρός, καὶ ὁ μικρότερος δὲν θὰ κληρονομήσῃ τίποτε. Τότε θὰ ἴδῃς ὅτι καὶ ὁ μικρότερος, ἐνῶ τίποτε δὲν θὰ εὔρῃ ἀπὸ τὸν πατέρα του, θὰ γίνῃ πλούσιος, ἴσως δὲ καὶ πλουσιώτερος τοῦ πρώτου, ὅστις θὰ κληρονομήσῃ ὅλην τὴν περιουσίαν τοῦ πατρός του ».

Ἡ μήτηρ ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς υἱούς της τὸν σκοπὸν τοῦ πατρός των. Ὁ νεώτερος, ὅτε ἔμαθεν ὅτι δὲν ἔχει τίποτε νὰ προσμένῃ παρὰ τοῦ πατρός του, ἔφυγε μακρὰν εἰς τὰ ξένα καὶ ἐκεῖ ἐσπούδασεν ὀλίγα γράμματα καὶ μίαν τέχνην. Εἰργάζετο ἡμέραν καὶ νύκτα πολὺ ἐπιμελῶς καὶ ἔγινεν ἐπιτηδειότατος εἰς τὴν τέχνην του. Ὁ μεγαλύτερος, ἐπειδὴ ἐγνώριζεν ὅτι εἶναι πλούσιος, ἔμεινε πλησίον τοῦ πατρός του, δὲν ἐσπούδασε τίποτε, δὲν ἔμαθε τίποτε καὶ ποτὲ δὲν εἰργάσθη.

Ἀφοῦ ἀπέθανεν ὁ πατήρ, ὁ μεγαλύτερος υἱός, ἄπειρος καὶ ἀμαθής ἐντελῶς, ἐσκόρπισεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὴν περιουσίαν του. Μετὰ τινὰ χρόνον ὀλιγόστευσαν πολὺ τὰ χρήματά του καὶ, ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζε καμμίαν ἐργασίαν, δὲν ἠδύνατο νὰ κερδίξῃ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μετὰ τινὰ χρόνον τίποτε ἐκ τῆς

μεγάλης περιουσίας, τὴν ὁποίαν ἀφῆκεν εἰς αὐτὸν ὁ πατήρ του, δὲν ἔμεινεν. Ὁλὴ ἠφανίσθη. Ὁ ἄθλιος ἔγινε πτωχότατος καὶ πολὺ ἐλεεινός, ἐνῶ ὁ μικρότερός του ἀδελφός, ἔστις τίποτε δὲν εὔρεν ἀπὸ τὸν πατέρα του, ἐν τῷ μεταξὺ ἐπλούτησε διὰ τῆς ἐργασίας του εἰς τὰ ξένα καὶ ἔγινεν εὐτυχής.

— Ὅποιος καταγίνεται ἔς τὴ δουλειά, δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ κληρονομιά.

— Δουλεμμένα ζηλεμμένα.

— Μάθε τέχνη γιὰ νὰ ζήσης καὶ πραγματεία νὰ πλουτήσης.

— Ὅποιος δὲν κάνει ἀπὸ λόγου του καὶ παντυχαίνει ἀπ' ἄλλον, κακό, ψυχρό ἔναι τὸ καλό, κί ὡς εἶνε καὶ μεγάλο.

— Ἄλλοι ἔπὸ κείνον, ποῦ δὲν ξυέται μὲ τὰ νύχια του.

46. Ἡ ὥραία πρωία.

Πῶς τὸ ὥραϊον φῶς τῆς αὐγῆς
πάλιν τὴν ὄψιν τέρπει τῆς γῆς !
Στίλβουν αἱ δρόσοι ἐκ τοῦ φωτός
ὡς ἀδαμάντων κονιορτός.

Δάσος καὶ ῥύαξ καὶ πεδιάς
ἤρχισαν πάλιν τὰς παιδιάς·
ὕμνον τὰ πάντα ἔωθινὸν
εἰς ποικιλίαν μέλπουν φωνῶν.

Τῆς ἐργασίας ἦλθ' ὁ καιρός,
ὡς ὀπλισθῶσι διὰ πυρός
ὁ νοῦς, τὸ πνεῦμα, ἡ χεὶρ, ὁ ποῦς
πρὸς νέους κόπους νέους σκοπούς.

Ἡ ἡλικία ἡ πρωινὴ
μ' ἄνθη τὸν βίον ὡς στεφανοῖ
καλὸν τὸ τέλος καλῆς ἀρχῆς !
Ὁ ἐπιμείνας ἔστ' εὐτυχής.

Φίλεργος νέος ὡς εὐθαρσῆ,
ἢ ἔλπις του εἶν' ἐν χερσὶ
θνήσκει ὁ μόχθος, μὲν' ἢ χαρὰ
κ' ἢ εὐτυχία ζῆ σταθερα.

Ηλ. Τανταλίδης.

47. Τὸ καλὸν παιδίον.

Ἐπιμελές τι παιδίον ἐκάθητο εἰς τὸ θωμάτιον καὶ ἐμελέτα τὸ μάθημά του. Αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου εἰσῆλθον διὰ τοῦ παραθύρου λαμπραὶ καὶ εἶπον πρὸς τὸ παιδίον· «Καλὸν παιδίον, μὲ τοιοῦτον ὠραῖον καιρὸν κάθησαι μέσα κλεισμένον; Ἔλα ἔξω νὰ παιζώμεν μαζί!». Τὸ παιδίον χωρὶς νὰ κινηθῆ ἔκ τῆς θέσεώς του, εἶπε πρὸς αὐτάς· «Νὰ τελειώσω πρῶτον τὴν ἐργασίαν μου καὶ ἔπειτα βέβαια θὰ παίξω».

Ἐνῶ τὸ παιδίον ἐξηκολούθει τὴν ἐργασίαν του, ἔρχεται ὠραῖόν τι πτηνὸν εἰς τὸ παράθυρον, βλέπει τὸ παιδίον καὶ λέγει πρὸς αὐτό· «Καλὸν μου παιδίον, ἔλα μαζί μου ἔξω! Ἡ γῆ πρασινίζει, ὁ οὐρανὸς εἶνε φωτεινός, τὰ ἄνθη ἤνοιξαν, καὶ σὺ κάθησαι μέσα κλεισμένον; Ἔλα ἔξω!». Τὸ παιδίον, χωρὶς νὰ κινηθῆ ἔκ τῆς θέσεώς του, λέγει πρὸς τὸ πτηνόν· «Νὰ τελειώσω πρῶτον τὴν ἐργασίαν μου, καὶ ἔπειτα βέβαια θὰ ἐξέλθω».

Τὸ παιδίον ἐξηκολούθει τὴν ἐργασίαν του, ὅτε τὸ βλέπει ἡ μητέρα. Ἀμέσως κινεῖ τὰ φύλλα τῆς καὶ λέγει πρὸς αὐτό· «Ὅχι δὲ καὶ τόσον ἐπιμελής, μικρὸν μου παιδίον! Δὲν βλέπετε τὰ μῆλά σου μὲ ὄριμασαν ταύτην τὴν νύκτα! Δὲν ἔρχεσαι νὰ κόψης δύο τρία νὰ φάγης;» Χωρὶς νὰ κινηθῆ τὸ παιδίον ἔκ τῆς θέσεώς του, λέγει πρὸς τὴν μητέρα· «Νὰ τελειώσω πρῶτον τὴν ἐργασίαν μου, καὶ ἔπειτα βέβαια θὰ κόψω κανὲν μῆλον νὰ φάγω».

Ἐπὶ τέλους τὸ παιδίον ἐτελείωσε τὴν ἐργασίαν του. Συνέλεξε τὰ βιβλία του, τὰ ἔβαλεν εἰς τὴν θέσιν των καὶ ἀμέσως ἔτρεξεν εἰς τὸν κῆπον. Τί ὥραϊα; Τί ὥραϊα! Ὁ ἥλιος ἐγέλα καὶ τοῦ ἐρίλει τὴν ξανθὴν κόμην. Ἡ μηλέα ἐκίνει τὰ φύλλα της καὶ τῷ ἔρριπτε μῆλα. Τὸ πτηνὸν ἐκελάδει καὶ τῷ ἔνευε νὰ ὑπάγῃ πλησίον του. Ὅλα τὰ ἐχαίροντο καὶ ὅλα τὸ περιποιοῦντο. Ἀπὸ τὴν χαρὰν του τὸ παιδίον ἐπήδα καὶ ἐφώναζε δυνατά. «Τώρα, ὅτε ἐτελείωσα τὴν ἐργασίαν μου, εἶναι καιρὸς νὰ παίξω ὅσον θέλω».

- Τὸ καλὸ πουλὶ ἀπ' ταυγὸ κελαῖδει
- Φιλοπονία νεότητος γήρατος ἀνάπαιους.

48. Οἱ υἱοὶ τοῦ γεωργοῦ.

Γέρων τις γεωργὸς εἶχε τρεῖς υἱούς, οἵτινες καθόλου δὲν ἠγάπων νὰ ἐργάζωνται. Εἰργάζετο ὁ γέρων, καὶ αὐτοὶ οἱ ἄθλιοι ἐκάθηντο καὶ ἐτρέφοντο ἐκ τῶν κόπων αὐτοῦ.

Ἡμέραν τινά, ἐνῶ ὁ γέρων ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς ἀμπελου, τὸν κατέλαβε βρογαία βροχή. Ὁ δυστυχὴς ἐβράχη πολύ. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἠσθένησε βαρέως καὶ ἐκινδύνευσε νὰ ἀποθάνῃ. Ἐνῶ δὲ εὐρίσκετο εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν, ἐσυλλογιζέτο πόσον κακὰ θὰ ζήσωσι μετὰ τὸν θάνατόν του οἱ ὀκνηροὶ υἱοὶ του καὶ ἐλυπεῖτο πολύ. Καί, ἐπειδὴ ἠθέληεν ἐκ παντὸς τρόπου νὰ κάμῃ τοὺς υἱούς του νὰ ἀγαπήσωσι τὴν ἐργασίαν, προσεκάλεσεν αὐτοὺς κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς του καὶ τοῖς εἶπεν « Ἀγαπητά μου τέκνα! Ἐγὼ μετ' ὀλίγον δὲν θὰ εἶμαι πλέον εἰς τὴν ζωὴν. Ἡ τελευταία μου ὥρα ἔφθασε. Μετ' ὀλίγον ἀποθνήσκω. Μὴ κλαίετε. Οὕτως ἠθέλησεν ὁ ἅγιος Θεός. Ἄς εἶνε δεδοξασμένον τὸ ἅγιον ὄνομα αὐτοῦ. Σὰς ἀφήνω τὴν εὐχὴν μου καὶ μίαν ἀμπελον. Τίποτε ἄλλο δὲν ἔχω νὰ σὰς ἀφήσω. Εἰς

τὴν ἄμπελον εἶνε κρυμμένον κατὶ τι. "Ὅταν ἀποθάνω, σκάψατε αὐτὴν καὶ θὰ εὔρητε ὅ,τι εἰς αὐτὴν κρύπτεται». Καί, ἀφοῦ εἶπε ταῦτα ὁ ἀσθενὴς γέρων, ἠλόγησε τὰ τέκνα του καὶ παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς τὸν Θεόν.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν οἱ τρεῖς υἱοὶ του ἔλαβον σκαπάνας καὶ δικέλλας καὶ ἦλθον εἰς τὴν ἄμπελον. "Ἠρχίσαντο λοιπὸν καὶ οἱ τρεῖς νὰ σκάπτωσιν, ἐλπίζοντες ὅτι θὰ εὔρωσιν ἐκεῖ που κρυμμένα χρήματα.

"Ἐσκαψαν ἐπιμελέστατα, ἀλλὰ χρήματα δὲν εὔρον. "Ἐπειδὴ ἔμως ἐνόμισαν ὅτι τὰ χρήματα εἶνε εἰς τὴν ἄμπελον καὶ ὅτι δὲν τὰ εὔρον, διότι δὲν ἔσκαψαν ἀρκετὰ βαθέως, ἔσκαψαν πάλιν ἐξ ἀρχῆς καὶ δευτέραν φορὰν τὴν ἄμπελον. "Ἀλλὰ καὶ τὴν δευτέραν ταύτην φορὰν δὲν εὔρον τίποτε. "Ἐφυγὸν λοιπὸν περίλυποι, διότι μετὰ τόσον κόπον δὲν ἐπέτυχον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐζήτουν. "Ἄλλ' ἠπατῶντο. Διότι ἡ ἄμπελος, ἐπειδὴ ἔσκάφη πολὺ καλά, ἔδωκε τόσον καρπὸν, ὥστε τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα συνηθροίσθησαν ἐκ τῆς πωλήσεως αὐτοῦ ἦσαν πολὺ περισσότερα τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα δύναται νὰ ἀφήσῃ εἰς τὰ τέκνα του εἰς γεωργὸς ἀποθνήσκων.

"Ἐκτοτε καὶ οἱ τρεῖς υἱοὶ τοῦ γεωργοῦ εἰργάζοντο πάντοτε μετὰ πολλῆς προθυμίας, διότι μὲ τοὺς ἰδίους τῶν ὀφθαλμοῦς εἶδον ὅτι ἡ ἐργασία φέρει πολλὰ καὶ μεγάλα ἀγαθὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Διδακτικὸς μῦθος

— Περισσότερο δουλεύεις ; περισσότερ' ὠφελιέσαι.

— Ἡ προκοπὴ νικᾷ τὴν φτώχεια.

49. Ὁ πτωχὸς κτίστης.

Συνέβη ποῦ οἱ ἀγροί, ἂν καὶ εἶχον καλλιεργηθῆ καλῶς, νὰ μὴ ἀποφέρωσι τὸ θέρος καὶ τὸ φθινόπωρον καρπούς, ὅπως ἀνέμενον οἱ κατοικοῦντες τὴν χώραν ἐκείνην. "Ἦτο τὸ ἔτος

ἄφορον καὶ ὑπῆρχε φόβος λιμοῦ. Ἐφερον μὲν ἐξ ἄλλων τόπων σιτηρά, ἀλλά, ἔσα καὶ ἂν ἔφερον, δὲν ἐπῆρχουν εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου. Ὅ,τι οἱ ἄνθρωποι ἠγόραζον, ἦτο πολὺ ὑπερτιμημένον. Οἱ οἰκογενειάρχαι ἰδίως, οἱ ὅποιοι ὠφείλον νὰ θρέψωσι σύζυγον καὶ τέκνα, εὐρίσκοντο εἰς μεγάλην στενοχωρίαν· διότι ὅ,τι ἐκέρδιζον ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν δὲν ἐπῆρχει, ὡς ἄλλοτε, εἰς τὴν συντήρησίν των. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἐπλησίαζε καὶ ὁ γειμῶν.

Μεταξὺ τῶν πτωχῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἐφοβοῦντο τὸν γειμῶνα, ἦτο καὶ κτίστης τις, Ματθαῖος καλούμενος. Ἦτο ἠλικιωμένος ἀρκετὰ καὶ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἐργάζεται, ὡς κτίστης. Ἡ σύζυγός του ὠνομάζετο Ἰωάννα καὶ εἶχεν ὑπηρετήσῃ ἐπὶ μακρὸν χρόνον, πρὶν ἢ ὑπανδρευθῆ ὡς μαγεύρισα. Ἦτο πολὺ καλὴ οἰκοκυρά, ἐτέλει ὅλα τὰ οἰκιακὰ ἔργα, ἦτο πολὺ οἰκονόμος καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διετήρει καθαρὰν τὴν οἰκίαν τῆς καὶ καθαρὰ τὰ τέκνα τῆς.

Τέκνα εἶχον τέσσαρα. Τὸ μεγαλύτερον, ἡ Σοφία, ἦτο δεκατεσσάρων ἐτῶν καὶ τὸ μικρότερον, ἡ Εἰρήνη, μόλις τεσσάρων ἐτῶν. Τὰ ἄλλα δύο ἦσαν ὁ Πέτρος, δώδεκα ἐτῶν, καὶ ἡ Ἄννα, ὀκτώ ἐτῶν. Εἰς χρόνους εὐτυχεῖς ἡ οἰκογένεια αὕτη εἶχε πτωχικὰ μὲν, ἀλλ' ἀνέτως καὶ εὐχάριστα. Εἶχε πάντοτε τὸν καθημερινόν της ἄρτον· ἀλλὰ τότε, ὅτε ἦλθον χρόνοι δυστυχεῖς, δὲν εἶχον οὔτε ἐργασίαν οὔτε κανένα πόρον ζωῆς.

«Ἄχ! Τί δυστυχία μεγάλη!», ἔλεγεν ἡμέραν τινὰ ἡ μήτηρ. «Τότε, διὰ νὰ ζήσωμεν, πρέπει νὰ πωλήσωμεν τὰς κλίνας μας, τὰ ἐνδύματά μας καὶ ὅλα, ἔσα ἔχομεν. Τότε θὰ καταντήσωμεν δυστυχεῖς ἐπαῖται!», καὶ ἀναστέναζε καὶ ἔκλαιεν. Ὁ σύζυγός τῆς ἔχων τὴν κεφαλὴν ἐσχυμμένην περιεπάτει ἐντὸς τοῦ ὀωματίου καὶ δὲν ἔλεγε τίποτε. Τὰ παιδιὰ ἦσαν περίλυπα καὶ ἔτοιμα νὰ κλαύσωσι.

Τοῦτο διήρκεσεν ἀρκετὴν ὥραν. Ἐπὶ τέλος ὁ πατὴρ ἤγειρε τὴν κεφαλὴν του καὶ εἶπε· «Τώρα εἶνε δυστυχεῖς καὶ δύσκολοι χρόνοι· ἀλλ' ἔχει ὁ Θεός! Θὰ περάσουν καὶ αὐτοί! Ἐνόσω ὅμως εἶνε αὐτὴ ἡ δυστυχία, πρέπει νὰ ἐργασθῶμεν ὅλοι, διὰ νὰ ζήσωμεν. Ἐσκέφθην τί πρέπει νὰ κάμωμεν καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι οὔτε θὰ πεινάσωμεν οὔτε ἐπαῖται θὰ γίνωμεν. Θὰ ἐργασθῶμεν ὅλοι. Καὶ σεῖς, τέκνα μου, πρέπει νὰ ἐργασθῆτε. Ἐγὼ ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός μου δὲν δύναμαι πλέον νὰ κερδίζω τίποτε. Ἐδῶ ὅμως τώρα κατασκευάζονται ὁδοὶ καὶ θὰ ὑπάγω ἐκεῖ νὰ ἐργασθῶ. Σὺ δέ, ἀγαπητὴ μου Ἰωάννα, ὑπηρετήσας ἐπὶ πολλὸν χρόνον, πρὶν νυμφευθῶμεν, ὡς μαγεύρισσα. Τί λέγεις: "Ἄν ἐζήσεις κατὰ τὸν χρόνον τῆς δυστυχίας τοιαύτην τινὰ ὑπηρεσίαν πάλιν;». — Ἡ Ἰωάννα ἀμέσως ἀπήντησε· «Καὶ ἐγὼ νομίζω ὅτι θὰ ἦτο καλόν, ἀλλὰ τί θὰ γίνωσι τὰ τέσσαρα τέκνα μας, ἂν μείνωσιν ἄνευ πατρὸς καὶ μητρός;».

«Ἐσκέφθην καὶ τοῦτο», εἶπεν ὁ πτωχὸς Ματθαῖος. «Ἡ Σοφία μας ἐτελείωσε τὸ σχολεῖον. Τὴν δίδομεν μὲ μισθὸν ὡς παιδοκόμον εἰς τινὰ οἰκίαν. Τὸν Πέτρον λαμβάνω μαζί μου ἐγώ. Εἶνε ῥωμαλέος· δύναται πολὺ καλὰ νὰ ἐργασθῆ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ὁδόν. Ἐκεῖ πιστεύω νὰ εὕρῃ καὶ αὐτὸς μικράν τινὰ ἐργασίαν. Ἡ Ἄννα μας εἶνε μὲν μικρά, ἀλλὰ καὶ τώρα κάμνει παντὸς εἶδους μικρὰς ἐργασίας εἰς τὴν κυρίαν τοῦ γείτονος καὶ κερδίζει κατὰ μῆνα πέντε δραχμὰς. Θὰ παρακαλέσωμεν τὴν κυρίαν αὐτοῦ τοῦ καλοῦ γείτονος νὰ παραλάβῃ τὴν Ἄνναν καὶ ἀντὶ χρημάτων νὰ δίδῃ εἰς αὐτὴν μόνον τροφήν. Τὴν μικρὰν Εἰρήνην δίδομεν εἰς τὴν ἀδελφὴν μου, ἡ ὁποία θὰ φροντίσῃ διὰ τὸ παιδίον. Ἐννοεῖται ὅτι θὰ δίδωμεν εἰς αὐτὴν καὶ κάτι τι. Εἶνε πτωχὴ καὶ αὐτὴ ἡ δυστυχής!».

Τὴν ἐπαύριον τὰ ἐπιπλα τῆς οἰκίας παρέδωκαν πρὸς φύλαξιν εἰς τὸν οἰκοδεσπότην, διότι οὐδεμία ἀνάγκη ἦτο, νὰ πωλήσωσιν αὐτά, καὶ ὅλοι ἐπῆγαν εἰς τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας, ὅπως εἶχεν εἶπῃ ὁ πτωχὸς Ματθαῖος, ὁ φρόνιμος πατήρ.

Ἐν τῷ μεταξύ ἦλθεν ὁ καιρὸς τῆς σποράς. Οἱ ἀγροὶ ἐκαλλιεργήθησαν ἐπιμελῶς, ὅπως καὶ ἄλλοτε. Ἦλθε κατόπιν ἡ γλυκεῖα ἀνοιξὶς καὶ τὸ θερμὸν θέρος, καὶ ἐπὶ τέλους τὸ φθινόπωρον, ὅτε ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἐχάρισε πλουσίαν συγχομιδὴν καρπῶν.

Τότε ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν των ὁ φρόνιμος πατήρ μετὰ τοῦ Πέτρου· ὁμοίως ἐπέστρεψε καὶ ἡ γυνὴ μὲ τὰ τρία κοράσια. Ὅλοι εἶχον κερδίσῃ τινὰ χρήματα, διότι ὅλοι ἦσαν ἐπιμελεῖς εἰς τὰς ἐργασίας των καὶ οἰκονόμοι πολὺ. Ἐξώδευον μόνον εἰς ἐκεῖνα τὰ πράγματα, ἀνευ τῶν ὁμοίων δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ζήσωσι. Τὰ ἄλλα χρήματα, τὰ ὁποῖα ἐκερδαίνον ἐκ τῆς ἐργασίας των, τὰ ἐφύλαττον.

Ὅτε ὅλοι συνηθροίσθησαν εἰς τὸν οἶκόν των καὶ ἤρχισαν νὰ ζῶσι πάλιν, ὅπως καὶ πρότερον, ἡμέραν τινὰ μετὰ τὸ δεῖπνον, ἐνῶ ὅλοι ἐκάθηγτο παρὰ τὴν τράπεζαν καὶ διηγοῦντο πῶς ἐζῆσεν ἕκαστος μακρὰν τῶν ἄλλων οἰκείων του, ὁ φρόνιμος πατήρ εἶπε πρὸς τὰ τέκνα του· «Τέκνα μου, διήλθετε ἐν ἔτος ἐκ τῶν δυστυχιστάτων. Εἶδατε καὶ μὲ τοὺς ἰδίους σας ὀφθαλμοὺς ὅτι ὁ Θεὸς ποτὲ δὲν ἐγκαταλείπει ἐκεῖνον, ὅστις εἰς τὰς δυστυχίας δὲν ἀπελπίζεται καὶ ὅστις ἐργάζεται. Σήμερον μάθετε παρ' ἐμοῦ, ὅστις εἶμαι γέρον ἤδη, καὶ κρατεῖτε πάντοτε εἰς τὸ νοῦν σας, ἐνόσω ζῆτε, ὅτι εἶνε ἀνανδρὸς καὶ οὐτιδανὸς ἐκεῖνος, ὅστις κατὰ τὰς δυστυχίας του ἀπελπίζεται. Εἶνε ἀθλιὸς καὶ ἀφιλότιμος καὶ ποταπὸς ἐκεῖνος, ὅστις δὲν ἐργάζεται νὰ κερδίῃ τὸν ἄρτον του, ἀλλὰ περιμένει οἱ ἄλλοι νὰ τὸν ἐλεήσωσιν. Ἐργάζεσθε, παιδιά

μου, ἐνόςω ζῆτε, καὶ θὰ ἴδητε ὅτι ποτὲ δὲν θὰ δυστυχῆ-
σητε. Πάντοτε θὰ εἴσθε εὐτυχεῖς.

— Μάθε τέχνη κ' ἄφσ' τῆνε κ' ἄν πεινάσης πῖασ' τῆνε.

— Δεξιὸ χέρ' εἴν' ἡ ἐργασία καὶ ξερβὸ ἡ οἰκονομία.

50. Τὸ ἔαρ.

Ἡ χιὼν πρὸ ὀλίγου ἐξέλιπεν ἐκ τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν πεδιαδων-
μόνον εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὑψηλῶν ὄρεων φαίνεται πού καὶ πού
ὀλίγη ἀκόμη. Τὰ ὕδατα τῶν ποταμῶν καὶ τῶν ἑνακίων πρὸ πολ-
λοῦ ἀπηλλάγησαν ἀπὸ τῶν πάγων, οἷτινες ἐκάλυπτον αὐτά. Ἀπα-
λώτατα δὲ κυλίσονται, ἀπαστραπίοντα ἐκ τοῦ φωτὸς τοῦ ἡλίου καὶ
γλυκύτατα κελαρύζουσιν. Ὁ βορρᾶς πρὸ πολλοῦ ἔπαυσε νὰ πνέῃ
ψυχρὸς. Ὁ βορρᾶς θροῦς τῶν δένδρων, τῶν κλονιζομένων ὑπὸ
τῶν σφοδροτάτων ἀνέμων, δὲν ἀκούεται πλέον. Ἄνεμοι μαλα-
κώτεροι καὶ αὔραι θερμότεραι πνέουσι καὶ μόνον ἐλαφρὸς τις ψιθυ-
ρος τῶν ἀπαλῶς ἀνασειομένων φύλλων τῶν δένδρων γλυκύτατα
ἀκούεται. Ὑπεράνω τῶν λειμῶνων καὶ παρὰ τὰς πλευρὰς τῶν λό-
φων καὶ τῶν βουνῶν ἐλαφροὶ μόνον καὶ διαυγεῖς ἀιμοὶ πλανῶν-
ται. Ἡ θάλασσα δὲν εἶνε πλέον ἀγρία. Τὰ μεικρῶμενα σκοτεινὰ
κύματα αὐτῆς πρὸ πολλοῦ δὲν ἀκούονται πλέον. Εἶνε ἤρεμος καὶ
ἀπαλῆ, στίλβει δὲ ὑπὸ τὰς λαμπρὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου.

Τὰ ὄρη, οἱ λόφοι, τὰ δάση, αἱ κοιλάδες, αἱ πεδιάδες, οἱ κῆποι
οἱ ἀγροί, ἡ χώρα ὅλη ἀπὸ πολλοῦ χρόνου δὲν εἶνε πλέον γυμνή.

Τὰ ὄρη, οἱ λόφοι καὶ τὰ δάση λάμπουσιν ἐκ τῆς νέας αὐτῶν
χλόης, φωτιζομένης ὑπὸ τῶν ἀκτῖνων τοῦ ἡλίου. Αἱ κοιλάδες καὶ
οἱ λειμῶνες πρασινίζουσιν. Ὁλος ὁ τόπος λάμπει μὲ τὸν νέον
αὐτοῦ πράσινον καὶ πολυχρῶματον στολισμόν. Ἀκόμη καὶ ὁ ἄψυ-
χος βράχος στολίζεται διὰ κλάδων καὶ αἱ κρηναὶ καὶ αἱ ὄχθαι τῶν
ἑνακίων καὶ τῶν ποταμῶν κοσμοῦνται διὰ πρασίνων κλάδων.

Ἡ νεκρικὴ σιγή, ἣτις ἐπεκράτει εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ εἰς τὰς

πεδιάδης και εις όλα τὰ ἄλλα μέρη τῆς γῆς, δὲν ἐπικρατεῖ πλέον. Αἱ χελιδόνες και τὰ λοιπὰ ἀποδημητικὰ πτηνά, τὰ ὁποῖα ἐφυγον κατὰ τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου, ἐπανῆλθον πάλιν. Ἀντιχοῦσι δὲ ἐκ τῶν γλυκνιτῶν κελιδημάτων αὐτῶν τὰ ὄρη και τὰ δάση, οἱ λειμῶνες και λόχμαι, οἱ κῆποι και οἱ ἀγροί.

Εἶνε ἔαρ. Ὁ χειμὼν παρῆλθεν. Ὁλος ὁ κόσμος λάμπει ἐξ ὠραιότητος και μεγαλοπρεπειάς. Ὁ οὐρανὸς εἶναι αἶθριος και φωτεινός. Ὁ ἥλιος λάμπει ἐκπρεπέστατος. Αἱ νεφέλαι φεγγοβολοῦσιν. Ἡ ἀχανὴς θάλασσα, οἱ ποταμοὶ και αἱ λίμναι ἀποστιλβουσι. Τὰ βαθύσκια δάση, τὰ ὑψηλὰ ὄρη, οἱ ἀγροί, οἱ κῆποι, αἱ κατοικίαι τῶν ἀνθρώπων ἀπαντᾶζουσιν. Ἡ πρωία εἶνε ὠραιότητα· αὔρα ὑπαλὴ και μυροβόλος πνέουσα διασεῖει ἐλαφρῶς τοὺς κλώνας τῶν ἀνθούτων δένδρων. Καταπίπτουσι δὲ ἐξ αὐτῶν ὡς ψιλὴ βροχὴ ἐπὶ τῆς γῆς ἄπειρα ὠραῖα ἄνθη. Ἡ πρωινή δρόσος ἐπικάθηται ἐπὶ τῆς χλόης, ἐπὶ τῶν ἀνθέων και ἐπὶ τῶν καλύκων τῶν ἡμιανοιγμένων ῥόδων. Συλβει ὡς ἀδάμας. Τὰ λαμπρὰ χρώματα τῶν ἀναριθμῶν ἀνθέων κατατέλγουσι τὸν ὀφθαλμόν. Λεπτὴ εὐωδία και γλυκεῖα θερμότης ἔρχεται πανταχόθεν. Ἀντιχοῦσι δὲ πανταχοῦ ὁ τριγμὸς τῶν κανθάρων, ὁ βόμβος τῶν μελισσῶν και τὸ γλυκύτετον κελάδημα τῶν εὐστόμων πτηνῶν.

Ἡ δύσις εἶναι μεγαλοπρεπεστάτη. Τὰ νέφη πορφυροῦνται και διαγάζουσιν τὰ ἄπειρα ὠραῖα χρώματα αὐτῶν. Ὁ φλογερὸς δίσκος τοῦ ἡλίου ἀργὰ ἀργὰ μετὰ μεγίστης μεγαλοπρεπειάς κρύπτεται ὀπισθεν τῶν ὀρέων και ἀφανίζεται ὀπισθεν τῆς θαλάσσης. Μακρόθεν δὲ ἀκούοντα· αἱ γλυκεῖαι φωναὶ καλλικελίδων ἀηδόνων.

Ἡ ἑσπέρα εἶνε θαυμασιωτάτη. Ἡ ἀργυρόχρους σελήνη χύνει τὸ θελκτικὸν αὐτῆς φῶς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν, ἐπὶ τῶν δασῶν, ἐπὶ τῶν ὑδάτων και ἐπὶ τῶν σιωπηλῶν κατοικιῶν τῶν ἀνθρώπων. Οἱ ἀστέρες μαρμαίρουσι λαμπροὶ εἰς τὸ στερέωμα και ῥίπτουσιν ἐπὶ τῆς γῆς γλυκεῖας τὰς ἀκτῖνας αὐτῶν. Τὰ ἄνθη σιωπηλὰ στρέφουσι πρὸς τὸν οὐρανὸν τὰς τρυφερὰς αὐτῶν κάλυκας και ἀναπέμπουσιν ἀπείρους εὐωδίας εἰς τοὺς ἀστέρας.

Ὁλος ὁ κόσμος ζωογονεῖται, κινεῖται, ἀγιάλλεται καὶ δοξάζει τὸν μέγαν δημιουργὸν τῆς Πλάσεως κατὰ τὴν ὄραιοτάτην ταύτην ὄραν τοῦ ἔτους, κατὰ τὸ ἔαρ.

Ὁ ἥλιος στέλλει ἐξ οὐρανοῦ τὸ γλυκὺ αὐτοῦ φῶς καὶ τὰς θερμὰς αὐτοῦ ἀκτῖνας. Τὰ νέφη ἀφήρουναι ἐπὶ τῆς γῆς τὰ ὕδατα αὐτῶν. Γεννῶνται δὲ καὶ τρέφονται καὶ ἀυξάνουσι ἐκ τούτων ἄπειρα πλήθη ζώων καὶ φυτῶν. Οἱ ποταμοί, αἱ λίμναι καὶ αἱ θάλασσαί πληροῦνται ὑπὸ ἀναριθμίων νέων ἰχθυῶν. Τὰ ὄρη, τὰ δάση, αἱ πεδιάδες καὶ αἱ κοιλάδες πληροῦνται ὑπὸ ἀναριθμίων νεαρῶν θηρίων καὶ ὑπὸ ἀπείρων νεαρῶν ἐρπετῶν καὶ ἐντόμων περρωτῶν καὶ ἀπτέρων. Τὰ δένδρα καὶ οἱ θάμνοι πληροῦνται ὑπὸ ἀναριθμίων νεαρῶν πτηνῶν.

Τὰ ὄρη, οἱ λόφοι, αἱ πεδιάδες, αἱ ἀγροί, οἱ κῆποι καὶ ὅλη ἡ γῆ λαμβάνουσι νέαν ζωὴν διὰ τῆς βλαστήσεως καὶ διὰ τῆς νέας ἀνθήσεως. Οἱ κλάδοι τῶν δένδρων καλύπτονται ὑπὸ νέων φύλλων ἐκ τῶν ὄζων αὐτῶν τῶν ἐξωγκωμείων ἀναδίδονται νέοι βλαστοί. Ὁ νέος κισσὸς περιελίσσεται περὶ τὰ δένδρα ζωηρὸς καὶ θαλαρῶς. Τὰ κλήματα θάλλουσι. Οἱ ξηροὶ θάμνοι στολίζονται διὰ πρασίνων φύλλων καὶ διὰ ῥόδων εὐόσμων. Αἱ βῆτοι καὶ πάντα τὰ δένδρα καλύπτονται ὑπὸ ἀνθέων. Αἱ μηλέαι θάλλουσι. Ἡ ἐλαία προβάλλει εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου τὸν στιλπνὸν καρπὸν αὐτῆς. Πάντα τὰ ὀπωροφόρα δένδρα ἀναδίδουσι μεταξὺ τῶν ἀνθέων τοὺς καρποὺς αὐτῶν. Οἱ κῆποι βρῖθουσι τρυφερῶν ῥόδων, οἱ ἀγροὶ εἶνε πλήρεις κρίνων καὶ ἴων ὄραιοτάτων, οἱ λειμῶνες, αἱ πεδιάδες, αἱ ὄχθαι τῶν θυμαίων καὶ ὅλη ἡ γῆ ἀναριθμίων, πολυχρῶμων καὶ εὐωδῶν ἀνθέων. Ἀκόμη καὶ οἱ τοῖχοι τῶν ἐρειπίων καὶ οἱ τάφοι τῶν νεκρῶν δὲν μένουσι γυμνοί. Στολίζονται καὶ αὐτοὶ κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην ἑορτὴν τῆς φύσεως διὰ χλόης τρυφερᾶς καὶ δι' ἀνθέων πολλῶν καὶ ὄραιων.

Ὅλα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ χαίρουσι κατὰ τὴν τετρατὴν ταύτην ὄραν τοῦ ἔτους. Εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τοὺς ποταμούς, εἰς τοὺς λίμνας ζωηρότατα κινουῦνται οἱ ἰχθύες καὶ περιχαρῆ παίζουσι

τὰ ἰχθύδια. Ὑπὸ τὴν χλόην καὶ τοὺς θόμνους τῶν λειμώνων καὶ τῶν δασῶν ζωηρότατα ἔρπουσι τὰ ἔρπετὰ καὶ ἀναρριζῶνται τὰ ἔντομα. Αἱ πεταλοῦδαι εὐθυμότατα παίζουσι ἐπὶ τῶν ἀνθέων πετώσαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Τὰ πτηνὰ φαιδρότατα διασχίζουσι τὸν ἀέρα καὶ εὐθυμότατα ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον καὶ ἀπὸ θάμνου εἰς θάμνον πετώσιν. Ὁ λέων ἡμερώτηρον βρῦχᾶται εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἐκ χαρᾶς φρίσσει τὴν χεῖρην αὐτοῦ. Οἱ σκύμνοι τῶν λεόντων καὶ τὰ νεογνὰ πάντων τῶν θηρίων περιχαρῆ σκιρτῶσιν εἰς τοὺς βαθεῖς δουμῶνας τῶν δασῶν καὶ εἰς τὰς πυκνὰς λόχμας τῶν ὄρεων. Τὰ ἄκακα παιδιά φαιδρότατα παίζουσι ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνθέων εἰς τοὺς κήπους καὶ περιχαρῆ δρέπουσι ἄνθη εἰς τοὺς λειμῶνας, ἵνα προσθέσωσι ταῦτα εἰς τὰς μητέρας αὐτῶν. Οἱ νεαῖαι καὶ οἱ νεαῖδες μετὰ γελῶτων στολίζουσι τὰ στήθη αὐτῶν δι' ἀνθέων καὶ στεφανοῦσι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν διὰ ῥόδων. Οἱ αἰλοὶ καὶ τὰ ἕσματα γλυκύτατα πληροῦσι τὸν ἀέρα καὶ πανταχοῦ ἀντηχοῦσι τὰ βήματα τῶν εὐθύμως χορευόντων. Χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις πανταχοῦ. Ἀκόμη καὶ ὁ γέρον αἰσθάνεται μεγάλην εὐχαρίστησιν κατὰ τὸ ἔαρ θερμαινόμενος ὑπὸ τῶν ἀπάλων ἀκτίνων τοῦ ἡλίου.

Ἔοικα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ κινεῖνται καὶ ὅλα ἐργάζονται κατὰ τὴν ζωηρὰν ταύτην ὥραν τοῦ ἔτους. Ἡ νῆσσα κολυμβᾷ. Ὁ γέρανος ταξειδεύει. Ἡ μέλισσα συλλέγει ἐκ τῶν ἀνθέων τὴν εὐώδη ὕλην, ἐξ ἧς κατασκευάζει τὸ μέλι αὐτῆς. Τὰ πτηνὰ κατασκευάζουσι τὰς φωλεὰς τῶν καὶ ζητοῦσι τροφήν δι' ἑαυτὰ καὶ διὰ τὰ μικρὰ αὐτῶν τέκνα. Οἱ κηπουροὶ καλλιεργοῦσι τοὺς κήπους αὐτῶν. Οἱ γεωργοὶ ἐργάζονται εἰς τοὺς ἀμπελῶνας καὶ εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν. Οἱ ναῦται ἐτοιμάζουσι διὰ μακρινὰ ταξείδια τὰ πλοῖα αὐτῶν.

Ἔοικα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ δοξολογοῦσιν, ἕκαστον διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ γλώσσης τὸν Πλάστην κατὰ τὴν λαμπροτάτην ταύτην ὥραν τοῦ ἔτους. Ἐκ τῶν κοιλάδων ἀκούονται τὰ βληχθήματα τῶν ποιμνίων, τὰ ὁποῖα βόσκουσιν ἐπὶ τῆς χλόης τῶν λειμώνων.

Ἰὺπό τὴν χλόην καὶ ὑπὸ τὰς σκιὰς τῶν θάμνων οἱ κύνθαροι βομβοῦσιν. Εἰς τὸν ἀέρα οἱ κύνωπεσ τρίζουσιν. Περὶ τὰς κάλυκας τῶν ἀνθέων αἱ μέλισσαι βομβοῦσιν. Ἀπὸ τὰ ὕψη, μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ, ὁ κορυθαλλὸς σκορπίζει τὸ γλυκύτατον ἄσμα αὐτοῦ. Ἀπὸ τὰς λόχμας τῶν δασῶν καὶ τῶν κήπων ἀκούεται ἡ γλυκντάτη φωνὴ τῆς ἀηδόνης. Ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον ἐπαλαμβάνεται τὸ εὐθυμον ἄσμα τῶν σπίνων. Ἐκ τῶν θάμνων, τῶν ὄρέων καὶ τῶν βράχων, ἐκ τῶν δένδρων, τῶν κήπων καὶ τῶν δασῶν ἀντηχοῦσι τὰ γλυκντάτα ἄσματα τῶν πιτηνῶν. Ὅλα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ ἐκπέμπουσι χαρμοσύνους φωνάς, ἵνα δοξάσωσι τὸν Δημιουργόν, ὅστις τόσον ὥραϊα ἐσιώλισε τὴν γῆν καὶ τόσον ὥραϊον ἔκαμε τὸν κόσμον.

(Κατὰ τὰς θρησκευτικὰς μελέτας τοῦ Δ. Μαυροκορδάτου καὶ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνας ποιητᾶς).

31, Ἡ ἀνοιξίς.

Ἦλθε πάλ' ὁ ἀνοιξίς,
ἦλθαν τὰ λουλούδια,
πράσινα ἡ γῆ φορεῖ,
καὶ ἀνθίζει τὸ κλαρί,
καὶ παντοῦ χαρᾶς χοροὶ
καὶ χαρᾶς τραγούδια.

Ἐλειψαν ἔς τὰς κορυφὰς
τῶν βουνῶν τὰ χιόνια·
ἀνοιξ' ἡ τριανταφυλλιά,
κ' εἰς τὴν πρώτην τους φωλιά
ἦλθαν πάλι τὰ πουλιά,
κ' ἦλθανε τᾶηδόνια.

Ὅλ' ἡ φύσις χαροπὴ
χαίρεται καὶ ψάλλει
Ψάλλετε καὶ σεῖς, παιδιὰ,
μὲ χαρούμενη καρδιά.
Ὁ χειμῶνας τὰ κλαδιὰ
θὰ μᾶράνη πάλι.

Ἄγγελος Βλάχος.

52. Ἴδου τὸ ἔαρ ἦλθεν.

Ἴδου τὸ ἔαρ ἦλθεν ! Ἡ λάλος χελιδὼν
τὴν φωλεάν της πάλιν εἰς στέγην τὴν ζητεῖ·
τὸ νύκτιόν της ἄσμα τονίζ' ἡ ἀηδών,
κι ὁ εὐχαρις σπουργίτης εἰς δάση περπατεῖ.

Ἴδου τὸ ἔαρ ἦλθεν ! Ἡ φύσις μειδιᾷ,
μὲ τάπητα ἀνθέων στολίζεται ἡ γῆ,
ὁ ῥύαξ κελαρύζει, φυλλιάζουν τὰ κλαδιά,
κι ὠραία ἀνατέλλει ὡς νύμφη ἡ αὐγή.

Ἴδου τὸ ἔαρ ἦλθεν ! Εἰς ἄκρας τῶν βουνῶν
ιδέτε πῶς ὁ γέρον χειμῶν ἀναχωρεῖ !
Ἀκούετε πῶς ψάλλουν τὰ σμήνη τῶν πτηνῶν ;
Ἀνοίξατε τὰς θύρας, τὸ ἔαρ προχωρεῖ.

Ἴδου τὸ ἔαρ ἦλθεν ! Ἐλθέ, ἔλθέ, ταχύ.
ὦ, πόσον ἡ μορφή σου μοι εἶνε θελκτικὴ !
Εἰς τὴν ἐπάνοδόν σου ἡ φύσις εὐτυχεῖ,
μὲ μύρα σὲ στολίζει, μὲ θεία μουσικὴ.

Ν. Ἰ. Ἰγγλέζης.

53. Ἡ ἀνοιξις.

Νὰ ἡ ἀνοιξις ἀρχίζει
καὶ τὸ δένδρον πρασινίζει.
Τί χαρά, τί χαρά.
Ὅλα εἶνε ἀνθηρά.

Οὐρανὸς καὶ γῆ γελοῦνε,
τὰ πουλάκια κελαδοῦνε.
Τὰ παιδιὰ μὲ τὰ τραγούδια
κόπτουν κόκκινὰ λυολούδια.

Μαύρας πτέρυγας ἀπλώνει
καὶ πετᾷ τὸ χελιδόνι,
ὄλ' ἢ γῆ εὐωδιάζει
καὶ ἡ γλόη τὴν σκεπάζει.

Ἄηδὼν μὲ χάριν ψάλλει
τῆς ἀνοίξεως τὰ κάλλη.
Καὶ ἡμεῖς χειροκροτοῦμεν
καὶ τὸν Πλάστην ἀνυμνοῦμεν.

Ἄλ. Κατακουζηνός.

ΑΛΛΟΤΡΙΟΠΡΑΓΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΠΟΛΥΠΡΑΓΜΟΣΥΝΗ

54. Ἐρίφιον καὶ λύκος.

Ἐρίφιόν τι ἀπεχωρίσθη ἐκ τοῦ ποιμνίου καὶ περιεπλανάτο μόνον. Αἴφνης παρουσιάζεται εἰς λύκος. Ὁ λύκος, ἅμα εἶδε τὸ ἐρίφιον μόνον, ὤρμησεν ἐναντίον του, τὸ συνέλαβε καὶ ἦτο ἔτοιμος νὰ τὸ φάγη. Τὸ ἐρίφιον ἦτο χαμένον. Καμμίαν ἐλπίδα δὲν εἶχε νὰ σωθῆ. Τὸ ποιμνιόν του ἦτο μακρὰν, καὶ οἱ σκύλλοι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἴδωσι τὸν λύκον.

Ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του λέγει τὸ κακόμοιρον πρὸς τὸν λύκον· «Τώρα ἐγὼ εἶμαι καὶ εἶμαι χαμένον. Σὺ ἐξάπαντος θὰ μὲ φάγῃς μετ' ὀλίγον. Δὲν μὲ ἀφήνεις τοῦλάχιστον νὰ χαρῶ ὀλίγον, πρὶν ἀπεθάνω, καὶ οὕτως εὐθυμον καὶ εὐχαριστημένον νὰ μὲ φάγῃς; Θὰ εἶμαι πολὺ νοστιμώτερον, ἐὰν μὲ φάγῃς εὐχαριστημένον παρὰ λυπημένον. Πόσον ἐπιθυμῶ νὰ χορεύσω ὀλίγον! Δὲν μοὶ κάμνεις τὴν χάριν νὰ σφυρίξῃς κανὲν τραγοῦδιον τοῦ χοροῦ;».

Ὁ λύκος, ὅστις ἦτο βεβαίωτατος ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν πλέον νὰ τοῦ φύγῃ τὸ ἐρίφιον καὶ ὅτι ἐξάπαντος θὰ τὸ

ἔτρωγε μετ' ὀλίγον, ἐσκέφθη ὅτι θὰ ἦτο νοστιμώτερον, ἂν τὸ ἔτρωγεν εὐχαριστημένον παρά λυπημένον, καὶ διὰ τοῦτο ἔσπευξε νὰ σφυρίξῃ. Ἦρχισε λοιπὸν νὰ σφυρίξῃ ἐν τραγοῦδιον τοῦ χοροῦ, καὶ ἐν τῷ μεταξύ τὸ ἐρίφιον ἐχόρευεν.

Ἐνῶ ὁ λύκος ἐσφύριζε τὸ τραγοῦδιόν του, οἱ σκύλλοι, οἵτινες ἦσαν ἐκεῖ παρακάτω εἰς τὸ ποίμνιον, ἤκουσαν τὰ σφυρίγματα καὶ ἐνόησαν ὅτι ἐκεῖ κάτω κάπου θὰ ἦτο κανεὶς λύκος. Ἐτρεῖξαν λοιπὸν εἰς τὸ μέρος, ἐκ τοῦ ὁποίου ἤρχοντο τὰ σφυρίγματα, καὶ εἶδον τὸν λύκον.

Τότε εὐθὺς ὤρμησαν ἐναντίον του, διὰ νὰ τὸν συλλάβωσι καὶ τὸν σχίσωσιν. Ὁ λύκος, ἅμα εἶδε τοὺς σκύλλους, ἀφῆκε καὶ σφυρίγματα καὶ χοροὺς καὶ ἐρίφιον, καὶ ἔφυγεν ὅσον ἡδύνατο ταχύτερον. Οἱ σκύλλοι κατεδίωξαν αὐτὸν μέχρι τινὸς καὶ ἀφοῦ δὲν ἡδυνήθησαν νὰ τὸν συλλάβωσι, τὸν ἀφῆκαν καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸ ποίμνιον.

Ὁ λύκος ὅτε ἔμεινε μόνος καὶ δὲν εἶχε πλέον κανένα φόβον ἀπὸ τοὺς σκύλλους, ἐσυλλογιζέτο ὅλα, ὅσα τῷ συνέβησαν, καὶ ἔλεγε μὲ τὸν νοῦν του «Καλὰ νὰ πάθω! Τί ἤθελον ἐγὼ τὰ τραγοῦδια! Ἐγὼ εἶμαι λύκος, τί μοὶ ἐχρειάζετο νὰ γίνω μουσικός: Ἐκαστος πρέπει νὰ ἀσχολῆται εἰς τὸ ἔργον του. Ὅστις ἀφήνει τὸ ἰδικόν του ἔργον καὶ ἐπιχειρεῖ ἄλλο, αὐτὸς βλάπτεται, ὅπως ἐγὼ, ὅστις ἔχασα τὸ ἐρίφιον, καὶ κινδυνεύει νὰ ἀφανισθῇ, ὅπως ἐγὼ, ὅστις ἐκινδύνευσεν νὰ χάσω τὴν ζωὴν μου ἐκ τῶν σκύλλων».

Αἰσώπειος μῦθος.

— Δυὸ καρπούζια σὲ μιὰ μασχάλῃ δὲν βαστοῦνται

— Δυὸ λαγούς ὅταν κυνηγᾷς, καὶ οἱ δυὸ θὲ νὰ σοῦ φύγουν.

55. Πιθήκος καὶ ἀλιεῖς.

Ἀλιεῖς τινεὶς ἦλθον εἰς τινὰ ποταμὸν νὰ ἀλιεύσωσιν. Ἐρριψαν τὰ δίκτυα εἰς τὸν ποταμὸν, ἀνέμεινον ὀλίγον καὶ

ἔπειτα ἔσυραν αὐτὰ εἰς τὴν ξηράν. Ἄφου συνέλεξαν τὰ ὀψάρια, ἔσα εὔρον εἰς τὰ δίκτυα, καὶ τὰ συνήθρυσαν εἰς τὰ κοφίνια, ἀπεσύρθησαν ὑπὸ τὴν σκιάν μεγάλου δένδρου, διὰ νὰ φάγωσι καὶ νὰ ἀναπαυθῶσιν ὀλίγον.

Ὅχι μακρὰν ἀπ' ἐκεῖ, ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὑψηλοῦ τινος δένδρου, ἐκάθητο πίθηκός τις, ὅστις μετὰ πολλῆς προσοχῆς παρετήρει ὅλα, ὅσα ἔκαμον οἱ ἀλιεῖς. Ἐπειδὴ δὲ οἱ πίθηκοι εἶναι πολὺ μιμητικὰ ζῶα, ἤθελε νὰ κάμη καὶ αὐτὸς ὅ,τι ἔκαμον οἱ ἀλιεῖς, καὶ κατέβη ἐκ τοῦ δένδρου καὶ ἦλθεν εἰς τὴν παραλίαν, ὅπου ἦσαν ἐξηπλωμένα τὰ δίκτυα. Ἄφου παρετήρησεν αὐτὰ καλὰ καλὰ, ἐπεχείρησεν ἔπειτα νὰ τὰ βίψῃ εἰς τὸν ποταμόν, ὅπως εἶχεν ἰδῆ τοὺς ἀλιεῖς νὰ κάμνωσιν. Ἀλλὰ περιεπλάκη εἰς αὐτὰ καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐλευθερωθῆ καὶ νὰ φύγῃ.

Οἱ ἀλιεῖς, οὔτινες ἐγευματίζον ἐκεῖ πλησίον, εἶδον τὸν πίθηκον, ὅτι περιετυλίχθη εἰς τὰ δίκτυα, καὶ ἐροβήθησαν μήπως τὰ σχίσῃ. Ἦλθον λοιπὸν ἐκεῖ τρέχοντες, συνέλαβον τὸν πίθηκον, τὸν ἔδειραν καὶ ἔπειτα τὸν ἀπέλυσαν.

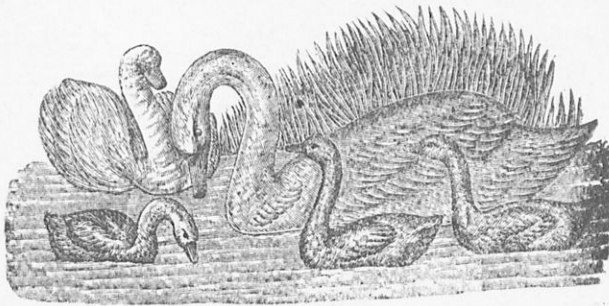
Ὅτε ὁ πίθηκος ἀνέβη πάλιν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ δένδρου, ἐσυλλογίζετο τί ἔπαθε καὶ ἔλεγε μὲ τὸν νοῦν του· «Καλὰ νὰ πάθω! Τί ἤθελα ἐγὼ νὰ ἀφήσω τὰ δάση, ὅπου ἐγεννήθην, καὶ τὰ δένδρα, ὅπου ἔζησα ἕως τότε, καὶ νὰ καταβῶ εἰς τοὺς ποταμούς καὶ νὰ ἀναμιχθῶ μὲ δίκτυα καὶ ἀλιεῖς καὶ ὀψάρια; Τί ἤθελα ἐγὼ νὰ ἀλιεύσω, ἀφ' οὗ ποτὲ δὲν ἔμαθον τὴν ἀλιευτικὴν;».

Αἰσώπειος μῦθος

- Ἡ παππᾶς παππᾶς ἢ ζευγᾶς ζευγᾶ; ἢ καθάρειος μυλωνᾶς
— Ὅποιος ἀνακατώνεται σὲ πολλά, ἄλιγα βγάξει πέρα.

36. Χελιδόνες καὶ κύκνοι.

Αἱ χελιδόνες κατηγοροῦν ποτὲ τοὺς κύκνους καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτούς· « Ἡμεῖς ζῶμεν εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰ χωρία, ἡμεῖς κτιζομεν τὰς φωλεάς μας εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἀνθρώπων καὶ ἄδομεν ἀπὸ πρωίας μέχρι νυκτὸς μεταξύ αὐτῶν. Διὰ τί καὶ σεῖς δὲν ζῆτε καὶ δὲν ἄδετε, ὅπως καὶ ἡμεῖς ; Διὰ τί σεῖς ζῆτε εἰς τοὺς λειμῶνας καὶ εἰς τοὺς ποταμοὺς μακρὰν τῶν ἀνθρώπων ; Διὰ τί σεῖς, ὅταν ἄδητε, ἄδετε πολὺ ὀλίγον καὶ πάντοτε εἰς τὰς ἐρημίας, ὅπου κανεὶς δὲν εἶνε νὰ σᾶς ἀκούσῃ ;

Κύκνοι.

Βεβαίως γνωρίζετε ὅτι ἄδετε πολὺ κακῶς καὶ διὰ τοῦτο ἐντρέπεσθε τοὺς ἀνθρώπους. Ἐὰν καὶ σεῖς ᾔδετε τόσον καλῶς, ὅσον ἡμεῖς, τότε καὶ σεῖς θὰ ἐζῆτε μεταξύ τῶν ἀνθρώπων καὶ δὲν θὰ ἐφεύγετε εἰς τὰς ἐρημίας».

Οἱ κύκνοι, ἐπειδὴ ἀπεστρέφοντο τὸς χελιδόνες διὰ τὴν φλυαρίαν αὐτῶν, οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἐδίδον εἰς αὐτάς. Ἐξηκολούθουν νὰ κολυμβῶσιν εἰς τὰ καθαρὰ καὶ ὀροσερὰ νερὰ αὐτῶν καὶ νὰ παίζωσιν ἀναμεταξύ των τὰ ὠραία καὶ χαριτωμένα παιγνίδια αὐτῶν μετὰ πολλῆς ζωηρότητος καὶ μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως. Ἄλλ' αἱ χελιδόνες δὲν ἄφηνον

αὐτοὺς εἰς ἤσυχίαν. Ἐπανελάμβανον πάντοτε τὰς φλυαρίας των καὶ τοὺς ἠνώγλων πολὺ. Τότε ἀπεφάσισαν καὶ αὐτοὶ νὰ λαλήσωσι καὶ εἶπον πρὸς αὐτάς· « Ἡμεῖς, ἂν ζῶμεν εἰς τοὺς λειμῶνας καὶ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς ἐρημίας, μακρὰν τῶν ἀνθρώπων, τὸ κάμνομεν, διότι ἔχομεν διάκρισιν, καὶ δὲν θέλομεν νὰ ἐνοχλῶμεν κανένα. Ἡμεῖς, ἂν δὲν ἄδωμεν πολὺ, ἄδομεν ἔμως τὰ ὀλίγα ἄσματα ἡμῶν μετὰ τῆς χάριτος καὶ τέχνης, ὥστε οἱ ἄνθρωποι δὲν βαρύνονται νὰ περιπατήσωσιν ὥρας πολλὰς, διὰ νὰ ἔλθωσι νὰ μᾶς ἀκούσωσιν, ἐνῶ ἀπὸ σᾶς κογεῖς δὲν εἶνε εὐχαριστημένος. Ὅλοι σᾶς βαρύνονται καὶ σᾶς ἀηδιάζουν, ὅταν ἀρχίζητε τὰς ἀτελευτήτους φλυαρίας σας, καὶ ὅλοι φεύγουσιν, ὅταν ἀνοιξητε τὸ στόμα σας καὶ ἀρχίσητε τὰ ὀγληρὰ τιτυβίσματά σας. Δὲν ἐμάθατε ἀκόμη, ὅτι εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν εἶνε χιλιάκις προτιμότερον νὰ κάμνη τις ὀλίγα, καὶ τὰ ὀλίγα αὐτὰ νὰ τὰ κάμνη ὀρθὰ καὶ καλὰ, παρὰ νὰ κάμνη πολλὰ, καὶ νὰ τὰ κάμνη ὅλα ἄθλια καὶ ἐλεεινά; ».

Λισώπειος μῦθος.

— Ἡ χορεύετε καλὰ ἢ ἀφήστε τὸ χορὸν.

57. Ἡ χελιδῶν.

Ἡ χελιδῶν εἶνε πτηρὸν φθδικὸν συγγενὲς τῆς καρδερίνας, τοῦ κοσσόφου καὶ τῶν λοιπῶν φθδικῶν πτηρῶν. Τὸ σῶμα αὐτῆς εἶνε μικρὸν καὶ κομψόν. Τὸ ράμφος βραχὺ καὶ πλατὺ κατὰ τὴν βᾶσιν δὲν καὶ κυρτὸν κατὰ τὸ ἄκρον. Τὸ στόμα παρὰ πολὺν μέγα δύναται νὰ ἀνοιξῆ μέχρι γάτωθι τῶν ὀφθαλμῶν. Ὁ λαιμὸς βραχύς. Αἱ πτέρυγες μακρὰ καὶ στεναί, ἔχουσαι μακροτάτα τὰ πρῶτα πτερὰ. Ἡ οὐρὰ διχασμένη, ἔχουσα τὰ ἐξωτερικὰ πτερὰ πολὺν μεγαλύτερα τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ὁμοιάζουσι μὲ ψαλίδιον. Οἱ πόδες βραχεῖς, ἀσθενεῖς καὶ οἱ δάκτυλοι μικροὶ καὶ λεπτοί, οἱ ὀνυχες

μικροί. Τὸ χρώμα μαῦρον κατὰ τὴν δάχνην καὶ λευκὸν κατὰ τὸν λαιμὸν καὶ κατὰ τὰ κάτω μέρη.

Αἱ χελιδόνες εὐρίσκονται εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς. Ἐδῶ εἰς τὸν τόπον μας ἔρχονται τὸ ἔαρ καὶ φεύγουσι κατὰ τὸ φθινόπωρον. Ζῶσι βίον οἰκογενειακόν. Κατοικοῦσιν ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν δένδρων, ἐντὸς ἔρειπίων, ὑπὸ τὰς στέγας καὶ ὑπὸ οἰονδήποτε ἄλλο προεξέχον μέρος τῶν κατοικουμένων οἰκιῶν. Πάντοτε ὁμως εἰς φωλεάς, τὰς ὁποίας κατασκευάζουσι πολὺν τεχνικῶς.

Τίκτουσι δις τοῦ ἔτους ἀνὰ τέσσαρα ἕως ἕξ ᾧά ἐκάστοτε καὶ νεοιτοποῦσι δις τοῦ ἔτους. Τρώγουσι κάμπας, κώνωπας, μυίας, μελίσσας, τέτιγας, ἀκρίδας, πεταλούδας, κανθάρους καὶ διάφορα ἄλλα ἔντομα βλαπτικώτατα εἰς τὰ φυτά.

Αἱ χελιδόνες βαδίζουσι πολὺν κακῶς, πετιῶσι πολὺν ἑλαφρῶς, πολὺν ταχέως καὶ συνεχῶς ἐπ' ἀρκετὸν χρόνον. Βλέπουσι ἐξαίρετα καὶ ἔχουσι μνήμην τοῦ τόπου ἀξιοθαύμαστον. Φεύγουσι κατὰ τὸν χειμῶνα, ταξιδεύουσι μακρινὰ ταξίδια, λείπουσι πολλοὺς μῆνας, ἐπιστρέφουσι τὸ ἔαρ καὶ εὐρίσκουσι ἀσφαλέστατα τὴν μικρὰν των φωλεὰν κάτωθεν τῆς στέγης.

Αἱ χελιδόνες κτίζουσι τὰς φωλεάς αὐτῶν πολὺν τεχνικῶς καὶ πολὺν σοφῶς.

Φέρουσι διὰ τῶν δακτύλων τῶν ποδῶν αὐτῶν, ἄχυρα, πηλόν, τρίχας καὶ μαλλίον, ἀναμειγνύουσι τὰ ἄχυρα μετὰ τοῦ πηλοῦ ἀπαράλλακτα, ὅπως καὶ οἱ κτίσται. Προσκολλῶνται διὰ τῶν ὀνύχων εἰς τὸν τοῖχον τῆς οἰκίας, ὅπου θέλουσι γὰ κτίσωσι τὴν φωλεάν. Ὁθοῦσι διὰ τῆς οὐρᾶς των τὸν πηλὸν καὶ τὸν κολλῶσι στερεὰ εἰς τὸν τοῖχον, τὸν θέτουσι κατὰ σειρὰν καὶ κατασκευάζουσι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰ θεμέλια τῆς φωλεᾶς. Ἐπειτα φεύγουσιν, ἀφήρουσι γὰ

Χελιδών.

ξηρανθῆ πρώτον ὅ,τι ἔκτισαν καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέφουσι καὶ ἔξακολουθοῦσι πάλιν τὴν ἐργασίαν αὐτῶν. Θέτουσι τὰ μεγαλύτερα καὶ τὰ σκληρότερα ἄχυρα κάτω κάτω, τὰ μικρότερα καὶ ἐλαφρότερα ἐπάνω ἐπάνω. Ἀφήνουσι μίαν ὀπήν, διὰ νὰ ἐμβαίνωσι καὶ διὰ νὰ ἐκβαίνωσι, καὶ οὕτως οἰκοδομοῦσιν αὐτὰς στερεωτάτας καὶ τόσον εὐρυχώρους, ὅσον χωροῦσιν αὐτὰς καὶ τὰς μικρὰς τῶν οἰκογενείας. Στρώνουσι ἔπειτα τὸ ἔδαφος μὲ ἄχυρα, μὲ τρίχας καὶ μὲ μαλλία. καὶ εἶνε ἔτοιμος πλέον ἢ φωλεά.

Αἱ χελιδόνες, ὅταν λείπη ὁ πηλὸς καὶ δὲν δύνανται νὰ εὐρωσο τοιοῦτον, ῥίπτονται ἐντὸς τοῦ ὕδατος, βρέχονται καλά, κυλίσονται εἰς τὸ χῶμα, λαμβάνουσι μὲ τὸ δάμφος τῶν τῆν λάσπη, ἣτις γίνεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς τὰ πτερά των, καὶ ἔξακολουθοῦσι τὴν οἰκοδομὴν μέχρι τέλους. Ὅταν δὲν δύνανται νὰ εὐρωσο κατὰ γῆς μαλλίον, κάθηται ἐπὶ τῶν προβάτων, ἀποσπῶσι διὰ τοῦ δάμφους καὶ τῶν ὀνύχων αὐτῶν ὀλίγον μαλλίον ἀπ' αὐτῶν, τὸ φέρουσι εἰς τὰς φωλεὰς των καὶ στρώνουσι αὐτὰς. Ὅταν βλαβῆ μέρος τι τῆς φωλεᾶς ἢ λείψῃ τι, τὸ ἐπιδιορθώνουσι πολὺ τεχνικῶς καὶ τὸ ἀναπληροῦσι πολὺ ἐπιμελῶς.

Ὅταν κατὰ τὸν χειμῶνα, ὅτε μένουσι αἱ φωλεαὶ των ἔρημοι, ἔλθωσι καὶ κατοικήσωσι εἰς αὐτὰς οἱ σπουργῖται, πρέπει τὸ ἔαρ, ὅταν ἔλθωσι αἱ χελιδόνες, νὰ φύγωσι· ἄλλως συγκροτεῖται μάχη δεινὴ. Ὅταν ὁμοῦ καὶ μετὰ τὴν μάχην δὲν κατορθωθῆ νὰ ἐκδιωχθῶσι οὗτοι, τότε συνάζονται πολλὰ ὁμοῦ, φέρουσι ἀπὸ ὀλίγην λάσπη εἰς τοὺς ὀνυχὰς καὶ φράττουσι τὴν ὀπήν τῆς φωλεᾶς. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οἱ σπουργῖται κλειόμενοι ἐντὸς τῆς φωλεᾶς ἀποθνήσκουσι. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἔρχονται αἱ χελιδόνες, ἀνοίγουσι τὴν ὀπήν, ῥίπτουσι τὰ πτώματα τῶν σπουργῖτῶν κάτω εἰς τὸν δρόμον καὶ κάθηται αὐταὶ εἰς τὴν φωλεάν των.

Ἐνόςφῃ ἡ φωλεὰ μένει καὶ δὲν ἀφανίζεται, κάθηται εἰς αὐτὴν πάντοτε τὸ ἴδιον ζεῦγος. Ὅταν αὐτὸ ἀποθάνῃ, κάθηται τὰ τέκνα αὐτῶν, ὅπως γίνεται καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ὅταν ἐπανέλθωσι κατὰ τὸ ἔαρ καὶ δὲν εὐρωσο τὴν φωλεάν των ἢ εὐρωσο αὐτὴν

ἠφανισμένην, λυποῦνται ὑπερβολικά. Ἔρχονται εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἦτο αὕτη. Θρηνοῦσι διὰ τὸν ἀφανισμόν της. Πειῶσιν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, πετιῶσιν ἐπάνω καὶ κάτω, συνάζονται καὶ ἄλλαι πολλαί, ἔρχονται καὶ φεύγουσιν, ἔχουσι πολλήν ἀνησυχίαν, τρετίζουσι πενθίμως καὶ κατὰ πολλοὺς τρόπους δεικνύουσι τὴν μεγάλην λύπην αὐτῶν." Ἐπειτα μετὰ πολλὰς ἡμέρας ἀποφασίζουσιν ἐπὶ τέλους καὶ κτερίζουσιν ἄλλην.

Αἱ χελιδόνες εἶνε πιτηρὰ κοινωνικά, ζωηρὰ καὶ πολὺν εὐθυμία. Κτερίζουσι τὰς φωλεὰς των εἰς τὸ αὐτὸ μέρος κατὰ σειράν, διὰ τὰ ἔχουσι συντροφίαν καλήν. Κάθηται, ὅπου ταῖς ἀρέσκει. Ἀνοίγουσι τὸ μέγιστον στόμα αὐτῶν καὶ μετὰ πολλῆς χαρᾶς τιτυβίζουσιν ἐπὶ ὥρας πολλάς. Παίζουσιν εἰς τὸν ἀέρα ζωηρότατα. Συνάζονται πολλαὶ ὁμοῦ, πετιῶσιν ὑψηλά, πετιῶσι χαμηλά, πετιῶσι τάχιστα, πετιῶσι βραδέως, κυνηγεῖ ἢ μία τὴν ἄλλην. ἢ μία ὑπάγει καὶ ἡ ἄλλη ἔρχεται, περιφέρονται ὄλαι ὁμοῦ γύρω τριγύρω πότε εἰς μικροὺς καὶ πότε εἰς μεγαλυτέρους κύκλους καὶ ὄλαι χαίρουσι καὶ ὄλαι τιτυβίζουσιν εὐθυμότατα. Ὅταν τὰ παιγνίδια ταῦτα γίνονται περὶ τὴν ἑσπέραν, εἶνε σημεῖον ἀσφαλές, ὅτι ὁ καιρὸς κατὰ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν θὰ εἶνε πολὺν καλός.

Αἱ χελιδόνες ἀγαπῶσι τὰς συντρόφους των καὶ θυσιάζονται διὰ τὰ τέκνα των. Ὅταν θέλωσι νὰ κτίσωσι τὴν φωλεάν των, ἐργάζονται ὁμοῦ καὶ ὁ ἄρρην καὶ ἡ θήλεια πρὸς τοῦτο. Ὅταν ἡ θήλεια ἐπαράξῃ, ὁ ἄρρην φέρει τροφήν εἰς αὐτὴν καὶ τὴν τρέφει. Ὅταν γεννηθῶσιν οἱ νεοσσοί, τοὺς περιποιῶνται οἱ γονεῖς αὐτῶν μετὰ τῆς αὐτῆς τρυφερότητος καὶ οἱ δύο. Ὅταν εἶνε ὀλίγον σκληρὸν τὸ στρώμα τῆς φωλεᾶς, ἵνα μὴ ὑποφέρωσιν οἱ νεοσσοί, οἱ ὅποιοι εἶνε γυμνοί, χωρὶς πύλα, τρέχει ὁ πατὴρ ἢ ἡ μήτηρ καὶ εὐρίσκει μαλλίον καὶ στρώνει αὐτὸ ὑποκάτω τῶν τέκνων του. Ὅταν ὁ εἰς τῶν γονέων κάθηται εἰς τὴν φωλεάν καὶ θερμαίνει τοὺς γυμνοὺς νεοσσοὺς μὲ τὰς πτέρυγὰς του, ὁ ἄλλος τρέχει καὶ φέρει τροφήν δι' ὄλους.

Ὅταν οἱ γονεῖς φέρωσι τὴν τροφήν, οἱ νεοσσοὶ προβάλλουσιν ἐκ τῆς φωλεᾶς τὰς μικρὰς κεφαλὰς αὐτῶν, πιπίζουσι περιχαρεῖς καὶ

ἀνοίγουσιν ὄλοι τὰ μικρὰ στόματα αὐτῶν. Οἱ γονεῖς ἐμβάλλουσι τὴν τροφήν εἰς τὸ στόμα τοῦ πρώτου τέκνου καὶ φεύγουσιν." Ἐπειτα ἔρχονται πάλιν φέροντες νέαν τροφήν, ἐμβάλλουσι αὐτὴν εἰς τὸ στόμα τοῦ δευτέρου καὶ πάλιν φεύγουσι καὶ οὕτω καθεξῆς. μέχρις οὗτου φέρωσι τροφήν εἰς ὄλους. Ὄταν οἱ νεοσσοὶ καταπέσωσιν ἐκ τῆς φωλεᾶς κατὰ γῆς, τοὺς λαμβάνουσι οἱ γονεῖς αὐτῶν τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον καὶ τοὺς φέρουσι πάλιν εἰς τὴν φωλεάν των. Τὰ τέκνα γνωρίζουσι τοὺς γονεῖς των καὶ κἀθηρτα ἤσυχά, δὲν κινουῦνται διόλου. Ὄταν οἱ νεοσσοὶ γίνωσιν ἱκανοὶ νὰ πετιῶσιν, οἱ γονεῖς φέρουσιν αὐτοὺς ἔξω τῆς φωλεᾶς καὶ τοὺς διδάσκουσι νὰ ζητῶσι, νὰ εὐρίσκωσι καὶ νὰ λαμβάνωσι τὴν τροφήν των.

Αἱ χελιδόνες εἶνε πολλὸ ὠφελίμα ζῶα. Τρώγουσιν ἀναριθμήτους κάμπας καὶ ἔντομα, τὰ ὁποῖα ἀφανίζουσι τὰ φυτὰ. Οἱ ἄνθρωποι διόλου δὲν τὰς πειράζουσι. Μάλιστα εἰς πολλὰ μέρη τὰς περιποιοῦνται καὶ τὰς σέβονται πολὺ. Χαίρουσιν, ὅταν βλέπωσιν αὐτὰς νὰ ἐπανέρχωνται, διότι μετ' αὐτῶν ἐπανέρχεται καὶ τὸ ἔαρ, καὶ λυποῦνται, ὅταν τὰς βλέπωσι νὰ φεύγωσι, διότι μετ' αὐτῶν φεύγουσι καὶ αἱ καλαὶ ἡμέραι τοῦ θέρου καὶ τοῦ φθινοπώρου, καὶ ἔρχονται αἱ ψυχραὶ τοῦ χειμῶνος.

Αἱ χελιδόνες ἀγαπῶσι τοὺς ἀνθρώπους. Πετιῶσι πλησίον αὐτῶν εἰς τὰς ὁδοὺς. Ἐρχονται εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν καὶ κτίζουσι τὰς φωλεὰς των. Εἶναι βέβαιαι ὅτι οὐδεὶς ἄνθρωπος εἶνε τόσον κακός, ὥστε νὰ θελήσῃ νὰ τὰς ἐνοχλήσῃ καὶ νὰ τὰς βλάψῃ.

58. Χελιδόνισμα.

Χελιδόνι ἔρχεται
θάλασσα ἀπέρασε,
τὴ φωλιὰ θεμέλιωσε,
κἀθησε καὶ ἄλλησε.
— Μάρτη, Μάρτη βροχερὸ
καὶ Φλεβάρη χιονερὸ,
ὃ Ἀπρίλης ὁ γλυκὺς
ἔφθασε δὲν εἶν' μακρὺς.

τὰ πουλάκια κελαδοῦν
τὴ δενδρακία φυλλανθοῦν,
τὰ ὀρνίθια νὰ γεννοῦν
ἀρχινοῦν καὶ νὰ κλωσσοῦν.
Τὰ κοπάδια ἀρχινοῦν
ν' ἀναβαίνουν ἔς τὰ βουνά,
τὰ κατοίκια νὰ πηδοῦν
καὶ νὰ τρώγουν τὰ κλαδιά.

Ζῶα, ἄνθρωποι, πουλιά
χαίρονται ἀπὸ καρδιά.

Ἄθ. Χριστόπουλος.

59. Τὸ χελιδονάκι.

Στάσου, ταξιδεύτρα μου χελιδόνα, στάσου
κάτω ἀπὸ τὴ στέγη μας κτίσε τὴ φωλιά σου.

Ἔλα ναῦρες ἄσυλο εἰς τὸ πτωχικό μας
καὶ νὰ γίνης φίλος μας καὶ πουλί ἴδικό μας.

Σπίτι σου τὸ σπίτι μας κι ὅλα μας δικά σου·
κάμε ταῦγουλάκια σου, βγάλε τὰ πουλιά σου.

Ἐς τὸ πτωχό μας ἄσυλο εἶς ἄσφαλισμένη,
ἱεροὶ ἴσαν ἄγγελοι εἶν' ἔδῳ οἱ ξένοι.

Ἦλ. Τανταλίδης.

60. -Η ὥωλεά.

Ἐς τὴ μαύρη τὴ σπηλιὰ, τὴν καπνισμένη
ἀπ' τὴ φωτιά, ἴπου ἀνάβουν οἱ παραδες,
τὰ χελιδόνια ἔχουνε χτισμένη
φωλιά, μέσα ἔς τοῦ βράχου τὲς σχισμάδες.

Ὀλημερίς φωνάζουν καὶ γυρίζουν
ἔδῳ κ' ἐκεῖ μὲ πέταγμα ἑλαφρό,
πότε τὰ χεῖλα τῆς σπηλιᾶς ἀγγίζουν
καὶ πότε τοῦ πελάγου τὸν ἀφρό.

Ἐπαραδες ἴπου φαρεύουν μὲ τὴν τράτα,
κυττάζουν μὲ ἀγάπη τὴ φωλιά τους,
τὰ γλήγορα φτερά τους τὰ σπαθᾶτα
κι ἀκοῦνε τὸ μικρὸ κελάδημά τους.

Παράξενα ἢ φύσις ταιριασμένα,
χαρίζει 'σ τῆ σπηλιᾷ τρελλὰ πουλιά
καὶ 'ς τὰ βουβὰ τὰ βράχια τὰ γροισμένα
ἀχτίδα ἀγάπης, πρόσχαρη φωλιά.

Ν. Δαμιανός.

61. Ἀναχώρησις τῆς χελιδόνας.

Πέτα, καλοκαιρινὸ πουλί,
πέτα, χελιδόνα μ' ἀπαλή.
Ψύχρα 'ς τὰ ἕψηλά ἔπεσε βουνά,
πᾶς νὰ ζεσταθῆς 'ς τὰ μεσημβρινά,
Πέτα, ἄλλος κόσμος σὲ καλεῖ.

Φεύγεις, δὲν γυρνᾶς νὰ μᾶς ἰδῆς,
φεύγεις, πλέον δὲν μᾶς κελαδεῖς.
Ἦπίσω σου σκληρὸς ὁ βορρᾶς φυσᾷ,
ἔρχετ' ἢ χιών, ὁ χειμὼν λυσσᾷ.
Φεύγεις, κ' εἶν' ἢ φύσις ἀηδῆς.

Ἔλα, διέ μας ἄλλη μιὰ φορὰ,
ἔλα, διέ τὰ πάντα λυπηρά.
Ἦ τὸν μικρὸν αὐτὸν ἀποχωρισμὸν
τὸν ὑστερινὸν ψάλλε ἀσπασμὸν
Ἔλα, πρὶν ἀνοίξῃς τὰ φτερά.

Πότε πάλιν θὰ μᾶς θυμηθῆς !
πότε ξενιτιὲς θὰ βαρεθῆς ;
Ὁ καιρὸς πετᾷ, ὁ χειμὼν περνᾷ,
Μάρτης καὶ χαρὰ μετ' αὐτὸν γυρνᾷ.
Πότε 'ς τὴ φωλιά σου θὰ βρεθῆς ;

Πέτα, καλοκαιρινὸ πουλί,
πέτα, σύννεφο μᾶς ἀπειλεῖ.
Τὰ βουνὰ βογκοῦν, ἡ ζωὴ θρηνεῖ,
κλαίει ὁ οὐρανὸς καὶ τὸ πᾶν πονεῖ.
Πέτα, ἔς τὸ καλὸ, ὦρα καλή !

Ἦλ. Τανταλίδης.

Ζ'. ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ

62. Ὁ μικρὸς καπνοδοχοκαθαριστής.

Πτωχὸν τι παιδίον, γινῶσκον νὰ καθαρίζῃ καπνοδόχας, ἐκαθάριζε τὴν καπνοδόχην τῆς οἰκίας πλουσίας τινὸς κυρίας. Ἡ καπνοδόχη ἔφερε διὰ μέσου τῆς ἐστίας εἰς τὸ δωμάτιον, τὸ ὁποῖον ἦτο πλησίον τοῦ κοιτῶνός της.

Ὅτε ὁ μικρὸς καπνοδοχοκαθαριστής κατέβη μέχρι τῆς ἐστίας, παρετήρησεν ὅτι οὐδεὶς ἦτο εἰς τὸ δωμάτιον, καὶ ἐστάθη ὀλίγον, ὅπως θαυμάσῃ τὰ ὠραῖα πράγματα, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐκεῖ.

Περισσότερον πάντων ἤρρεσεν εἰς αὐτὸν ἓν χρυσοῦν καὶ ἀδαμαντοκόλλητον ὠρολόγιον, τὸ ὁποῖον εὗρισκετο ἐπὶ τῆς τραπέζης. Δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ καὶ τὸ ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖράς του. Μόλις ὅμως ἤγγισεν αὐτό, τῷ ἦλθεν ἡ ἐπιθυμία νὰ εἶχε καὶ αὐτὸς ἓν τοιοῦτον ὠρολόγιον. Μετ' ὀλίγον, ἀφοῦ τὸ παρετήρησε καλὰ καλὰ, ἐσκέφθη καὶ εἶπε· «Νὰ τὸ λάβω; Ἄλλὰ τότε θὰ ἤμην κλέπτης. Ἄλλὰ ποῖος θὰ τὸ μάθῃ;».

Τὴν στιγμήν ἐκείνην ἤκουσε θόρυβον εἰς τὸ πλησίον θαλάμιον. Ἀμέσως τότε παραιτεῖ τὸ ὠρολόγιον καὶ τρέχει νὰ κρυβῇ πάλιν εἰς τὴν καπνοδόχην.

“Ότε επέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν του, εἶχεν εἰς τὸν νοῦν του πάντοτε τὸ ὠρολόγιον. “Όπου καὶ ἂν ἐπήγαινον, ὅπου καὶ ἂν ἐστρέφετο, ἐνόμιζεν ὅτι τὸ ὠρολόγιον παρουσιάζετο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του. Ἐδοκίμασε νὰ ἀπομακρύνῃ τὴν σκέψιν ταύτην, ἀλλὰ ματαίως. Ἐνόμιζεν ὅτι κάποιος τὸν εἴλκυεν εἰς τοῦτο διὰ τῆς βίας.

Ἐπεσε νὰ κοιμηθῇ, ἀλλ’ ἀδύνατον. Ἀπεφάσισε τέλος νὰ ἐγερθῇ, νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸ λάβῃ κρυφίως τὴν νύκτα.

“Ότε κατέβη εἰς τὸ δωμάτιον διὰ τῆς καπνοδόχης, παρετήρησε πανταχοῦ μετὰ πολλῆς προσοχῆς καί, ἀφοῦ ἐπέισθη ὅτι ἦτο μόνος, κατάμονος, ἐπλησίασε δειλὰ δειλὰ εἰς τὴν τράπεζαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔκειτο τὸ ὠρολόγιον. Ἡ σελήνη ἔφεγγε. Τὸ φῶς αὐτῆς ἐπιπτεν ἐπὶ τοῦ ὠρολογίου καὶ τὸ ἔκαμνε νὰ λάμπῃ. Τὸ παιδίον δὲν ἐκρατήθη καὶ ἤπλωσε τὴν χεῖρά του νὰ τὸ λάβῃ. Ἐνῶ δὲ ἤπλωνε τὴν χεῖρά του, παρετήρησε πλησίον τοῦ ὠρολογίου καὶ ἄλλα πολύτιμα πράγματα, ἀδαμάντινα ἐνώτια, χρυσᾶ ψέλια καὶ τὰ παρόμοια.

«Νὰ λάβω καὶ αὐτά!» ἔλεγεν, ἐνῶ ἔλα τὰ μέλη τοῦ σώματός του ἔτρεμον· «Νὰ λάβω καὶ αὐτά; Ἄλλὰ δὲν θὰ ἤμην τότε εἰς ἄλλην μου τὴν ζωὴν κατηραμένος ἄνθρωπος; Ἢ θὰ ἤδυνάμην νὰ κοιμηθῶ ἥσυχος; Ἢ θὰ ἤδυνάμην νὰ ἀτενίσω τινὰ κατὰ πρόσωπον; Ἢ ἄ, ὄχι, ἄς μὴ τὰ λάβω. Πῶς; Ἢ θὰ γίνω κλέπτης; Ποτέ, ποτέ! Ἄλλὰ πάλιν, ἂν τὰ λάβω, διὰ μιᾶς θὰ ἐγινόμεν πλούσιος, θὰ εἶχον ἀμάξας καὶ ἵππους, θὰ ἐφόρουσαν ὠραῖα ἐνδύματα, θὰ εἶχον νὰ ἔτρωγον καὶ νὰ ἔπινον, δὲν θὰ εἰργοζόμεν, δὲν θὰ ἐκαθάριζον πλέον καπνοδόχας, θὰ ἐκαθήμεν ἀργὸς καὶ θὰ διεσκέδαζον πάντοτε. Τί ὠραία ζωὴ! Ἄλλὰ ἂν ἀνακαλυφθῶ; Ἄλλὰ πῶς θὰ ἀνακαλυφθῶ; Κανεὶς δὲν με βλέπει. Τί; Κανεὶς δὲν με βλέπει; Δὲν με βλέπει ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος εἶνε πανταχοῦ

παρών : Θὰ τολμήσω ποτὲ νὰ προσευχηθῶ εἰς αὐτόν, ἂν τὸρα διαπράξω αὐτὴν τὴν κλοπὴν ; Θὰ ἀποθάνω ἥσυχος ;».

Ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα κρύως ἰδρῶς περιέχυσε ὄλον τοῦ τὸ σῶμα. «Ὁχι», εἶπε· «ποτὲ δὲν θὰ τὸ κάμω». Καὶ εὐθὺς παρήτησε τὸ ὠρολόγιον καὶ τοὺς ἀδάμαντας. Καλύτερον πτωχὸς καὶ καλὸς ἄνθρωπος παρὰ πλούσιος καὶ κλέπτης!». Καί, ἀφοῦ εἶπε ταῦτα, ἔσπευσε νὰ φύγῃ διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, διὰ τῆς ὁποίας εἶχεν εἰσελθῆ.

Ἡ πλουσία κυρία ἦτο εἰς τὸ πλησίον δωμάτιον, ἔπου ἦτο ὁ κοιτῶν αὐτῆς, ἀκόμη ἀγρυπνος. Ἦκουσεν ὄλα, ἔσα ὁ μικρὸς καπνοδοχοκαθαριστὴς εἶπε, καὶ ἀνεγνώρισεν αὐτόν, ὅτε ἔφευγεν, εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἔστειλε καὶ τὸν προσεκάλεσεν.

«Ἄκουσε», εἶπε, πρὸς αὐτόν, «ἀφοῦ εἰσῆλθες εἰς τὸ δωμάτιον, διατί δὲν ἔκλειψες χθὲς τὴν νύκτα τὸ ὠρολόγιον καὶ τὰ ἄλλα πολύτιμα πράγματα ;».

Ὁ καπνοδοχοκαθαριστὴς ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς καὶ ἐκ τοῦ φόβου δὲν ἠδύνατο νὰ εἶπῃ λέξιν.

«Ἦκουσα ὄλα, ἔσα εἶπες», ἐξηκολούθησεν ἡ κυρία. «Εὐχαρίστησε τὸν Θεόν, ὅστις σὲ ἐβοήθησε νὰ υπερνικήσῃς τὸν πειρασμόν, καὶ φρόντισε εἰς τὸ μέλλον νὰ εἶσαι ἐνάρετος. Ἀπὸ τὸρα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θὰ μείνῃς πλησίον μου, θὰ σὲ τρέφω καὶ θὰ σὲ ἐνδύω. Θὰ πράξω δὲ κάτι τι περισσότερον. Θὰ σὲ στείλω εἰς τὸ σχολεῖον νὰ μάθῃς γράμματα, διὰ νὰ γίνῃς καλὸς ἄνθρωπος καὶ διὰ νὰ μὴ σοὶ ἔλθῃ ποτὲ πλέον εἰς τὸν νοῦν ἡ ἰδέα νὰ πράξῃς κακόν».

Ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ παιδίου ἀνεβλύσαν θερμὰ δάκρυα, ὅτε ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους. Ἦθελε νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν κυρίαν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο. Εἶχε σταυρώσῃ μόνον τὸς χεῖράς τας καὶ ἔκλαιεν.

Ἡ εὐγενὴς κυρία ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσίν της. Τὸ παιδίον ἐξεπαιδεύθη ἢ εὐεργέτης του ἐχάρη, διότι τὸ εἶδε νὰ γίνῃ χρήσιμος ἄνθρωπος. Ἐπειτα τῷ εὔρε μίαν ἐργασίαν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐκέρδιζεν ἀρκετὰ χρήματα. Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ μικρὸς καπνοδοχοκαθαριστής, ὅστις παρ' ὀλίγον θὰ ἐγίνετο κλέπτης, ἔγινε καλὸς καὶ ἐργατικὸς ἄνθρωπος ζῶν μὲ τῶν ἰδρῶτα τοῦ προσώπου του καὶ τιμῶμενος ὑπὸ πάντων τῶν ἀνθρώπων.

— Κάλλι φτωχὸς κ' εὐχαριστημένος παρὰ πλούσιος βασανισμένος.

— Τότε λαλοῦν τῆρόνια, ὅταν παύσουν τὰ κοράκια.

63. Μπάροϋς, ὁ γενναῖος κύων τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Βερνάρδου.

Ἡ Ἑλβετία εἶνε χώρα τῆς Εὐρώπης. Ἐχει ὄρη πολὺ ὑψηλά. Ὅταν ἡμεῖς ἐδῶ τὸ θέρος ἔχωμεν μεγάλην ζέστην καὶ μόλις δυνάμεθα νὰ ὑποφέρωμεν καὶ τὰ ἐλαφρότερα ἐνδύματα, τὰ ὄρη ταῦτα καλύπτονται ἀκόμη ὑπὸ παχείας χιόνος. Εἰς τὰ ὄρη ταῦτα κατὰ τὸ φθινόπωρον συμβαίνουνσι φοβεραὶ καταιγίδες, πίπτει χιὼν πυκνοτάτη καὶ καλύπτει τὰς ὁδοὺς καὶ τὰ μονοπάτια αὐτῶν.

Ἐν τῶν ὁρέων τούτων εἶνε καὶ ὁ ἅγιος Βερνάρδος. Διὰ τοῦ ὄρους τούτου φέρει ὁδός, ἣτις συνδέει τὴν ὠραίαν Ἰταλίαν μετὰ τῆς ὀρεινῆς Ἑλβετίας. Ἡ ὁδὸς αὕτη εἶνε στενή, δυσδιάβατος καὶ πολὺ ἐπικίνδυνος. Κατὰ τὸν χειμῶνα μάλιστα συμβαίνουνσιν ἐκεῖ συχνάκις μεγάλα δυστυχήματα. Πολλοὶ ὁδοίπροι καταχώνονται ὑπὸ τῶν χιόνων καὶ δὲν ἐπαναβλέπουσι τοὺς προσφιλεῖς των οἰκείους. Ὅπως δὲ παρέχεται ἄσυλον εἰς τὸν κατάκοπον καὶ κινδυνεύοντα ὁδοίπό-

ον, εὐσεβῆς τις μοναχός, ὀνομαζόμενος Βερνάρδος, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τούτου ἰδρυσε μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ ὁδοιπόροι εὐρίσκουν ἀσφαλές καταφύγιον καὶ μεγάλην περιποίησιν.

Τώρα μένουσιν ἐκεῖ δέκα ἕως δώδεκα εὐσεβεῖς μοναχοί, τῶν ὁποίων ἡ μόνη ἀσχολία εἶνε νὰ φιλοξενῶσι δωρεὰν τοὺς ξένους καὶ νὰ περιποιῶνται αὐτούς. Ὄταν συμβαίνωσι καταιγίδες καὶ πίπτη χιόν, ἡ δὲ ὀμίχλη κσθιστᾶ τὴν ὁδὸν λίαν ἐπικίνδυνον, πολλοὶ ὁδοιπόροι ἀποπλανῶνται τῆς ὁδοῦ καὶ καταχίνονται ὑπὸ τῶν χιόνων καὶ κινδυνεύουσι νὰ ἀποθνήσκωσι. Τότε οἱ μοναχοὶ καταγίνονται ἀόκνως εἰς τὴν ἀναζήτησιν καὶ σωτηρίαν αὐτῶν. Εἰς τὴν φιλάνθρωπον ταύτην ἐργασίαν ὑποβοηθοῦσιν αὐτοὺς κύνες τινές, οἱ κύνες τοῦ ἀγίου Βερνάρδου καλούμενοι, ζῶα μεγαλόσωμα, κίτρινόχροα, ἰσχυρά, νοημονέστατα καὶ γενναϊότατα.

Οἱ φιλάνθρωποι μοναχοί, ὅταν ἴδωσι τὸν καιρὸν πολὺ κακόν, προσκαλοῦσι τοὺς κύνες τούτους, ἐξαρτῶσιν ἐκ τοῦ λαιμοῦ αὐτῶν ἐν καλάθιον, θέτουσιν ἐντὸς αὐτοῦ ἄρτον, κρέας καὶ μίαν φιάλην μὲ οἶνον ἢ οἰνόπνευμα, καὶ τοὺς ἐξαποστέλλουσιν εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ εἰς τὰ μονοπάτια, τὰ ἐσκεπασμένα ὑπὸ τῶν χιόνων. Θί κύνες ἐννοοῦσι περὶ τίνος πρόκειται καὶ ἀμέσως διευθύνονται καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, ὅπου εἶνε δυνατόν νὰ εὔρωσιν τινὰ ὁδοιπόρον. Ἄν εὔρωσιν τινὰ καταχωσθέντα ὑπὸ τῶν χιόνων προσπαθοῦσι νὰ τὸν ἐκθάψωσιν. Ἄν δὲ δὲν κατορθώσωσι τοῦτο, ἔρχονται τρέγοντος εἰς τὸ μοναστήριον καὶ δηλοῦσιν εἰς τοὺς μοναχοὺς δι' ὑλακῶν καὶ διαφόρων ἄλλων σημείων ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ τρέξωσιν, ἵνα σώσωσιν ἀνθρώπους ἐν κινδύνῳ εὐρίσκομένους. Τότε οἱ μοναχοὶ τρέχουσι κατόπιν τῶν κυνῶν καὶ μετ' ὀλίγον διὰ μέσου τῆς βαθυτάτης χιόνος φθάνου-

(Τ Α Ξ Ι Σ Γ ')

σιν εις τὸν τόπον τοῦ κινδύνου. Πολλάκις προφθάνουσι καὶ σώζουσι τοὺς κινδυνεύοντας.

Εἰς τῶν ἰσχυροτάτων καὶ νοημονεστάτων καὶ εὐγενεστάτων κυνῶν τοῦ ἁγίου Βερνάρδου ὠνομάζετο Μπάρρης. Ἐπὶ δώδεκα ἔτη ἐξετέλει τὴν ἀγαθωτάτην ταύτην ὑπηρεσίαν πιστότερον καὶ προθυμότερον καὶ τοῦ νοημονεστάτου καὶ εὐγενεστάτου ἀνθρώπου. Ὅλοι, ἀκόμη καὶ τὰ μικρότερα παιδία τῶν πλησίων χωρίων, ἐγνώριζον τὸν Μπάρρη. Τὸν ἐτίμων πολὺ, διότι εἶχε διασώσῃ τὴν ζωὴν πολλῶν ἀνθρώπων τῶν μερῶν ἐκείνων, οἱ ὅποιοι εἴτε εἶχον ἀποπλανηθῆ τῆς ὁδοῦ εἴτε ἡμίθανεῖς ἔκειντο ἐντὸς τῆς γιόνος. Μόλις τὰ νέφη ἐκάλυπτον τὸν οὐρανόν, καὶ ἡ ὀμίχλη καθίστα τὴν ὁδὸν ἐπικίνδυνον ἢ ἐπήρχετο σφοδρὸς γιονοστρόβιλος, ὁ Μπάρρης ἐγίνετο ἀνήσυχος. Ἐτρεχεν ἐπάνω, κάτω, ὑλάκει, ἔσυρεν ἐκ τῶν ἐνδυμάτων τοὺς μοναχοὺς καὶ διὰ παντὸς τρόπου τοὺς ἠνάγκαζε νὰ ἐξαρτήσωσιν ἐκ τοῦ λαιμοῦ αὐτοῦ τὸ καλάθιον του καὶ νὰ τὸν ἐξαποστειλῶσι πρὸς ἀναζήτησιν κινδυνευόντων δυστυχῶν.

Ἡμέραν τινὰ ἐνέσκηψε σφοδρὰ θύελλα· τοσοῦτον δὲ σκότος ἐγίνεν, ὥστε ἦτο ἀνάγκη καὶ κατ' αὐτὴν τὴν μεσημβρίαν νὰ ἀνάψωσι φῶς εἰς τὸ μοναστήριον. Οἱ μοναχοὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἐλυποῦντο νὰ ἀφήσωσι τοὺς γενναίους κύνας νὰ ἐξέλθωσιν ἐκ τοῦ μοναστηρίου καὶ τοὺς ἐκράτησαν. Ἄλλ' ὁ Μπάρρης ἦτο ἀδύνατον νὰ κρατηθῆ. Ἠναγκάσθησαν λοιπὸν νὰ τὸν ἐφωδιάσωσι μὲ τὸ καλάθιον του καὶ νὰ τὸν ἀφήσωσιν.

Ὁ καιρὸς ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν ἐγίνετο χειρότερος, ἡ θύελλα ἐμύκατο ἰσχυροτέρα, ἡ δὲ γιὼν ἔπιπτε πυκνοτέρα, καὶ μακρόθεν ἤκούετο ὁ φοβερὸς κρότος τῶν κατακυλιόμενων γιονοστιβάδων.

«Κρίμα! ὁ γεναῖος Μπάρρης μας ἐχάθη!» εἶπον μετὰ θλίψεως οἱ μοναχοί. Ἄλλὰ δὲν εἶχον ἀκόμη τελειώση τὸν λόγον, ἔτε αἰφνης ὁ κώδων τοῦ μοναστηρίου κτυπᾷ. Ὅλοι τρέχουσι πρὸς τὴν θύραν καὶ τί βλέπουσι! Τὸν Μπάρρη φέροντα ἐπὶ τῶν νώτων του ἐν μικρὸν παιδίον κατακεκαλυμμένον μὲν ὑπὸ τῆς χιόνος, ἀλλὰ θερμὸν εἰσέτι. Εἶχε τὸ κακάμοιρον τὰς δύο του μικρὰς χεῖρας περὶ τὸν λαιμὸν τοῦ εὐγενεστάτου ζώσου συνδεδεμένας καὶ ἐκοιμάτο.

Ὁ Μπάρρης, μόλις ἔφερε τὸ διασωθὲν παιδίον εἰς τοὺς μοναχοὺς καὶ εἶδεν ὅτι ἦτο ἐξησφαλισμένον πλέον, ἀρχίζει νὰ κινῆται, ἐπάνω, κάτω, νὰ ὑλακτῆ καὶ νὰ σύρῃ αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἐνδυμάτων. Ἐν γένει ἔκαμνεν ὅ,τι ἔκαμνε πάντοτε, ὡσάκισ ἤθελε νὰ δώσῃ εἰς τοὺς κυρίους του νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι πρέπει νὰ σπεύσωσιν, ἵνα σώσωσι δυστυχῆ τινὰ κινδυνεύοντα. Οἱ μοναχοὶ ἐνόησαν ὅτι κάτι συμβαίνει καὶ ἀμέσως ἔτρεξαν κατόπιν τοῦ Μπάρρη.

Πολὺ διάστημα ἔτρεξαν ἐντὸς τῆς βαθείας χιόνος, ὅτε αἰφνης ὁ Μπάρρης σταματᾷ. Πλησιάζουσι τότε καὶ εὐρίσκουσι τὴν μητέρα τοῦ παιδίου σχεδὸν τεθαμμένην ἐντὸς τῆς χιόνος καὶ ἀναπνέουσιν. Πάραυτα τὴν ἐκθάπτουσι καὶ τὴν φέρουσιν εἰς τὸ μοναστήριον λιπόθυμον καὶ σχεδὸν νεκράν. Οἱ μοναχοὶ ἐνόμισαν ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ σωθῆ. Περιποιήθησαν ὁμῶς αὐτὴν πολὺ καὶ μετὰ πολλὴν ὥραν συνῆλθε. «Ζῆ τὸ τέκνον μου;» εἶπε μόλις ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς. Καὶ ἀφοῦ ἔμαθεν ὅτι ζῆ, ἐδόξασε τὸν Θεόν, εὐχαρίστησε τοὺς μοναχοὺς καὶ ἠσύχασεν.

Ἡ δυστυχὴς ἤθελε νὰ μεταβῆ πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν γονέων της, οἵτινες κατῴκουν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ ὄρους. Ὅτε ἐξεκίνησεν ἐκ τοῦ χωρίου της ὁ καιρὸς ἦτο πολὺ καλός, ἀλλὰ, ὅτε ἔφθασεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, τὴν κατέ-

λαβε πυκνοτάτη χιών. Ἀγωνίζεται, προσπαθεῖ νὰ προχωρήσῃ, ἀλλὰ ματαιίως· ἡ χιών ἦτο πυκνοτάτη καὶ ἐβυθίζετο ἀνὰ πᾶν βῆμα περισσότερο. « Δυστυχία ! Νὰ ἶδω τὸ τέκνον μου νὰ ἀποθνήσκῃ ἐκ τοῦ ψύχους εἰς τὰς ἀγκάλας μου ! Ποία μήτηρ εἶνε τόσον δυστυχῆς ὡς ἐγώ ! Θεέ μου ! Θεέ μου ! », εἶπε καὶ ἐσιώπησεν. Ἀπηλπίσθη, ἐσταμάτησε καὶ περιέμενε τὸν θάνατον, ὅτε αἰφνης ἀκούει τὰς ὑλακὰς τοῦ γενναίου Μπάρρη καὶ μετὰ μίαν στιγμὴν τὸν βλέπει ἔμπροσθέν της.

Ὁ Μπάρρης ἔσειε τὸ καλάθιον, ἵνα ἐννοήσῃ ἡ γυνὴ ὅτι ἔπρεπε νὰ φάγῃ ὀλίγον καὶ νὰ πῖῃ καὶ αὐτὴ καὶ τὸ παιδίον της ἐξ ἐκείνων, τὰ ὅποια ἦσαν εἰς τὸ καλάθιον. Μετὰ ταῦτα ἀφοῦ εἶδεν ὅτι ἀνεζωογανήθησαν ὀλίγον διὰ τῆς τροφῆς καὶ τοῦ ποτοῦ, πίπτει κατὰ γῆς. ἵνα θέσῃ τὸ παιδίον της ἡ μήτηρ ἐπὶ τῶν νώτων του.

Ἡ μήτηρ θέτει τὸ τέκνον της ἐπὶ τῶν νώτων του καὶ συνδέει τοὺς βραχίονάς του περὶ τὸν λαιμὸν τοῦ ζῶου. Ὁ Μπάρρης ἔχων τὸ πολύτιμον τοῦτο φορτίον τρέχει μὲ ὄσπιν δύναμιν εἶχε καὶ ἔρχεται εἰς τὸ μοναστήριον. Ἡ μήτηρ κατευχαριστήθη ὅτι τὸ παιδίον της ἐσώθη, ἔπειτα ἐπεχείρησε καὶ αὐτὴ νὰ κινηθῇ πρὸς τὰ ἔμπροσ κατόπιν τοῦ παιδίου, ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον, καὶ ἐστάθη πάλιν ἐντὸς τῶν χιόνων. Μετ' ὀλίγον τὸ ψῦχος κατέλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπεναρκώθη. Εἰς τοιαύτην κατάστασιν τὴν εὔρον οἱ μοναχοί, σπεύσαντες πρὸς σωτηρίαν της.

Τεσσαράκοντα ἀνθρώπους ἔσωσε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ Μπάρρης. Πάντα τὰ περίξ χωρία τὸν ἐτίμων καὶ τὸν ἐσέβοντο πολὺ. Ἐπειτα ἐγήρασε καὶ ἐξησθένησεν. Οἱ ἀγαθοὶ μοναχοὶ τὸν περιεποιήθησαν μέχρι τοῦ θανάτου του, ὅσον ἠδύναντο περισσότερο. Καὶ ὅτε ἀπέθανε, δὲν ἦτο ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος δὲν τὸν ἐκλαυσεν. Οἱ μοναχοὶ ἀπὸ τὴν ἀγάπην

των τὴν πολλὴν τὸν ἐταρίχευσαν καὶ τὸν κατέθεσαν εἰς τὸ μουσεῖον τῆς πλησίον πόλεως, ἔνθα μέχρι σήμερον δύναται ὁ ἐπισκεπτόμενος τὴν πόλιν τῆς Ἑλβετίας Βέρνην νὰ τὸν ἴδῃ μὲ τὸ καλάθιον εἰς τὸν λαιμόν. Οἱ δὲ κάτοικοι τῆς Βέρνης ἀνήγειραν κενετάριον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔθηκαν πλάκα μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς. « Οἱ κάτοικοι τῆς Βέρνης ἐξ εὐγνωμοσύνης εἰς τὸν Μπάρρηγ, ὅστις ἔσωσε τὴν ζωὴν τεσσαράκοντα ἀνθρώπων.

64. Ἡ τυφλὴ ἀνθοπώλις.

Α'.

Ἀγοράσατέ μου τ' ἄνθη !
Τοῦ φωτός μου στερημένη,
ἔρχομαι μακρόθεν ξένη
καὶ τὸν οἶκτόν σας ζητῶ.
Ἄν τὴν γῆν ὠραίαν λέγουν
(Σὺ ὁ βλέπων μόνον κρίνε!)
τ' ἄνθη μου καρποὶ τῆς εἶνε,
τ' ἄνθη ταῦτα ποῦ κρατῶ.

Θάλλουν ἔτι ! ἐγὼ κρίνω
ἀπὸ μόνην τὴν ἀφήν των.
Προ μικροῦ ἀπὸ τὴν γῆν των
τὰ συνέλεξα νοπά.
Τῆς αὐγῆς τὸ πνεῦμα τόρα
ὦ ! θαρρῶ πῶς μουρμουρίζει.
θαρρῶ τόρα πῶς δροσίξει.
τ' ἄνθη μου τὰ χαροπά.

Ἦ ! ἴδετε τα πῶς λάμπουν !
ἦσαν μοσχομουρισμένα,
εἰς τοὺς κόλπους φυλαγμένα
τῆς καλῆς μητρὸς των γῆς.

Ὅταν ἄπλωνα νὰ κόψω
μύρον ἦτο ἢ γῆ ὅλη,
κ' ἔλαμπον οἱ φωτοβόλοι
μαργαρίται τῆς αὐγῆς.

Β'.

Σεῖς τρυφᾶτε εἰς φῶς...
Κ' εἰς πελάγη σκοτίας κυμαίνει
τῆς τυφλῆς ὁ πολύδακρυς βίος.
Συρομένη πρὸς χεῖμαρον πόνων
ὡς τοῦ Ἄδου πλανῶμαι σκιά,
τῆς μορφῆς σας μὲ φεύγ' ἢ χροιά.
Φεῦ! ἀκούω τοὺς φθόγγους σας μόνον..

Ἄγοράσατε τ' ἄνθη τῆς ξένης !
Μὲ διώκει σκληρὰ καταγίς,
τὰ βουνα τῆς πατρῶας μου γῆς
φεύγω δούλη πικρᾶς εἰμαρμένης.

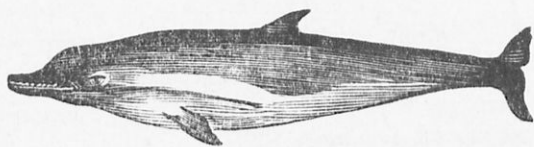
Γ. Ζαλοκώστας,

63. Ὁ δελφίν.

Ὁ δελφίν εἶνε ζῷον θηλαστικόν, συγγενὲς τῆς φαλλαίνης τῆς φώκης καὶ τῶν τοιοῦτων κτηνῶν τῆς θαλάσσης. Τὸ σῶμα αὐτοῦ ἔχει σχῆμα ἀτράκτου καὶ μῆκος δύο ἢ τριῶν μέτρων. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶνε μικρὰ καὶ ὀξεῖα. Οἱ ὀφθαλμοὶ μέτριοι, οὔτε πολλοὶ μεγάλοι οὔτε πολὺ μικροί. Τὰ ὄτια δὲν διακρίνονται. Αἱ σιαγόνες εἶνε ἐπιμήκεις. Ἄνωθεν τῆς ἄνω σιαγόνος ἀπὸ ὀρθῶνων ὑπάρχει εἰς φουσητῆρ ἀδλός, ἔχων τὸ σχῆμα δρεπάνου πρὸς τὰ μέσα ἑστραμμένον. Οἱ ὀδόντες πολλοὶ καὶ ἰσχυροί, ἐξ ἴσου ἀπέχοντες ἀπ' ἀλλήλων καὶ τεθειμένοι εἰς τὰς δύο σιαγόνας οὕτως ὥστε, ὅταν κλειθῆται τὸ στόμα, οἱ ἄνω εἰσέρχονται ἀκριβῶς εἰς τὰ μεταξὺ τῶν κάτω κενὰ διαστήματα. Ἡ γλῶσσα καὶ τὰ χεῖλη κεκολλημένα εἰς τὰς σιαγόνας. Ἡ κεφαλὴ συνδεδεμένη μετὰ τοῦ ἄλλου σώματος, χωρὶς

να ὑπάρξη χώρισμά τι ἐν τῷ μεταξύ. Ὁ κορμὸς εὐθυτενῆς, τελειῶνων εἰς μίαν οὐρὰν μακρὰν καὶ ἔχουσαν τὸ ὄσχημα τῆς ἡμισελήνου. Εἰς τὸ στήθος εἶνε δύο πτερόγρια μικρά, τὰ ὁποῖα εἶνε βαθέως κεκομμένα πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ προχωροῦσιν ὡς δρέπανον πρὸς τὰ κάτω. Ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τὸ μέσον αὐτῆς, εἶνε ἐπίσης δύο πτερόγρια μικρὰ καὶ τριγωνικά. Τὸ χροῶμα μαῦρον ἢ σκοτεινόν, φαιὸν κατὰ τὴν θάλασσαν καὶ ἀνοικτότερον κατὰ τὴν κοιλίαν.

Ὁ δελφίν κατοικεῖ εἰς τὰς λίμνας τὰς μεγάλας καὶ εἰς ὄλας τὰς θαλάσσας, ἐκ τῶν ὁποίων συγχρότατα ἀναβαίνει πρὸς τοὺς ποταμούς τοὺς μεγάλους καὶ προχωρεῖ πολὺν βαθέως εἰς αὐτούς. Ζῆ ἔτη πολλά, Ὁ θῆλυς ἐγκυμονεῖ ἐπὶ δέκα μῆνας. Τίκει μόνον τὸ θῆρος συνήθως ἓν, ἐνίοτε δὲ καὶ δύο τέκνα, τὰ ὁποῖα θηλάζει

Δελφίν.

ἐπὶ πολὺν καιρὸν μὲ τὸ γάλα τῶν μαστιῶν αὐτοῦ. Τρώγει ἰχθῦς, καρκίνους, σπησίας, καλαμάρια, ἀλλ' ἀγαπᾷ ἐξαιρετικῶς τοὺς θύνους καὶ τὰς ἀοίγγας, τὰς ὁποίας κυνηγεῖ μανιωδῶς. Ἀναπνεύει ἀέρα, ὅπως τὰ ζῷα τῆς ξηρᾶς, διότι ἔχει πνεύμονας, ὅπως ἔχουσι καὶ αὐτά. Ἀναβαίνει συχνὰ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἵνα ἀναπνεύσῃ ἀέρα, ὅτε καὶ ἐκβάλλει μικρὰν τινα καὶ ἀδύνατον φωνήν, ὁμοίαν μὲ ἀναστεναγμόν. Κοιμᾶται ἐξηπλωμένος ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν, κρατῶν τὸ ῥύγχος του ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Ρέγει πολὺν συχνά, ὅταν κοιμᾶται, καὶ ἀναστεναίξει καὶ χύνει ἀφθονα δάκρυα, ὅταν ἀποθνήσκῃ.

Οἱ δελφῖνες αὐξάνουσι πολὺν ἀργά· μόλις δέκα ἔτη μετὰ τὴν γέννησίν των γίνονται τέλειοι δελφῖνες. Ἐχουσιν ἀκοὴν δξυτάτην τὴν ποραμικρὰν ταραχὴν ἐντὸς τῆς θαλάσσης ἀμέσως τὴν αἰσθάνονται

καὶ πάραυτα φεύγουσιν, ἔαν εἶνε ἀνάγκη νὰ φύγωσι. Κολυμβῶσι καὶ βουτιῶσιν ἐπιτηδειότατα καὶ τάχιστα. Εἶνε γενναῖοι καὶ ἀτρόμητοι. Ποτὲ δὲν φοβοῦνται ὀρμῶσιν ἀκόμη καὶ ἐναντίον τῶν φαλλαινῶν, τὰς ὁποίας πολὺ συχνὰ καὶ νικῶσι μάλιστα. Συχνάζουσιν εὐχαρίστως εἰς τὰς παραλίας. Ζῶσι πάντοτε μὲ τὰς συζύγους των καὶ πάντοτε μὲ συντροφίαν ἕξ ἕως δέκα ἄλλων ὁμοφύλων. Ἀγαπῶνται μεταξύ των ὑπερβολικά. Τρέχουσι πάντες εἰς βοήθειαν, ὅταν τις αὐτῶν κινδυνεύη, καὶ πάντοτε συνοδεύει τὰ μικρὰ μεγαλύτερός τις δελφίν, ἵνα προσέχη καὶ φυλάτῃ αὐτά. Ἀγαπῶσι τὰ ταξείδια, τὰ ὁποία ἐπιχειροῦσι πάντοτε μετὰ πολλῶν ἄλλων συντρόφων καὶ μετὰ μεγάλης τάξεως· προηγουμέναι τὰ παιδιά, ἔπονται αἱ σύζυγοι καὶ ἀκολουθοῦσι τελευταῖοι οἱ μεγάλοι, ἵνα προφυλάττωσι τὰς συζύγους καὶ τὰ παιδιά. Οἱ δελφῖνες εἶνε εὐθυμότατοι καὶ ἀγαπῶσι πολὺ τὰ παιγνίδια· βουτιῶσι καὶ ἀναβαίνουνσι συχνὰ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἀναφνοῶσιν ὑψηλὰ τὸ ὕδωρ, κτυποῦσι τὴν θάλασσαν πότε μὲ τὴν κεφαλὴν των καὶ πότε μὲ τὴν οὐρὰν των, διὰ νὰ γίνηται ἀφρός· κρυτοῦσι τὸ σῶμα των πότε δεξιὰ καὶ πότε ἀριστερά, πότε πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ πότε πρὸς τὰ κάτω. Ἀγαπῶσι τὴν μουσικὴν καὶ ἰδίως τὰ χάλκινα ὄργανα, τὰς σάλπιγγας καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀγαπῶσι τοὺς ἀνθρώπους καὶ εὐχαριστοῦνται νὰ βλέπωσιν αὐτούς· περικυκλοῦσι καὶ παρακολουθοῦσι τὰ πλοῖα, τὰ ἀτιμόπλοια καὶ τὰς λέμβους, χορεύουσι πέριξ αὐτῶν· πηδῶσιν ὑψηλὰ ἐντὸς τοῦ ὕδατος καὶ ἐξάγουσιν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὴν κεφαλὴν των ἐκ τοῦ ὕδατος καὶ παρατηροῦσι τοὺς ἀνθρώπους μετὰ πολλῆς περιεργείας καὶ μετὰ μεγάλης συμπαιθείας. Ἀγαπῶσι τὰς συζύγους αὐτῶν ὑπερβολικά. Νύκτα καὶ ἡμέραν εἶνε πάντοτε ὁμοῦ, ὁμοῦ κνηγοῦσιν, ὁμοῦ κινδυνεύουσιν, ὁμοῦ μάχονται καὶ ὁμοῦ περιποιοῦνται καὶ ἀνατρέφουσι τὰ τέκνα των, τὰ ὁποία ἀγαπῶσιν ὑπερβολικά. Παίζουσι καὶ χαριεντίζονται μετ' αὐτῶν, τὰ διδάσκουσι νὰ κολυμβῶσι, τὰ διδάσκουσι νὰ παίζωσι, τὰ τρέφουσι καὶ τὰ βοηθοῦσι, μέχρις ὅτου δυνηθῶσι νὰ ζήσωσι μόνα· ὅταν δὲ κινδυνεύωσι, τὰ ἐπερασπίζουσι μὲ ἀφοβίαν

μεγάλην. Ἡ μήτηρ, ἐνόςω ἀναπνέει, δὲν ἐγκαταλείπει ἀνυπερ-
ρόσπιστον τὸ τέκνον αὐτῆς. Προσιμᾶ γὰ ἀποθάγη παρὰ γὰ ἴδη τὸ
τέκνον τῆς γὰ πάθη κακόν.

Ἐνῶ ὁ δελφὶν εἶνε τόσον ἡμερος πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ
τόσον καλὸς πρὸς τοὺς ὁμοφύλους του, τὴν σύζυγόν του καὶ τὰ
τέκνα του, εἶνε ἀγριώτατος καὶ σκληρότατος πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα
τῆς θαλάσσης. Ὅ,τι ζῶον καὶ ἄν. εὖρη ἔμπρός του, δὲν τὸ ἀφή-
νει. Τὸ καταδιώκει μετὰ τόσης ὀρμῆς καὶ μανίας, ὥστε πολὺ
συχρὰ ἀπὸ τὴν πολλήν του βίαν καὶ ἀπὸ τὴν πολλήν του λαιμαρ-
γίαν δὲν βλέπει ἔμπρός του. Πηδᾶ εἰς τὰς λέμβους, πίπτει εἰς τὰ
δίκτυα, ὅπου εἶνε ἄλλα ὀψάρια, καὶ ἐξοκέλλει εἰς τὴν ξηράν, ὅπου
καὶ ἀφανίζεται. Εἶνε ὁ φοβερώτατος λησιτῆς τῆς θαλάσσης.

Ὁ δελφὶν πολλὰς ὥρας πρὶν ἢ ἐκραγῆ ἢ θύελλα, προαισθά-
νεται τοῦτο καὶ εἶνε πολὺ ἀνήσυχος· ἀναβαίνει καὶ καταβαίνει εἰς
τὸ ὕδωρ καὶ τρέχει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μετὰ μεγάλης ὀρμῆς καὶ πολὺν
τεταραγμένος. Ὁ δελφὶν ἐξημεροῦται συνηθίζει γὰ λαμβάνη τὴν
τροφὴν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ κυρίου του, ἀγαπᾶ αὐτὸν καὶ διδάσκει-
ται γὰ θηρεύη ἄλλους ἰχθῦς.

Ὁ δελφὶν εἶνε ἰχθῦς ἀγαπητός. Οἱ ἄνθρωποι δὲν τὸν καταδιώ-
κουσι πολὺ. Τὸ κρέας του εἶνε ἀρκετὰ νόστιμον. Οἱ θαλασσινοὶ
τρώγουσι αὐτὸ καὶ γωπὸν καὶ πασιὸν μὲ πολλήν ὄρεξιν. Τινὲς
λαοὶ τρώγουσι τὸ λίπος αὐτοῦ καὶ ἄλλοι κατασκευάζουσι ἐξ αὐτοῦ
καὶ ἐκ τοῦ κρεάτος του ἄλλαντας. Τὸ δέσμα του παρέχει βύρσαν
στερεάν, ἐκ τῆς ὁποίας κατασκευάζονται ἱμάντες πολὺ δυνατοί.

Η'. ΠΙΣΤΙΣ ΚΑΙ ΑΦΟΣΙΩΣΙΣ

66. Οἱ πιστοὶ κύνες.

Χωρικός τις συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν δύο κυνῶν αὐτοῦ
μετέβη εἰς τὸ δάσος, ἵνα κόψη ξύλα. Ἐπεσκεύαζε τὴν οἰκίαν
αὐτοῦ καὶ εἶχεν ἀνάγκην μιᾶς μεγάλης καὶ στερεᾶς δοκοῦ.

Ὅτε ἦλθεν εἰς τὸ δάσος, εὗρε μίαν ὑψηλὴν ὄξυαν, ἀνεβῆ εἰς αὐτὴν καὶ προσεπάθει νὰ κόψῃ ἓνα κλάδον. Ὅτε ἐπλησίαζε νὰ κόψῃ αὐτόν, γλιστρᾷ καὶ κατακρημνίζεται. Ἐνῶ δὲ κατεκρημνίζετο, ἐκρατήθη ἐκ διχάλου τινός, τὸ ὁποῖον ἐσχηματίζετο ὑπὸ δύο κλώνων, καὶ ἐκρεμάσθη ἔχων τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω.

Ἡ θέσις τοῦ δυστυχοῦς ἦτο πολὺ κακὴ. Ἐκρέματο μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀπαλλαγῇ.

Οἱ κύνες, ὅτε εἶδον τὸν κύριόν των εἰς αὐτὴν τὴν ἀθλίαν κατάστασιν, ἔτρεχον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ ὑλάκτουν ὅσον ἠδύναντο περισσότερο. Ἐκαμον τὰ ἀγαθὰ ζῶα, ὅ,τι ἠδύναντο, ἵνα φανερώσωσι τὴν μεγάλην των λύπην καὶ ἵνα προσελκύσωσι τὴν προσοχὴν ἀνθρώπου τινός, ὅπως σπεύσῃ καὶ σῶσῃ τὸν κύριόν του.

Ἄφου ἐπὶ πολὺν χρόνον ἔτρεχον ἐπάνω, κάτω καὶ ὑλάκτουν ἰσχυρῶς καὶ οὐδεὶς ἀνθρώπος ἐφαίνετο, ἐτεχνάσθησαν ἄλλο τι. Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἔμεινεν ἐκεῖ καὶ ὑλάκτει συνεχῶς καὶ ἰσχυρῶς, καὶ ὁ ἄλλος ἔτρεξεν εὐθύς εἰς τὸ χωρίον. Ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ χωρικοῦ, ἐξέβαλε φοβερὰς ὑλακὰς πρὸ τῶν οἰκείων τοῦ κυρίου του, ἔφευγεν, ἤρηχτο, ἔφευγε πάλιν καὶ ἔκαμεν ὅ,τι ἠδύνατο, ἵνα ἐννοήσωσιν ὅτι ἔπρεπε νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν.

Οἱ οἰκεῖοι τοῦ χωρικοῦ ἐνόησαν ὅτι κάτι συμβαίνει καὶ ἔσπευσαν νὰ ἀκολουθήσωσι τὸν κύνα. Ὁ κύων, ὅτε εἶδεν ὅτι τὸν ἐνόησαν καὶ ὅτι τὸν ἀκολουθοῦσιν, ἔχαιρε πολὺ. Ὑλάκτει, ἔτρεχεν, ἐπήδα, ἐβλεπεν αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον, ἔλειγε τὰς χεῖράς των καὶ τὰ ἐνδύματα. Ἀλλὰ πάντοτε ἔτρεχεν ἐμπρὸς πρὸς τὸ μέρος τοῦ δάσους, ὅπου ἐκρέματο ὁ κύριός του, καὶ ἐπέστρεφε πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ὑλάκτει, ἂν οἱ ἀκολουθοῦντες δὲν ἐβάδιζον πολὺ ταχέως.

Μετ' ὀλίγον ἔφθασεν εἰς τὸ δένδρον, ὅπου ἐκρέματο ὁ γωρικὸς. Οἱ οἰκειοὶ του, ὅτε εἶδον αὐτὸν εἰς τοιαύτην κατάσταση, ἐξεπλάγησαν. Ἐνθὺς ἀνέβησαν δύο, τρεῖς ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν ὀξύαν, ἔλαβον τὸν δυστυχεῖ ἔκ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν καὶ τὸν κατεβίβασαν ἔκ τοῦ δένδρου. Ὁ γωρικὸς ἐσώθη.

67. Ὁ θάνατος τῆς ὀρφανῆς.

Πές μου, θυμᾶσαι, κόρη μου, τὴν ὄμορφη παιδοῦλα,
 ὀποῦχε ᾗς τὰ ξανθὰ μαλλιά νιοθέριστη μυρτοῦλα ;
 Ὅποῦχε ᾗσαν παρθενικὸν τριαντάφυλλο τὸ στόμα ;
 Ἐποῦχε τὰ ἑμάτια γαλανὰ ᾗσαν τοῦρανοῦ τὸ χρῶμα ;
 Ἐποῦ πρὸς τὸ βράδυ πάντοτε μονάχη ἔπερπατοῦσε
 καὶ εἶχε κοντὰ τῆς ἔν' ἀρνὶ Ἐποῦ τὴν ἀκολουθοῦσε ;
 Ἐποῦ καθισμένη εὐρίσκαμε ᾗς τὸ ἔρημο περιγιάλι,
 καὶ λυπηρὰ τραγουῦδα τῆς ἀνοιξῆς τὰ κάλλη ;
 Ἄχ ! τὸ τραγοῦδι ἀκολουῦθαι κυττάζοντας τὸ κῦμα
 μὲ τόση λύπη, Ἐποῦλεγεσ ὅπως κυττάει μνήμα.
 Τὴ μαύρη ! τὴν ἀπάντησα τὸ χάραγμα ᾗς τὸ δρόμο,
 ἀλλὰ τὴν κόρη τέσσαροι τὴν εἶχανε ᾗς τὸν ὄμο.
 Χυμένα ἦσαν ᾗς ὄλο τῆς τὸ λείψανο, Ἐποῦ εὐῶδα,
 μοσκῆς καὶ νεκρολούλουδα, τριαντάφυλλα καὶ ῥόδα·
 σβημένα ἦσαν τὰ ἑμάτιά της, Ἐποῦ φέγγαν ᾗσαν ἀστέρια
 καὶ μὲ κορδέλλες κόκκινες δεμένα εἶχε τὰ χέρια.
 Ἄ ! κατεβάζοντάς τῆνε οἱ τέσσαροι ἀπ' τὸ βράχο,
 κανεῖς δὲν τὴν ἀκολουῦθαι πάρεξ τῶρνι μονάχο,
 καὶ μαραμμένα ἦτανε τὰ ἀνθηρὰ στολίδια,
 Ἐποῦ καθ' αὐγὴ τοῦ μάζονε καὶ ᾗς ὀπλεκεν ἡ ἴδια.
 Ἐτροχε καὶ ἔσκουζε βραχνά, μπε μπε, μπε μπε φωνάζει,
 πάντα μπε μπε, πάντα μπε μπε, καὶ τὴν παιδοῦλα κρᾶζει,
 Μὲ τὸ κουδοῦνι ᾗς τὸ λαιμὸ εἰς τοὺς γκρεμνοὺς ᾗς περπάτει,
 ντὶν ντὶν ᾗς κουδοῦνιζε κοντὰ ᾗς τὸ νεκρικὸ κρεβάτι.

Ἔτσι τὴν εἶδα, κόρη μου, τὴν ὡμορφη παιδοῦλα,
ὁποῦχε ἔς τὰ ξανθὰ μαλλιά νιοθέριστη μυρτοῦλα,
ὁποῦχε ἄν παρθενικὸ τριαντάφυλλο τὸ στόμα,
κ' εἶχε τὰ ἄμματα γαλανὰ ἄν τοῦρανοῦ τὸ χρῶμα

Δ. Σολωμός.

63. Ὁ πιστὸς κύων.

Εἰς τινὰ ὠραίαν ἐξοχὴν ἔζη ἀγαθὸς τις καὶ πλούσιος ἄνθρωπος. Εἶχε πολλοὺς ἀγρούς, ἐκτεταμένους λειμῶνας, μεγάλους κήπους καὶ μίαν ὠραίαν ἔπαυλιν.

Ἡ χαρὰ του ὅμως ἦτο τὸ μονογενές του τέκνον, τὸ ὁποῖον ὠνομάζετο. Ἀλκιβιάδης. Ἡ μήτηρ του εἶχεν ἀποθάνῃ, ὅτε αὐτὸ ἦτο ἐνὸς ἔτους τὴν ἡλικίαν, καὶ ὁ πατήρ προσέλαβε τροφόν, ἵνα περιποιῆται τὸ μικρὸν ὄρφανόν.

Ἡμέραν τινὰ τοῦ φθινοπώρου ἐξῆλθεν ὁ πατήρ του εἰς κυνήγιον. Μόλις εἶχε φύγη, ἡ τροφὸς ἔθεσε τὸν μικρὸν Ἀλκιβιάδην εἰς τὴν κοιτίδα, τὸν ἀπεκοίμησεν, ἀφῆκεν εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου ἐκοιμάτο τὸ παιδίον, τὸν κύνα, ὅστις ὠνομάζετο Ἐκτωρ, ἐκλείσει σιγὰ σιγὰ τὴν θύραν καὶ κατέβη εἰς τὸν κῆπον. Ἄλλ' ἡ ἀπρόσεκτος εἶχεν ἀφήσει ἀνοικτὸν τὸ παράθυρον. Εἰς ἐκεῖνον δὲ τὸν τόπον ὑπῆρχον πολλοὶ καὶ μεγάλοι ὄφεις. Εἰς τοιοῦτος λοιπὸν εἰσῆλθε διὰ τοῦ παραθύρου καὶ ἤρχετο πρὸς τὴν κοιτίδα τοῦ παιδίου.

Ὁ Ἐκτωρ, ὅτε εἶδε τὸν ὄφιν εἰσερχόμενον διὰ τοῦ παραθύρου, ἤρχισε νὰ ὑλακτῆ δυνατά. Ὅτε δὲ κατέβη ἐκ τοῦ παραθύρου καὶ ἤρχισεν ὁ ὄφιν νὰ ἔρπη πρὸς τὴν κοιτίδα τοῦ παιδίου, ὁ ἀτρόμητος Ἐκτωρ ὤρμησεν ἀφόβως ἐναντίον του καὶ ἤρχισε νὰ δαγκάνῃ αὐτὸν μὲ τοὺς ὀξεῖς ὀδόντας του. Ἄλλ' ὁ ὄφιν ἦτο μέγας καὶ ἰσχυρὸς καὶ δὲν ἐφοβήθη. Ὑπερήσπισεν ἑαυτὸν μετὰ μεγάλης γενναιότητος. Ἐτυλίχθη περὶ

τὸν κῆνα καὶ ἐδάγκανε τὸν λαιμὸν οὐτοῦ δυνατά. Ὁ Ἑκτωρ ὠρύετο δυνατὰ καὶ ἐδάγκανεν αὐτὸν ἀκόμη δυνατώτερα.

Ἡ τροφὸς ἤκουσε τὰς φωνὰς τοῦ Ἑκτορος καὶ ἔτρεξεν ἀμέσως εἰς τὴν οἰκίαν. Ἀλλ' ἐκ τοῦ τρόμου δὲν ἠδύνατο ἀμέσως νὰ εὔρη τὴν κλειδα τοῦ δωματίου. Ὄθησε λοιπὸν μετὰ βίας πολλῆς τὴν θύραν καὶ ἠνοιξεν αὐτήν. Τὸ παιδίον δὲν εἶχε πάθῃ τίποτε. Ὁ γενναῖος Ἑκτωρ ἔκειτο νεκρὸς ὁ κακόμοιρος πλησίον τῆς κατιδὸς· ἀλλὰ καὶ ὁ ὄφις ἐπίσης δὲν ἔζη. Ὁ πιστὸς Ἑκτωρ ἠγωνίσθη τόσον κατ' αὐτοῦ, ὥστε ἐπὶ τέλους τὸν ἐφόνευσεν.

Ὁ πατὴρ μετ' ὀλίγον ἐπανῆλθεν. Ἐμαθε τὰ συμβάντα καὶ ἔφριξεν. Ἐδόξασε τὸν Θεόν, ὅστις ἔσωσε τὸ τέκνον του καὶ εὐθὺς ἔτρεξε καὶ ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας του τὸν μικρὸν τοῦ Ἀλκιβιάδην καὶ τὸν κατεφίλει. Ἐχάρη πολὺ, διότι δὲν ἔπαθε κανὲν κακὸν τὸ ὄρφανόν του τέκνον. Ἐπειτα διέταξε καὶ ἔθαψαν τὸν πιστὸν τοῦ Ἑκτορα εἰς τὸν κῆπον. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ τάφου του καὶ μίαν πλάκα μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς· «Ἐδῶ κεῖται ὁ πιστὸς Ἑκτωρ· ἀπέθανε διὰ τὸν Ἀλκιβιάδην μου».

69. Ὁ ἀφωδιωμένος λέων.

Περιηγητὴς τις, ἄνθρωπος γενναϊότατος, διήρχετο ἐπιπρος διὰ τινος πυκνοτάτου δάσους, ὅτε μακρόθεν ἀκούει βαθυτάτους στεναγμούς. Ὑπέθεσεν ὅτι λησται εἶχον ἐπιπέση κατὰ τινος ὁδοιπόρου καὶ ἀμέσως διευθύνεται πρὸς τὸ μέρος, ἐκ τοῦ ὁποίου προήρχοντο οἱ στεναγμοί.

Ὅτε ἔφθασεν εἰς τινὰ σκοτεινὴν καὶ στενὴν φάραγγα, ὁ ἵππος τοῦ αἰφνης ἀφηνίασεν, ἀνορθοῦται, τρέμει καὶ ἀφρίζει. Ἀντικρὺ του ἐσπινθηροβόλουν οἱ λάμποντες ὀφθαλμοὶ με-

γάλου τινός λέοντος, ὅστις ἐμάχετο μὲ τεράστιον ὄφιν. Ὁ ὄφιν εἶχε περιτυλιχθῆ εἰς τὸ σῶμα καὶ εἰς τὴν οὐρὰν τοῦ λέοντος καὶ τὸν ἐσφιγγε, διὰ νὰ τὸν συνήλιψη. Χωρὶς παντάπασιν νὰ ἀργοπορήσῃ, σῦρει ὁ γενναῖος περιηγητὴς τὸ κοπτερόν ξίφος του καὶ δι' ἐνὸς ἰσχυροῦ καὶ ἐπιτυχοῦς κτυπήματος ἀποκόπτει τὸ σῶμα τοῦ ὄφιν εἰς δύο.

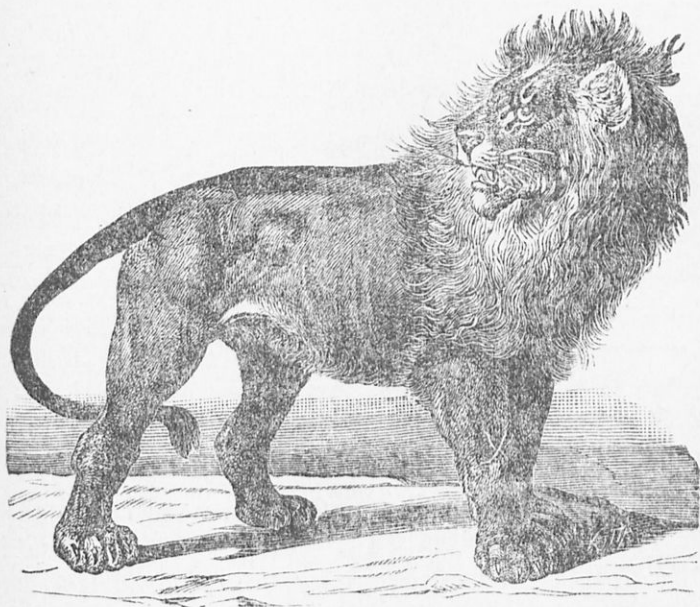
Ὁ λέων, ἀφοῦ ἀπηλλάγη ἐκ τοῦ φοβεροῦ καὶ λυσσαλέου τούτου ἐχθροῦ, ἀνετινάχθη, ἐβρυχήθη δυνατά, ἔσεισε τὴν χαιτήν του, ἐτάνυσε τὸ σῶμά του, ἤλθε πλησίον τοῦ περιηγητοῦ καὶ ἔλειγε τὰς χεῖρας αὐτοῦ μετὰ πολλῆς ἡμερότητας. Ἐκτοτε ἠκολούθει τὸν σωτήρᾶ του, ὅπου καὶ ἂν ἐπορεύετο, ὡς κύων.

Ὁ περιηγητὴς μετὰ τινὰ χρόνον, ἀφοῦ ἐτελείωσε τὴν περιήγησίν του, ἤθελε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Μεταβαίνει λοιπὸν εἰς τὸν λιμένα, ὅπου ἦσαν διάφορα πλοῖα, καὶ ζητεῖ νὰ εὔρη πλοίαρχόν τινα, ὅστις θὰ ἔστεργε νὰ παραλάβῃ εἰς τὸ πλοῖόν του αὐτὸν μετὰ τοῦ λέοντος. Δὲν ἤθελε νὰ ἀποχωρισθῆ ἐκ τοῦ πιστοῦ καὶ καλοῦ αὐτοῦ συντρόφου. Ἦθελε νὰ τὸν ἔγῃ πάντοτε πλησίον του. Ἄλλ' οὐδεὶς πλοίαρχος ἤθελε νὰ δεχθῆ εἰς τὸ πλοῖόν του τὸν λέοντα μολονότι ὁ κύριός του εἶδε διπλόσιον καὶ τριπλόσιον ναῦλον.

Ὁ περιηγητὴς, ἀφοῦ εἶδεν ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παραλάβῃ καὶ τὸν λέοντα εἰς τὸ πλοῖον, ἀπεφάσισε μὲ πολὺν πόνον τῆς ψυχῆς του νὰ τὸν ἀφήσῃ καὶ νὰ φύγῃ μόνος. Ἀπεχαιρέτισε λοιπὸν τὸν λέοντα διὰ τελευταίαν φοράν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν λέμβον καὶ ἤλθεν εἰς τὸ πλοῖον. Ὁ λέων ἔμεινε μόνος εἰς τὴν παραλίαν καὶ περίλυπος παρηκολούθει διὰ τοῦ βλέμματος τὸν κύριόν του, μέχρις ὅτου ἐπέβη εἰς τὸ πλοῖον.

Μετ' ὀλίγον τὸ πλοῖον ἐξεκίνησε νὰ φύγῃ. Τότε ὁ λέων,

ἔστις μέχρι ἐκείνης τῆς ὥρας πανταπᾶσι δὲν εἶχεν ἀποστρέψῃ τοὺς ὀφθαλμούς του ἀπὸ τὸν κύριόν του, ἀφοῦ δὲν τὸν ἔβλεπε πλέον, δὲν ἐγνώριζε τί νὰ κάμῃ ἐκ τῆς μεγάλης του λύπης. Τρέχει ἄνω κάτω, ἴσταται παρατηρεῖ τὸ φεῦγον πλοῖον, βρυχᾶται, πιωπᾶ, πάλιν τρέχει ἄνω, κάτω

Λέων.

καὶ τέλος ῥίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κολυμβῶν διευθύνεται πρὸς τὸ πλοῖον.

Πάντες οἱ ἐν τῷ πλοίῳ ἔβλεπον τὴν ἀγωνίαν ταύτην τοῦ λέοντος καὶ ἤρχισαν νὰ λαμβάνωσι συμπάθειαν πρὸς αὐτόν. Ὅτε ὁμως εἶδον ὅτι ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ὅτι κολυμβῶν θέλει νὰ φθάσῃ τὸ πλοῖον, δὲν ἐκρατήθησαν πλέον. Πάντως ἁμοφώνως εἶπον ὅτι πρέπει νὰ δεγθῶσι τὸ

πιστόν καὶ εὐγενέστατον ζῶον εἰς τὸ πλοῖον. Τότε ἐστάθη τὸ πλοῖον καὶ περιέμενε τὸν λέοντα, ὅστις δὲν ἦτο πολὺ μακρὸν αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ δυστυχής, ἐπειδὴ εἶχε κοπιᾶσθαι πολὺ, δὲν εἶχε πλέον δυνάμεις νὰ κολυμβήσῃ. Ἐξηγλήθη. Ἐρριψε διὰ τελευταίαν φοράν ἐν βλέμμα εἰς τὸν σωτήρᾶ του καὶ κατεβυθίσθη.

70. Ὁ ὄνος

Ὁ ὄνος εἶνε ζῶον θηλασικόν, μώνυχον, μέγα καὶ ἀρκετὰ ὠραῖον. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶνε μικρὰ καὶ πυραμιδοειδής, τὸ πρόσωπον σαρκῶδες, τὸ μέτωπον περιφερές, τὰ ὦτα μεγάλα, ὀρθὰ καὶ ὀξέα, οἱ ὀφθαλμοὶ μεγάλοι, τὰ χεῖλη παχέα καὶ τὸ ἄνω προκρεμώμενον τοῦ κάτω. Ὁ τράχηλος τοῦ ὄνου εἶνε μυώδης ἀρκετὰ μακρὸς καὶ ἐστιολισμένος μὲ βραχεῖαν καὶ ὀρθὴν χαιτήν.

Ἡ οὐρὰ μακρὰ καὶ μόνον περὶ τὸ ἄκρον θυσανώδης. Οἱ πόδες λεπτοί, κομποὶ καὶ στερεοί, οἱ δάκτυλοι ὅλοι ἠνωμένοι εἰς ἓνα μόνον, ὅστις φέρει εἰς τὸ ἄκρον αὐτοῦ ὡς ὑπόδημα ἓνα ὄνυχα, τὴν ὀπλήν. Τὸ τρίχωμα λεῖον καὶ βραχύ. Τὸ δέσμα χονδρὸν καὶ ὁ χρωματισμὸς αὐτοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φαιός.

Ὁ ὄνος ζῆ συνήθως τριάκοντα ἔτη, σπανίως ζῆ ἕως πενήκοντα. Ἐγκυμονεῖ περὶ τὰς διακοσίας ἐνενήκοντα ἡμέρας, τίκειται κατ' ἔτος ἀπὸ ἓνα πῶλον, τὸν ὁποῖον θηλάζει μέχρι τοῦ ἕκτου μηνὸς ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. Τρώγει γράστιν, πόαν καὶ ἀκνήθας ἀπαλάς, πίνει μόνον ὕδωρ καθαρὸν καὶ ζῆ εἰς μέρη, τὰ ὁποῖα οὔτε πολὺ ψυχρὰ οὔτε πολὺ ὑγρὰ εἶνε.

Ὁ ὄνος εἰς οὐδεμίαν σχεδὸν ἀσθένειαν ὑποπίπτει. Τὸ δέσμα του εἶνε πολὺ χονδρὸν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν αἰσθάνεται πολὺ τὰ ξυλοκοπήματα. Δὲν εἰσέρχεται εὐχαρίστως εἰς τὸ ὕδωρ. Τὸ πάτημά του εἶνε ἀσφαλέστατον. Ἡ φωνὴ του εἶνε μία μεγάλη καὶ βαρύτενος, ἣτις καλεῖται ὀγκηθμάς. Ἐχθρὸν ἔχει τὸν λύκον, κατὰ τοῦ ὁποῖου ἀμύνεται διὰ λακτισμάτων.

Ὁ ὄνος, πρὶν γίνῃ ἡμέρος καὶ ἔλθῃ εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰ χωρία, ἦτο ἄγριος καὶ ἔξῃ εἰς τὰς πεδιάδας καὶ εἰς τὰς ἐρήμους. Ἐπειτα οἱ ἄνθρωποι τὸν ἐξημέρωσαν καὶ τὸν μετεχειρίσθησαν εἰς τὰς ἐργασίας των. Οἱ ὄνοι οἱ ἄγριοι ζῶσιν ἀκόμη καὶ τώρα εἰς πολλὰ μέρη τῆς γῆς. Εἶνε μεγαλύτεροι, τρέχουσι πολὺν περισσότερον καὶ εἶνε πολὺν γενναίωτεροι τῶν ἡμέρων. Ἀντέχουσιν εἰς τὸν δρόμον περισσότερον καὶ τῶν ἵππων καὶ τρέχουσι ταχύτερον καὶ τῶν καμήλων αὐτῶν. Βλέπουσι καὶ ἀκούουσι καὶ ἀσφραίνονται ἐξαιρετα, κα εἶνε ζωηρότεροι, νοημοέστεροι καὶ εἰς ἄκρον φιλελεύθεροι.

Ὅπου περιποιῶνται τοὺς ἡμέρους ὄνους, ἐκεῖ γίνονται οὗτοι ὄρατοι, ζωηροί, γενναῖοι, φιλόπονοι καὶ καρτερικοί. Ὅπου ὁμως οἱ ἄνθρωποι τοὺς περιφρονοῦσι καὶ τοὺς μεταχειρίζονται σκληρῶς, ἐκεῖ ἀποβάλλουσι τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν γενναίότητα αὐτῶν καὶ γίνονται ἀνάλητοι, νοηροί, ὑπομονητικοί, πείσμονες καὶ ὄχι σπανίως δόλιοι καὶ κακοί, λακτίζοντες καὶ δάκνοντες τοὺς ἐρεθίζοντας αὐτούς. Ὅταν εἶνε νέοι, εἶνε τόσον εὐκίνητοι καὶ ζωηροί, ὅσον εἶνε οἱ πῶλοι τῶν ἵππων.

Οἱ ἄνθρωποι συνήθως νομίζουσιν, ὅτι ὁ ὄνος εἶνε ζῶον οὐτιδανὸν καὶ ἠλίθιον Ἄλλὰ δὲν ἔχουσι δίκαιον. Ὁ ὄνος ἔχει πολλὰ προτερήματα. Ἐχει ἀκοὴν ὀξυτάτην. Ἐχει νοημοσύνην σχεδὸν ἴσην μὲ τὴν νοημοσύνην τῶν ἵππων. Εὐρίσκει ἀσφαλέστερον καὶ τοῦ ἵπου ἀκόμη τὴν ὁδόν, διὰ τῆς ὁποίας καὶ ἅπαξ μόνον διῆλθε. Μάλιστα συμβαίνει μὲ τὴν νοημοσύνην τοῦ ὄνου καὶ τι ὅλως διόλου ἀνεξήγητον δύναται γὰ εὑρεῖν τὴν ὀρθὴν ὁδὸν καὶ εἰς τοὺς τόπους, διὰ τῶν ὁποίων ποτὲ δὲν διῆλθεν, ἐνῶ ὁ ἵππος δὲν δύναται. Ἀναγνωρίζει τὸν κύριόν του καὶ μεταξὺ χιλιάδων ἀνθρώπων. Τὰς κατοικίας ἢ τὰς ἀποθήκας, εἰς τὰς ὁποίας συνήθως φέρει σάκκους, τὰς διακρίνει μεταξὺ πλείστων ὁμοίων ἄλλων. Ἰσταιται, ὅταν διέρχῃται ἔμπροσθεν αὐτῶν. Εἰς τὰ ἀπόκρημα μέρη καὶ εἰς τόπους κεκαλυμμένους ὑπὸ πάγων βαδίζει ἀσφαλέστατα καὶ πάντοτε τὴν ὀρθὴν ὁδόν. Ὅπου μίαν φορὰν ὠλίσθησεν ἢ ἔπεσε, ποτὲ δὲν ὀλισθαίνει οὐδὲ πίπτει πλέον· ἐνθυμῆται πάντοτε, ὅτι ἐκε

ὀλίγησε, καὶ προσέχει πολὺ. Ὅταν πολλοὶ ὄνοι συμβαδίζωσι, προσέχουσι πολὺ νὰ μὴ ἐγγίσῃ ὁ εἰς τὸν ἄλλον, ἵνα μὴ μεταποπίσωσιν ἢ καταρρίψωσι τὸ ἐπὶ τῆς ῥάχεως αὐτῶν φορτίον.

Ὁ ὄνος διδάσκεται καὶ μανθάνει νὰ κάμνῃ τεχνιτεύματα τόσον ἐπιτηδεύως, ὅσον καὶ ὁ ἵππος καὶ ὁ κύων καὶ ὁ ἐλέφας. Προσέχει εἰς τὰ νεύματα καὶ εἰς τοὺς λόγους τοῦ κυρίου του καὶ ἀμέσως ἐννοεῖ αὐτούς. Ἰσταται εἰς τοὺς δύο πόδας, χορεύει, ἀναζητεῖ καὶ εὐρίσκει τὸ κεκρυμμένον εἰς τὰ χόματα θινόμακτρον, ὑπερηδᾷ τὰ σκοπίμως τεθειμένα κωλύματα καὶ χαιρετίζει καὶ εὐχαριστεῖ τοὺς ἀνθρώπους. Προχωρεῖ ἢ ἵσταται εἰς τὸ πρῶτον σύργμα καὶ εἰς τὴν πρώτην διαταγὴν τοῦ κυρίου του. Δισθάνεται μεγάλην συμπάθειαν πρὸς αὐτὸν καὶ ἔχει μεγάλην ὑπομονήν.

Ὁ ὄνος εἶνε κατὰ πολλοὺς τρόπους χρήσιμος εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Μεταφέρει μεγάλα βάρη καὶ σὺρει ἀμάξας. Παρέχει τὸ γάλα του, τὸ ὁποῖον εἶνε πολὺ ὠφέλιμον εἰς τινὰς ἀσθενείας, ἐπειδὴ εἶνε γλυκὺ, εὐπεπιον καὶ θρεπτικόν. Παρέχει τὸ δέγμα του, ἐκ τοῦ ὁποῖου κατασκευάζονται τύμπανα στερεώτατα, καὶ τρέφει διὰ τῶν σαρκῶν του λαοὺς τινὰς, οἵτινες νοστιμεύονται τὸ κρέας του.

Θ'. ΓΕΝΝΑΙΟΤΗΣ

71. Ὁ γενναῖος γέρον.

Ἐξῆ ποτὲ εἰς τι χωρίον ἀγαθὸς τις γέρον πολὺ δυστυχῆς. Τὰ χρήματά του τὰ εἶχον κλέψῃ κλέπται. Τὰ τέκνα του καὶ ἡ σύζυγός του εἶχεν ἀποθάνῃ, καὶ αὐτὸς κατέκειτο ἀσθενής. Πάντες οἱ χωρικοὶ τὸν ἐσέβοντο καὶ τὸν ἐλυποῦντο πολὺ. Τῷ ἔστελλον φαγητόν, τὸν ἐπεσκέπτοντο συχνὰ καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ δυστυχῆς γέρον ἐλησμόνει ὀλίγογ τὴν δυστυχίαν.

Ἡμέραν τινὰ ἐξερράγη πλησίον τῆς οἰκίας αὐτοῦ πυρκαϊά. Πάντες ἔσπευσαν νὰ σβέσωσιν αὐτήν, ἀλλ' ἡ πυρκαϊά δὲν

ἔσθηνεν. Ὅλον ἐπροχώρει, καὶ ἐπὶ τέλους ἤναψεν ἡ οἰκία, εἰς τὴν ὅποιαν κατέκειτο ἀσθενὴς ὁ δυστυχὴς γέρον, καὶ ἔκαίετο.

Οἱ χωρικοὶ προσεπάθουν νὰ σώσῃ ἕκαστος τὴν ἰδίαν του οἰκίαν. Οὐδεὶς ἐνεθυμήθη τὸν δυστυχῆ ἀσθενῆ. Ἐν τῇ μεταξὺ ἔρχεται ἐκ τοῦ ἀγροῦ τρέχων καὶ καθιδρωμένος, ὁ γείτων τοῦ γέροντος, ἵνα σώσῃ καὶ αὐτὸς τὴν οἰκίαν τοῦ καὶ τὰ πράγματά του.

Ὅτε ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον τῆς πυρκαϊᾶς, εἶδεν ὅτι μεταξὺ τῶν οἰκιῶν, αἵτινες ἔκαίοντο, ἦτο καὶ ἡ ἰδική του καὶ ἡ τοῦ γείτονός του, τοῦ ἀσθενοῦς «ὦ τὸν δυστυχῆ!», ἐφώναξε, «θὰ καῖ. Εἶνε μεγάλη ἁμαρτία νὰ τὸν ἀφήσω νὰ καῖ». Καὶ ῥίπτεται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀσθενοῦς χωρὶς νὰ προσέξῃ καθόλου εἰς τὴν ἰδικήν του οἰκίαν.

Αἱ φλόγες εἶχον περικυκλώσῃ τὴν κλίνην τοῦ δυστυχοῦς γέροντος. Μία δὲ δοκός, ἣτις ἤρχισε νὰ καίηται, ἦτο ἕτοιμος νὰ καταπέσῃ ἐπ' αὐτοῦ. Χωρὶς νὰ φοβηθῆ καθόλου, ὁρμᾷ διὰ μέσου τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν φλογῶν, λαμβάνει ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸν ἀσθενῆ καὶ σώζει αὐτόν.

Μετὰ τοῦτο ἔτρεξεν εἰς τὴν οἰκίαν του, διὰ νὰ σώσῃ ὅ, τι ἠδύνατο. Ἄλλ' ἦτο πλέον ἀργά. Αἱ φλόγες ἦσαν τόσον πολλαὶ καὶ τόσον μεγάλαι, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ πλησιάσῃ τις αὐτήν. Μετ' ὀλίγον ἔγινεν ὅλη στάκτη.

72. Ὁ ἀνδρεῖος ναύτης.

Ἄτμὸπλοῖόν τι μετέφερεν ἐπιβάτας καὶ ἐμπορεύματα ἐκ μιᾶς χώρας εἰς ἄλλην Αἰφνης περὶ τὴν ἐσπέραν ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ πηδαλιούχου· «Κόριε πλοίαρχε! Κύριε πλοίαρχε! Αἰσθάνομαι ὁσμὴν πυρκαϊᾶς, ἀλλὰ δὲν διακρίνω ποῦ εἶνε αὐτή». Ὁ πλοίαρχος εἰσπνέει καὶ αἰσθάνεται ἐπίσης ὁσμὴν καιομένων πραγμάτων. Ἐρευνᾷ πανταχοῦ, ἀλλὰ δὲν

ἀνακαλύπτει τίποτε. Ὅσον ἔμωσ ὁ χρόνος παρήρχετο, τοσοῦτον αἰσθητοτέρα καθίστατο ἡ ὄσμη. Τέλος κατὰ τὸ μεσονύκτιον, ὅτε ὀλόκληρον τὸ πλοῖον εἶχε ἤδη πληρωθῆ πολλοῦ πνιγροῦ καπνοῦ, φωνάζει εἰς τὸν πηδαλιούχον· «Ἄνεκάλυψα ποῦ εἶνε τὸ πῦρ. Καίεται ὁ τροχός!». — Τότε στρέφω τὸ πλοῖον πρὸς τὴν ξηράν», ἀπήντησεν ὁ πηδαλιούχος κτυπήσας μὲ τὴν χειρὰ του τὸ μέτωπόν του, διότι ἀνελογίσθη τὸν φοβερὸν κίνδυνον, εἰς τὸν ὅποιον εὐρίσκοντο. Ἄλλ' ἀμέσως συνέρχεται ἐκ τῆς ταραχῆς, παρατηρεῖ περίξ αὐτοῦ καί, ἀφοῦ εἶδεν ὅτι ἦτο μόνος, γονατίζει, ὑψώνει τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ συγκεκινημένος λέγει· «Θεέ μου! Βοήθησόν με νὰ ἐκπληρώσω πιστῶς τὸ καθήκόν μου καὶ νὰ ἀποθάνω· ἔχε ὑπὸ τὴν σκέπην σου τὴν συζυγόν μου καὶ τὰ ὀκτώ μου δυστυχῆ τέκνα.

Εἶπε καὶ εὐθὺς ἐγείρεται, λαμβάνει τὸ πηδάλιον εἰς τὰς χεῖράς του καὶ μένει ἀκίνητος, στρέφας τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν ἐγγύτατα παραλίαν. Τὸ πλοῖον πλέει μετὰ τῆς μεγίστης ταχύτητος. Οἱ ναῦται καταβάλλουσι πάσας τὰς δυνάμεις αὐτῶν, ὅπως κατασβέσωσι τὸ πῦρ. Ἄλλ' ἡ μανία τῶν φλογῶν αὐξάνει, ἡ μηχανὴ κινεῖται μετὰ μεγίστης βίας, τὸ πλοῖον ὀλισθαίνει ἐπὶ τῶν κυμάτων τάχιστα. Πάντες οἱ ἐπιβάται εὐρίσκονται ἐπὶ ποδῶς καὶ ἔντρομοι συνωθοῦνται πρὸς τὴν πρῶραν, διότι ὁ ἰσχυρὸς ἀνεμὸς δὲν ἄφηγε τὸν καπνὸν νὰ φθάσῃ ἐκεῖ. Ὡθει αὐτὸν ὀπίσω πρὸς τὴν πρύμνην.

Ὁ πηδαλιούχος ἔμωσ ἴστατο παρὰ τὸ πηδάλιον του περικυκλωμένος ὑπὸ πνιγροῦ καπνοῦ. Ὁ πλοίαρχος καὶ οἱ ναῦται ἔπραττον μὲν ὅ,τι ἠδύνατο βρέχοντες τὴν πρύμνην, ἀλλ' αἱ προσπάθειαι τῶν δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναχαιτίσωσι τὸ μαινόμενον πῦρ. Τοῦτο ὅλον ἐπροχώρει, βοηθούμενον ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, πρὸς τὴν πρύμνην.

Τὸ ἔδαφος ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ πηδαλιούχου ἤρχισε νὰ ἀναφλέγεται. Ἄλλ' αὐτὸς μένει ἀκλόνητος εἰς τὴν θέσιν του, διότι ἐκ τῆς χειρὸς του ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ ὀγδοήκοντα ἀνθρώπων, οἵτινες ἦσαν ἐντὸς τοῦ ἀτμοπλοίου.

Οἱ ἄνθρωποι ἐκ τῆς ξηρᾶς βλέπουσι τὸ καιόμενον ἀτμόπλοιον καὶ δηλοῦσι διὰ φωτεινῶν σημείων εἰς τοὺς δυστυχεῖς ποῦ νὰ προσορμισθῶσιν. Ὁ πηδαλιούχος ἐννοεῖ τοῦτο καὶ διευθύνει κατ' εὐθείαν ἐκεῖ τὸ πλοῖον. Οἱ πόδες του ἀρχίζουν νὰ καίωνται, ἀλλ' αὐτὸς μένει ἀκίνητος. Ἄν καὶ τὸ ἀτμόπλοιον πλέει τάχιστα, ἐπεθύμει ἔμως ἂν ἦτο δυνατόν, νὰ ἔπλεεν ἀκόμη ταχύτερον. Αἶφνης, ἐνῶ στρέφει τὸ πηδάλιον, κροῦ! κροῦ! ἀκούεται. Τὸ καιόμενον πλοῖον εἶχε πλέον ἐπικαθίστη ἐπὶ τῆς ἄμμου πλησίον τῆς ξηρᾶς!

Ὅλοι, ὅσοι ἦσαν εἰς τὸ πλοῖον, σώζονται, καὶ αὐτὸς ὁ πηδαλιούχος ἐξάγεται εἰς τὴν ξηράν. Ἀλλά, πῶς εἶνε ὁ γενναῖος ἄνθρωπος! Τὰ ἐνδύματά του κατακαέντα πίπτουσιν ἀπὸ τοῦ σώματός του, οἱ δὲ πόδες του εἰς ἔλεεινήν κατάσταση, ἡμίκαυστοι! Ὁ Θεὸς ἔμως εὐσπλαγχνίσθη αὐτόν, τὴν σύζυγόν του καὶ νὰ ὀκτώ του τέκνα. Τὰ καύματα τῶν ποδῶν ἦσαν μὲν πολὺ σοβαρά, ἀλλὰ μετὰ νοσηλείαν ὄχι ὀλίγων ἡμερῶν ἐθεραπεύθησαν, καὶ οὕτως ἠδυνήθη νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ πάλιν τὸ ἔργον τοῦ ὀγενναῖο ἀνθρώπου. Ἐκτοτε πολὺ ἐτιμᾶτο ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ὠνομάζετο ὁ ἀνδρεῖος ναύτης.

— Ὁ καλὸς καραβοκύρης 'ς τὴ φουρτούνα φαίνεται.

— Σ' ἔχω χάρι, κάβουρα. νὰ πηδᾶς 'ς τὰ κάβουρα. Ἐὰν πηδᾶς 'ς τὸν ποταμό, ἴνα χάρι σ' ἔχω 'γώ;

73. Ὁ μεγαλόψυχος μουσικός.

Εἷς τι χωρίον ἐπρόκειτο νὰ τελεσθῆ ποτε γάμος. Τὸ χωρίον τοῦτο, ἐπειδὴ ἦτο πολὺ μικρὸν, δὲν εἶχεν ἱερέα.

Ὅσακις δὲ οἱ χωρικοὶ εἶχον ἀνάγκην τοιούτου, προσεκά-
λουν ἀπὸ τὰς γειτονικὰς πόλεις.

Ἡ πλησιεστέρα γειτονικὴ πόλις ἀπέειχεν ἀπὸ τοῦ μικροῦ
τούτου χωρίου περὶ τὰς τρεῖς ὥρας. Ἡ πόλις αὕτη ἔκειτο
παρὰ τὰς ὑπωρείας ὑψηλοτάτου τινὸς ὄρους, μεταξὺ δε αὐ-
τῆς καὶ τοῦ μικροῦ χωρίου ἦτο ἐκτεταμένη πεδιάς, ἔχουσα
δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ λόφους πολλοὺς καὶ δάση πυκνότατα.

Μεταξὺ τῶν ἱερέων τῆς πόλεως ταύτης ἦτο καὶ τις
Κωνσταντῖνος] καλούμενος, τοῦ ὀποίου ἡ σύζυγος κατήγετο
ἐκ τοῦ μικροῦ τούτου χωρίου. Ἦτο μάλιστα καὶ συγγε-
νῆς τῆς μελονύμφου. Οἱ χωρικοὶ τοῦτον τὸν ἱερέα προσε-
κάλεσαν, ἵνα τελέσῃ τὸ μυστήριον τοῦ γάμου, καὶ παρε-
κάλεσαν αὐτὸν νὰ παραλάβῃ καὶ τὴν σύζυγόν του καὶ νὰ
ἔλθῃ μετ' αὐτῆς εἰς τὸν γάμον.

Ἦτο χειμῶν, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰανουαρίου. Τὰ ὄρη,
οἱ λόφοι, τὰ δάση καὶ ὄλη ἡ πεδιάς, ἦτις ἐξετείνετο μο-
ταξὺ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ τοῦ μικροῦ χωρίου, ἦσαν
κεταλυμμένα ὑπὸ χιόνων.

Οἱ λύκοι ἦσαν πολλοὶ εἰς τὰ δάση καὶ εἰς τὰ ὄρη ἐκεῖνα,
καὶ φοβεροὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, διότι δὲν εὔρισκον
τίποτε νὰ φάγωσι. Συνηθροίζοντο εἰς μεγάλας ἀγέλας,
κατέβαινον εἰς τὴν πεδιάδα, ἤρχοντο εἰς τὰς πόλεις καὶ
εἰς τὰ χωρία ἐνίοτε, καὶ κατέσχιζον, ὅ,τι ζῶον εὔρισκον εἰς
τὸν δρόμον. Ὁ ἱερεὺς] ἕνεκα τούτου ἠθέλε νὰ μὴ παρα-
λάβῃ τὴν οἰκογένειάν του. Ἦθελε νὰ μεταβῆ μόνος εἰς τὸ
μικρὸν χωρίον, ἀλλ' οἱ χωρικοὶ ἐπέμενον καὶ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ
τέλους συγκατετέθη.

Ἦλθεν ἡ ἡμέρα, ἡ ὠρισμένη πρὸς ἀναχώρησιν. Ὁ οὐρα-
νὸς ἦτο αἶθριος, καὶ ὁ καιρὸς ξηρὸς καὶ παγερός. Μία μικρὰ
ἄμαξα μὲ δύο ἵππους μικροσώμους, ἀνδρείους, ζωηροὺς καὶ

ἔχοντας ισχυροὺς τοὺς πόδας ἴστατο ἔξωθεν τῆς οἰκίας τοῦ
ιερέως. Πρώτη ἀναβαίνει εἰς αὐτὴν ἡ σύζυγος τοῦ ιερέως
φέρουσα εἰς τὰς ἀγκάλας τὸ μικρὸν τῆς τέκνον, τὸ ὁποῖον
ἦτο μόλις τριῶν ἐτῶν. Κατόπιν ἀναβαίνει καὶ ὁ ἱερεὺς κρα-
τῶν τὰ ἱερὰ ἄμφια αὐτοῦ. Ὅλοι ἐφόρουν παχειὰς μηλωτάς,
ἵνα προφυλαχθῶσιν ἐκ τοῦ μεγάλου ψύχους. Τὸ παιδίον
ἦτο φαιδρὸν, ἡ μήτηρ ὀλίγον ἀνήσυχος, ἀλλ' ὁ πατήρ
γαλήνιος. Ἐλαβεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ τὰ ἡνία καὶ τὴν
μάστιγα, ἡ σύζυγος καὶ τὸ τέκνον του ἐτοποθετήθησαν
ἐντὸς τῆς ἀμάξης, ἔκαμον τὸν σταυρὸν των καὶ ἦσαν ἔτοιμοι
νὰ ἐκκινήσωσι.

Κατὰ τὴν ὥραν ταύτην καταφθάνει πτωχὸς τις νέος, εὖ-
ρωστος καὶ πολὺ ἰσχυρὸς. Οἱ μεγάλοι καὶ μαῦροι ὀφθαλ-
μοί του ἔλαμπον, τὸ πρόσωπόν του ἦτο ἡλιοκαῆς καὶ ἀγέ-
ρωχον, ἡ κόμη του μέλαινα καὶ μακρά. Ἐφόρει πτωχικά,
ἀλλὰ πολὺ καθαρὰ φορέματα, καὶ ἐκράτει κάτωθεν τῆς
μασχάλης βιολίον. Ἦτο εἰς τῶν πλανοδίων ἐκείνων μου-
σικῶν, οὔτινες περιφέρονται εἰς τὰ χωρία καὶ παίζουσι κατὰ
τὰς πανηγύρεις, τοὺς χορούς, καὶ τοὺς γάμους.

Ὁ πλανόδιος οὗτος μουσικὸς ἐπλησίασε τὸν ἱερέα, ἤσπάρ-
σθη τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ εἶπε : « Πάτερ μου ὑπάγετε πέραν
ἐκεῖ εἰς τὸ μικρὸν χωρίον, νομίζω. Καὶ ἐγὼ ἐκεῖ ὑπάγω.
Ἐχω προσκληθῆ εἰς ἕνα γάμον. Ὁ δρόμος εἶνε μακρὸς καὶ
ἡ χιῶν πολλή. Ἄν ὑπάγω πιεζός, πιθανὸν νὰ ἀποθάνω εἰς
τὸν δρόμον ἐκ τοῦ ψύχους. Τὸ βιολίον μου καὶ ἐγὼ ὀλίγην
θέσιν θὰ καταλάβωμεν εἰς τὴν ἀμάξαν. Μὲ δέχεσθε ; ».

« Ἐν ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, ὅστις μᾶς διέταξε νὰ βοηθῶμεν
τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην βοήθειας, ἀνάβα ! » εἶπεν ὁ ἱερεὺς.

Ὁ μουσικὸς ἔκαμε τὸν σταυρὸν του καὶ ἀνέβη. Ἐπειτα
συνεσπειράθη ὡς κύων παρὰ τοὺς πόδας τῆς νεαρᾶς μητρὸς,
ἡ ὁποία ἐβάσταζε τὸ τέκνον τῆς ἐπὶ τῶν γονάτων, καὶ ἐκεῖ

ἔμεινε δοξολογῶν τὸν Θεόν, ὅτι εὖρε καλοὺς ἀνθρώπους, οἳ ὅποιοι τὸν ἐλυπήθησαν καὶ τὸν ἐβοήθησαν. Ὁ ἱερεὺς ἐμάστιξεν ἔπειτα τοὺς ἵππους ἀρκετὰ ἰσχυρῶς, καὶ ἡ ἄμαξα ἐπροχώρει πολὺ ταχέως.

Ὁλος ὁ τόπος ἦτο κατάλευκος ἐκ τῆς χιόνος. Οἱ λόφοι κατάλευκοι, ἡ πεδιάς κατάλευκος καὶ ἀτέλειωτος. Τὰ μόρια τῆς χιόνος ἐσπινθηροβόλουν ὡς ψυγμάτια ἀργύρου ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου. Οὐδεὶς ἀνθρώπος ἐφαίνετο, οὐδεὶς κρότος ἠκούετο. Μόνον ὁ κρότος τὸν ὅποιον ἔκαμνεν ἡ ἄμαξα, ἠκούετο μονότονος καὶ πένθιμος.

Μετ' ὀλίγον ὁ ἥλιος ἐκρύβη. Μέλαινα νέφη ὀγκώδη καὶ πυκνὰ ἐκάλυψαν τὸν οὐρανόν. Ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ διεκρίνοντο αἱ πεῦκαι καὶ αἱ φηγοὶ τῶν χιονοσκεπῶν λόφων, πλησίον τῶν ὁποίων διήρχετο ἡ ἄμαξα. Μετὰ τινα χρόνον ἤρχισε νὰ φυσᾷ ἄνεμος καὶ μετὰ τοῦ πρώτου φυσίματος ἠκούσθη ἐκ τῶν δασῶν προερχόμενον καὶ εἶδος τι ὠρυγμοῦ.

«Οἱ λύκοι!» ἐψιθύρισεν ὁ μουσικός.

Πραγματικῶς οἱ λύκοι ἤκουσαν τὸν κρότον τῆς ἀμάξης, εἶδον τοὺς ἵππους καὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐξεληθέντες ἐκ τῶν δασῶν ἔτρεγον πρὸς αὐτούς. Μσchrὰν εἰς τὸν ὀρίζοντα ἐφάνησαν σημεῖά τινα σκοτεινά, τὰ ὁποῖα κατ' ἀρχὰς ἦσαν διεσκορπισμένα. Ἐπειτα ὀλονὲν ἐπλησίαζον, τὸ ἐν ἤνοιτο μετὰ τοῦ ἄλλου καὶ εἰς τὸ τέλος ἐφαίνετο ὡς μία μακρὰ μαύρη γραμμὴ, ἡ ὁποία ἐκινεῖτο.

Εἰς τὴν θεὰν τῆς μαύρης ταύτης γραμμῆς, τὴν ὁποίαν ἐσχημάτιζον οἱ λύκοι, ἡ μήτηρ σφίγγει τὸ τέκνον εἰς τὸ στῆθός της, ὁ ἱερεὺς μαστιρίζει ἰσχυρῶς καὶ συνεχῶς τοὺς ἵππους, καὶ ὁ μουσικός ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐγείρεται ὀλίγον ἐκ τῆς θέσεώς του καὶ ἐξετάζει διὰ τοῦ βλέμματός τὴν ἀπόστασιν, ἡ ὁποία ἐχώριζεν αὐτούς ἀπὸ τῶν λύκων. «Προ-

χωροῦσι !», λέγει μετὰ φωνῆς ἐσθεςμένης. « Ἴδου τὰ θηρία διακρίνονται τόρα ἀρκετὰ καλῶς » μετ' ὀλίγον δὲ προσθέτει· « Τόρα δύναμαι νὰ τοὺς ἀριθμήσω, πάτερ· εἶνε περὶ τοὺς τριάκοντα ».

Ἡ νεαρὰ μήτηρ ἐξέβαλε παρὰ τὴν θέλησίν της κραυγὴν τρόμου καὶ ἔθεσε τὸ παιδίον ὑπὸ τὴν μηλωτὴν, ἣ ὅποια ἐκάλυπτεν αὐτήν, ὡς ἂν ἤθελε νὰ κρύψῃ αὐτὸ εἰς τὰ στήθη της. Εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἱερέως ἐζωγραφεῖτο ἡ ἀμηχανία. Τί νὰ κάμῃ ; Τὰ φοβερὰ θηρία εὐρίσκονται πάλυ πλησίον. Ἴδου αὐτά !

Ὁ μουσικὸς ἀρπάζει τὸ βιολίον του. Πλήττει σφοδρῶς τὰς χορδὰς διὰ τοῦ τόξου καὶ παράγει διαφόρους ἤχους ἀγρίου, ἵνα φοβήσῃ τοὺς λύκους. Οἱ λύκοι ἀνεχαιτίστησαν ὀλίγον, ἀλλ' ἡ πείνα πιέζει αὐτούς, καὶ προχωροῦσι πάλιν μανιώδεις καὶ λυσσαλέοι. Ὁ μουσικὸς ἐξακολουθεῖ νὰ πλήττει ἰσχυρότερον τὰς χορδὰς καὶ νὰ ἀποσπᾷ ἐξ αὐτῶν ἀγριωτέρους ἤχους. Ἡ ἀγέλη ἀναχαιτίζεται καὶ πάλιν, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ μίαν στιγμὴν. Οἱ ἵπποι θορυβοῦνται. Τὸ δέρμα των φρικιᾷ. Χρεμετίζουν. Ἀνορθοῦνται ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν καὶ σύρουσι τὴν ἄμαξαν μετὰ σπασμωδικῶν κινήσεων. Ἡ ἄμαξα τρίζει, ταλαντεύεται, προχωρεῖ τάχιστα. Ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος ! Οἱ λύκοι τρέχουσιν ὀπισθεν αὐτῆς ἔχοντες ἀνοικτὰ τὰ στόματα καὶ σπινθηροβολοῦντα τὰ ὄμματα. Το βιολίον κτυπᾷ, κτυπᾷ, ἀλλ' ἐπὶ τέλους σιγᾷ, ὡς νὰ ἀπηύδῃσε καὶ νὰ ἀπηλπίσθη.

« Εὐλόγησόν με, πάτερ ! », ἀνέκραξε τότε ὁ γενναῖος μουσικὸς καὶ προσήλωσε τοὺς μαύρους ὀφθαλμούς του ἐπὶ τῶν δακρυόντων ὀφθαλμῶν τῆς ἐντρόμου μητρὸς. « Ἐφάνης γενναῖος πρὸς με σήμερον τὴν πρωίαν καὶ ἡ ζωὴ μου δὲν ἀξίζει τόσον, ὅσον ἀξίζει ἡ ζωὴ τῆς συζύγου σου, ἥτις

εἶνε τόσον ἀγαθὴ καὶ τόσον νέα, καὶ ἡ ζωὴ τοῦ τέκνου σου, τὸ ἔποϊον εἶνε μικρὸν καὶ ἀθῶον. Ἐνῶ οἱ λύκοι θὰ κατασπαράττωσι καὶ θὰ κατορθοχθίζωσιν ἐμέ, σὺ θὰ δυνηθῆς νὰ τοὺς σώσης».

Καὶ πρὶν ἢ ὁ ἱερεὺς προφέρῃ λέξιν τινά, ὁ γενναῖος μουσικὸς ἐρρίφθη ἐπὶ τῆς χιόνος ἐν τῷ μέσῳ τῶν λύκων. Ὁ ἱερεὺς ἔγινε κάτωχρος, ἡ μήτηρ μένει ἄφωνος, καὶ οἱ δύο εἶνε παγωμένοι ἐκ τοῦ τρόμου.

Ὁ γενναῖος μουσικὸς ἐξηρανόθη ἐν τῷ μέσῳ των πειναλέων καὶ ἀγρίων θηρίων. Ἡ ἄμαξα ἔφευγε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν μὲ ταχύτητα ἀστραπῆς. Μετ' ὀλίγον δὲν διακρίνεται τίποτε πλέον οὔτε ὀπισθεν οὔτε ἔμπροσθεν αὐτῆς. Οὐδαμοῦ φαίνονται οἱ λύκοι. Τὸ μικρὸν χωρίον ἤρχισε νὰ διακρίνηται.

Ἄλλ' εἰς ἀνθρωπος δὲν ἀρκεῖ νὰ χορτάσῃ τριάκοντα λύκους καὶ μάλιστα πεινῶντας. Οἱ λύκοι εἶχον ἐπιπέσῃ ἔλοι κατὰ τοῦ μουσικοῦ, ἀλλὰ δι' ἔλους δὲν ὑπῆρχε μερίδιον. Ὅθεν ὅσοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ λάβωσι τοιοῦτον, ἤρχισαν πάλιν νὰ καταδιώκωσι τὴν ἄμαξαν, ἡ ὁποία ἐν τῷ μεταξύ εἶχε γίνῃ ἄφαντος.

Μετ' ὀλίγον ὁ ἱερεὺς διέκρινε καὶ πάλιν τὴν μαύρην γραμμὴν. Στρέφεται πρὸς τὰ ὀπίσω νὰ ἴδῃ πόσον ἀπέχουσιν οἱ λύκοι καὶ καταφέρει διαρκῶς τὴν μάστιγα ἰσχυρῶς ἐπὶ τῶν ἵππων. Τότε στρέφει καὶ ἡ μήτηρ τὴν κεφαλὴν. «Ἄχ, πάλιν οἱ λύκοι ἀκολουθοῦσιν!», εἶπε καὶ ἐσιώπησε.

Μετ' ὀλίγον οἱ λύκοι ἔφθασαν ὀπισθεν τῆς ἀμάξης. Τινὲς ἐπιχειροῦσι νὰ πηδήσωσιν εἰς τὴν ἄμαξαν, καὶ ἄλλοι προσπαθοῦσι νὰ ἐμπήξωσι τοὺς φοβεροὺς ὄνυχάς των εἰς τὰ πλευρὰ τῶν μικροσώμων ἵππων. Τὰ ταλαιπῶρα ζῶα χρεμετίζουν, σκιρτῶσιν, ἀφηνιάζουσι. Στιγμὴ τρομερά! Ὁ

άνεμος συρίζει, οί λύκοι ώρύνονται. Είς ἐξ αὐτῶν ὄρμη ἑυσαλέος κατά τῆς ἀμάξης καὶ διὰ τῶν ἐνύχων αὐτοῦ σχίζει τὸ ξύλον. Ἡ νεαρά γυνή ἐκ τοῦ τρόμου κάμνει ἀπότομόν τινα κίνησιν, ὅτε ἐκφεύγει τῶν χειρῶν τὸ μικρὸν τῆς τέκνον καὶ κυλιέται γαμαί ἐν τῷ μέσῳ τῶν λύκων. Μία σπαρακτικὴ κραυγὴ ἀκούεται, καὶ ἡ γυνή καταπίπτει λιπόθυμος.

Ὁ πατὴρ πηδᾷ ἐκ τῆς ἀμάξης. ῥίπτεται πλησίον τοῦ τέκνου του ἐν τῷ μέσῳ τῶν λύκων, ἀνασπᾷ μίαν μάχαιραν καὶ δι' αὐτῆς μάχεται κατά τῶν ἀγρίων θηρίων προσπαθῶν νὰ ὑπερασπίσῃ τὸ προσφιλές του τέκνον.

Οἱ ἵπποι, ἀφοῦ ἔμειναν ἀνευ ἡνιόγου, ἀφηνίασαν καὶ μεθ' ὄρμης μανιώδους ἔσυρον, ὡς ἐν ἐλαφρότατον ἄχυρον τῆς ἀμαξαν φέρουσαν τὴν μητέρα, ἥτις κατέκειτο ἐντὸς αὐτῆς ἄψυχος σχεδόν.

Ἐκεῖ κάτω εἰς τὴν πεδιάδα γίνεται ἀγρία πάλη μεταξύ τῶν ὤμων θηρίων καὶ τοῦ φιλοστόργου πατρός, ὅστις ὑπερασπίζων τὸ κλαῖον παιδίον του καταφέρει διὰ τῆς μαχαιρας δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ φοβερὰ κτυπήματα κατά τῶν λύκων. Εἶχε δύο λύκους ἐξαπλώσῃ κατά γῆς, ὅτε ἀκούονται πυκνοὶ πυροβολισμοί. Οἱ λύκοι σκορπίζονται εἰς τὴν σιγμῆν. Ὁ ἱερεὺς στρέφει τὴν κεφαλὴν του πρὸς τὸ μέρος, ὅθεν προῆλθον οἱ πυροβολισμοί, καὶ βλέπει μέγα πλήθος χωρικῶν ὤπλισμένων.

Οἱ χωρικοὶ εἶχον μάθη, ὅτι οἱ λύκοι εἶχον καταβῆ εἰς τὴν πεδιάδα. Ὀπλίσθησαν, συνηθροίσθησαν πολλοὶ ὁμοῦ καὶ ἔτρεχον, ἵνα εὕρωσι καὶ φονεύσωσι τοὺς λύκους, οἱ ὅποιοι ἠφάνιζον τὰ ποίμνια καὶ τὰ λοιπὰ ζῶα αὐτῶν.

Ἐν τῷ μεταξύ ἡ ἀμαξα ἐξηκολούθει νὰ φεύγῃ ὡς ἀστραπή, μέχρις ὅτου ἔφθασεν εἰς τὸ μικρὸν ἐκεῖνο χωρίον. Οἱ ἵπποι ἐστάθησαν καὶ πάραυτα κατέπεσαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κατά-

κοποι, διάβροχοι, ἀχνίζοντες. Οἱ χωρικοὶ τρέχουσιν, ἔρχονται εἰς τὴν ἄμαξαν καὶ τί βλέπουσι ! Μίαν νεκρὰν γυναῖκα ὑπὸ μίαν παχυτάτην μηλωτὴν λιπόθυμον εἰς τὸ βάθος τῆς ἀμάξης. Εὐθὺς τὴν ἀνεγνώρισαν. Τὴν μετέφεραν εἰς τὴν οἰκίαν τῶν συγγενῶν τῆς καὶ προσεπάθουν ἐκ παντὸς τρόπου νὰ ἐπαναφέρωσιν αὐτὴν εἰς τὴν ζωὴν.

Πολλὴ ὥρα παρῆλθε, μέχρις οὗτου συνέλθη ἐκ τῆς βαρείας λιποθυμίας. Καί, ὅτε τέλος συνῆλθε καὶ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς, εἶδε πλησίον τὸν σύζυγόν τῆς καὶ τὸ προσφιλές τῆς τέκνον. « Δόξα σοι ὁ Θεός ! », ἐπρόφθασε μόνον νὰ εἶπῃ καὶ ἐσιώπησε. Κατέπεσε πάλιν λιπόθυμος. Ἄλλὰ μετ' ὀλίγην ὥραν συνῆλθεν ἐντελῶς, ἔλαβε τὸ τέκνον εἰς τὰς ἀγκάλας, τὸ ἔσφιγγε δυνατὰ καὶ τὸ ἐφίλει συνεχῶς.

Πολλὰ ἔτη παρῆλθον καὶ οὐδέποτε ἐλησμόνησαν τοὺς φοβεροὺς ἐκείνους λύκους. Ὅσακις δὲ ἐνεθυμοῦντο τὸν γεναῖον μουσικόν, ἀνεστέναζον πάντοτε καὶ ἔλεγον. « Ἦτο ἀληθῶς μεγαλόψυχος ἄνθρωπος ! »

— Μισθὸς ἀρετῆς ἔπαινος.

74, Ὁ ἀετός.

Ὁ ἀετὸς εἶνε πτηνὸν ἀρπακτικόν, συγγενὲς τῆς γλαυκός, τοῦ γυπός, τοῦ ἰέρακος καὶ τοῦ κίρκου. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶνε μειρία καὶ πλήρης πτερῶν. Οἱ ὀφθαλμοὶ χαροποὶ, ζωηροὶ καὶ βαθέως κείμενοι πρὸς τὰ πλάγια τῆς κεφαλῆς. Τὸ ῥάμφος ἰσχυρότατον, βραχύ, γρυπόν, εὐθὺ κατὰ τὴν ὄψιν, κυρτὸν ἀπὸ τοῦ μέσου καὶ ἐξῆς, καὶ ἀγκιστροειδὲς περὶ τὸ ἄκρον, καλυπτόμενον κατὰ τὴν ὄψιν ὑπὸ ὑμένος γυμνοῦ, χρώματος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺν κιτρινοῦ, ὅστις καλεῖται κήρωμα. Ὁ λαιμὸς ἰσχυρὸς καὶ πλήρης πτερῶν. Αἱ πτέρυγες ἰσχυραὶ, καμπύλαι καὶ μεγάλαι, φθάνουσαι μέχρι τέλους τῆς οὐρᾶς, ἰδίως τέσσαρα ἢ πέντε πτερὰ αὐτῶν, τὰ ὁποῖα εἶνε μακρο-

τατα πάντων τῶν ἄλλων. Ἡ οὐρὰ μακρὰ καὶ πλατεῖα. Οἱ πόδες μέτροι, σιβαροὶ καὶ μέχρι τῶν δακτύλων πτερωτοί, κεκαλυμμένοι ὑπὸ μακρῶν πτερῶν, τὰ ὁποῖα κρέμονται ἄνωθεν ἀπὸ τῆς κνήμης ὡς περισκελίδες. Τὸ χρῶμα τῶν γυμνῶν μερῶν τῶν ποδῶν ὁμοιον μὲ τὸ χρῶμα τοῦ κηρώματος τοῦ ῥάμφους. Οἱ ὀνυχες ἰσχυροτάτοι, γαμφοὶ καὶ ὀξύτατοι. Τὸ δέρμα χονδρὸν καὶ σκληρὸν. Τὸ πτέρωμα πυκνὸν καὶ τὸ χρῶμα συνήθως ξανθὸν ἢ σκοτεινὸν φαιόν.

Ἄετός,

Ὁ ἄετός εἶνε ἐν τῶν μεγαλοσωμοτέρων πτηνῶν. Τὸ σῶμά του συνήθως εἶνε ὅσον εἶνε τὸ σῶμα τοῦ προβάτου. Τὸ ἄνοιγμα τῶν πτερῶν αὐτοῦ τριπλάσιον τοῦ σώματος. Εὐρίσκειται πανταχοῦ τῆς γῆς καὶ ζῆ περισσότερον τῶν ἑκατὸν ἐτῶν. Κατὰ τὸν Ἀπρίλιον διθῆλος, ὅστις εἶνε μεγαλύτερος καὶ ὄραιοίτερος τοῦ ἄρρενος, τίκει δύο καὶ σπανίως τρία φά μεγάλα, στερεὰ καὶ σχεδὸν στρογγύλα. Ταῦτα ἐκκολάπτει μετὰ τέσσαρας ἢ πέντε ἑβδομάδας, ὅτε προβάλλουσιν ἐξ αὐτῶν οἱ ἀετιδεῖς, νεοσσοὶ κεκαλυμμένοι ὑπὸ

λεπιῶν πτίλων, τὰ ὅποια μετ' ὀλίγον καιρὸν γίνονται πτερὰ μεγάλα.

Οἱ ἀετοὶ συζῶσι μετὰ τῶν συζύγων αὐτῶν μόνον, μακρὰν πάντων τῶν ἄλλων. Εὐχαριστοῦνται νὰ μείνωσιν εἰς μέρη σύνδενδρα, εἰς ὑψηλὰ βουνά, εἰς ἀποτόμους φάραγγας, εἰς κρημνώδη κοιλάματα βράχων, εἰς ἐρημίας μεγάλας, ἐνίοτε δὲ καὶ πλησίον τῶν λιμνῶν καὶ τῶν θαλασσῶν, εἰς τὰς ἀποτόμους ἀκτὰς αὐτῶν. Τρώγουσιν ἐλάφους, δορκάδας, ἀμνοὺς, ἐοίφια, λαγούς, κύκκους, γεράνους, πέρδικας, χῆνας, ὄρνιθας καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ζῶα δύνανται νὰ κατανακίησωσι. Τινὲς τρώγουσι καὶ ὄφεις, ποντικοὺς, κοχλίας, χελώνας, βατράχους, ἰχθῦς, σκόληκας καὶ ἔντομα διάφορα, καὶ τινες καὶ θνησιμαῖα ζῶα. Οἱ ἀετοὶ οὐδέποτε πίνουσι ὕδωρ. Πειῶσι καὶ κυνηγοῦσι μόνον τὴν ἡμέραν, ἀπὸ πρωΐας μέχρι δειλῆς, τὴν δὲ νύκτα ἀναπαύονται καὶ κοιμῶνται, ὅπως οἱ ἄνθρωποι.

Οἱ ἀετοὶ πετιῶσι ταχέως καὶ εὐκόλως. Ὑψοῦνται μέχρι τῶν νεφῶν, ὅπου μένουσιν ἐπὶ πολλὴν ὥραν μετέωροι καὶ ἐπεῖθεν παρατηροῦσι τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. Νὰ σταθῶσιν εἰς ἐπίπεδον μέρος ἢ νὰ βαδίσωσιν δὲν δύνανται, ἐπειδὴ οἱ ὀνυχές των εἶνε γαμφοί. Πηδῶσιν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ὅταν εἶνε ἠναγκασμένοι νὰ μείνωσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Διαμένουσι πάντοτε εἰς ὑψηλὰ μέρη.

Τὰ πτηνά, μόλις φανῆ που ὁ ἀετός, τρομάζουσι, ἐκπλήσσονται καὶ τρέχουσι νὰ κρυβῶσιν, ὅπου δυνηθῆ ἕκαστον. Τὰ ζῶα καὶ τὰ πτηνά, τὰ ὅποια κυνηγοῦσι νὰ φάγωσι, τὰ κυνηγοῦσιν εἰς τόπους πολὺ μακρὰν τῶν φωλεῶν των κειμένους. Τὰ συλλαμβάνουσι διὰ τῶν ἰσχυρῶν αὐτῶν γαμφῶν ὀνύχων, τὰ αἶρουσι ἀπὸ τῆς γῆς, διὰ νὰ δοκιμάσωσι τὸ βίρος αὐτῶν, καὶ ἔπειτα τὰ φέρουσι εἰς τὴν φωλεὰν αὐτῶν. Ἐκεῖ τὰ σπαράττουσι διὰ τοῦ γρυποῦ των ῥάμφους καὶ τὰ τρώγουσι θερμὰ καὶ ἀσπείροντα μετὰ τῶν τέκνων αὐτῶν. Ἀγαπῶσι νὰ τρώγωσιν ὅχι εἰς τὸν ἥλιον, ἀλλ' εἰς μέρη σκιερὰ. Δύνανται ἐπὶ ἐβδομάδας ὀλοκλήρους νὰ μὴ φάγωσι τίποτε, ἀλλὰ ὅταν τρώγωσι, δύνανται νὰ φάγωσι παραπολύ. Ὅσον γηράσκουσι, τόσον ἀξάνει καὶ καμπυλοῦται τὸ ῥάμφος αὐτῶν. Ἐπὶ τέλους δὲ τόσον καμπυλοῦται, ὥστε τίποτε δὲν δύνανται

νὰ σπαράξωσι πλέον δι' αὐτοῦ καὶ οὕτως ἀποθνήσκουσιν ἐκ τῆς πείνης. Κτίζουσι τὰς φωλεάς των εἰς τοὺς ἀποκρήμινους βράχους καὶ ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὑψηλῶν καὶ παλαιῶν δένδρων, ἀλλὰ τόσον στερεάς, ὥστε καὶ ἡ βιαιοτέρα θύελλα δὲν δύναται νὰ τὰς βλάβῃ. Ὅπου καὶ ἂν ὑπάγωσι καὶ ὅσον καιρὸν καὶ ἂν ἀπουσιάσωσιν, εὐρίσκουσι πάλιν τὰς φωλεάς των, ὅταν ἐπιστρέψωσιν. Οὐδεὶς ἀετὸς ἐπιχειρεῖ ποτε νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν φωλεάν ἄλλου ἀετοῦ. Ἐκεῖ ὅπου ἔχει τὴν φωλεάν του ἐν ζευγος ἀετῶν, οὐδέποτε ἔρχεται ἄλλο ζευγος νὰ κτίσῃ καὶ αὐτὸ τὴν φωλεάν του, ἀλλ' ὑπάγει πολὺ μακρὰν καὶ κτίζει αὐτήν.

Γεῦσιν καὶ ὄσφρησιν οἱ ἀετοὶ δὲν ἔχουσι περίφημον. Ἡ ἀκοὴ αὐτῶν ὅμως εἶνε ὀξεῖα καὶ ἡ ὄρασις ὀξυτάτη. Οὐδὲν ζῶον ἔχει ὄρασιν τόσον ὀξεῖαν, ὅσον ὁ ἀετὸς. Εὐχαριστεῖται νὰ ἀιενίξῃ τὸν ἥλιον καὶ νὰ πετᾷ προσβλέπων πρὸς αὐτόν. Ὑψοῦται μέχρι τῶν νεφῶν καὶ ἐκεῖθεν βλέπει καὶ τὰ μικρότατα τῶν ἐπὶ τῆς γῆς πραγμάτων καθαρώτατα. Βλέπει τὸν ἀμνόν, τὴν ἀλώπεκα, τὸν λαγόν, τὸν ὄφιν, τὴν χελώνην, τὸν βάτραχον καὶ πᾶν ὅ,τι θέλει νὰ φάγῃ, καὶ πάραυτα μετὰ ταχύτητος ἀποτραπῆς φέρεται κατ' αὐτῶν καὶ τὰ συλλαμβάνει.

Οἱ ἀετοὶ εἶνε πολὺ νοήμονα ζῶα. Ὅταν περισσεύσῃ τροφὴ ἐκ τῶν νεοσσῶν, τὴν φυλάττουσι, διὰ νὰ ἔχωσι νὰ δίδωσιν εἰς αὐτούς, ὅταν δὲν εἶνε δυνατόν νὰ εὗρωσιν ἄλλην. Ὅταν συλλάβωσι χελώνην, ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ τὴν φάγῃ μετὰ τοῦ ὄσφρακον, τὴν φέρουσι διὰ τῶν ὀνύχων πολὺ ὑψηλά. Ἐπειτα τὴν ἀφήνουσι κατὰ τῶν πετρῶν, ὅπου καταθραύεται, καὶ τότε ἔρχονται καὶ τρώγουσι τὰς σάρκας αὐτῆς. Ὅσοι ἐκ τῶν ἀετῶν τρώγουσιν ὄφεις δηλητηριώδεις, προσέχουσι πολὺ, ὅταν ἐπιτίθενται κατ' αὐτῶν, διὰ μὴ δαγκάσῃ ὁ ὄφιν τὸν πόδα αὐτῶν καὶ τοὺς δηλητηριάσῃ. ἀνοίγουσι τὴν μίαν πτέρυγα, τὴν θέτουσι πρὸ αὐτοῦ καὶ πηδῶσιν ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ, προσέχοντες νὰ μὴ ἐγγίσῃ τὸν πόδα αὐτῶν ὁ ὄφιν. Ὁ ὄφιν δαγκάνει τὴν πτέρυγα τοῦ ἀετοῦ καὶ ἐκχέει ματαίως τὸ δηλητήριον αὐτοῦ ἐκεῖ. Τότε ὁ ἀετὸς κτυπᾷ αὐτὸν διὰ τῆς ἄλλης πτε-

ρυγος τόσον δυνατά, ὥστε τὸν ζαλίξει. Τὸν συλλαμβάνει ἔπειτα διὰ τοῦ δάμφους του, τὸν πετᾷ ὑψηλὰ καὶ τὸν κυτᾷ κατὰ γῆς τόσον δυνατὰ καὶ τόσον συχνά, ὥστε τὸν φονεύει. Ἐπειτα τρυπᾷ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διὰ τοῦ δάμφους του καὶ τὸν τρώγει ὅλον.

Οἱ ἀετοὶ εἶνε ἐκτάκτως ἰσχυροί, τολμηροὶ καὶ ὀρμητικοί. Συλλαμβάνουσι τὴν ἀλώπεκα καὶ πετῶσιν εἰς τὴν φώλεάν των κρατοῦντες αὐτὴν διὰ τῶν ὀνύχων των. Ἐπιτίθενται κατὰ τῶν μεγίστων πτηνῶν καὶ κατὰ τῶν μεγίστων ὄφρων, καὶ ὀρμῶσι κατὰ τῶν ταύρων καὶ ἐνίοτε καὶ κατὰ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν μετὰ τῆς μεγίστης ἀφοβίας. Ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν, ἐνῶ κἀθηρται ἦσοχοι, ἐκ μικροτάτης ἀφορμῆς αἴφνης δύνανται νὰ γίνωσι ματιώδεις καὶ νὰ ὀρμήσωσι καθ' οἴουδήποτε μετ' ἀφοβίας μεγίστης καὶ λύσσης καταπληκτικῆς. Εἶνε πολὺν ὑπερήφανοι. Ποτὲ δὲν ἐγγίζουσι τὴν τροφήν, τὴν ὁποίαν ἄλλος ἀετὸς ἐθήρρευοεν, ὅσον καὶ ἂν πεινῶσι. Δὲν καταδέχονται νὰ ἀποζῶσιν ἐκ τῶν κόπων τῶν ἄλλων. Θηρεύουσι μόνοι καὶ τρώγουσι μόνον, ὅ,τι οἱ ἴδιοι θηρεύσωσιν. Οὐδέποτε ἔρχονται νὰ κατοικήσωσιν εἰς ἔρημον φώλεάν ἄλλον ἀετοῦ. Δὲν καταδέχονται. Κιτίζουσι μόνοι τὰς φωλεάς των καὶ κατοικοῦσιν εἰς αὐτάς. Ἐάν ποτε συλληφθῶσι καὶ κλεισθῶσιν εἰς τὸ κλωβίον, δὲν τρέμονοι, δὲν φοβοῦνται, ἴστανται ὑπερήφανοι καὶ βλέπουσιν ἀγερῶχος.

Οἱ ἀετοὶ ἔχουσι συζυγικὴν ἀγάπην μεγάλην. Συζῶσι μετὰ τῶν συζύγων αὐτῶν εἰρηρικῶς καὶ εὐχαρίστως. Κυνηγοῦσι ὁμοῦ, ἀνατρέφουσι καὶ περασιάζουσι τὰ τέκνα των μετ' ἴσης φροντίδος ἀμφοτέροιο οἱ γονεῖς. Εἶνε πολὺν φιλόστοργοι. Ὅταν εἶνε μικρὰ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ δὲν δύνανται μόνα των νὰ κόψωσι τὰ κρέατα, τὰ κόπτουσιν οἱ γονεῖς των εἰς μικρὰ τεμάχια καὶ τὰ ἐμβάλλουσιν εἰς τὸ στόμα αὐτῶν. Ὅταν μεγαλώσωσιν ὀλίγον, φέρουσιν εἰς αὐτὰ ὀλόκληρα ζῶα καὶ τὰ ἀφήνουσι νὰ κατασπαράξωσι καὶ νὰ καταβροχθίσωσιν αὐτὰ χωρὶς νὰ τὰ βοηθῶσι. Φροντίζουσι πάντοτε νὰ φέρωσιν εἰς τὰ τέκνα αὐτῶν τροφήν γωπήν, τρυφερὰν καὶ ἀφθονον. Ὅταν ἐπιχειρήσῃ τις νὰ βλάβῃ τοὺς ἀετιδεῖς, σπεύδουσιν οἱ γονεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς ὑπερασιάζουσι μετὰ ματίας. Πλήττουσι

διὰ τῶν περὶ ἑαυτῶν καὶ σπαράττουσι διὰ τῶν ἐνύχων τὸν ζητοῦντα
 νὰ βλάψῃ αὐτούς. Τὸ ἄμφοτερον δὲν τὸ μεταχειρίζονται πρὸς
 τοῦτο. Ὅταν περὶ ἑαυτῶν οἱ ἀειτιδεῖς καὶ δύνανται πάλιν νὰ πε-
 τάξωσι, δὲν ἐκδιώκουσιν αὐτοὺς ἐκ τῆς φωλεᾶς οἱ γοεῖς αὐτῶν,
 ἀλλὰ φιλοξενοῦσι καὶ τρέφουσι αὐτοὺς ἐπ' ἄρκετον χρόνον. Ἀγα-
 πῶσι τὴν ἐλευθερίαν εἰς μέγιστον βαθμὸν, καὶ διὰ τοῦτο, ὅταν
 συλληφθῶσι ποτε καὶ κλεισθῶσι εἰς κλωβίον, γίνονται συνήθως
 μελαγχολικοὶ καὶ κακοί. Ὅταν ἐξημερῶνται, μανθάνουσι νὰ θη-
 ρεύωσι μικρὰ πτηνὰ, αἰσθάνονται συμπάθειαν πρὸς τοὺς κυρίους
 αὐτῶν καὶ εἶνε πολὺν εὐγνώμονες πρὸς αὐτούς.

Οἱ ἀετοὶ εἶνε πολλῶν εἰδῶν. Ἐδῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶνε οἱ
 χρυσαέτοι, ἔχοντες χρῶμα ξανθόν, ἀετοὶ οἱ νᾶνοι, οἵτινες καὶ σταυ-
 ραετοὶ λέγονται, καὶ οἱ ἀλιέτοι, οἵτινες διατρίβουσι εἰς τὰ παρα-
 θαλάσσια μέρη καὶ τρέφονται ἐκ θαλασσίων πτηνῶν. Πάντες οὗτοι
 εἶνε πτηνὰ μέγιστα, ἰσχυρότατα, ἀνδρείοτατα καὶ ὠραίοτατα. Ἡ
 στίσις αὐτῶν ἤρεμος, ἀγέρωχος καὶ μεγαλοπρεπής. Τὸ βλέμμα
 ἀτίραχον, ζωηρὸν καὶ ὑπερήφανον. Ἡ πτήσις ταχίστη καὶ με-
 γαλοπρεπεστάτη. Ὁ ἀετὸς κάθηται ἤρεμος καὶ ἀτίραχος. Αἶφνης
 ἀνοίγει τὰς μεγίστας καὶ ἰσχυροτάτας πτέρυγας αὐτοῦ. Ὑφοῦται
 ὡς γίγας εἰς τὰ νέφη μετὰ ὀϊζον πολλοῦ. Διαγράφει μεγίστους
 κύκλους ὑπεράνω ἀχανῶν ἐκτάσεων καὶ μετέωρος μένει ἐπὶ ὄρας
 πολλὰς βλέπων κάτωθεν αὐτοῦ τὰ ὄρη, τὰς πεδιάδας καὶ τὰς πό-
 λεις τῶν ἀνθρώπων. Εἶνε ὁ βασιλεὺς τῶν πτηνῶν καὶ ὁ κύριος
 ὅλου τοῦ μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ ἀπεράντου διαστήματος.

75. Οἱ σταυραετοί.

Τρεῖς σταυραετοὶ ἐκάθονταν ἕψηλά ἕς ἓνα λιθάρι
 καὶ ἐκλαίγανε τὰ πάθηα τους καὶ τὰ παράπονά τους.
 Ὁ ἓνας γιατί ἔχασ' τὸ ὠμορφό του ἡταιρί,
 ὁ ἄλλος γιατί ἄρπαξαν τὰ τρυφερὰ πουλιά του,
 καὶ ὁ τρίτος τοὺς παρηγορεῖ κλαίνοντας τὰ ἴδικά του.
 — «Ἄν ἔχασες τὸ ἡταιρί σου, ἡταιρία βρῖσκεις καὶ ἄλλα.
 Ἄν τὰ πουλιά σου σ' ἄρπαξαν, κλωσσᾶς καὶ κάνεις ἄλλα
 (Τ Α Ε Ι Σ Γ'.)

ἀλλ' ἄχ' ὅς ἐμέ, ποῦ ἔγερσα κ' ἐπέσαν τὰ φτερά μου,
δὲν ἤμπορῶ νὰ σηκωθῶ, δὲν μπορῶ νὰ πετάξω,
νὰ πάρ' ἀπάνω τὰ βουνά, ἴπάνω τὰ κορφοβούνια,
γιατὶ θὰ ἴβγῃ ὁ βασιλιάς, θὰ ἴβγῃ νὰ κυνηγήσῃ
μὲ τετρακόσιους ἄρχοντας· ὄλοι καβαλλαραῖοι,
σέργουν καὶ τὰ λαγωνικά μὲ τς ἄλυσους δεμένα,
Καὶ πῶς νὰ κάμω νὰ σηκωθῶ, νὰ ἴπῃγαινα τοῦ ἴψῃλου,
γιὰ νὰ πεφτα ἴς τὴν ἔρημο, ἴς ὄρη καὶ ἴς τὰ δάση,
νὰ μὴ μ' εὐρεῖ ἡ παγανιά καὶ νὰ μὴ μὲ σκοτώσῃ».

(Δημῶδες)

76. Τὸ πουλάκι.

— «Πουλί μου, ποῦ ἔξεχίμασες ποῦσσουν τὸ καλοκαῖρι ;
« Ὅς τὸ κυπαρίσσι τὸ ψηλὸ ἔφτειασα τὴν φωλεά μου.
κ' ἔβγανα τὰ πουλάκια μου κ' ἔφτειασα τὴν φωλεά μου.
Χρυσὸς αἰτὸς ἔπέρασε ἴψηλὰ ἴς τὸ κυπαρίσσι,
καὶ τὴν φωλιά μου ἴγάλοσε, μου τρώγει τὰ πουλιά μου.
Τ' εἶν' τὸ κακό, ἴποῦ μῶκαμες, αἰτέ μου, σταυραῖτέ μου ;
γάλασες τὴ φωλοῦλά μου, μου τρώς καὶ τὰ πουλιά μου !

(Δημῶδες).

77. Ἡ πέροδικα.

Πέροδιξ.

Θέλω νὰ πάρ' ἀνήφορο, ν' πάρ' ἀνηφοράκι..
βρίσκω κλωνάρι φουντωτὸ καὶ ῥιζημινιὸ λιθάρι.

Κ' ἐκεῖ γέρονε νὰ κοιμηθῶ, τὰ ἔμματα νὰ σφαλίσω,
κι' ἀκούω πέρδικας λαλιά, μιᾶς πέρδικας ἀνιάρια.

Ἐυπνῶ καὶ τὴν καλορωτῶ καὶ τὴν ψιλορωτάγω·

— «Τὸ τ' ἔχεις, περδικοῦλά μου, καὶ κλαῖς κι' ἀναστενάξεις ;»

— «Μὲ κυνηγάει ἕνας αἰτὸς τὴν μαύρη νὰ μὲ φάη».

— «Κάλλιο νὰ φάη τὰ νύχια τοῦ τᾶ κλαδοποδαρά τοῦ

παρὰ νὰ φάη τὴν πέρδικα, τέτοια γλυκοφονοῦσα,

ποῦ κελαῖδεῖ κάθε πουρνό, τὸ λέει κάθε βράδυ,

κράζει τὰ ἄλφια ἔς τὴ βοσκή, τάλουπια ἔς τὸ κυνήγι·

Ἐυπνάει πουρνὸ τὴ λεβεντιὰ ὄντας γλυκοκοιμᾶται ».

(Διμῶδες).

Ι'. ΣΤΟΡΓΗ ΓΟΝΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΤΕΚΝΑ

78. Ἡ ἐλαφίνα.

Κλάψε με, μάννα, κλάψε με τὴν νύχτα μὲ φεγγάρι,

καὶ τὴν αὐγοῦλα μὲ δροσιά, ὅσο νὰ φέξ' ὁ ἥλιος.

νᾶρθουν τάλάρια ἀπ' τὰ βουνὰ νὰ σὲ παρηγορήσουν.

Ὅλα τάλάρια βγήκανε κι' ὅλα δροσολογιοῦνται,

καὶ μιὰ λαφίνα ταπεινὴ δὲν πᾶ κοντὰ μὲ τᾶλλα,

ὅλο τᾶπόσκια περπατεῖ καὶ τὰ ξερβὰ κοιμᾶται,

κι' ὅτι εὔρη γάργαρο νερό, θολώνει καὶ τὸ πίνει.

Κι' ὁ ἥλιος τὴν ἀγνάντευεν ἀπὸ ξερὸ κλαράκι·

— «Ἄλφι μου, χρυσοκέρατο, τί ἔχεις καὶ δακρῦξεις

καὶ τὲς πέτρες δέρνεσαι τὴ μέρα καὶ τὴ νύχτα ;

Μὲ τᾶλλα ἀλάφια νὰ βοσκᾶς δὲν θέλεις μὲς' ἴστους λόγγους ;

Γιατὶ χτυπᾶς τὰ πόδια σου ; Τὰ χρυσοκέρατά σου

γιατὶ τὰ τρίβεις καὶ βογκᾶς ἴσάν νᾶσουν λαβωμένο ;

γιατὶ τᾶπόσκια περπατεῖς καὶ τὰ ξερβὰ κοιμᾶσαι ;

Ἰπὲς μου το ἄλφι, πὲς μου το, κι' ἂν μπορέσω,

θὰ σὲ βοηθῆς ὅσο μπορῶ καὶ ὅσο σὺ θέλεις ».

— «Δὲν ἠμπορεῖς, ἡλάκι μου, τίποτε νὰ μοῦ κάμης.

Βαθιά ὁ πόνος τὴ φωλιά μεσ' ἔς τὴν καρδιά μου ἔχει.

Καὶ τί καλὸ ἔς τὴ γῆ αὐτὴ ἔχω, γιὰ νὰ μπορέσω

μὲ τᾶλλ' ἀλάφια γρήγορις ἔς τοὺς λόγγους νὰ πετάξω ;

Δώδεκα χρόνους ἔκαμα στέργα χωρὶς μοσχάρι

κι' αὐτοῦ ἔς τοὺς δεκατέσσερους βγήκα μὲ τὸ μοσχάρι.

Τὸ κύτταξα, τᾶνάθρεψα, τὸ φκειάνω τριῶν χρονῶνε·

εἶχε τοῦ Ἀπρίλη τὴ δροσιά, τοῦ Μάη τὰ λουλούδια
κὶ ὁ κυνηγὸς τὸ βίγλειπεν ἀπὸ ἕψηλῆ θραχοῦλα.

Γιὰ ἴμένα βῆγῆκ' ὁ κυνηγὸς μὲ τὸ πικρὸ τουφέκι !

Κ' ἔρριψε καὶ μοῦ σκότωσε τὸ μοναχὸ μοσκάρι·

Κ' ἐγὼ τὰπόσκια περπατῶ καὶ τὰ ζερβά κοιμοῦμαι,
κὶ ἂν εὔρω γάργαρο νερὸ θολώνω καὶ τὸ πένω.

Ἀνάθεμά σε κυνηγέ, καὶ σὺ καὶ τὰ καλά σου !

Σὺ μ' ἔκαψες, μ' ὠρφάνεψες ἀπὸ παιδί κὶ ἄντρα».

(Δημῶδες.

79. Τὸ ἔρημο πουλί.

Ἦλθαν νέφη ἔς τὰ βουνά,
ἔς τὰκροβούνια πέφτει χιόνι
κρύος ἀνεμος περνᾷ
καὶ μὲ τὰ κλαδιὰ μαλώνει.

Κ' ἓνα ἓνα τὰ πουλιὰ
ἔμισέψαν ἀπ' τὰ ξένα·
καὶ ἔς τὴν ἔρημη φωλιὰ
μόνον μ' ἄφηκαν ἔμένα.

Πέφτ' ἡ πάχνη τὴν αὐγὴ
καὶ τὸ δένδρο μου κουρσεύει,
κὶ ὁ βοριάς μὲ κυνηγεῖ,
κὶ ἡ βροχὴ μὲ σημαδεύει

Πῶς νὰ φύγω δὲ ἔμπορῶ
νὰ σωθῶ τῶρφανεμμένο·
Ἔχω πόνο ἔς τὸ φτερό.
κ' ἔχω πόδι πληγωμένο !..

Σὲ βουνά κ' ἐγὼ χλωρά,
ς' ἀνθισμένα κλωναράκια
ἔκελαδοῦσα μιὰ φορὰ
κ' ἔλαμπα μὲ τὰ φτεράκια,

Καὶ μιὰ πρώτη Ἀπριλιὰ
τὸ γλυκὸ μ' εὐρῆξε ταῖρι
κ' ἔσκαρῶσαμε φωλιὰ
ἔδῶ ἔς τὸ πράσινο ἡμέρι.

Μὰ τῆς Μοίρας ἡ καρδιὰ
δὲν μᾶς ἄφηκε ζευγάρι·
καὶ τᾶφτέρωτα παιδιὰ
ἦλθεν ὄφις νὰ τὰ πόρει.

Μὲ τὸν ὄφιο ποιοὺ πουλί
πολεμᾷ διαυφεντεμμένα ;
Ἐπληγώθηκα πολὺ,
δὲν ἐγλύτωσα κανένα !

Τότε ἔφυγαν τὰ πουλιὰ
κ' ἠῦραν ἄλλο καλοκαῖρι
καὶ ξανάπλεξαν φωλιὰ
καὶ λαλοῦνε ταῖρι ταῖρι.

Ἦ τὰ νερόκλαδα μ' ἐγὼ,
μακαρίζοντας ἐκεῖνα,
καρτερῶ τὸν κυνηγὸ
ἢ τὸ θάνατ' ἀπὸ πεῖνα.

Καὶ λυποῦμαι μοναχὰ
πῶς δὲν ἔμπορεσα ὡς τόσο
τὰ παιδιὰ μου τὰ φτωχὰ
ἀπ' τὸν ὄφθιν νὰ γλυτώσω !

Γ. Μ. Βεζιηνός.

80. Ἀνέλπιστος ὄωτηρία.

Εἰς τινὰς τόπους τῆς γῆς ὑπάρχουσιν ὄρη τινὰ, τὰ ὅποια λέγονται ἡφαιστεια. Τὰ ὄρη ταῦτα διαφέρουσι πολὺ τῶν ἄλλων ὄρέων. Τὸ σχῆμα αὐτῶν εἶνε κωνοειδὲς καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἔχουσι μίαν εὐρείαν ὀπήν, ἣτις ὀνομάζεται κρατήρ. Ὁ κρατήρ οὗτος εἶναι ἀρκετὰ μέγας. Ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν ἀνατινάσσονται ἀπ' αὐτοῦ πεπυρακτωμένοι λίθοι καὶ ἐξέρχονται πῦρ, θεῖον καὶ λάβα, ἣτις ἐκρέει, ὅπως ἐκρέει ὁ πεπυρακτωμένος καὶ ἀνελελυμένος σίδηρος ἐκ καμίνου τινός. Καίεται δὲ ὅ,τι καλυφθῆ ὑπ' αὐτῶν καὶ ὅ,τι εὐρεθῆ εἰς τὸν δρόμον των.

Εἰς τὰ πλάγια τῶν τοιούτων ὄρέων, εἰς τοὺς πρόποδας αὐτῶν καὶ εἰς ἄλλους τοὺς πλησίον τόπους ἡ γῆ εἶνε πολὺ εὐφορος. Αἱ ἄμπελοι καὶ τὰ ὀπωροφόρα δένδρα εὐδοκιμοῦσι πολὺ. Ἔνεκα δὲ τῆς μεγάλης ταύτης εὐφορίας τῆς γῆς πολλαὶ πόλεις καὶ πολλὰ χωρία ὑπάρχουσι κατὰ τὰ μέρη ταῦτα καὶ πολλαὶ καλύβαι εἶνε διεσκορπισμέναι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Ὁ κίνδυνος ὁ ἀπὸ τοῦ πυρός, τοῦ θείου, τῆς λάβας καὶ τῶν πεπυρακτωμένων λίθων τῶν ἡφαιστειῶν εἶνε μέγας. Αἱ καταστροφαὶ φοβεραί. Ἀλλὰ τί νὰ κάμωσιν οἱ πτωχοὶ κάτοικοι τῶν μερῶν τούτων; Πῶς νὰ φύγωσι καὶ νὰ ἀφήσωσι τὰ κτήματά των! Πῶς νὰ ζήσωσιν ἄλλου!

Εἰς ἓν τῶν τοιούτων ἡφαιστειῶν ἤρχισάν ποτε νὰ παρουσιάζωνται ὄλα τὰ φαινόμενα ἐκεῖνα, τὰ ὅποια δηλοῦσι προσεγγίζουσαν ἔκρηξιν καὶ συνήθως προηγοῦνται ταύτης. Εἰς τὰ

χωρία και εις τὰς πόλεις, αἵτινες ἔκειντο πλησίον αὐτοῦ, ἐστείρευσαν αἶφνης ὅλα τὰ φρέατα καὶ αἱ πηγαί, ὥστε οἱ ἄνθρωποι, ἵνα μὴ ἀποθάνωσιν ἐκ τῆς δίψης, ἠναγκάζοντο νὰ μεταφέρωσι μικρόθεν τὸ ὕδωρ. Κατόπιν ἠκούσθη ἐκ τῶν ἐγκάτων τοῦ ὄρους φοβερὸς θόρυβος, ὡς βροντὴ μακρόθεν ἐρχομένη. Τὸν θορυβὸν τοῦτον ἐπηκολούθησαν μεμονωμέναι ἰσχυραὶ δονήσεις τῆς γῆς καὶ διαρκέστεροι σεισμοὶ τοῦ ἐδάφους. Φόβος καὶ τρόμος κατέλαβε τοὺς ἀνθρώπους. Ὅλοι ἔφευγον ἐκ τῶν οἰκιῶν των, ὅπως μὴ ταφῶσιν ὑπὸ τὰ ἐρείπια αὐτῶν. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψαν εἰς αὐτάς, ὅτε τὸ ὄρος ἤρχισε νὰ ἐκπέμπῃ πῦρ ἐκ τοῦ κρατῆρος αὐτοῦ. Ἐγνώριζον καὶ ἀπὸ ἄλλοτε ὅτι, ὅταν ἐξέρχεται πῦρ ἐκ τοῦ κρατῆρος, δὲν γίνονται πλέον σεισμοί.

Ἡ θεὰ μακρόθεν ἦτο ὠραιότατη. Πολλὰς ἑκατοντάδας ποδῶν ὑψοῦτο ἐκ τοῦ κρατῆρος πυρίνη στήλη, ἣτις ἐφθανε μέχρι τινὸς ἠνωμένη καὶ ἔπειτα πρὸς τὰ ἐπάνω ἐσχίζετο εἰς πολλὰς λωρίδας, αἵτινες ἔπιπτον πρὸς τὰ πλάγια. Πρὸς τούτοις δὲ ἠκούετο καὶ ἐκ τῶν ἐγκάτων τοῦ ὄρους τοιοῦτος κρότος, ὡς ἂν ἐπρόκειτο νὰ διαρραγῇ. Ἐφαίνετο ὅτι ὑπὸ τὸν κρατῆρα θὰ ἐσχηματίζετο ὀπή, ἐξ ἧς ρεῦμα διαπύρου λάβας ἠπείλει νὰ ἐκπηδήσῃ.

Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐγένεν οὕτως, ὅπως ἐφαίνετο ὅτι θὰ ἐγένετο. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ κρατῆρος, ἀμέσως περὶ τὴν ὀπήν, εἶχε σχηματισθῆ εἰς κωνοειδῆς σωρὸς ἐκ σκωριῶν καὶ λίθων, ὁ ὁποῖος τότε εἶχε κατακρημνισθῆ ἐντὸς τοῦ κρατῆρος. Εὐθὺς λοιπὸν μετὰ τοῦτο ἤρχισαν αἱ δονήσεις τῆς γῆς νὰ γίνωνται ἰσχυρότεραι καὶ οἱ μυκηθμοὶ καὶ αἱ βρονταὶ εἰς τὰ ἔγκατα τοῦ ἠφαιστείου φοβερώταται. Αἶφνης τότε ἀνοίγει τὸ ὄρος πρὸς τὰ πλάγια, ἐκχέονται ἐκ τῶν ἀπειρῶν ῥωγμῶν αὐτοῦ ἄπειρα ρεύματα λάβας ρευστῆς καὶ κυλίον-

ται ὡς ἄπειροι ποταμοὶ πύρινοι μετὰ ταχύτητος πολλῆς κάτω ἐκ τοῦ ὄρους εἰς τὰς πόλεις, τὰ χωρία καὶ τὰς καλύβας.

Μία τῶν καλύβων τούτων ἔκειτο ἀκριβῶς εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ρεύματος τῆς λάβας. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐξάπαντος θὰ ἔφραζοντο, ἂν δὲν ἐπρόφθανον νὰ φύγωσιν. Εὐτυχῶς εἶδον τὴν λάβαν μακρόθεν καὶ ἠτοιμάζοντο νὰ φύγωσι. Τὸ ρεῦμα τῆς λάβας ἐν τῷ μεταξύ εἶχε φθάσῃ εἰς τὴν καλύβην, ἀλλ' ἦτο ἀκόμη στενὸν καὶ δὲν ἠδύνατό τις νὰ ὑπερπηδήσῃ αὐτό. Ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ ἐπήδησαν τὸ πύρινον ρεῖθρον, ἀλλὰ τὸ παιδίον των τὸ μονογενές, ἐν χαριτωμένον μικρὸν κοράσιον, μόλις δέκα τριῶν ἐτῶν, ἀνεπίστως δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸ πηδήσῃ. Ὅτε δὲ ὁ πατήρ, θέλων νὰ παραλάβῃ τὸ τέκνον αὐτοῦ, ἠθέλησε νὰ ὑπερπηδήσῃ τὸ ρεῦμα, δὲν ἦτο πλέον καιρός. Τὸ ρεῦμα εἶχε γίνῃ τόσο πλατύ, ὥστε ἦτο ἀδύνατον ἄνθρωπος νὰ τὸ πηδήσῃ πλέον. Ἐμείνε λοιπὸν τὸ δυστυχὲς κοράσιον εἰς τὴν θύραν τῆς καλύβης καὶ ἐθρήνει γοερῶς.

Οἱ γονεῖς ἔβλεπον ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ ρεύματος τὸ τέκνον των ὅτι κλαίει γοερῶς καὶ κινδυνεύει νὰ καῖ, καὶ δὲν ἤξευρον τί νὰ κάμωσι, διὰ νὰ τὸ σώσωσιν. Ἐκτείνουσι τοὺς βραχίονάς των, κλαίουσιν, ἀλλὰ τὰ πάντα εἰς μάτην. Ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν τὸ πύρινον ρεῖθρον γίνεται πλατύτερον καὶ ἐξογκοῦται περισσότερον. Ἐντὸς ὀλίγου τὸ ρεῦμα τῆς λάβας θὰ ἔφθανε μέχρι τῆς καλύβης καὶ θὰ ἔκαιε καὶ αὐτὴν καὶ τὸ παιδίον.

Κατὰ τὴν φοβερὰν ταύτην ὥραν τὸ παιδίον ἔντρομον ὀπισθοχωρεῖ καὶ καταφεύγει εἰς τὴν καλύβην, ἡ μήτηρ θρηνεῖ, ὀδύρεται, γονυπετεῖ καὶ ἐπικαλεῖται τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

Ὁ πατήρ ἴσταται ἀκίνητος ὡς νεκρός, σστηρίζόμενος εἰς ἓν δένδρον, ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς του προσηλωμένους εἰς τὴν

καλύβην, όπου εἶνε τὸ προσφιλές του τέκνον. Γονεῖς δυστυχεῖς ! Ἀκούουσι τὸ τὸ τέκνον αὐτῶν νὰ δούρηται καὶ δὲν δύνανται νὰ τὸ βοηθήσωσι ! Νομίζουσιν ὅτι προσεγγίζει ἡ ὥρα καθ' ἣν θὰ καῖ ἐνώπιόν των, καὶ δὲν δύνανται νὰ σπεύσωσιν εἰς σωτηρίαν του !

Ἐν τοιαύτῃ ἀγωνία διήλθον οἱ δυστυχεῖς γονεῖς καὶ τὸ ἔντρομον παιδίον τὴν μεσημέριαν, τὴν νύκτα καὶ ἔλην τὴν ἐπομένην ἡμέραν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν νύκτα ἡ ταραχὴ τοῦ ὄρου ἐπαυσεν. Ἡ λάβα, ἣτις ἦτο πολὺ πλησίον τῆς καλύβης, ἤρχισε νὰ ῥέη, ὄχι πλέον μετὰ πολλῆς ὀρμῆς, καὶ ἐπὶ τέλους ἐσταμάτησεν ὅλως διόλου.

«Εὐσπλαγγνε Θεέ !» ἀνακράζει ἡ μήτηρ. «Εἶνε δυνατὴ ἀκόμη ἡ σωτηρία ; Ἀχ, ἀγαπητόν μου παιδίον ! Ἀχ, γλυκύτατόν μου τέκνον ! Θεέ μου, σῶσον τὸ προσφιλές μου τέκνον !»

Ἐν τῷ μεταξύ ἤρχισε νὰ πίπτῃ ψιλὴ βροχὴ, ἣτις μετ' ὀλίγον ἔγινε ῥαγδαία. Ἡ λάβα ἤρχισε νὰ ψυχραίνεται καὶ μετ' ὀλίγον νὰ καλύπτηται μὲ ἐπίπαγον μέλανα. Ὁ πατήρ δοκιμάζει, ἀνδύναται νὰ τὸν βαστάξῃ ὁ ἐπίπαγος, ἀλλ' ὁ ἐπίπαγος δὲν βαστᾷ ἀκόμη. Ἡ βροχὴ ὁμως ἐξακολουθεῖ ῥαγδαιοτέρα. Περιμένει ἀκόμη ὀλίγον, ἀλλὰ δὲν ἀντέχει πλέον ! Τὸ τέκνον οὔτε φαίνεται οὔτε ἀκούεται. Τότε κάμει τὸν σταυρόν του καὶ σιγὰ σιγὰ πατεῖ ἐπὶ τοῦ ἐπιπάγου τῆς λάβας. Ἡ λάβα τὸν βαστάζει καὶ περᾶ εἰς τὸ πέραν μέρος, εἰς τὴν καλύβην. Τρέχει ἀμέσως εἰς τὴν θύραν, εἰσέρχεται εἰς αὐτὴν καὶ εὐρίσκει τὸ παιδίον ἐξηπλωμένον κατὰ γῆς λιπόθυμον, σχεδὸν νεκρὸν ἐκ τοῦ φόβου, τῆς πείνης καὶ τῆς δίψης.

Συγχεκινημένος ῥίπτεται εὐθὺς εἰς τὸ τέκνον του, τὸ σείει, τὸ ἔλκει, τὸ φωνάζει μὲ τὸ ὄνομά του. Τοῦτο τὸ κακόμοιρον

ἀνοίγει ἄλιγον τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἀμέσως τοὺς κλείει πάλιν. «Ζῆ! Σὲ εὐχαριστῶ, Θεέ μου», φωνάζει ὁ δυστυχὴς πατὴρ καὶ ἀμέσως τὸ ἀρπάζει εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ τὸ φέρει εἰς τὴν μητέρα του.

Ἡ μήτηρ τὸ σφίγγει εἰς τὰς ἀγκάλας της. Αἱ χεῖρες της τρέμουσι. Τὰ χεῖλη της τρέμουσιν. Οἱ γείτονες τρέχουσιν καὶ φέρουσι γάλα, ὕδωρ καὶ οἶνον. Τὸ παιδίον ἐπαύρηται εἰς τὴν ζωὴν, κλαίει ἐκ χαρᾶς καὶ προσβλέπει τὴν μητέρα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἡ μήτηρ τὸ σφίγγει εἰς τὰς ἀγκάλας της θερμότερον, τὸ φιλεῖ, δακρύει καὶ δοξολογεῖ καὶ εὐχαριστεῖ ἐξ ἑλπίδος ψυχῆς τὸν ἀγαθὸν Θεόν, ἕστις διεφύλαξε τὴν ζωὴν τοῦ ἀγαπητοῦ της παιδίου.

— Οἱ ἄνθρωποι ἀπελπίζουσι, μὰ ὁ Θεὸς δὲν ἀπελπίζει.

— Κεφάλι, ποῦ φυλάει ὁ Θεός, ὁ κόσμος δὲν τὸ βλάπτει.

81. Πρὸ τῆς Παναγίας.

Ἐς τὴν ἔρημὴν σου ἔρχομαι καὶ πάλιν ἐκκλησία,
ἀγαπημένη Παναγιά, χλωμή μου Παναγία !

Ἦλθα τὸν πόνον γὰ σοῦ ἔγω ἔχω ἔς τὴν καρδιά μου.

Δὲν ἔχω ἄλλον ἀπὸ σέ, τὸ ἔξυρξαι, Δέσποινά μου.

Μάννα τοῦ κόσμου ! πρόφθασε ! ἡ χάρις σου ἄς μὲ ῥάνη

μ' ἀρρώστησε ἡ Μαρία μου, φοβοῦμαι μὴν πεθάνη.

Βασίλισσα τῶν οὐρανῶν, λευκὴ τοῦ κόσμου σκέπη !

μονάχη τότε ἡ χρυσοῦν εἰκόνα σου μὲ βλέπει...

Ὅχι, δὲν ἦλθε σήμερα, ἄν ἄλλοτε, μ' ἔμένα

ν' ἀνάψῃ τὰ κανδήλα σου, καὶ κρέμονται σβησμένα.

Ποιὸς θὰ σοῦ φέρῃ Δέσποινα, ἔς τὴν ἔρημιὰ λιβάρι,

ἂν ἴσως ἡ Μαρία μου, ἂν ἴσως ἀποθάνῃ ;

Ὅχι ! δὲν πῆγα σὲ γιατρούς, γλυκειά μου Παναγία

Ἦλθα σὲ σένα γὰ τὸ ἔγω, γὰ γιάνης τὴν Μαρία.

Ἄχ ! σ' ἐξορκίζω, ἔς τὴν ἔμματα τοῦ τέκνου τὴν πρώτην,

ἔς τὸ πρῶτό του χαμόγελο, ἔς τὴν σκεπτικὴν του νιότην,

Ἐδρκίζω ἔς τὸ βαρὺ σταυρό, ἔς τρικάνθινο στεφάνι,
νὰ γιάνης τῆ Μαρία μου, γιατί θὰ μοῦ πεθάνη.

Ἄχ! κάμε μού τηνε καλά, καλή μου Παναγία,
λαμπάδα ἔς τὴν εἰκόνα σου ν' ἀνάψω τὴν ἀγία,
μεγάλη ἴσάν τὸ σῶμά της, λευκὴ ἴσάν τὴν ψυχὴ της,
ἐμπρός σου ν' ἀκτινοβολῇ καθὼς οἱ ὀφθαλμοὶ της.

Ἄχ! κάμε μού τηνε καλά, ἢ χάρις σου ἄς τὴν ἴγανη.

Δὲν θέλω ἡ Μαρία μου, δὲν θέλω νὰ πεθάνη!

Ναί, ἂν σοῦ ἔφερά ποτε λουλούδια μυρωμένα,

ἂν ἔχω τὴν εἰκόνα σου κ' ἐγὼ λιβανισμέ να,

ἂν τοῦ παιδιοῦ σου ἔκλαψα τὰ πάθη, Παναγία

—κ' ἔχετε ἓνα ὄνομα μαζί με τὴ Μαρία—,

δός μου, ἄχ! δός μου τῆς ζωῆς τὸ δροσερὸ βοτάνι,

νὰ δώσω τῆς Μαρίας μου, μὴν τύχη καὶ πεθάνη!

Ἄχ. Παράδοχος.

82. Τὸ ναυτόπουλο.

Μὲ καράβια ἔς τὰ ταξίδια

τὸ ναυτόπουλο γυρνᾷ,

μὲ τῆς θάλασσας τὰ φίδια

τὰ νιατὰ του περνᾷ.

Ἐστὴ δουλειὰ πουρνὸ καὶ βράδυ

μὲ τὸ στρόπο ἔς τὸ πλευρό,

ξερὸ τρώγει παξιμάδι,

πίνει ἀκάθαρτο νερό.

Ἐβοριάς δὲν τὸ τρομάζει

οὔτε ἡ ἄπιστη νοτιά

οὔτε χιόνια οὔτε χαλάζι

οὔτε κύματα πλατιά.

Πεταχτὸ ἴσάν τὸ ξεφτέρι

ἀναβαίνει ἔς τὰ πανιά.

καὶ μὲ ῥόξους εἰς τὸ χέρι

λύνει, δένει τὰ σχοινιά.

Ἐ τοῦ κινδύνου τὴν τρομάρα

τύ φυλάγει μοναχὴ

τῆς μαννούλας του ἢ λαχτάρρα

τῆς μαννούλας του ἢ εὐχή.

Ἡλ. Τανταλιδης.

83. Παιδί μου ὦρα σου καλή.

Ψουρτούνιασεν ἡ θάλασσα κ' ἔβουρκοθῆκαν τὰ βουνά !
Εἶνε βουβὰ τὰ ἡδόνια μας, καὶ τὰ οὐράνια σκοτεινά,
κ' ἡ δόλια μου ἴμματα θολή, —
Παιδί μου ! ὦρα σου καλή !

Εἶνε φωτειὰ τὰ σπλάχνα μου, καὶ τὸ κορμί μου παγωνιά !
Σαλεύει ὁ νοῦς μου, ἴσ' ἀ δενδρόι, ποῦ στέκ' ἀντίκρου ἔς τὸ χιονιᾶ,
καὶ εἶνε ξέβαθα πολύ, —
Παιδί μου ! ὦρα σου καλή !

Βούζει τὸ κεφάλι μου, ἴσ' ἀν τοῦ χειμᾶρου τὴ βοή !
Λιποθυμᾷ ἡ καρδουλά μου, καὶ μοῦ ἐκόπηκ' ἡ πνοή.
ἔς τὸ ὑστερνό σου τὸ φιλί, —
Παιδί μου ! ὦρα σου καλή !

Γ. Βυζυνός.

84. Ἡ ὄρνις καὶ ὁ ἀλέκτωρ.

Ὁ ἀλέκτωρ καὶ ἡ ὄρνις εἶνε πτηνὰ σκαλευτικά, συγγενῆ τῶν περδίκων, τῶν ὀρνύγων καὶ τῶν τοιούτων. Τὸ σῶμά των δὲν εἶνε οὔτε πολὺ μικρὸν οὔτε πολὺ μέγα. Ἡ κεφαλὴ των εἶνε μικρά, κεκαλυμμένη ὑπὸ πτερῶν καὶ φέρουσα ἄνωθεν λόφον ὄρθιον, ὀδοντωτὸν καὶ σαρκώδη καὶ κάτωθεν δύο δερματίνας πτυχὰς κρεμασμένας ἐκ τῆς ἄνω σιαγόνης, κάλλια καλουμένας. Οἱ ὀφθαλμοὶ εἶνε μικροὶ καὶ σκιληροί. Τὸ ὄσφρος πρὸ τοῦ μετώπου μικρὸν, σκληρὸν, πλατὺ, ἰσχυρὸν, κυρτὸν, καλυπτόμενον παρὰ τὴν ῥίζαν ὑπὸ κηρωματοειδοῦς δέρματος, ὅπου κεῖται καὶ οἱ ὀφθαλμοί. Ὁ λαιμὸς μέτριος καὶ πλήρης πτερῶν. Αἱ πτέρυγες μικραὶ καὶ καμπύλαι. Ἡ οὐρὰ ἀρκετὰ μεγάλη καὶ ὀρθή. Οἱ πόδες μέτριοι καὶ ἰσχυροί. Οἱ δάκτυλοι τέσσαρες· ὁ εἷς, ἀτελής, κεῖται ὀπισθεν καὶ ὑψηλότερον τῶν ἄλλων. Οἱ ὄνυχες ἀμβλεῖς καὶ ἐπιτήδειοι

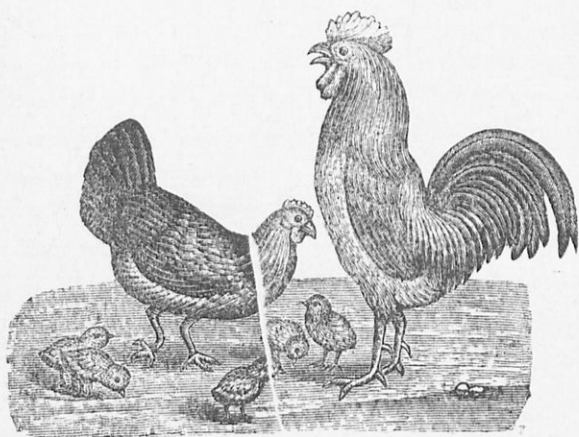
μόνον εἰς σκόλισμα τῶν χρωμάτων. Τὸ χρῶμα τῶν πτερῶν ποικίλον, συνήθως μαῦρον, λευκόν, ξευθρὸν, κίτρινον καὶ χρυσοειδές.

Τὰ πτηνὰ τοῦτα ἐξημερώθησαν καὶ ζῶσι μετὰ τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ χιλιάδων ἐτῶν. Εὐρίσκονται εἰς ὅλους τοὺς τόπους τῆς γῆς. Ζῶσι περὶ τὰ δέκα ἔτη αἱ ὄρνιθες καὶ περὶ τὰ εἴκοσι οἱ ἀλέκτορες. Διαιτῶνται εἰς τοὺς ἀγρούς, εἰς τὰ δάση, εἰς τὰς ἀλὰς καὶ εἰς τοὺς σιάβλους. Τρώγουσιν ἔντομα, σκόληκας, κανθάρους, τρυφερὰς κορυφὰς χλόης, σίτον, κριθήν, βρώμην, βρίζαν, πίτυρα, φύλλα λαχαδικῶν καὶ ἄλλων φυτῶν, φλοιούς καρπῶν, ἄρτον καὶ ἐνίοτε καὶ τὰ ἴδια αὐτῶν φά'. Πίνουσιν ὕδωρ καθαρόν. Ἔχουσι φωνὴν μονότονον καὶ βίαιαν· αἱ ὄρνιθες κακκάξουσιν, οἱ ἀλέκτορες κοκκίζουσιν. Ἐγείρονται ἐκ τοῦ ὕπνου πολὺ πρὸ τῆς ἀνατολῆς καὶ κοιμῶνται εὐθὺς μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ὀρθὰ καὶ καλύπτοντα τοὺς ὀφθαλμούς διὰ τῶν κάτω βλεφάρων.

Τὰ πτηνὰ ταῦτα οὔτε ὑψηλὰ οὔτε ἐπὶ πολλὴν ὄραν νὰ πετῶσι δύναται· πετῶσι βαρέως. Τρέχουσιν ὅμως εὐκόλως καὶ ταχέως· Ἀλλάσσουν τὰ πτερά των ἅπαξ τοῦ ἔτους κατὰ τὸ φθινόπωρον. Σκαλίζουσι τὴν γῆν διὰ τῶν δακτύλων τῶν ποδῶν καὶ εὐρίσκουσι σκόληκας, τοὺς ὁποίους τρώγουσιν. Ἀφανίζουσι δὲ διὰ τοῦτο τοὺς κήπους καὶ τοὺς ἀγρούς. Φωλεὰς δὲν γνωρίζουσι· νὰ κτίσῃσι. Μένουσιν εἰς ὀρνιθῶνας τοὺς ὁποίους κτίζουσιν οἱ ἀνθρωποι πρὸς χάριν των. Εὐχαριστοῦνται νὰ μένωσιν εἰς τὴν ἀλλήν καὶ εἰς τὸν ὀρνιθῶνά των. Εὐχαριστοῦνται νὰ κυλίωνται εἰς τὴν λεπτὴν ἄμμον. Αἰσθάνονται πολὺ τὸ ψῆχος καὶ παγώνουσιν εὐκόλως οἱ πόδες καὶ αἱ λόφοι αὐτῶν. Ἀποφεύγουσι τὰ ὑγρὰ μέρη καὶ ἀποστρέφονται τὴν χιόνα καὶ τοὺς πάγους. Προαισθάνονται τὴν κακοκαιρίαν καὶ πολὺ πρὸ τῆς ἐλεύσεως αὐτῆς κτυπῶσι τὰ πτερά των, ἐξαφανίζονται, γίνονται ἀνήσυχτα καὶ κραυγάζουσι. Συζῶσιν εὐχαρίστως μετὰ τῶν ἵππων, τῶν ὄνων, τῶν βοῶν, τῶν καμήλων καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν ζώων, τῶν ἐνδαιτωμένων εἰς τοὺς σιάβλους. Συνναστρούφονται ἀφόβως τὰς νήσους, τὰς χῆνας, τοὺς κύκνους καὶ τὰ ἄλλα πτηνὰ, τὰ ἐνδαιτώμενα εἰς τὰς ἀλὰς. Δὲν

δύναται νὰ ὑποφέρωσι τὴν γάβιαν. Φοίττουσιν ὁσάκις διέρχεται πλησίον αὐτῶν καὶ κραυγάζουσι. Φοβοῦνται τοὺς αἰλούρους, τὰς ἰκτίδας, τοὺς μεγάλους πονικούς, τὰς ἀλώπεκας καὶ τρέμουσι τοὺς ἰέρακας.

Ἡ ὄρνις.— Ἡ ὄρνις ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ἔκτου ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῆς γεννᾷ συνήθως ἑκατὸν ἕως ἑκατὸν τριάκοντα ᾧ τὸ ἔτος. Γεννᾷ σχεδὸν δι' ὅλου τοῦ ἔτους κατὰ συνέχειαν πλὴν τοῦ ἡχρόνου, καθ' ὃν ἀλλάσσει τὰ

Ἄλεκτωρ καὶ ὄρνις.

περὰ τῆς, καὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν κλωσσᾷ. Θάλπει δώδεκα ἕως δέκα ὀκτὼ ᾧ καθημένη ἡμέραν καὶ νύκτα ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐκλέπει ταῦτα ἐντὸς δέκα ὀκτὼ ἡμερῶν κατὰ τὸ θέρος καὶ εἴκοσ πέντε κατὰ τὸν χειμῶνα.

Ἡ ὄρνις τρέφει καὶ ὀδηγεῖ τὰ νεογέννητα τέκνα τῆς ἐπὶ ἕξ ἑβδομάδας μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ μετὰ μεγίστης στοργῆς. Τρέχει ἐπάνω, κάτω καὶ ζητεῖ τροφήν δι' αὐτά. Ὄταν εὔρη σπόρον τὸν σπάζει. Ὄταν εὔρη σκώληκα τὸν μασᾷ. Κράζει ἔπειτα διὰ τρυφερωτάτης φωνῆς τὰ προσφιλῆ τῆς τέκνα καὶ θέτει πρὸ αὐτῶν

σπασμένην καὶ μισημένην τὴν τροφήν, ὅπως διόλου εἰοίμην πρὸς φηγητόν. Ἀνοίγει τὰς πτέρυγας τῆς καὶ τὰ θέτει ὑπ' αὐτάς, ἵνα ζεσιαθῶσιν, ὅταν κρυώνωσιν· ἵνα κοιμηθῶσιν, ὅταν νυστάζωσιν· ἵνα προφυλαχθῶσιν, ὅταν κινδυνεύωσιν. Ἴσταται πάντοτε μεταξὺ αὐτῶν. Βαδίζει πάντοτε πέριξ αὐτῶν. Τὰ παρατηρεῖ πάντοτε μετὰ μεγάλης προσοχῆς. Τὰ γνωρίζει ὅλα ἀκριβέστατα, ὅσον πολλὰ καὶ ἂν εἴνε, ὅπως καὶ αὐτὰ πάλιν γνωρίζουσι τὴν μητέρα των καὶ διακρίνουσι τὴν φωνὴν αὐτῆς, ὅσον πολλὰ ἄλλαι κλῶσαι καὶ ἂν φωνάζωσι συγχρόνως.

Ἡ ὄρνις, ὅταν αἰσθανθῇ ὅτι γάρτια ἢ οὐκύλλος πλησιάζει εἰς τὰ τέκνα τῆς, ταράσσεται πολύ. Τὰ προσκαλεῖ διὰ φωνῆς ὑποτρομοσύνης νὰ τρέξωσι, διὰ νὰ κρυβῶσιν ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῆς. Ἀντιτάσσειτο κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Ὁρμῆ κατ' αὐτῶν. Μάχεται θαρραλέως, χωρὶς νὰ συλλογισθῇ ὅτε κίνδυνον ὅτε θάνατον. Τὰ τέκνα τῆς μόνον προσέχει νὰ μὴ πάθωσιν. Αὐτὴ ἀδιαφορεῖ, ἂν ὑποφέρῃ ἢ καὶ ἂν φονευθῇ ἀκόμη. Δὲν τὴν μέλει διόλου. Εἶνε μήτηρ ἀληθινή, πλήρης στοργῆς καὶ ἀφοσιώσεως.

Ὁ ἀλέκτωρ.— Ὁ ἀλέκτωρ εἶνε μεγαλύτερος, ὑψηλότερος καὶ πολὺν ὄραιότερος τῆς ὄρνιθος. Οἱ πόδες αὐτοῦ εἶνε ὑψηλότεροι, ἰσχυρότεροι καὶ ὀπλισμένοι διὰ δύο ἰσχυρῶν καὶ ὀξέων πλήκτρων. Κεῖνται δὲ ἄνωθεν τῶν ὀπισθίων ἀτελῶν δακτύλων αὐτοῦ. Ὁ λαιμὸς εἶνε μακρότερος καὶ πολὺν ὀρθότερος. Ὁ λόφος μεγαλοπρεπέστατος. Τὰ κάλλαια μεγαλύτερα καὶ ζωηρότερα. Οἱ ὀφθαλμοὶ σιλανότεροι. Τὰ πτερὰ σκληρότερα, μεγαλύτερα καὶ ὄραιότερα. Τὰ πτερὰ τῆς οὐρᾶς μεγαλύτερα καὶ τὰ μεσαῖα ὡς δρέπανα καμπύλα. Τὸ χρῶμα ζωηρότερον καὶ πολὺν ὄραιότερον.

Ὁ ἀλέκτωρ φωνάζει ἰσχυρότερον τῆς ὄρνιθος καὶ φωνάζει κατὰ πολλοὺς τρόπους. Ἀλλέως φωνάζει, ὅταν λαλῇ τὸ πρῶτόν· ἀλλέως, ὅταν εὐρίσκη φάγητόν καὶ προσκαλῇ τὰς ὄρνιθας εἰς αὐτό· ἀλλέως, ὅταν προκαλῇ εἰς μάχην τὸν ἐχθρόν του· καὶ ἀλλέως, ὅταν νικήσῃ αὐτόν. Αἰσθάνεται παραπολὺν πᾶσαν μεταβολὴν τοῦ καιροῦ. Ὅταν ἦ σελήνη ἀνατέλλῃ, ἐνθουσιάζεται καὶ σκιρτᾷ. Ὅταν ἀρχίζῃ νὰ

γλυκοχαράζει ἡ ἡμέρα, αὐτὸς εἶνε ἔξυπνος καὶ φωνάζει δυνατὰ καὶ μετὰ μεγίστης χαρᾶς.

Ὁ ἀλέκτωρ εἶνε ὑπερήφανος, τολμηρός, γενναῖος, ἰσχυρὸς καὶ οἰκογενειάρχης τέλειος. Ὅταν διέρχεται κάτωθεν θύρας, ὅσον ὑψηλὴ καὶ ἂν εἶνε αὐτή, κύπτει τὴν κεφαλὴν, ἵνα μὴ κτυπήσῃ δῆθεν ἐπάνω εἰς αὐτὴν καὶ ἵνα μὴ βλαβῆ ὁ μεγαλοπρεπῆς λόφος αὐτοῦ. Πολὺν πρὶν ἐξημερώσῃ ἔξυπνῆ τὴν οἰκογένειάν του διὰ φωνῶν ἰσχυρῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἀπαντῶσι καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀλέκτορες τῆς γειτονίας· ἔπειτα ὀδηγεῖ αὐτὴν ἔξω τοῦ θρονοῦ εἰς τὴν ἀλὴν, ἵνα βοσκήσωσιν ὅλοι ὁμοῦ. Ὅταν αὐτὸς, ἐκεῖ ὅπου βόσκει, εὔρη που τροφήν, ἀμέσως προσκαλεῖ διὰ τῶν φωνῶν τοὺς οἰκείους καὶ περιμένει αὐτούς, ἕως ὅτου ἔλθωσιν. Αὐτὸς δὲν ἐγγίζει τίποτε. Κάθηται μόνον καὶ βλέπει πῶς τρώγουσιν οἱ ἀγαπητοὶ του καὶ εὐχαριστεῖται.

Εἰς τὴν ἀλὴν, ὅπου μένει ἡ οἰκογένειά του, εἰς οὐδένα ἄλλον ἀλέκτορα ἐπιτρέπει νὰ μείνῃ, Μόλις ἴδῃ τοιοῦτόν τινα ἐρχόμενον, ἀμέσως θορίζεται. Τὰ κάλλιά του γίνονται ἐρυθρότατα, οἱ ὀφθαλμοὶ ἀγριώτατοι, ἀνορθοῖ τὴν οὐρὰν, κραυγάζει καὶ ἐπιπηδᾷ πάραυτα κατὰ τοῦ ξένου. Ἡ μάχη συνάπτεται φοβερά. Ὅρμῶσι κατ' ἀλλήλων ματωδῶς προτεινόντες τὰ στήθη, διαπληκτίζονται διὰ τῶν περὺγων καὶ τῶν ποδῶν, ὠθοῦνται, δάκνονται, τίλλουσι τὰ περὰ τῶν, πληγώνονται, αἱματώνονται καὶ παύουσι μόνον ὅταν ὁ εἰς ἐκ τῶν δύο ὑποχωρήσῃ.

Ὁ ὑποχωρῶν ὑποχωρεῖ ἀργὰ ἀργὰ. Σταματᾷ πολλάκις. Στρέφεται σεχνὰ πρὸς τὰ ὀπίσω δῆθεν, ὡς νὰ μὴ ὑποχωρῇ, ἀλλ' ὡς νὰ φεύγῃ οἰκειοθελῶς. Κυύπτειται πον, ἵνα μὴ φαίνηται. Καταβιβάζει τὴν οὐρὰν καὶ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ καὶ κάθηται συνεσταλμένος καὶ σιωπηλός. Ἡ λύπη καὶ ἡ ἐντροπὴ αὐτοῦ εἶνε πολὺ μεγάλη. Ὁ ἄλλος, ὁ νικητής, τὸ ἐναντίον. Ὑπερηφανεύεται πολὺ. Ὑψώνει τὴν κεφαλὴν του περισσότερο ἢ ἄλλοτε. Περιπατεῖ ἀργὰ ἀργὰ καὶ διὰ μεγάλων βημάτων. Παρατηρεῖ δεξιῶ καὶ ἀριστερῶ. Σείει τὴν κεφαλὴν πολὺ ὑπερηφάνως. Ἀναβαίνει ἐπὶ βαρελίον ἢ

ἐπὶ πηγαδίου ἢ ἐπὶ τοίχου τινὸς καὶ ἐκεῖθεν διαλαλεῖ τὴν νίκην του διὰ φωνῆς ἰσχυροτάτης καὶ ἀλαζονικωτάτης.

Οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι ἀρκετὰς ὀφελείας ἐκ τῶν θρυθίων τούτων. Τρώγουσι τὸ κρέας αὐτῶν, τὸ ὁποῖον εἶνε πολὺ νόστιμον, καὶ τὰ φᾶ αὐτῶν, τὰ ὁποῖα εἶνε πολὺ ὀφέλιμα εἰς τὴν ὑγείαν. Χρησιμοποιοῦσι τὰ πτερά των εἰς τὸ νὰ γεμίζωσι τὰ στομάτια καὶ τὰ προσκεφάλαια. Κατασκευάζουσιν ἐκ τῶν σκληρῶν πτερῶν τῆς οὐραῖς αὐτῶν ὀπίδια καὶ κόρηθρα καὶ χρησιμοποιοῦσιν αὐτά, κεχρωματισμένα ἢ ἀχρωμάιστα εἰς τὰς περικεφαλαίας τῶν στρατιωτῶν πρὸς στολισμὸν αὐτῶν.

ΙΑ. ΑΓΑΠΗ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

85. Οἱ κόσσυφοι.

Ζεῦγος κοσσύφων εἶχε τὴν φωλεάν του εἰς τι δάτος, εἰς τὸ ὁποῖον τὰ ἄλλα πτηνὰ εἶχον τὰς φωλεάς των. Ὁ ἄρρην ἐκελάδει τὴν πρωίαν καὶ τὴν ἑσπέραν, ὁ θῆλυς ἐφύλαττε τὴν φωλεάν. Ἐνίοτε δὲ ἐπέτων καὶ ἀνεζήτουν τροφήν καὶ οἱ δύο ὁμοῦ.

Ὅλα τὰ πτηνὰ ἠγάπων τὸ χαριτωμένον τοῦτο ζεῦγος, διότι ἦτο εὐθυμον καὶ πολὺ εὐεργετικόν. Ἄν ποτὲ ἠσθένει εἰς τὴν γειτονίαν των πτηνὸν τι καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν φωλεάν του, ἤρχετο ὁ εἰς τῶν κοσσύφων καὶ ἔφερεν εἰς τὸ ἀσθενὲς πτηνὸν σκώληκα ἢ μυῖαν ἢ κόκκον τινά, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ ἐκ τῆς πείνης.

Ἐν τῷ μεταξύ ἦλθεν ὁ καιρὸς κατὰ τὸν ὁποῖον γεννῶσι τὰ πτηνὰ τὰ φᾶ των, καὶ τὸ θῆλυ ἐγέννησε πέντε μικρὰ καὶ πολὺ ὠραῖα φᾶ μὲ πράσινα καὶ καστανὰ στίγματα. Ἐκάθηντο ἐπ' αὐτῶν πότε ἡ μήτηρ καὶ πότε ὁ πατήρ καὶ τὰ ἐπῶλλον μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας καὶ στοργῆς.

Μετά τινας ἡμέρας ἐξέρχονται ἐκ τῶν ὠῶν πέντε νεοσσοί. Οἱ γονεῖς δὲν ἠδύναντο νὰ κρατηθῶσιν ἐκ τῆς χαρᾶς. Ὁ πατὴρ ἐκάθητο εἰς τὸ πλησίον δένδρον καὶ ἐκελάδει γλυκύτατα. Ἡ μήτηρ ἔμενον ἐντὸς τῆς ἀπλῆς καὶ θερμῆς φωλεᾶς πλησίον τῶν τέκνων τῆς, ἠσπάζετο αὐτὰ καὶ ἐσκέπαζε διὰ τῶν πτερυγῶν τῆς. Μετ' ὀλίγον ὁ πατὴρ φεύγει ἀπὸ τὸ δένδρον, πετᾷ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ ἐπανέρχεται κρατῶν εἰς τὸ βράμφος του ἓνα μικρὸν σκώληκα. Οἱ νεοσσοί ἀνοίγουσι τὸ στόμα αὐτῶν, καὶ ὁ πατὴρ ἐμβάλλει εἰς αὐτὰ ἀπὸ ὀλίγην τροφήν. Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐγίνετο τοῦτο καὶ οἱ νεοσσοί ἐγίνοντο καθ' ἡμέραν μεγαλύτεροι, ὠραιότεροι καὶ εὐχαριστότεροι. Οἱ γονεῖς ἔβλεπον αὐτούς, καὶ ἔχαιρεν ἡ ψυχὴ τῶν.

Ἡμέραν τινά, ἐνῶ ἐπλησίαζον νὰ πετάξωσι πλέον, διέβαινον ἐκεῖθεν παιδίον τι καὶ εἶδε τὴν φωλεάν αὐτῶν. Ἐρχεται τότε σιγὰ σιγὰ, παρατηρεῖ τοὺς νεοσσούς, θέτει τὴν χεῖρά του ἐντὸς τῆς φωλεᾶς καὶ προσπαθεῖ νὰ συλλάβῃ αὐτούς. Οἱ νεοσσοὶ ἀνθίστανται, φωνάζουσι καὶ προσπαθοῦσι νὰ πετάξωσι καὶ νὰ φύγωσιν. Ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ κατάρθωσεν. Ἐπέταξεν ὀλίγον καὶ ἐκάθισεν ἔπειτα ἐπὶ τινος κλάδου τοῦ αὐτοῦ δένδρου. Τοὺς ἄλλους τέσσαρας τοὺς συνέλαβε τὸ παιδίον, τοὺς ἔφερεν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ τοὺς ἔθεσεν ἐντὸς κλωβίου. Ἐκεῖ τοὺς ἔτρεφε καὶ τοὺς περιποιεῖτο πολὺ. Ἀλλ' οἱ νεοσσοὶ πάντοτε ἐπόθουν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα αὐτῶν καὶ δὲν ἦσαν καθόλου εὐχαριστημένοι ἐκ τῶν περιποιήσεων τοῦ παιδίου.

Μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψαν ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ εἰς τὴν φωλεάν τῶν τέκνων αὐτῶν, κρατοῦντες τροφήν εἰς τὸ βράμφος, ἀλλὰ οὐδὲν εὔρον ἐκεῖ. Ἡ ἀνησυχία καὶ ἡ λύπη τῶν ἦτο πολὺ μεγάλη παρατηροῦσι δεξιὰ καὶ ἀριστερά,

πετώσιν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἀλλ' οὐδαμοῦ φαίνονται. Ἄπηλπισμένοι τότε ἀποσύρονται οἱ δυστυχεῖς εἰς τινὰ κλάδον καὶ ἐκεῖ ἔμενον περίλυποι διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν τέκνων των. Ἐνῶ δὲ κατηφεῖς καὶ σιωπηλοὶ ἔβλεπον ὁ εἰς τὸν ἄλλον, παρητηροῦσι διὰ μέσου τῶν φύλλων ἐν τῶν τέκνων των, καθήμενον ἕλιγον ὑψηλότερον ἀπ' ἐκεῖ ἐπὶ τινος κλάδου τοῦ αὐτοῦ δένδρου. Εὐθὺς πετώσι καὶ ἔρχονται ἐκεῖ. Ἄλλὰ πόσον ἔλυπήθησαν οἱ δυστυχεῖς γονεῖς, ὅτε ἔμαθον παρ' αὐτοῦ τὸ μέγα δυστύχημα, τὸ ὅποῖον συνέβη εἰς τὰ ἄλλα τέσσαρα τέκνα των! Ἡ μήτηρ εἶχε πάντοτε δάκρυα εἰς τοὺς ὠραίους ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, ὁ δὲ πατήρ ἔψαλλε λυπηρὰ ᾄσματα. Ἦσαν ἀπαρηγόρητοι!

Πολλαὶ ἡμέραι παρήλθον καὶ τότε μίαν πρωίαν εἶπον ἀναμεταξύ των. «Καλὸν εἶναι, ὅτι ἔχομεν ἀκόμη ἐν τέκνον καὶ δὲν ἐχάσαμεν καὶ αὐτό. Νὰ εἴμεθα εὐχαριστημένοι καὶ νὰ δοξάζωμεν τὸν Θεόν, ὅστις μᾶς ἔσωσε τοῦλάχιστον αὐτό». Ἄλλὰ μόνον μὲ τὸ στόμα ἔλεγον ταῦτα. Ἡ ψυχὴ των ἦτο καταλυπημένη καὶ καταπληγωμένη.

Οἱ συλληφθέντες τέσσαρες νεοσσοὶ ἦσαν πολὺ λυπημένοι ἐντὸς τῆς φυλακῆς αὐτῶν, διότι ἦσαν μακρὰν τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς πῶν καὶ δὲν ἔβλεπον πλέον τὰ ὠραῖα πράσινα δένδρα καὶ τὰ λευκὰ καὶ ἐρυθρὰ ἄνθη. Τὸ παιδίον ἔφερον εἰς αὐτὰ τακτικῶς ὕδωρ καὶ καθαρὰν καὶ ἄφθονον τροφήν, καὶ τὰ περιεποιεῖτο πολὺ· ἀλλὰ τίποτε δὲν τὰ εὐχαρίσσει. Ἐν τούτοις ἐμεγάλωσαν τὰ δυστυχῆ ἐντὸς τοῦ κλωβίου καὶ ἔκαμον πτέρυγας μεγάλας καὶ ἰσχυράς.

«Ἄχ! καὶ νὰ ἤνοιγε τόρα ἡ θυρὶς τοῦ κλωβίου», ἔλεγεν ἐν ἑξ' αὐτῶν πρωίαν τινά, «πῶς θὰ ἐφεύγομεν!». — «Ἡθέλωμεν πεταῆξαι πρὸς τοὺς γονεῖς μας», ἔλεγε τὸ ἄλλο. — «Ἐγὼ παρετήρησα καλῶς τὸν ὁρόμον», προσέθηκε τὸ τρίτον. —

« Ἐκεῖ κάτω ὄπισθεν ἐκείνου τοῦ μικροῦ λόφου εἶνε τὸ δάσος, ὅπου κατοικοῦσιν οἱ ἀγαπητοὶ γονεῖς μας », ἐκράξε τὸ τέταρτον. — « Ἄχ ! νὰ ἤμεθα πλησίον των ! », ἔλεγον ὄλα καὶ ἐλυποῦντο πολὺ καὶ ἀνεστέναζον βαθέως.

Ἡμέραν τινὰ περὶ τὴν ἑσπέραν, ἐνῶ τὰ πτηνὰ ἐσυλλογίζοντο τοὺς γονεῖς αὐτῶν καὶ ἀνεστέναζον, ἐπῆγεν ὁ μικρότερος ἀδελφὸς τοῦ παιδίου, τὸ ὅποιον εἶχε συλλάβῃ αὐτά, πλυσίον τοῦ κλωβίου καὶ παρετήρει. Ἐνῶ δὲ παρετήρει, εἶδεν ὅτι ἡ θυρίς ἀνέβαινε καὶ κατέβαινε εὐκόλως καὶ ἤρχισε νὰ παίξῃ μὲ αὐτήν. Τῷ ἤρесе τὸ παιγνίδιον αὐτό. Ἡ θυρίς ἔμως ἐν τῷ μεταξύ ἐβλάβῃ καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν πλέον νὰ κλείσῃ. Τὸ παιδίον ἐφοβήθη μὴ τὸ ἴδωσι καὶ τὸ ἐπιπλήξωσι καὶ ἀφῆκε τὴν θυρίδα ἀνοικτὴν καὶ ἔφυγε. Πάραυτα εὐρέθησαν καὶ τὰ τέσσαρα πτηνὰ ἔξω. Περιχαρῆ ἐπέταξαν εἰς τὸ δάσος, ὅπου εὗρον τοὺς καλοὺς αὐτῶν γονεῖς, οἱ ὅποιοι κατηφεῖς καὶ σιωπηλοὶ ἐκάθηντο εἰς τὸ δένδρον, ὅπου ἦτο ἡ φωλιὰ των. Οἱ δυστυχεῖς, ὅτε εἶδον τὰ τέκνα των, κατεχάρησαν. Ἐπέτων ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐφώναζον, ἔκλαιον, κατεφίλουσαν αὐτά. Ποτὲ ὁ κόσσυφος δὲν εἶχε κελαδησῆ τόσον λιγυρῶς, ὅσον τὴν ἑσπέραν ἐκείνην. Μετ' αὐτοῦ ἐκελάδουσαν καὶ τὰ τέκνα του. Ὅλοι ἦσαν περιχαρέςτατοι. Ἐκτοτε ἔμενον πάντοτε ἠνωμένοι καὶ οὐδέποτε πλέον ἐχωρίσθησαν

— Λοῦξέ με καὶ κτένιζε, ἔεῦρω ποῖος μὲ γέννησε.

86. Ἡ πτωχὴ χήρα καὶ ἡ κόρη της Ἄννα.

Πτωχὴ τις ἔχουσα τρία τέκνα κατόκει εἰς μικρὰν τινα οἰκίαν. Τὸ μεγαλύτερον τέκνον αὐτῆς ἦτο ὀκτώ καὶ τὸ μικρότερον δύο ἐτῶν. Μία κλίνη, μία τράπεζα καὶ ἐν κάθισμα ἦσαν ὄλα τὰ ἐπιπλα τῆς πτωχῆς ταύτης οἰκογενείας. Ὁ πατὴρ εἶχεν ἀποθάνῃ πρὸ ὀλίγων μηνῶν. Κατὰ τὴν ἀσθε-

νειαν αὐτοῦ, ἡ ὁποία διήρκεσε καὶ ὀλίγον, τὸ ἐν ἔπιπλον ἐπωλήθη μετὰ τὸ ἄλλο. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς ἡ πτωχὴ μήτηρ καὶ τὰ ἀνήλικα τέκνα τῆς εὕρισκοντο εἰς πολὺ ἔλσεινὴν κατάστασιν. Ἦσαν ἐντελῶς ἄπορτοι. Ἡ μήτηρ εἰργάζετο μὲν ἀπὸ πρωΐας μέχρι βαθείας νυκτός, ἀλλ' ὅ,τι ἐκέρδιζε δὲν ἐπῆρκει πρὸς διατροφήν αὐτῆς καὶ τῶν τέκνων τῆς.

Ἐσπέραν τινὰ λέγει πρὸς τὰ τέκνα τῆς δακρύουσα. «Ἀγαπητά μου τέκνα, ἀπόψε δὲν θὰ σὰς δώσω νὰ φάγητε θὰ κοιμηθῆτε νηστικά. Ἔχω μόνον ἐν μικρὸν τεμάχιον ἄρτου, ἀλλὰ τὸ φυλάττω δι' αὔριον! Παρακαλέσατε τὸν πανάγαθον Θεὸν νὰ μᾶς βοηθήσῃ, ἵνα μὴ ἀποθάνωμεν τῆς πείνης». Ἐνῶ δὲ ἔλεγε ταῦτα, πικρὰ δάκρυα κατέπιπτον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ κατέβρεχον τὰς παρεΐας τῆς δυστυχοῦς μητρός. Τότε ἡ Ἄννα, ἡ πρεσβυτέρα θυγάτηρ τῆς, εἶπεν. «Ἀγαπητή μου μητέρα, μὴ λυπῆσαι, ἡμεῖς δὲν πεινῶμεν διόλου». Τὰ παιδιά τὴν ἐσπέραν ἐκείνην κατεκλίθησαν σιωπηλὰ καὶ ἤσυχα.

Ἡ μήτηρ, ἀφοῦ ἀπεκοιμήθησαν τὰ παιδιά τῆς, ἐξηκολούθησε τὴν ἐργασίαν τῆς ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἀκόμη. Τότε τὰ δάκρυα αὐτῆς εὕρισκον καιρὸν νὰ βέωσιν ἀκράτητα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν.

«ὦ πανάγαθε Θεέ», ἔλεγε, «βοηθήσόν με εἰς αὐτὴν τὴν σκληρὰν ἀνάγκην. Ἐγὼ ἀγογγύστως καὶ εὐχαρίστως ὑποφέρω τὰ πάντα ἀλλὰ, ὅταν βλέπω τὰ ἀγαπητά μου τέκνα νὰ πεινῶσι, συντριβεται ἡ καρδιά μου. Ἐλέησόν μας!»

Ἐπὶ τέλους ἔπεσε καὶ αὐτὴ νὰ κοιμηθῆ. Ἡ μία ὥρα παρήρχετο μετὰ τὴν ἄλλην, ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κοιμηθῆ. Τὴν πρωΐαν, ὅτε αἱ λαμπραὶ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου εἰσέδυσαν εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς καὶ πλήρη ἀγάπης ἐνηγαλίσθησαν αὐτὴν τὰ παιδιά τῆς, ἦτο σχεδὸν παρηγορημένη.

Ἔλαβε τὸ τελευταῖον τεμάχιον τοῦ ἄρτου καὶ διδμοίρασεν αὐτὸ μεταξὺ των τέκνων τῆς: «Φάγετε, ἀγαπητά μου τέκνα», ἔλεγεν «εἶνε μὲν τὸ τελευταῖον, τὸ ὅποιον σὰς δίδω, ἀλλὰ γνωρίζω ὅτι ὁ πολυεύσπλαχνος Θεὸς δὲν θὰ σὰς ἐγκαταλίπη». Ἡ Ἄννα ἔδωκε τὸ ἰδικόν τῆς τεμάχιον τοῦ ἄρτου εἰς τὴν μητέρα τῆς καὶ εἶπεν· «Ἀγαπητὴ μου μητέρα, λάβε σὺ τὸ μεριδίον μου· ἐγὼ δὲν πεινώ. Ὅτε χθὲς τὴν ἑσπέραν ἤμην εἰς τὴν κλίνην μου, ἐσκέφθην ὅτι ἐκεῖ πέραν εἰς τὸ δάσος εἶνε τόσα ὠραιότερα ἄνθη, τὰ ὅποια ἔκαμεν ὁ ἅγιος Θεός. Θὰ μεταβαίνω νὰ κόπτω τὰ ὠραιότερα, θὰ τὰ πωλῶ, καὶ τότε θὰ ἔχωμεν ὀλίγα χρήματα διὰ τὸν ἄρτον μας». — «Ἵπαγε μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, παιδίον μου», εἶπεν ἡ μήτηρ, «καὶ ἐγὼ θὰ ἐργάζωμαι ἕσον δύναμαι καὶ θὰ κερδίζω κάτι τι».

Πλήρης χαρᾶς ἔλαβεν ἡ Ἄννα τὸ καλῶν τῆς καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸ δάσος. Ὅτε ἔφθασεν ἐκεῖ, τὴν συνήντησε κύριός τις ἐνδεδυμένος μαῦρα ὠραῖα ἐνδύματα, ὁ ὅποιος ἐφαίνετο πολὺ λυπημένος. Ὁ κύριος οὗτος, ἅμα εἶδε τὴν Ἄνναν, ἔμεινεν ἐκπληκτος. «Θεὲ μου!», ἀνέκραξε, «πόσον ὁμοιάζει τὸ παιδίον αὐτὸ μὲ τὴν Μαρίαν μου, ἣτις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀπέθανε!»

Πλησιάζει τότε καὶ ἐρωτᾷ τὴν Ἄνναν ποία εἶνε καὶ πῶς ὀνομάζεται· Ἡ Ἄννα διηγήθη εἰς αὐτὸν εἰλικρινῶς τὰ πάντα καὶ τοιοῦτοτρόπως ἔμαθεν ὁ εὐγενὴς αὐτὸς κύριος τὰς ἀνάγκας τῆς πτωχῆς χήρας καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς. Καί, ἐπειδὴ ἦτο φιλόανθρωπος, ἀπεφάσισε νὰ βοηθήσῃ αὐτήν. «Ὁδήγησόν με εἰς τὴν μητέρα σου, σὲ παρακαλῶ, εἶπε πρὸς τὴν Ἄνναν. Ἡ μήτηρ ἐξεπλάγη, ὅτε εἶδε τὴν κόρην αὐτῆς νὰ ἐρχεται μεθ' ἑνὸς τόσο εὐγενοῦς καὶ καλοενδυμένου κυρίου. «Ἀκουσον, κυρία μου», εἶπε πρὸς αὐτήν ὁ ξένος. «Πρὸ ὀλί-

γων ἡμερῶν μᾶς ἀπέθανε τὸ προσφιλὲς μονογενὲς τέκνον μας. Ἡ μήτηρ του κινδυνεύει νὰ ἀποθάνῃ ἐκ τῆς λύπης. Ἡ Ἄννα σου ὁμοιάζει πολὺ τὴν Μαρίαν μας, τὴν ὁποίαν ἐχάσαμεν. Ἄν τὴν παρουσιάσω εἰς τὴν γυναϊκά μου, θὰ παρηγορηθῇ ὀλίγον. Δώσατέ μας τὸ παιδίον ! Ἡμεῖς θὰ εἴμεθα εἰς αὐτὸ καὶ πατὴρ καὶ μήτηρ. Εἶμαι πλούσιος. Ἐκεῖ ὀπίσθεν τοῦ δάσους κεῖται ἡ ἔπαυλός μας. Ἡ Ἄννα σου θὰ ἔχῃ πλησίον μας ὅλα τὰ ἀγαθὰ, ὅσα χρειάζεται καὶ ἐπιθυμεῖ. Καὶ διὰ σᾶς ἀκόμη καὶ διὰ τὰ ἄλλα τέκνα σας θὰ φροντίσω».

Ἡ μήτηρ κατ' ἀρχὰς δὲν ἤθελε νὰ συγκατατεθῇ. Ἀλλ' ἐνέδωκεν ἐπὶ τέλος εἰς τὰς πολλὰς παρακλήσεις καὶ συγκατατετέθη. Μὲ πολὺν τῆς καρδίας πόνον ἔδωκε τὸ παιδίον τῆς εἰς τὸν πλούσιον ἐκεῖνον ἄνθρωπον. Ἐφραντάζετο ὅτι θὰ ἔζη καλῶς ἡ Ἄννα πλησίον των καὶ ὅτι δὲν θὰ ἐπέινα πλέον, καὶ ἐπαρηγορεῖτο.

Ἡ Ἄννα μετ' ὀλίγον ἦτο ἐντὸς τῆς μεγαλοπρεποῦς ἐπαύλεως. Ἡ κυρία μετὰ μεγάλης χαρᾶς τὴν ἐδέχθη καὶ τὴν περιποιεῖτο ὡς τέκνον τῆς. Τὴν ἐνέδυσσε λαμπρότατα ἐνδύματα καὶ τῇ ἐχάρισεν ὠραιότατα παιγνίδια.

Ἀλλὰ μετὰ τινὰς ἡμέρας ἤρχισε νὰ ἀθυμῇ καὶ νὰ λυπηθῆται ἡ Ἄννα. Ἐσυλλογίζετο τὴν μητέρα τῆς καὶ τοὺς ἀδελφούς τῆς. Τὰ ὠραῖα φαγητὰ καὶ τὰ ὠραῖα ποτὰ δὲν εὐχαρίστουν αὐτὴν πλέον. Τὰ λαμπρά τῆς παιγνίδια δὲν τὴν διεσκέδαζον πλέον. Αἱ παρειαὶ τῆς ἐγίναν κάτωχροι καὶ πολλάκις ἀνεστέναζε βαθέως καὶ δάκρυα ἄφθονα κατέρρευον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς.

Μετὰ μεγάλης λύπης ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία ἐβλεπον τὴν μεταβολὴν ταύτην τῆς Ἄννης καὶ πλήρης ἀγάπης ἠρώτων αὐτὴν τί ἔχει. « Ἄχ ! », εἶπεν ἡ Ἄννα· « εἶμαι πολὺ ἀγνώμων. Πόσον πολὺ μὲ ἀγαπᾶτε ! Καὶ ἐγὼ ἐπίσης σᾶς ἀγαπῶ ἐξ

ἑλης καρδίας, ἀλλ' ἀφήσατέ με νὰ ἐπανεέλθω εἰς τὴν μητέρα μου καὶ εἰς τοὺς ἀδελφούς μου. Δὲν δύναμαι νὰ ζήσω μακρὰν αὐτῶν». — «Καλὸν μοῦ παιδίον», εἶπεν ἡ εὐγενῆς κυρία. «δὲν ὀργίζομαι διὰ τοὺς λόγους σου τούτους, ἂν καὶ πολὺ λυποῦμαι, διότι δὲν θὰ σὲ ἔχωμεν πλησίον μας. Ὑπαγε μὲ τὴν εὐχὴν μας καὶ μὲ τὴν εὐχὴν τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν μητέρα σου. Ἀλλὰ χάρισον καὶ εἰς ἡμᾶς μικρὸν μερὸς τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν ἔχεις πρὸς τὴν μητέρα σου. Σὺ καὶ οἱ ἀδελφοί σου νὰ ἐσχησθε συχνὰ εἰς τὴν ἑπαυλὶν μας». Ἡ Ἄννα ἠσπᾶσθη τὴν χεῖρα τοῦ καλοῦ τούτου κυρίου, κατεφίλησε τὴν κυρίαν καὶ ἔφυγε.

Πόσον μεγάλη ἦτο ἡ χαρὰ τῆς μητρός, ὅτε ἐπανῆλθεν ἡ θυγάτηρ τῆς! Ἡ Ἄννα ἔπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς καὶ ἔκραξεν· «Ἀγαπητὴ μου μητὲρ, πόσον εἶμαι εὐτυχής, διότι εὐρίσκομαι πάλιν πλησίον σου!»! Ποτέ, ποτέ πλέον δὲν θὰ ἀποχωρισθῶ ἀπὸ σοῦ. Καὶ ἂν πρόκειται νὰ ἀποθάνω τῆς πείνης, προτιμῶ νὰ ὑποφέρω τὰ πάντα πλησίον σου παρὰ νὰ ἀπομακρυνθῶ πλέον ἀπὸ σοῦ.

Ἡ πτωχὴ χήρα καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἔκτοτε οὐδέποτε πλέον ἐπείνασαν. Ὁ πλούσιος κύριος καὶ ἡ ἀγαθὴ του σύζυγος ἐφρόντιζον πάντοτε περὶ αὐτῶν. Ἡ πτωχὴ μήτηρ νύκτα καὶ ἡμέραν ἐδόξαζε τὸν Θεόν, ὅστις τὴν ἐλυπήθη καὶ ἔδωκε τέλος εἰς τὴν δυστυχίαν τῆς.

— Ἄς μὲ κρατῆ ἡ μαννοῦλά μου καὶ ἄς μὲ κρατῆ ἄνω κάτω. γιὰ τοῦ ξένου τὰ χεῖρα καίουν, μὰ δὲ θεραπεύουν.

87. Ὁ θάνατος τοῦ κλέφτου.

Σαραντα κλέφτες ἦμαστε . .

Ὅλοι τὸν ὄρκο ἔκαμαμε μέσ' ἑς τᾶγιο βαγγέλιο,
ἂν ἀρρωστήσ' ὁ σύντροφος, ὅλοι νὰ τὸν βοηθοῦμε.

Ἐὰν τό 'θελεν ἡ μοῖρά του . . .

ἀρρώστησ' ὁ καλύτερος, ὁ πλούσιος καὶ ἀντρειωμένος.
Ἐνας τὸν ἄλλον ὁμιλεῖ κ' ἕνας τὸν ἄλλον λέγει.
«Συντρόφοι, τί τὸν κάνουνε τὸν ξένο μέσ' ὅ τὰ ξένα ; »
Κ' αὐτὸς τοὺς ἀπεκριθῆκε καὶ τοὺς γλυκομιλάει !
« Ἀδέλφια, μὴ μ' ἀφήσεαι ἔς τὸν ἔρημο τὸν λόγγο,
Γιὰ πάρτε με καὶ σύρτε με σὲ μιὰ ἠψηλὴ ὄραουλα,
νὰ βλέπω νιούς . . . νὰ βλέπω παλληκάρια,
νὰ βλέπω κι ἀπ' τὸν τόπον μου τὴν ἔρημη τὴ μάννα,
νὰ βλέπω καὶ πῶς θλίβεται, πῶς χύνει μαῦρα δάκρυα·
Ἦ τὰ παραθύρια κάθεται, τὲς στραῖτες ἀγναντεύει,
τὲς στραῖτες καὶ τὰ πέλαγα κι' ὅλα τὰ κορφοβούνια·
Ἦ ἄν περδικούλα θλίβεται, Ἦ ἄν τὸ παπὶ μαδιέται,
Ἦ ἄν τοῦ κοράκιου τὰ φτερὰ κάνει τὴ φορεσιά της».

(Δημῶδες).

88. Ἡ χρυσοῦ καπνοθήκη.

Δύο ἔθνη ἐπολέμουν μεταξύ των. Τὰ στρατεύματα αὐτῶν
συνητήθησαν εἰς τινὰ πεδιάδα καὶ ἐμάχοντο μετὰ γεν-
ναιότητος πολλῆς.

Μετὰ πολλὴν αἱματοχυσίαν τὸ ἐν στρατεῦμα ἐφαίνετο
ὅτι θὰ νικηθῆ. Οἱ ἐχθροὶ εἶχον ἐπιπέση μετὰ μεγάλης ὀρ-
μῆς εἰς τι μέρος αὐτοῦ καὶ ἔτρεψαν εἰς φυγὴν τοὺς στρατιώ-
τας, οἱ ὁποῖοι ἐμάχοντο ἐκεῖ. Οἱ πλησίον αὐτῶν στρατιῶ-
ται, ἀφοῦ εἶδον ὅτι φεύγουσιν οἱ σύντροφοὶ των, ἔφρουγον
καὶ ἐκεῖνοι. Ἐφαίνετο ὅτι τὸ στρατεῦμα ἠττήθη. Ἀλλ'
ἐν τῷ μεταξύ ἔρχεται τρέχον ἐν σύνταγμα τοῦ αὐτοῦ στρα-
τεύματος, ἐπιπίπτει κατὰ τῶν νικηφόρων ἐχθρῶν μετ' ἀφο-
βίας πολλῆς, μάχεται γενναίωτα καὶ ἐπὶ τέλους τρέπει
αὐτοὺς εἰς φυγὴν.

Μεταξὺ τῶν γενναίων τούτων στρατιωτῶν τὴν μεγαλυ-

τέραν γενναιότητα ἔδειξεν ὁ σημαιοφόρος τοῦ συντάγματος, νέος μόλις εἴκοσι πέντε ἐτῶν, ὠραίος, ἡλιοκαής, στιβαρός παῖ πολὺ σεμνός. Ὅλοι ἐγνώριζον ὅτι ὁ σημαιοφόρος τοῦ συντάγματος ἐκείνου ἦτο γενναῖος στρατιώτης, ἀλλ' οὐδεὶς ἐπίστευσε ὅτι θά ἦτο καὶ τόσο γενναῖος, ὅσον ἐδείχθη κατὰ τὴν μάχην ἐκείνην. Κρατῶν τὴν σημαίαν εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα καὶ τὸ ξίφος εἰς τὴν δεξιὰν ἐρρίπτετο πάντοτε ἐκεῖ, ὅπου ἦσαν οἱ ἐχθροὶ περισσότεροι καὶ ὁ κίνδυνος μεγαλύτερος. Αἱ σφαῖραι ἐσύριζον δεξιὰ καὶ ἀριστερά, αἱ λόγχαι ἐπροτεινόντο πυκναὶ ἐναντίον του, καὶ αὐτὸς ὑψηλὰ κρατῶν τὴν σημαίαν καὶ πλήττων διὰ τοῦ ξίφους τοὺς ἐχθροὺς ἐπροχώρει πάντοτε πρὸς τὰ ἔμπρός. Οἱ στρατιῶται ἠκολούθουν αὐτὸν καὶ οὕτως ἐνίκησαν.

Ὅτε οἱ ἄλλοι στρατιῶται ἔμαθον τὴν ἀνδραγαθίαν τοῦ σημαιοφόρου, ὅλοι ἐπεθύμουν νὰ τὸν ἴδωσι καὶ ὅλοι τὸν ἐπῆνουν. Τὸν ἐλάτρευον. Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ στρατηγοὶ τὸν συνέχαιρον.

Μετά τινα χρόνον ἐπέστρεψεν ὁ στρατὸς εἰς τὴν πατρίδα του. Ὁ βασιλεὺς μαθὼν τὴν γενναιότητα τοῦ συντάγματος αὐτοῦ ἐπῆνεσεν ὅλους τοὺς ἀνδρας καὶ ἐδώρησεν εἰς τὸν διοικητὴν τοῦ συντάγματος μίαν χρυσῆν ἀδαμαντοκόλλητον καπνοθήκην.

Ὁ διοικητὴς τοῦ συντάγματος, διὰ νὰ τιμήσῃ τοὺς ἀνδρας, οἵτινες κατὰ τὴν μάχην ἔδειξαν τὴν μεγίστην γενναιότητα, τοὺς προσεκάλεσεν εἰς συμπόσιον καὶ μεταξὺ τῶν πρώτων τὸν σημαιοφόρον. Ἀφοῦ ἔφαγαν καὶ ἔπιον, ἤρχισαν νὰ διηγῶνται περὶ τῆς μάχης ἐκείνης καὶ ὅλοι ἐπῆνουν τὸν σημαιοφόρον. Ἐπειτα ἤρχισαν νὰ ὁμιλῶσι περὶ τῆς εὐγενείας τοῦ βασιλέως, ὅστις ἐπῆνεσε καὶ ἐτίμησεν αὐτούς. Ὁ διοικητὴς τότε τοῖς διηγήθη περὶ τῆς χρυσῆς

καὶ ἀδαμαντοκολλήτου καπνοθήκης, τὴν ὁποίαν ἐδώρησεν εἰς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔθεσε τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιον αὐτοῦ, ἵνα ἐξαγάγῃ καὶ ἐπιδείξῃ αὐτήν.

Ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἀνεζήτηει αὐτὴν ἐντὸς τῶν διαφορῶν θυλακίων του, ἀλλὰ δὲν τὴν εὗρισκεν. Ἡ ταραχὴ του ἤτο μεγάλη. Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ἄλλοι, οἵτινες ἦσαν εἰς τὸ συμπόσιον, ἵνα ἡσυχάσωσιν αὐτὸν, εἶπον. «Ἴσως κατὰ λάθος τὴν ἔχει τις ἐξ ἡμῶν. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ταραττησθε, κυριε διοικητά. Ἡ καπνοθήκη θὰ εὗρεθῇ.

Τότε παρετήρησαν εἰς τὰ θυλάκια αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν εὗρον τὴν καπνοθήκην. Μόνον ὁ σημαιοφόρος δὲν παρετήρησεν εἰς τὰ θυλάκιά του.

Τὸ πρᾶγμα ἔκαμε πολλὴν ἐντύπωσιν καὶ ὄλοι ἤρχισαν νὰ ὑποπτεύωνται αὐτόν. Ὁ διοικητὴς ἦτο πολὺ τεταραγμένος καὶ πολὺ ὠργισμένος κατὰ τοῦ σημαιοφόρου. Πιστεύων δὲ ὅτι αὐτὸς ἔχει τὴν καπνοθήκην, διατάττει νὰ τὸν ρίψωσιν εἰς τὴν φυλακὴν.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν, ὅτε ἔμαθον οἱ στρατιῶται καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ὅτι ὁ γενναῖος σημαιοφόρος, τὸν ὁποῖον ἐλάτρευον, ἔκλεψε τὴν καπνοθήκην τοῦ διοικητοῦ καὶ ἐρρίφθη ὡς κλέπτης εἰς τὴν φυλακὴν, ἐξεπλάγησαν. Πολλοὶ δὲν ἤθελον νὰ πιστεύσωσιν, ἄλλοι τὸ ἐπίστευσαν καὶ ὄλοι ἐλυποῦντο κατὰ καρδία πῶς ὁ τέσων γενναῖος στρατιώτης νὰ εἶνε κλέπτης.

Μόνον ὁ σημαιοφόρος εἰς τὴν σκοτεινὴν του φυλακὴν ἦτο ἀτάραχος. «Ὁ Θεός», ἔλεγε, «τὰ γνωρίζει. Ὁ Θεὸς εἶνε δίκαιος. Ὁ Θεὸς γνωρίζει τί ἔπραξα καὶ ἐξάπαντος θὰ μὲ δικαιώσῃ μετ' ὀλίγον. Οἱ ἄνθρωποι πλανῶνται, ἀλλ' ὁ Θεὸς ποτέ». Ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα, αἶφνης ἀνοίγει ἡ θύρα τῆς φυλακῆς, εἰσέρχεται ὁ συνταγματάρχης, ἐναγκαλίζεται αὐτόν

καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς λέγει πρὸς τὸν γενναῖον σημαιοφόρον· «Ἐκαμα πολὺ κακὰ νὰ πιστεύσω, ὅτι ἦτο δυνατόν σὺ νὰ ἔχῃς τὴν καπνοθήκην καὶ μέγα αἰκὸν νὰ σὲ ρίψω εἰς τὴν φυλακὴν. Ἡ καπνοθήκη ἦτο εἰς τὸν ἐπενδύτην, τὸν ὁποῖον ἐφόρουν, ὅτε ἤμην εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Δὲν ἦτο εἰς τὰ ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα ἐφόρουν κατὰ τὸ συμπόσιον. Ἄλλ' εἰπέ μοι, σὲ παρακαλῶ διατί σὺ δὲν ἠθέλησας νὰ παρατηρήσῃς τὰ θυλάκιά σου, ὅπως ἐπραΐζαν ὅλοι οἱ ἄλλοι;

Ὁ γενναῖος σημαιοφόρος παρεκάλεσε τὸν συνταγματάρχην νὰ μὴ ἐπιμείνῃ νὰ μάθῃ, τὸν λόγον τῆς πράξεώς του ταύτης. Ἄλλ' ὁ συνταγματάρχης ἦτο ἀμετάπειστος. Τότε ὁ εὐγενὴς νέος μετὰ συστολῆς εἶπε πρὸς τὸν συνταγματάρχην. «Εἶχον, εὐγενέστατε, πατέρα λοχαγόν, ὅστις ἐφρονεῦθη εἰς τινα μάχην καὶ ἀφῆκε τὴν δυστυχῆ μητέρα μου μὲ τέσσαρα ὀρφανά. Ἐγὼ ἤμην ὁ μεγαλύτερος. Ἡ μήτηρ μου ἠδυστυχῆς μᾶς ἠγάπα πολὺ καὶ εἰργάζετο ἡμέραν καὶ νύκτα, διὰ νὰ μᾶς θρέψῃ, ἀλλὰ δυσκόλως τὸ κατῶρθωνεν. Ὅτε ἐμεγάλωσα ὀλίγον, κατετάχθην εἰς τὸν στρατὸν ἔχων κατὰ νοῦν νὰ βοηθήσω, ὅπως ἤμπορῶ, τὴν καλὴν μου μητέρα καὶ τοὺς ἀγαπητοὺς μου ἀδελφοὺς. Ὁ μισθός, τὸν ὁποῖον ἐλάμβανον, ἦτο ὀλίγος. Ἦτο ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ζῶ πολὺ οἰκονομικῶς. Τὴν ἐσπέραν ἀντὶ παντός ἄλλου φαγητοῦ ἔτρωγον ὀλίγον ψωμίον καὶ τυρίον καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπερίσσειον ὀλίγα χρήματα, τὰ ὁποῖα ἔστελλον εἰς τὴν ἀγαθὴν μου μητέρα. Τὴν ἐσπέραν, ὅτε εἶχετε τὴν καλωσύνην νὰ μὲ προσκαλέσητε εἰς τὸ συμπόσιον, εἶχον ἤδη ἀγοράσῃ τὸ ψωμίον καὶ τὸ τυρίον καὶ τὰ εἶχον εἰς τὸ θυλάκιόν μου. Ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον εἶχετε στείλῃ νὰ μὲ προσκαλέσῃ εἰς τὸ συμπόσιον, μοὶ παρήγγειλε νὰ τὸν ἀκολουθήσω, καὶ τὸν ἠκολούθησα. Εἶχον λοιπὸν τότε κατὰ τὸ

συμπόσιον αὐτὰ εἰς τὸ θυλάκιόν μου, καὶ ἐνόμισα, ὅτι δὲν ἦτο πρέπον νὰ τὰ ἰδῶσιν οἱ κύριοι ἀξιωματικοί. Διὰ τοῦτο δὲν ἀνέστρεψα τὸ θυλάκιόν μου».

Ὁ συνταγματάρχης συνεκινήθη τόσον πολὺ ἐκ τῆς διηγήσεως ταύτης, ὥστε τὸν παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τὸν ἐπισκέπτηται συχνὰ καὶ νὰ συντρώγῃ μετ' αὐτοῦ.

Ὅτε τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἔμαθον οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ στρατιῶται παρὰ τοῦ ἰδίου συνταγματάρχου ὅσα συνέβησαν καὶ ὅσα ἐλέχθησαν εἰς τὴν φυλακὴν, ἐχάρησαν πολὺ καὶ ἔκτοτε ἐθεώρουν τὸν σηματοφόρον ὡς τὸν χρηστότερον νέον τοῦ στρατοῦ.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔρχεται διαταγὴ τοῦ βασιλέως νὰ προβιβασθῇ ὁ σηματοφόρος καὶ νὰ γίνῃ ἀξιωματικὸς ἀνώτερος. Συγχρόνως ἔρχεται καὶ ἡ ἐπιστολὴ τῆς μητρὸς του, δι' ἧς ἀνηγγέλλετο εἰς αὐτόν, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἠδύοκχεσε νὰ παρέχῃ σύνταξιν ἐπαρκῆ, ὅπως ζήσωσι καὶ ὅπως ἐκπαιδευθῶσι καὶ οἱ ὀρφανοὶ ἀδελφοὶ του.

Ὅλα ταῦτα τὰ ἐνήργησεν ὁ ἀγαθὸς συνταγματάρχης, ὅστις ἔγραψε πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ γενναίου σηματοφόρου ὃ, τι ἦτο δίκαιον νὰ γραφῇ περὶ νέου τόσον γενναίου καὶ τόσον ἀγαθοῦ.

- Καθάριος οὐρανὸς ἀστραπὲς δὲν φοβᾶται.
- Ὡς τὸ ἀτσάλι τρίχα δὲν κολλάει.
- Ὁ καιρὸς σκεπάζει τὴν ἀλήθειαν.
- Ὁ Θεὸς εἶνε ᾗψηλά, ἀλλὰ βλέπει χαμηλά.

89. Τὸ ναυτόπουλο.

Μαύρη νυκτιὰ κι ἀνάστερη· τὰ κύματα μουγκρίζουν
βροντᾶ κι ἀστράφτει· οἱ κεραυνοὶ τὰ κύματα ξεσχίζουν,
ᾗσάν ᾗφίδια λαμπερά.

Βόηθω, Χριστέ ! Τριζοβολᾷ, θ' ἀνοίξη τὸ καράβι.
βοριᾶς κακός, ἀλύπητος, μνήματα χίλια σκάβει
 'ς τὰ μαῦρα τὰ νερά.

Βουλιάζομε !... τὰ ἔξαρτα μας χωρὶς πανιά, σπασμένα,
ἀχόρταγα τὰ κύματα, τὰρπάζουν, ἕνα ἕνα
 κ' ἐπάνω μας πηδοῦν·

τοῦ κάκου οἱ ναῦτες κίτρινοι, βουβοί, χωρὶς ἐλπίδα,
ἀκούραστοι παλαίβουνε... Τὴν ὤμορφη πατρίδα
 ποτέ τους δὲ θὰ ἴδοῦν.

Νά ! Τὰ νερά 'πλημμύρησαν καὶ δυναμών' ἡ μπόρα·
ἡ πρύμνη μας 'γονάτισε, βογγᾷ κ' ὦρα τὴν ὦρα
 ἡ πλώρη μας βουλᾷ.

Βουλιάζομε· ἀπ' ὄλους μας οὔτ' ἕνας θὰ γλυτώσῃ,
ὄλους ἡ μαύρη θάλασσα, γιὰ νὰ μᾶς σαβανώσῃ,
 βουνὰ μ' ἀφροὺς κυλᾷ.

'Εγὼ μικρὸ ναυτόπουλο 'γεννήθῆκα 'ς τὸ κῦμα·
ς' τὴ θάλασσα 'μεγάλωσα κ' ἂν εὔρω τόρα μνημα
 'ς τὸ μαῦρο τῆς βυθό.

'σάν τὸ μωρὸς τὴν κούνια του·ς' τὰ πράσινα χορτάρια,
'ς τὰ φύκια, 'ς τὰ κοράλλια τῆς καὶς' τὰ μαργαριτάρια,
 γλυκὰ θὰ κοιμηθῶ.

Δὲν μὲ τρομάζει ὁ θάνατος 'ς τὸν ὕπνο τὸ βαθύ μου,
θὰ ψάλλουνε τὰ κύματα νανούρισμα 'ς τ' αὐτί μου,
 ὀλόγλυκο σκοπό.

Καὶ θᾶρχονται, 'σάν ὄνειρο μαζί μου νὰ 'μιλήσουν,
νὰ μὲ φιλήσουν τρυφερά, νὰ μὲ παρηγορήσουν
 ἐκεῖνα 'π' ἀγαπῶ.

Ὅμως, Χριστέ μου, μιὰ καρδιά μονάχα συλλογοῦμαι
'Εκεῖνη 'ποῦ μὲ γέννησε, τὴν μάννα μου λυποῦμαι
 καὶ κλαίω τὴ φτωχή.

“Ολους τοὺς πῆρε ἡ θάλασσα—μονάχα ἐγὼ τῆς μένω,
κι ἄς μάθη πῶς ἐχάθηκα ἔς τὸ κῦμα τὰγριεμμένο,
τῆς φεύγει ἡ ψυχή.

Νά ! Μᾶς σκεπάζ’ ἡ θάλασσα !... Τὸ θέλημά σου ἄς γένη !
Γονατιστό, τὴν ὕστερη στιγμή, τὴ χρυσωμένη
εἰκόνα σου φιλῶ.

Σβήν, ἡ φωνή μου . . . μ’ ἄρπαξε τὸ κῦμα τὰγριεμμένο !...
Χριστέ μου ! τὴ μανουλά μου, τὴν ὥρα ποῦ πεθαίνω
γι’ αὐτὴν παρακαλῶ.

Ν. Δαμιανός.

90. Βλάχος Θανάσης.

Τρία πουλάκια κάθονται ἔς τὸν Ἐπαχτο ἔς τὴ δάχη·
τῶνα τηράει τὸν Ἐπαχτο, τᾶλλο κατὰ τὰ Κράββαρα,
τὸ τρίτο τὸ καλύτερο τηράει τὸ Λιδωρίκι.
Πάει μαντιᾶτα καὶ χαρτὶ ἔς ὅλα τὰ βελαέτια,
ὁ Βλάχος ἐσκοτώθηκε κι ὁ Γιάννης πάει ἔς τὸν τόπο...
Διαβᾶτε ἀπ’ τὴν Κουστάριστα ἔς τὴ μέσ’ ἀπὸ τὴ χώρα...
νὰ πῆτε τῆς μαννούλας μου τῆς παραπονεμένης
ποτὲ νὰ μὴ μ’ ἀκαρτερῆ, νὰ μὴ μὲ παντυχαίνη.
Μὴν πῆτε πῶς σκοτώθηκα, μὴν πῆτε πῶς ἐχάθηκα.
νὰ πῆτε πῶς παντρεύτηκα ἔς τὸν ἔρημο τὸ λόγγο·
πῆρα τὴν πέτρα πεθερά, τὴ μαύρη γῆ γυναῖκα·
κι αὐτὰ τὰ λιανολίθαρα τὰ πῆρα συγγενάδια,
Κλάψε με, μάννα μ’ κλάψε με τὴ νύχτα μὲ φεγγάρι
καὶ τὴν αὐγοῦλα μὲ δροσιά, ὅσο νὰ πάη μῆρα . . .

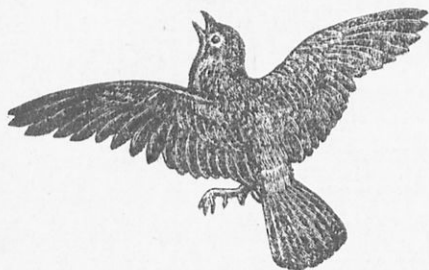
(Δημῶδες).

91. Ὁ κορυδαλλός.

Ὁ κορυδαλλός εἶνε πιτηνὸν φθικόν, συγγενὲς τοῦ σπίνου, τοῦ
φλώρου, τοῦ κοσσύφου, τῆς καρδερίνας, τῆς ἀηδόνας καὶ τῶν ἄλλων

ὄδικῶν πιτηῶν. Εἶνε πολὺ ὁμοίος μὲ τὸ στρουθίον, ἔχει τὸ αὐτὸ μέγεθος καὶ σχεδὸν τὸ αὐτὸ χρῶμα μὲ αὐτό. Τὸ σῶμα αὐτοῦ εἶνε ἰσχυρόν. Ἡ κεφαλὴ μεγάλη καὶ στρογγύλη. Οἱ ὀφθαλμοὶ μικροὶ καὶ ζωηροί. Τὸ ὄσφρος μέτριον, εὐθὺ καὶ ἰσχυρόν. Αἱ πτέρυγες μακροὶ καὶ πολὺ πλκτεῖται. Ἡ οὐρὰ μεγάλη. Οἱ πόδες ἀρκετὰ βραχεῖς, ἔχοντες τέσσαρας δακτύλους, τοὺς τρεῖς ἔμπροσθεν καὶ τὸν τέταρτον ὀπισθεν, μακρότερον καὶ τῶν ἄλλων τριῶν καὶ φέροντα ὄνυχα μακρότατον ὡς πτερουιστήρα.

Ὁ κορυδαλλὸς λέγεται καὶ σιταρήθρα. Ὑπάρχει καὶ ἄλλο εἶ-

Κορυδαλλός.

δος κορυδαλλῶν, οἷτινες ἔχουσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν λόφον καὶ οἷτινες λέγονται καισουλιέρηδες. Οἱ κορυδαλλοὶ ἔρχονται ἐδῶ εἰς τὸν τόπον μας τὸν Φεβρουάριον καὶ φεύγουσι τὸν Ὀκτώβριον. Τίκτουσι κατὰ τὸ θέρος δῖς, ἐνίοτε καὶ τρεῖς ἀνὰ τέσσαρα ἕως ἑξ ἑκά μιστὰ καὶ ἔχοντα στίγματα φαυλά. Ζῶσι κυρίως εἰς τοὺς ἀγρούς, ὅπου κίττουσι τὸς φωλεὰς αὐτῶν μὲ χόρτα, πτερὰ κα μαλλία ἐντὸς κοιλωμάτων τῆς γῆς, καὶ νεοτιτοποιοῦσιν εἰς αὐτάς. Τρώγουσι σῖτον, κριθήν, ἀκριδας, τέτιγας, κάμπας, μυίας καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τὰ ὅποια συλλέγουσι τρέχοντες ἐπὶ τῆς γῆς. Σπανίως τρώγουσι τὰ τρυφερὰ φύλλα τῶν σιτηρῶν καὶ ἄλλων φυτῶν. Ἀποφεύγουσι τοὺς ὑγροὺς τόπους. Κυλίσονται εἰς τὸ χῶμα καὶ κἀθηνται εὐχαρίστως ἐπὶ βόλων γῆς, ἐπὶ λίθων καὶ ἐπὶ διαφόρων σκολόπων, τῶν εὐρισκομένων κατὰ τοὺς ἀγρούς.

Οἱ κορυδαλλοὶ εἶνε πιτηγὰ ὀφέλιμα καὶ πολὺ χορηγούμενα. Ἀφα-

νίζουσι πλῆθος ἐντόμων ὀλεθρίων εἰς τὰ φυτά. Πετώσι τάχιστα. Τρέχουσι πηδῶντα καὶ πολὺ ταχέως. Ἔρχονται εἰς τοὺς ἀγρούς ἡμῶν ἐνωρίτερον πάντων τῶν ἄλλων ὀφιδικῶν πιτηῶν, ἐνῶ ἀκόμη εἶνε χειμῶν, καὶ φεύγουσιν ἀργότερον πάντων. Πρὶν ἢ ἀκουσθῆ ἀκόμη εἰς τοὺς ἀγρούς ἢ ὠραία φωνὴ τοῦ σπίνου καὶ τῆς καρδερίνας καὶ τοῦ φλώρου, ἀκούεται ἡ λαμπρὰ φωνὴ τοῦ κορυδαλλοῦ. Καί, ἀφοῦ παύσῃ τὰ ἀκούηται ἡ γλυκεῖα φωνὴ τοῦ κοσσύφου καὶ τῆς ἀηδόνας, ἀκούεται ἀκόμη ἡ εὐχάριστος φωνὴ αὐτοῦ. Εἶνε ὁ καλύτερος καὶ εὐχαριστοτερος σύντροφος τοῦ γεωργοῦ ἐν τῷ μέσῳ τῆς μοναξίας τῶν ἀγρῶν καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς κοπιαιτικῆς αὐτοῦ ἐργασίας. Ἐγείρεται πολὺ πρῶι, κατὰ τὰ γλυκοχαράγματα. Κάθηται ἐπὶ τινος βώλου γῆς ἢ ἐπὶ τινος λίθου καὶ κελαδεῖ γλυκῦτατα. Ἐπειτα πετᾷ ὑψηλὰ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκεῖ εἰς τὰ ὑψηλά, βυθισμένος ἐντὸς τοῦ κωανοῦ τοῦ οὐρανοῦ, ἀόρατος ἐντελῶς, ἀνοίγει τὸ χαριτωμένον στόμα αὐτοῦ καὶ γεμίζει πρῶι πρῶι καὶ γῆν καὶ οὐρανὸν μὲ τὰ λαμπρὰ καὶ γλυκῦτατα αὐτοῦ ἕσματα. Νομίζει δὲ ὁ ἀκούων, ἐπειδὴ διόλου δὲν φαίνεται πόθεν ἔρχονται τὰ ὠραῖα κελαδήματα ταῦτα, ὅτι τὸ κωανὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου καὶ ἡ αὔρα τῆς πρῶιας κελαδοῦσι τὰ λαμπρὰ ταῦτα ἕσματα, ἵνα δοξολογήσωσι τὸν ἀγαθὸν Θεόν, ὅστις τόσον ὠραίαν καὶ λαμπρὰν ἔκαμε τὴν γλυκνιότητα ταύτην ὥραν τῆς ἡμέρας, τὴν πρῶιαν.

92. Ὁ κορυδαλλός,

Μὲ τὰ πτερὰ	Βαθμὸ, βαθμὸ,
τὰ στακτερά,	μ' ἓνα ῥυθμὸ,
μὲ τὸ μικρὸ διάδημα	ἀνέβη καὶ δὲν φαίνεται
πετάει ᾿ς τὸν αἰθέρα	μὲ φῶς περιχυμένο.
Μὲ λιγυρὸ	᾿Σ τὸν οὐρανὸ
καὶ δροσερὸ	τὸν γαλανὸ
καὶ ζωηρὸ κελάδημα	ἀόρατο κυμαίνεται
᾿ξυπνᾷ τὴν ἀτμοσφαιρα.	τρισευτυχησμένο !

Μὰ διατὶ
τὰ παραιτεῖ
τὰ φωτερὰ οὐράνια
καὶ κάτω πάλι βλέπει ;
"Ἐχει φωλιά
'π' ἔχει πουλιά
'ς τῆς γῆς τὴν ἐπιφάνεια
καὶ ταῖρι, 'ποῦ τὰ σκέπει.
"Ὅσο καλὰ
'ποῦν' ἀψηλά—
χαμαί 'χει τὰ παιδακχὶ τού
πῶς νὰ τὰ λησιμονήσῃ ;

Μιὰ συλλογή,
καὶ μὲ στοργή
συστέλλει τὰ φτεράκια του
νὰ 'πᾶ νὰ τὰ φιλήσῃ.
Πῶς ἀγαπῶ
καθὲ σκοπὸ,
'ποῦ ψάλλεις μὲ κατάνυξη,
ξανθὸ κορουδαλλάκι !
Εὐλογητὸς
ὡς εἶν' Αὐτός,
'ποῦ στόλισε τὴν ἀνοιξὴ
μὲ 'σάν ἐσὲ ψαλτάκι !

Ε. Βιζυηνός.

ΙΒ. Ὁ ΘΕΟΣ

93. Αἱ τέσσαρες ὥραι τοῦ ἔτους.

Ἡμέραν τινὰ τοῦ χειμῶνος ἔπεσε πολὺ χιῶν. Τὰ ὄρη,
καὶ πεδιάδες, οἱ ἀγροί, αἱ στέγαι τῶν οἰκιῶν καὶ αἱ ὁδοὶ
ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τῆς χιόνος.

Τὸ θέαμα ἦτο λαμπρὸν. "Ὅπου καὶ ἂν ἔστρεφέ τις τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, πανταχοῦ ἔβλεπε τὴν λευκὴν χιόνα νὰ
στίλβῃ. Τὰ παιδιά εἰς τοὺς δρόμους καὶ εἰς τὰς αὐλάς κα-
τεσκεύαζον σφαίρας ἐκ χιόνος, τὰς ἔρριπτον κατ' ἀλλήλων
καὶ διεσχέδαζον "Ἄλλα συνήθροίζον πολλὴν χιόνα, κατε-
σκεύαζον ἀνθρώπους ἐξ αὐτῆς καὶ εὐχαριστοῦντο πολὺ.

Μεταξὺ τῶν παιδιῶν τούτων, τὰ ὅποια διεσχέδαζον κατ'
αὐτὸν τὸν τρόπον διὰ τῆς χιόνος, ἦτο καὶ μικρὸν τι παιδίον,
Πελοπίδας καλούμενον. Ἄφου ἔπαιξεν ἀρκετὰ, ἦλθεν εἰς
τὴν οἰκίαν του κατευχαριστημένον καὶ διηγεῖτο εἰς τοὺς

(ΤΑΞΙΣ Γ').

γονεῖς του πόσον ώραῖα ἔπαιξε, καὶ ἐπὶ τέλους εἶπεν. « Ἄχ, πόσον ἐπιθυμοῦν νὰ ἦτο πάντοτε χειμῶν ! ». Τότε ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ θυλακίου τὸ σημειωματάριόν του καὶ τῷ εἶπε νὰ γράψῃ τὴν ἐπιθυμίαν του ταύτην ἐκεῖ. Ὁ Πελοπίδας ὑπήκουσε καὶ ἔγραψεν εἰς τὸ σημειωματάριον αὐτοῦ ὅ,τι εἶπε.

Μετὰ τινὰ χρόνον παρῆλθεν ὁ χειμῶν καὶ ἦλθε τὸ ἔαρ. Ὁ Πελοπίδας ἔτυχε κατὰ τινὰ ώραίαν τοῦ ἔαρος ἡμέραν νὰ ἴσπαται μετὰ τοῦ πατρὸς του πλησίον ἀνθῶνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἦνθουν εὐωδέστατοι ὑάκινθοι, νάρκισσοι, ἴα, ρόδα καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀνθη. Ὁ Πελοπίδας ἤσθάνθη ὑπερβολικὴν χαρὰν. « Αὐτὴν τὴν χαρὰν γεννᾷ τὸ ἔαρ », εἶπεν ὁ πατὴρ, « ἀλλὰ θὰ παρέλθῃ τάχιστα ». — « Ἄχ ! » ἀπήντησεν ὁ Πελοπίδας, « πόσον ἐπιθυμοῦν νὰ ἦτο πάντοτε ἔαρ ! ». — « Γράψε τὴν ἐπιθυμίαν σου ταύτην εἰς τὸ σημειωματάριόν μου », εἶπεν ὁ πατὴρ. Ὁ Πελοπίδας ἔγραψεν ὅ,τι εἶπε.

Μετ' ὀλίγον παρῆλθε τὸ ἔαρ καὶ ἦλθε τὸ θέρος. Ἡμέραν τινὰ ὁ Πελοπίδας ἐπορεύθη μετὰ τῶν γονέων καὶ τινῶν φίλων εἰς τὸ πλησίον χωρίον, ὅπου ἔμεινεν ὅλην τὴν ἡμέραν. Πέριξ αὐτῶν ἐπρασίνιζον οἱ ἀγροὶ καὶ οἱ λειμῶνες, οἱ ὁποῖοι ἦσαν κατεστολισμένοι διὰ ποικίλων ἀνθέων. Εἰς τοὺς λειμῶνας ἐσκίρτων τὰ ἀρνία καὶ τὰ πωλάρια μετὰ πολλῆς ζωηρότητος καὶ μετὰ πολλῆς χαρᾶς. Εἰς τὸ χωρίον ἔφαγον ώραῖα βερίκοκκα καὶ ἄλλας ὀπώρας τοῦ θερούς καὶ διῆλθον πολὺ εὐχριστῶς τὴν ἡμέραν.

« Δὲν εἶνε ἀληθές », ἠρώτησεν ὁ πατὴρ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν, « ὅτι καὶ τὸ θέρος ἔχει τὰς τέρψεις του; ». — « ὦ! ἀπεκρίθη ὁ Πελοπίδας. « Ἐπιθυμοῦν νὰ ἦτο πάντοτε θέρος ! Τί ώραῖα εἶνε τὰ ἀνθη καὶ τὰ βερίκοκκα ! », Ὁ πατὴρ εἶπεν εἰς τὸν Πελοπίδαν νὰ σημειώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν του ταύτην

εἷς τὸ σημειωματάριόν του. Καὶ ὁ Πελοπίδας ἐσημείωσεν ὅ,τι ἐπεθύμει.

Τέλος ἦλθε καὶ τὰ φθινόπωρον. Ἡμέραν τινὰ ὄλη ἡ οἰκογένεια μετέβη εἰς τὸ ἀμπέλιον καὶ παρέμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ ὥρας τινάς. Δὲν ἦτο πλέον τόση ζέστη, ὅση τὸ θέρος. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦτο μαλακὴ καὶ ὁ οὐρανὸς αἴθριος. Τὰ κλήματα ἔβριθον ὠρίμων σταφυλῶν καὶ τὰ λαχανοκήπια πεπονίων, οἱ δὲ κλάδοι τῶν δένδρων ἔκλινον πρὸς τὴν γῆν ὑπὸ τὸ βᾶρος τῶν ὠρίμων καρπῶν.

Ἡ ὥρα αὕτη τοῦ ἔτους ἦτο ἀληθῆς πανήγυρις διὰ τὸν Πελοπίδαν, ὅστις ἠγάπα πολὺ τὰς ὁπώρας. «Ἡ ὠραία αὕτη ἐποχὴ», εἶπεν ὁ πατήρ, «θὰ παρέλθη ταχέως· ὁ χειμῶν πλησιάζει νὰ διώξῃ τὸ φθινοπωρον». — «Ἄχ!»; εἶπεν ὁ Πελοπίδας, «ἐπεθύμουν νὰ μὴ ἦρχετό ποτε ὁ χειμῶν! Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε φθινόπωρον!». — «Ἀληθῶς τὸ ἐπεθύμεις»; ἠρώτησεν ὁ πατήρ. — «Ἀληθῶς!», ἀπεκρίθη ὁ Πελοπίδας. — «Ἀλλά», ἐξηκολούθησεν ὁ πατήρ, ἐνώ ἔσυρεν ἐκ τοῦ θυλακίου τὸ σημειωματάριόν του, «ιδὲ ἐδῶ, τί εἶνε γεγραμμένον. Ἀνάγνωσε!».

— «Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε χειμῶν!»

— «Ἀνάγνωσε τί εἶνε γραμμένον καὶ εἰς ταύτην τὴν σελίδα».

— «Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε ἔαρ!».

— Ἀνάγνωσε τί εἶνε γεγραμμένον καὶ εἰς ταύτην τὴν σελίδα».

— Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε θέρος».

— «Γνωρίζεις», ἐξηκολούθησεν ὁ πατήρ, «τὴν χειῖρα, ἡ ὁποία ἔγραψε ταῦτα»;

— Ἐγὼ τὰ ἔγραψα», ἀπεκρίθη ὁ Πελοπίδας.

— «Καὶ τί ἐπεθύμεις τόρα πρὸς ὀλίγου»;

— « Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε φθινόπωρον ! »

— « Αὐτὸ εἶνε πολὺ περιέργον », εἶπεν ὁ πατήρ. « Τὸν χειμῶνα ἐπεθύμεις νὰ ἦτο χειμῶν· τὸ ἔαρ νὰ ἦτο ἔαρ· τὸ θερος νὰ ἦτο θέρος· καὶ τὸ φθινόπωρον νὰ ἦτο φθινόπωρον. Ἐκ τούτου σαφῶς καταφαίνεται ὅτι ἄλλαι αἱ ὥραι τοῦ ἔτους εἶνε ὥραϊαι, ὅτι ἄλλαι εἶνε πλούσιαι ὡς πρὸς τὰς τέρφεις, πλούσιαι ὡς πρὸς τὰ ποικίλα δῶρα, καὶ ὅτι ὁ κόσμος, τὸ μέγα καὶ κάλλιστον τοῦτο δημιουργήμα τοῦ ἀγίου Θεοῦ, εἶνε πολὺ ὥραιότερος παρ' ὅ,τι ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι νομίζομεν ».

94. Γῆ καὶ οὐρανός.

Τὸ βλέμμα στρέφω πρὸς τὴν γῆν
καὶ βλέπω καὶ θαυμάζω,
καὶ τῆς σοφίας τὴν πηγὴν
ἐν συστολῇ δοξάζω·
κ' ἐξίσταμαι δοξολογῶν
τὸν πάνσοφον Δημιουργόν.

Λειμῶνες, ὄρη, ποταμοί,
ἀνθόσπαρτοι κοιλάδες,
χαράδραι, ῥύακες, δρυμοί,
γελῶσαι πεδιάδες,
τὸ πᾶν τερψίθυμος εἰκὼν,
τὸ θέαμα μαγευτικόν.

Παρατηρῶ τὸν οὐρανόν·
τί κάλλος ! ὄψις ποία !
αὐγάζον φῶς παντοτινόν,
Ἐπίσταντος παρουσία !
κ' ἐξίσταμαι δοξολογῶν
τὸν πάνσοφον Δημιουργόν.

Τοῦ θόλου ὄφρις κυανῆ,
ἀνατολὴ ῥοδίνη,
χρυσῆ νεφέλη φαιινή,
ἀστέρες καὶ σελήνη,
τὸ πᾶν τερψίθυμος εἰκὼν
καὶ θέαμα μαγευτικόν.

Ἄλ. § Κατακουζηνός,

95. Θεοῦ παρουσία.

Θεὸς ὑπάρχ' εἰς οὐρανοὺς
προστάτης τῶν ἀνθρώπων,
καὶ ἡ καρδιά καὶ ὁ νοῦς
τὸν βλέπ' εἰς πάντα τόπον.

Τὸν βλέπ' εἰς τὸν οὐράνιον
φωστῆρα τῆς ἡμέρας
καὶ εἰς τὸ φῶς τὸ δάνειον
τῆς νυκτοπόρου σφαίρας.

Τὸν βλέπει, ὅταν καταγίς
σωρεύη μαῦρα νέφη
καὶ ὅταν παρήγορος τῆς γῆς
γαλήνη ἐπιστρέφῃ.

Εἰς οὐρανοῦ τὸν πάπυρον
ἡ δόξα του ἐγράφη
καὶ τὸν ὕμνεῖ τὸ ἄπειρον
καὶ ἡ ζωὴ καὶ οἱ τάφοι.

Τὸ κράτος του δοξάζοντα
τὸν τρέμουσι τὰ ὄντα
τὸ πᾶν ἐξουσιάζοντα
καὶ πανταχοῦ παρόντα.

Ἄ. Ρ. Ραγκαβῆς.

96. Ὁ κόσμος καὶ ὁ Θεός.

Ἡμέραν τινὰ ὁ πατήρ του μικροῦ Δημητρίου ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ ἐξῆλθε, εἰς περίπατον.

Ἦσαν αἱ πρῶται ἡμέραν τοῦ Φεβρουαρίου. Τὰ ὄρη ἦσαν χιονοσκεπῆ. Οἱ ἀγροὶ καὶ οἱ λειμῶνες ἐπίσης. Τοὺς θάμνους καὶ τὰ δένδρα περιέβαλλε πάχνη. Ὁ ποταμὸς, ὁ ὁποῖος ἄλλοτε ἐκελάρυζε τόσον γλυκὰ εἰς τὴν κοιλάδα, τώρα δὲν ἤκούετο καθόλου. Στρῶμα πάγου ἐκάλυπτεν αὐτόν. Οὔτε σκώληξ οὔτε μέλισσα οὔτε πεταλοῦδα ἐφαίνετό που. Οὐδὲν πτηνὸν ἤκούετο. Εἰς ὅλον τὸν λειμῶνα ἐπεκράτει νεκρική σιγή.

Τότε ὁ πατήρ εἶπε πρὸς τὸν μικρὸν του υἱόν· « Ἄν τώρα, τέκνον μου, χιλιάδες ἀνθρωποὶ ἤρχοντο μὲ πτύα καὶ μὲ πελέκεις καὶ ἤθελον νὰ ἀφαιρέσωσι τὴν χιόνα καὶ θραύσωσι τὸν πάγον, δὲν θὰ τὸ κατώρθουν. Καὶ ἂν κατώρθουν τοῦτο, ἀδύνατον ἔμεις νὰ ἐδίωκον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὰ πυκνὰ σύννεφα, ἀδύνατον νὰ ἔκαμνον αὐτὸν κυανοῦν, ἀδύνατον γὰ ἔκαμνον τον ἥλιον θερμόν, ἵνα στολισθῶσιν οἱ ἀγροὶ καὶ οἱ λειμῶνες διὰ χλόης καὶ ἀνθέων».

Τότε τὸ παιδίον εἶπε· «Καὶ θὰ μείνωσι λοιπόν, καλέ μου πάτερ, οἱ ἀγροὶ καὶ οἱ λειμῶνες διὰ παντὸς οὕτως, ὅπως εἶνε τώρα, κεκαλυμμένοι ὑπὸ χιόνων; Ποτὲ πλέον δὲν θὰ ἐπανίδωμεν ἄνθη; Ποτὲ πλέον δὲν θὰ ἀκούσωμεν τὸ γλυκὺ κελάδημα τῶν πτηνῶν;».

« Ἄ! ὄχι δά», εἶπεν ὁ πατήρ. « Ἄν ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ διώξωμεν τὰς νεφέλας ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ νὰ κάμωμεν αὐτὸν αἴθριον καὶ ἂν ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ κάμωμεν τὸν ἥλιον θερμόν, ἵνα βλαστήσῃ ἡ χλόη καὶ ἵνα ἀνθήσωσι τὰ ἄνθη, ὑπάρχει ἄλλος τις, ὅστις δύναται νὰ κάμῃ πάντα ταῦτα καὶ μετὰ πολλῆς εὐκολίας μάλιστα».

«Ποῦς εἶνε αὐτός;», ἠρώτησε τὸ παιδίον. Τότε ὁ πατήρ ἤρχισε νὰ διηγῆται, ἐνῶ ἐβάδιζον, περὶ τοῦ Παντοδυνάμου, ὅστις ἐδημιούργησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ στέλλει τὸν σπόρον, τοὺς καρπούς, τὸ ψῦχος καὶ τὴν ζέστην, τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα.

Τὸ παιδίον ἤκροατο προσεκτικῶς καὶ ἐφύλαττεν εἰς τὴν καρδίαν του τοὺς λόγους τούτους τοῦ πατρὸς.

Μετά τινος ἡμέρας ἐξεκίνησαν καὶ οἱ δύο νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὸ ὄρος. Ἄλλὰ τότε ἦσαν ἔλως διάφορα τὰ πράγματα. Κατὰ τὴν ἀνάβασιν τοῦ ὄρους ἐβλεπον ὅτι πανταχόθεν κατέρρεεν ἡ τακεῖσα χιών. Ὅτε ἔφθασεν ὀλίγον ὑψηλότερα, ὁ Δημήτριος δὲν ἠδύνατο ν' ἀναγνωρίσῃ πλέον τὰ περίχωρα. Τὰ πάντα εἶχον μεταβληθῆ. Ἡ πάχνη ἐκ τῶν δένδρων εἶχεν ἐξαφανισθῆ, ἡ χιών εἰς πολλὰ μέρη δὲν ὑπῆρχε, πράσινα δὲ τοπία διεφαίνοντο πανταχοῦ.

Ὁ παῖς ἐθαύμασε καὶ εἶπεν· «Αὐτὰ τὰ ἔκαμεν ὁ Παντοδύναμος, καλέ μου πάτερ;».

«Μάλιστα», εἶπεν ὁ πατήρ. «Περίμενε δὲ ὀλίγον καὶ θὰ ἰδῆς ἀκόμη μεγαλύτερα θαύματα!».

Ἐκτοτε παρῆλθον ἑβδομάδες τινές. Οἱ πάγοι καὶ αἱ χιόνες εἶχον πρὸ πολλοῦ τακῆ. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦτο ἀπαλωτέρα καὶ θερμότερα. Τὰ δένδρα ἦσαν κεκαλυμμένα ὑπὸ φύλλων. Τὰ, ἄνθη, εὐώδη καὶ ὠραῖα ἤρχισαν νὰ ἀναφαίνωνται εἰς τοὺς κήπνους.

Ὁραίαν τινὰ ἡμέραν τοῦ ἔαρος εἶπεν ὁ πατήρ πρὸς τὸν Δημήτριον· «Ἄς ἐξέλθωμεν εἰς τὴν ἐξοχὴν νὰ θαυμάσωμεν τὸ ἔαρ».

Μόλις ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, τί νὰ ἴδωσιν; Ὅλοι οἱ λειμῶνες καὶ οἱ ἀγροὶ ἐχλόαζον, ἔλα τὰ δένδρα καὶ οἱ θάμνοι ἦνθον, ἄπειρα σμήνη κωνώπων ἐπερίπταντο, ἀνα-

ρίθμητοι μέλισσαι ἐβόμβουν, οἱ κορυδαλλοὶ ἔψαλλον, αἱ ἀηδόνες ἐκελάδουν, τὰ πάντα ἔζων, τὰ πάντα ἔχαιρον! Καὶ ἐκ τοῦ ὄρους ὅποια θεά! Εἰς τὴν κοιλάδα ἐπεκράτει φαιδρὰ ζωή. Οἱ χωρικοὶ ἡσχολοῦντο εἰς τοὺς ἀγρούς. Εἰς τοὺς λειμῶνας ἔβοσκον βόες καὶ ἵπποι, εἰς τὰς κλιτύς τοῦ ὄρους πρόβατα καὶ ζωηρὰ ἀρνία, αἴγες καὶ χαριτωμένα αἰγίδια. Ἐφ' ὅσον ἔφθανεν ὁ ὀφθαλμὸς μέχρι τῶν ἀπωτάτων κυανῶν ὄρέων, τὰ πάντα ἦσαν ἐστολισμένα διὰ τρυφερᾶς καὶ ὀροσερᾶς χλόης καὶ ἀνθῶν αὐτῶν ἔλαμπε καθαρὸς ὁ κυανοῦς οὐρανὸς καὶ θερμὸς ὁ ἥλιος.

Τὸ παιδίον ἐβλεπε περίξ αὐτοῦ καὶ θαύμαζε· πλήρες δὲ χαρᾶς εἶπεν· « Ἄ! πάτερ, πόσον ὠραῖα εἶνε! Πόσον ἀγαθὸς πρέπει νὰ εἶνε αὐτὸς ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ἔκαμε τόσον ὠραῖον τὸν κόσμον».

97. Ὕμνος πρὸς τὸν Θεόν.

Θεέ, ἔμνεϊ τὴν δόξαν σου ἢ νύξ καὶ ἡ ἡμέρα,
μὲ ἀνθη ἔστρωσας τὴν γῆν, μὲ ἄστρα τὸν αἰθέρα·
Τῆς γῆς ἀσύμφων' οἱ λαοὶ σὲ προσκυνοῦν συμφῶνως,
ποικίλαι γλῶσσαι χίλιαί σε ἀνυμνοῦν συγχρόνως,

Τὸ φῶς, Θεέ, τὸ σῶμά σου,
ὁ ἥλιος τὸ ὄμμα σου,
ὁ κεραυνὸς φωνή σου·
τὸ ἄπειρον διάστημα
τὸ μέγα σου ἀνάστημα
καὶ ὁ αἰὼν στιγμή σου,

Δύναται ὁ δάκτυλός σου
ὡς μοχλὸς τὴν γῆν νὰ σείσῃ
καὶ τὸ κοῖλον τῆς χειρὸς σου
τοὺς ὠκεανοὺς νὰ κλείσῃ.

Μὲ πνοὴν σου μίαν σβήνεις
τῶν ἀστέρων τοὺς φανούς,
καὶ μ' ἐν μόνον νεῦμα κλίνεις
πρὸς τὴν γῆν τοὺς οὐρανοὺς.

II. Σοῦτόδος.

98. Εὐχαριστία πρὸς τὸν Θεόν.

Πρὸς σὲ ὑψοῦται, Κύριε,
τῆς πλάσεώς σου ἡ φωνή,
σ' ὑμνοῦσι γῆ καὶ οὐρανοὶ
καὶ γλῶσσαι λαῶν μύριαι.

Τῆς πατρικῆς σου χάριτος
ἀνάπλεως εἶν' ὅλ' ἡ γῆ.
Ἀκένωτός σου ἡ στοργή
κ' ἡ πρόνοιά σου ἄρρητος.

Τάνθ' εἰς τὴν γῆν ἠερίθησας,
τὰ ἄστρα εἰς τοὺς οὐρανοὺς.
Ὅπως εὐφραίνεται ὁ νοῦς,
τὰ πάντα διερρύθησας.

Ὅπου τὸ βλέμμα τρέπομεν
εἰς οὐρανὸν ἀπὸ τῆς γῆς,
λάμπ' ἡ ἀγία σου σφραγίς,
τὰ θαύματά σου βλέπομεν.

Θαμβοῦται εἰς τῆς φύσεως
τὴν καλλονὴν ὁ ὀφθαλμός,
τῆς πλάσεως εἶν' ὁ ψαλμὸς
ψαλμὸς εὐχαριστήσεως.

A. 'P. Ραγκαβῆς.

99. Ἡ ἀηδών.

Ἡ ἀηδὼν εἶνε πιτηνὸν φιδικόν, συγγενὲς τῆς καρδερίνας, τοῦ καναριίου, τοῦ σπίνου, τοῦ φλώρου, τοῦ κορυδαλλοῦ καὶ τῶν ἄλλων φιδικῶν πιτηνῶν. Τὸ σῶμα αὐτῆς εἶνε μικρὸν καὶ εὐθυ-
τινές. Ἡ κεφαλὴ στρογγύλη. Τὸ ῥάμφος λεπτόν, εὐθὺ καὶ δξὺ
πρὸς τὸ ἄκρον, πεπιεσμένον ὀλίγον ἐκ τῶν πλαγίων. Οἱ ῥώθω-
νες γυμνοί. Αἱ πτέρυγες μέτριαι. Ἡ οὐρὰ ὀλίγον περιφερῆς καὶ
οἱ πόδες ὑψηλοὶ καὶ ἰσχυροί.

Ἡ ἀηδὼν ἔρχεται ἐδῶ εἰς τὸν τόπον ἡμῶν κατὰ τὸν Μάρτιον
καὶ φεύγει κατὰ τὸν Σεπτέμβριον. Δια-

Ἀηδών

τῆται εἰς δάση ἤρεμα καὶ σκιερά, πλησίον
πηγῶν δροσερῶν καὶ θυμαίων διανγῶν,
εἰς λόχμας πυκνὰς καὶ δροσεράς, εἰς λει-
μῶνας καὶ εἰς ὄχθας καὶ εἰς αὐλῶνας θυμα-
ίων καὶ χειμάρρων καταφύτους καὶ δρο-
σεράς. Μένει ὑπὸ τὰς εὐόσμους δάφνας
καὶ τὰς ἀνθηροτάτας τριανταφυλλέας καὶ
τοὺς εὐώδεις σχίνους καὶ τοὺς λοιποὺς
μικροὺς καὶ χαριτωμένους θάμνους. Κά-
θεται ἐπὶ τῶν κλάδων τοῦ θαλεροῦ κισσοῦ
καὶ τῶν πυκνοφύλλων δένδρων, τῶν θαλ-
λόντων εἰς τὰς αὐλὰς τῶν οἰκιῶν, εἰς τοὺς κήπους, εἰς τὰς πλα-
τείας καὶ εἰς τὰς ἀγυῖας τῶν πόλεων. Κτίζει φωλεὰς πολὺν τεχνι-
κῶς. Τρῶγει ῥάγας σταφυλῶν, σπέρματα λεπτὰ, σκόληκας καὶ
διάφορα ἔντομα, οἷον μύρμηκας, κάμπας, μυῖας, κώνωπας,
ἀκρίδας, κανθάρους καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ τίκτει κατὰ τὴν ἀρχὴν
τοῦ ἔτους τέσσαρα ἕως ἕξ ᾠά.

Πολὺν ὥραϊον πιτηνὸν ἢ ἀηδὼν δὲν εἶνε· διότι τὸ χροῶμά της
διόλου δὲν εἶνε ὥραϊον. Εἶνε ὅμως πιτηνὸν κομψόν, ζωηρὸν καὶ
πολὺν ἠνοῆμον. Ἡ μικρὰ κεφαλὴ αὐτῆς εἶνε εὐγενεστάτη, οἱ μικροὶ
ὀφθαλμοὶ σπινθηροβολοῦσιν, αἱ κινήσεις αὐτῆς καὶ ἡ στάσις πολὺν

χαριτωμένα. Κινεῖ ἀκαταπαύστως τὴν οὐρὰν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Πηδᾷ ἐλαφρῶς ἐπὶ τῆς γῆς. Πειτᾷ ταχέως καὶ ἐλαφρῶς. Πηδᾷ ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον, καὶ ἀπὸ θάμνου εἰς θάμνον. Ποτὲ δὲν κἀθηται ἐπὶ πολλὴν ὥραν εἰς ἓν μέρος οὐδὲ πειτᾷ συνεχῶς καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν. Δὲν δύναται νὰ ὑποφέρει τὸ ψῦχος καὶ τὴν κακοκαιρίαν.

Ἡ ἀηδὼν ἔχει ὅλας τὰς αἰσθήσεις καὶ ἰδίως τὴν ἀκοὴν πολὺ ἀνεπτυγμένην. Ἐχει κροῖον πολλήν, γνωρίζει ὅλους τοὺς κινδύνους καὶ ἀποφεύγει αὐτούς. Ἀγαπᾷ ὑπερβολικὰ τὴν ἐλευθερίαν· ὅταν συλληφθῆ ποτε εἰς μεγάλην ἡλικίαν καὶ κλεισθῆ εἰς κλωβίον, γίνεται μελαγχολικὴ, δὲν τρώγει, δ' ἔν κελαδεῖ καὶ μετ' ὀλίγον ἀποθνήσκει. Εἶνε φιλόδοξος. Ὅταν κελαδῆ εἰς τὰς ἐρημίας, ὅπου οὐδεὶς ἀκούει αὐτήν, κελαδεῖ πολὺ ὀλίγον καὶ πολὺ κακὰ. Ὅταν κελαδῆ εἰς μέρη, ὅπου τὴν ἀκούουσι καὶ ἄλλοι, κελαδεῖ ἐξαίρετα καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν. Εἶνε ὑπερήφανος, φθονερὰ καὶ φιλότιμος· γνωρίζει ὅτι κελαδεῖ καλὰ καὶ ὑπερηφανεύεται διὰ τοῦτο. Περιφρονεῖ τὸ κελάδημα τῶν ἄλλων πιτηῶν καὶ οὐδόλως προσέχει εἰς αὐτό. προσέχει μόνον εἰς τὰ κελαδήματα τῶν ἄλλων ἀηδόνων καὶ φθονεῖ αὐτάς, ὅταν κελαδῶσι πολὺ καλὰ. Κατ' οὐδένα τρόπον ἀνέχεται ἄλλη τις νὰ ὑπερτερῆσῃ αὐτήν εἰς τὸ κελάδημα. Θέλει πάντοτε αὐτὴ νὰ ἔχη τὰ πρωτεῖα, καὶ διὰ τοῦτο ὅταν συναντηθῶσι δύο, ἀμυλλῶνται τίς νὰ ὑπερτερῆσῃ τὴν ἄλλην καὶ πολλάκις προτιμῶσι νὰ ἀποθάνωσι κελαδοῦσαι ἢ νὰ ὑποχωρήσωσιν.

Αἱ ἀηδόνες εἶνε πιτηὰ ἀγαθὰ καὶ πολὺ σοβαρά. Εἶνε πολὺ ἡγαπημένοι σύζυγοι καὶ πολὺ φιλόστοργοι γονεῖς. Καὶ πρὶν ἢ γεννηθῶσι τὰ τέκνα αὐτῶν, φροντίζουσι μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ κατασκευάζουσι ἐν τῷ μέσῳ τῶν θάμνων τὰς φωλεάς των ἀσφαλεῖς καὶ ἀπαλὰς καὶ θερμὰς. Τρέφουσι τὰ τέκνα αὐτῶν μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ στοργῆς. Τὰ διδάσκουσι νὰ τρώγωσι, νὰ πίνωσι, νὰ πετῶσι καὶ νὰ κελαδῶσι. Τὰ κρατοῦσι πλησίον των, μέχρις ὅτου γίνωσιν ἱκανὰ νὰ πετῶσι καὶ νὰ ζῶσιν ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῶν γονέων των.

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔαρος, πρὶν γεννηθῶσιν φὰ καὶ ὅτε τὰ
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

δένδρα καὶ οἱ θάμνοι ἀρχίζουσι νὰ θάλλωσι καὶ τὰ δένδρα νὰ
μοσχοβολῶσι κελαδοῦσιν ἡμέραν καὶ νύκτα. Ἰδίως κελαδοῦσι τὰ
γλυκοχαράγματα καὶ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Μετὰ τινὰ χρόνον
ὅσον πλησιάζει τὸ θέρος, δὲν ἀκούονται πλέον κατὰ τὴν νύκτα.
Ὅταν ἐπφράζωσι καὶ θάλλωσι τοὺς νεοσσοὺς αὐτῶν, δὲν κελα-
δοῦσι. Τὸ θέρος κελαδοῦσι, ἀλλὰ χωρὶς ὄρεξιν, μὲ φωνὴν ἀσθενῆ
καὶ πολὺ ἀπλῶ κελαδήματα. Ἡ φωνὴ τῆς ἀηδόνας εἶνε λιγυρά,
λεπτὴ δηλαδή, πυκνὴ καὶ καθαροτάτη. Κάθηται εἰς τὸ βάθος δρο-
σερᾶς τινος λόχμης ἢ ὀπιθεν σκιερᾶς τινος φυλλάδος, ἐν τῷ μέσῳ
τῶν ἀνθέων, καὶ ἐκεῖθεν ἀφανῆς ἐκ τῶν πυκνῶν φύλλων καὶ τῶν
πολλῶν ἀνθέων, ἀνοίγει τὸ θεῖον αὐτῆς στόμα καὶ χύνει εἰς τὸν
ἀέρα διὰ τῆς γλυκυστάτης αὐτῆς φωνῆς ὅ,τι αἰσθάνεται ἢ τρυφερὰ
αὐτῆς ψυχὴ. Πότε ποθεῖ τὸν ἀγαπητὴν αὐτῆς σύντροφον καὶ τὰ
προσφιλῆ αὐτῆς τέκνα, τὰ ὁποῖα πρὸ πολλοῦ ἔχουσι φύγη καὶ ἀκό-
μη δὲν φαίνονται νὰ ἔρχονται. Πότε ἐκφράζει τὴν εὐχαρίστησιν
αὐτῆς διὰ τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα τῇ ἔδωκεν ὁ Θεός. Πότε θρηνεῖ τὸν
σύζυγον αὐτῆς καὶ κλαίει τὰ τέκνα αὐτῆς, τὰ ὁποῖα ἀσπλαγχνοι κυ-
νηγοὶ συνέλαβον ἢ ἄγρια ὄρεα κατεσπάραξαν. Πληροῦται δὲ ὄλος
ὁ ἀήρ καὶ ὄλοι οἱ θάμνοι καὶ ὄλα τὰ φύλλα καὶ ὄλα τὰ ἄνθη ἐκ
τῶν γλυκυστάτων κελαδημάτων. Νομίζει ὁ ἀκούων, ὅτι ταῦτα δὲν
ἔξέροχονται ἐκ τοῦ θείου στόματος τοῦ χαριτωμένου τούτου μικροῦ
πιτηνοῦ, ἀλλ' ὅτι τὰ θαλερὰ φύλλα καὶ τὰ εὐώδη ἄνθη καὶ τὰ
ἄβρὰ ῥόδα, ψυχὴν καὶ φωνὴν λαβόντα, αὐτὰ ἐπιπροχέουσι τὰς
οὐρανιας ταύτας μελωδίας εἰς τὸν ἀέρα.

100. Ἡ ἄνοιξις.

Ῥόδα θάλουσι καὶ ἴα,
διαχύνεται γλυκεῖα
τῶν ἀνθέων ἢ ὀσμὴ.

Ἦλθες, ἄνοιξις ὥραία.
καὶ τοὺς κήπους κερασέα
λευκανθίζουσα κοσμεῖ.

Γῆν καὶ θάλασσαν περῶσα
καὶ ταχύπτερος πετῶσα
ἀνεφάν' ἢ χελιδών.

Ἐκ τοῦ δάσους μελωδίας,
καλλιφώνους καὶ γκυκείας
διαχύν' ἢ ἀηδών.

Πῶς τὸ σύμπαν μετεβλήθη,
νέαν τόρα ἐνεδύθη
ἢ ἀνθοῦσα γῆ στολήν.
Διελύθησαν τὰ νέφη
καὶ πορφύρας χρῶμα στέφει
τὴν λαμπρὰν ἀνατολήν.

Ἄνθη, ῥύακες, κοιλάδες,
χλόη, λόφοι, πεδιάδες,
τὸ δενδρόφυτον βουνὸν
αἶνος εἶνε κ' ὑμνωδία,
ὡς λιβάνου εὐωδία
φερομέν' εἰς οὐρανόν.

Ἄλ. Κατακαζηνός.

101. Ὕμνος πρὸς τὸν Θεόν.

Σὲ μεγαλύνουσιν, ὦ ποιητά.
πάντα τὰόρατα καὶ ὄρατά.
Ἄστέρες, ἥλιος, γῆ, οὐρανὸς
εἶπες κ' ἐγένοντο ἐκ μηδενός.
Ψυχῶν ἀνάστασις, ὕμνος γλωσσῶν
φόρον σοι φέρουσι σὰ ἐκ τῶν σῶν.
Δῶρόν σου κάλλιστον λάμπ' ἡ ζωή,
κ' αἰνεῖ σε, Κύριε, πᾶσα πνοή.
Ἦψας τὸν ἥλιον μέγαν φανόν,
μ' ἄστρα κατέσπειρας τὸν οὐρανόν.
Τὰς ὥρας ἔταξας ὡς μειδιᾷς,
μ' ἄνθη στολίζεται ἡ πεδιάς.
Οἱ κόσμοι τρέμουσι τὸν σὸν θυμόν,
αὐτοῦ ἀπαύγασμα εἶν' ὁ χειμών·
ἢ πλάσις σύμπασα μέγας ναός,
ἐφ' οὗ ἐν ὄνομα λάμπει Θεός.

Ἄλ. Ρ. Ραγκαβῆς.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
1. Ὁ καλὸς Θεός (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	3.
A. Καλὴ καὶ κακὴ συναναστροφή.	4
2. Ἄνθρακός καὶ γραφεύς	3
3. Γεωργὸς καὶ πελαργὸς	4
4. Λέων καὶ ὄφις	6
5. Ἡ θάλασσα καὶ τὰ ποτάμια (ποίημα) Γ. Δροσινῆ	7
6. Ἡ καλὴ συναναστροφή (ποίημα) Δ. Σ. Βυζαντίου	7
7. Τὸ θέρος (φυσιογνωσία)	8
8. Τὸ καλοκαίρι (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	11
B. Ὑπερηφάνεια καὶ μετριοφροσύνη.	12
9. Λύγος	12
10. Κόραξ καὶ ἀλώπηξ	12
11. Ὑπόθεκη Β. Βιζυηνοῦ	14
12. Λύκος καὶ λέων	14
13. Ἀλέκτορες	15
14. Οἱ στάχυες τοῦ σίτου	16
15. Ἡ παπαροῦνα (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	17
16. Τὸ ἴον (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	17
17. Τὸ φθινόπωρον (φυσιογνωσία)	18
18. Τὸ δενδρόλλιον καὶ τὸ φθινόπωρον	20
19. Τὸ μαραμμένον φύλλον (ποίημα) Σπ. Ἀντόπα	20
20. Τὸ φθινόπωρον (ποίημα) I. Καρασοῦτσα	20
Γ. Σπεῦδε βραδέως	21
21. Ὁ πιστὸς σκύλλος	21
22. Ἡ βροχὴ	22
23. Ὁ σπεῦδων ἀμαξηλάτης	23
24. Ἡ φωλεὰ τῶν πιτηῶν	25
25. Ἡ μικρὰ μηλέα	26
26. Ὁ θάνατος τοῦ πιστοῦ σκύλλου	28
27. Παραοιμίαι	30
28. Ὁ χειμὼν (φυσιογνωσία)	30
29. Ὁ χειμὼν (ποίημα) Ἀχιλ. Παράσχου	33
30. Ὁ χειμὼν (ποίημα) Ἀγγ. Βλάχου	34

Δ'.	Φρόνησις καὶ ἀφροσύνη	34
31.	Μοσχάριον καὶ πολάριον	34
32.	Κλέπτης καὶ ξενοδόχος	36
33.	Τὸ παιδί 'ς τὸ ποτάμι (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	37
34.	Βάτραχοι	38
35.	Λέων καὶ ἀλώπηξ	39
36.	Ἡ χιῶν (φυσιογνωσία)	40
37.	Χιῶν (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	42
Ε'.	Ὁκνηρία καὶ φιλεργία	43
38.	Ἡ ὀκνηρὰ Εἰρήνη	42
39.	Ἄμαξηλάτης	44
40.	Χελῶν καὶ λαγῶς	45
41.	Ὁ μικρὸς καλαθοποιὸς	47
42.	Ὁ ζιζηκας καὶ τὸ μυρμηκί (ποίημα) Γ. Ρ. Ραγκαβῆ	49
43.	Τὸ φθινόπωρον (ποίημα) Ι. Πολυβίου	50
44.	Τὰ δύο ἄροτρα	50
45.	Ἡ καλὴ κληρονομία	51
46.	Ἡ ὠραία πρῶτα (ποίημα) Ἡλ. Τανταλίδου	53
47.	Τὸ καλὸν παιδίον	54
48.	Οἱ υἱοὶ τοῦ γεωργοῦ	55
49.	Ὁ πτωχὸς κτίστης	56
50.	Τὰ ἔαρ (φυσιογνωσία)	60
51.	Ἡ ἄνοιξις (ποίημα) Ἀγγ. Βλάχου	64
52.	Ἰδοὺ τὸ ἔαρ ἦλθεν (ποίημα) Ν. Ι. Ἰγγλέση	65
53.	Ἡ ἄνοιξις (ποίημα) Ἀλ. Κατακουζηνοῦ	65
Σ'.	Ἀλλοτριπραγμοσύνη καὶ πολυπραγμοσύνη	66
54.	Ἐρίφιον καὶ λύκος	66
55.	Πιθήκος καὶ ἀλιεῖς	67
56.	Χελιδόνες καὶ κύκνοι	69
57.	Ἡ χελιδὼν (φυσιογνωσία)	70
58.	Χελιδόνισμα (ποίημα) Ἀθ. Χριστοπούλου	74
59.	Τὸ χελιδονάκι (ποίημα) Ἡλ. Τανταλίδου	75
60.	Ἡ φωλιά (ποίημα) Δ. Λαμιανοῦ	73
61.	Ἡ ἀναχώρησις τῆς χελιδόνος (ποίημα) Ἡλ. Τανταλίδου	76
Ζ'.	Φιλανθρωπία	77
62.	Ὁ μικρὸς καπνοδοχοκαθαριστής	77
63.	Μπάρρης, ὁ γενναῖος κύων τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Βερνάρδου	80
64.	Ἡ τυφλὴ ἀνθρώπις (ποίημα) Γ. Ζαλοκώστα	85
65.	Ὁ δελφίν (φυσιογνωσία)	86
Η'.	Πίστις καὶ ἀφωσίωσις	89
66.	Οἱ πιστοὶ κύνες	89
67.	Ὁ θάνατος τῆς ὄρφανῆς (ποίημα) Δ. Σολωμοῦ	91
68.	Ὁ πιστὸς κυων	92
69.	Ὁ ἀφωσιωμένος λέων	93
70.	Ὁ ὄνος (φυσιογνωσία)	96

Θ' Γενναιότης	98
71. Ὁ γενναῖος γείτων	98
72. Ὁ ἀνδρείος ναύτης	99
73. Ὁ μεγαλόφυγος μουσικός	101
74. Ὁ ἀετός (φυσιογνωσία)	108
75. Οἱ σταυραετοὶ (ποίημα) Δημῶδες	113
76. Τὸ πουλάκι (ποίημα) Δημῶδες	114
77. Ἡ κέραια (ποίημα) Δημῶδες	114
Γ' Στοργὴ τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα	115
78. Ἡ ἐλαφίνα (ποίημα) Δημῶδες	115
79. Τὸ ἔρμηνο πουλί (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	116
80. Ἀνέλπιστος σωτηρία	117
81. Πρὸ τῆς Παναγίας (ποίημα) Ἀχ. Παράσχου	121
82. Τὸ ναυτόπουλο (ποίημα) Ἡλ. Τανταλίδου	122
83. Παιδί μου, ὦρα σου καλὴ (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	123
84. Ὅρις καὶ ἀλέκτωρ (φυσιογνωσία)	123
ΙΑ' Ἀγάπη τῶν τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς	128
85. Οἱ κόσσυφοι	128
86. Ἡ πτωχὴ χήρα καὶ ἡ κόρη τῆς Ἄννα	131
87. Ὁ θάνατος τοῦ κλέφτου (ποίημα) Δημῶδες	135
88. Ἡ χρυσὴ καπνοθήκη	136
89. Τὸ ναυτόπουλο (ποίημα) Ν. Δαμιανοῦ	140
90. Ὁ βλάχος Θινάσης (ποίημα) Δημῶδες	141
91. Ὁ κορυδαλλὸς (φυσιογνωσία)	141
92. Ὁ κορυδαλλὸς (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	144
ΙΒ' Ὁ Θεός	145
93. Αἱ τέσσαρες ὥραι τοῦ ἔτους	145
94. Γῆ καὶ οὐρανὸς (ποίημα) Ἀλ. Κατακουζηνοῦ	148
95. Θεοῦ παρουσία (ποίημα) Α. Π. Ραγκαβῆ	149
96. Ὁ κόσμος καὶ ὁ Θεός	150
97. Ὕμνος πρὸς τὸν Θεὸν (ποίημα) Π. Σούτσου	152
98. Εὐχαριστία πρὸς τὸν Θεὸν (ποίημα) Α. Π. Ραγκαβῆ	123
99. Ἡ ἀηδὼν (φυσιογνωσία)	154
100. Ἡ ἀνοιξίς (ποίημα) Ἀλ. Κατακουζηνοῦ	156
101. Ὕμνος πρὸς τὸν Θεὸν (ποίημα) Α. Π. Ραγκαβῆ	157

